

TE EKALĒSIA A IESU MESIA I TE FEIA MO'Ā I TE MAU MAHANA HOPEA NEI • NOVEMA 2011

Liahona

**Te mau a'ora no
te amiraa rahi**

**E ono hiero apī
i faaitēhia**

Te haapiiraa mai roto mai i te mau papa'iraa mo'a, na Nancy Crookston

Ua faaue mai te Fatu e : « Te imi nei outou i te parau i papa'ihia ra, no te mea te mana'o na outou e roaa te ora mure ore i reira : o te faaite ia ia'u o taua mau parau ra ».

TUHAA AMUIRAA NO TE PO'IPO'I MAHANA MAA

- 4 Te farerei faahou nei tatou
Peresideni Thomas S. Monson
- 6 Te mana o te papa'iraa mo'a
Elder Richard G. Scott
- 9 Te heheuraa o te taata iho e te iteraa papū
Barbara Thompson
- 11 E tae mai te taimē
Elder L. Whitney Clayton
- 14 Ia rave i te mea tano i te taimē tano, ma te tia'i ore
Elder José L. Alonso
- 16 A'oraa i te feia apī
Peresideni Boyd K. Packer
- 19 E mea faufaa outou No'na
Peresideni Dieter F. Uchtdorf

TUHAA AMUIRAA NO TE AVATEA MAHANA MAA

- 23 Te patururaa i te feia faatere o te Ekalesia
Peresideni Henry B. Eyring
- 24 E riro te aau o te mau tamarii i te fariu mai
Elder David A. Bednar
- 28 Te mau tamarii
Elder Neil L. Andersen
- 31 Hoê taimē no te faaineine
Elder Ian S. Arden
- 33 E mea maitai a'e e hi'o i ni'a
Elder Carl B. Cook
- 35 Te faaoraraa
Elder LeGrand R. Curtis Jr.
- 38 Te horo'a hanahana o te tatarahaparaa
Elder D. Todd Christofferson
- 41 E pee te mātā'u i te aroha ti'a mau ra
Elder L. Tom Perry

TUHAA NA TE AUTAHU'ARAA

- 44 Ua tapa'ohia tatou paatoa
Elder Jeffrey R. Holland
- 47 Te mana o te Autahu'araa a Aarona
Bishop Keith B. McMullin
- 50 Te taimē tano no te oraraa
Elder W. Christopher Waddell
- 53 Te raverāa na roto i te rave'a a te Fatu
Peresideni Dieter F. Uchtdorf

- 56 Faaineineraa i roto i te Autahu'araa: « Te Hinaaro nei au ia Tauturu mai Oe la'u »
Peresideni Henry B. Eyring
- 60 Ia itoito ia ti'a o oe ana'e ra
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA AMUIRAA NO TE PO'IPO'I SABATI

- 68 Te hoê ite
Peresideni Henry B. Eyring
- 71 Te ti'aturiraa i te Fatu : la tupu to oe ra hinaaro
Elder Robert D. Hales
- 74 Te Buka a Moromona—e buka no ô mai i te Atua ra
Elder Tad R. Callister
- 77 A here i to'na metua vahine
Elaine S. Dalton
- 79 Te faufaa o te hoê i'oa
Elder M. Russell Ballard
- 82 A ti'a na i te mau vahi mo'a
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA AMUIRAA NO TE AVATEA SABATI

- 86 Te mau fafauaraa
Elder Russell M. Nelson
- 90 Te mau haapiiraa a lesu
Elder Dallin H. Oaks
- 94 Haapii mai te au i te raverāa a te Varua
Matthew O. Richardson
- 96 E tao'a faufaa te mau misionare no te Ekalesia
Elder Kazuhiko Yamashita
- 98 Ma'iti i te ora mure ore
Elder Randall K. Bennett
- 101 Te haamata'iraa taa ê no te pure
Elder J. Devn Cornish
- 104 Te mau himene o te ore roa e nehenehe ia ratou e himene
Elder Quentin L. Cook
- 108 E tae noa'tu i te taimē e farerei faahou ai tatou
Peresideni Thomas S. Monson

PUTUPUTURAA RAHI A TE SOTAIETE TAUTURU

- 109 Ta'u e hinaaro nei ia ite ta'u mau mootua tamahine (e mau mootua tamaroa) no ni'a i te Sotaiete Tauturu
Julie B. Beck
- 114 E ore roa te aroha e mou
Silvia H. Allred
- 117 A ati atu i te mau fafauaraa
Barbara Thompson
- 120 Eiaha e haamo'e ia'u
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 64 Te Mau Hui Mana Faatere o te Ekalesia a lesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei
- 124 Faahororāa aamu o te amuiraa
- 125 Te mau haapiiraa no te tatou anotau
- 125 Te mau peresideniraa rahi no te mau pūpū tauturu
- 126 Te mau parau apī no te Ekalesia

Haapotoraa no te 181raa o te amuiraa rahi afamatahiti

MAHANA MAA PO'IPO'I, 1 NO ATOPA 2011, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua : Elder Gary J. Coleman. Pure hopea : Elder Lowell M. Snow. Himene na te Pūpū Himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i ; Richard Elliott e Andrew Unsworth, na taata faata'i hamonia : « Te Hiti Mai Nei te Mahana », *Te Mau Himene*, no. 1 ; « With Songs of Praise », *Hymns*, no. 71 ; « We Ever Pray for Thee », *Hymns*, no. 23, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia ; « E te Faaora no Iseraela », *Te Mau Himene*, no. 6 ; « E Tamarii Au na te Atua ra », *Chants pour les enfants*, 2–3, faanahohia. Murphy, aore i haapararehia ; « Haere Tatou ma te Faaroo », *Te Mau Himene*, no. 37, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia.

MAHANA MAA AVATEA, 1 NO ATOPA 2011, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder Won Yong Ko. Pure hopea : Elder Bradley D. Foster. Himene na te Pūpū Himene a te Paraimere no Pleasant View e North Ogden, Utah ; Vanja Y. Watkins, te taata arata'i ; Linda Margetts, ta taata faata'i hamonia : « Te Here o te Atua », *Te Mau Himene*, no. 186, e « Merci, ô mon Pere divin », *Chants pour les enfants*, 9, himene faanahohia. Watkins, aore i haapararehia ; « E Tia i te Utuafare ia Ora Tahoê », *Te Mau Himene*, no. 184, faanahohia. Watkins, aore i haapararehia ; « Auê te Taata i Parau ia Iehova », *Te Mau Himene*, no. 16 ; « Mon Pere Celeste m'aime », *Chants pour les enfants*, 16–17, e « E Metua To'u », *Te Mau Himene*, no. 196, haapararehia. Jackman, himene faanahohia. Watkins, aore i haapararehia.

MAHANA MAA PÔ, 1 NO ATOPA 2011, TUHAA NA TE AUTAHU'ARAA

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder Richard G. Hinckley. Pure hopea : Elder Koichi Aoyagi. Himene na te Pūpū Himene a te Autahu'araa a Melehisedeka no Pleasant Grove, Utah ; Justin Bills, te taata arata'i ; Clay Christiansen, te taatat faata'i hamonia : « Rise Up, O Men of God », *Hymns*, no. 324, faanahohia. Staheli, haapararehia. Jackman ; « Hinaaro Vau ia Oe », *Te Mau Himene*, no. 50, faanahohia. Bills, aore i haapararehia ; « A Oaoa na, e Arii

te Fatu ! » *Te Mau Himene*, no. 29 ; « Haere Mai e Himene », *Te Mau Himene*, no. 25, faanahohia. Bills, aita i haapararehia.

SABATI PO'IPO'I, 2 NO ATOPA 2011, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder Paul K. Sybrowsky. Pure hopea : Elder James B. Martino. Himene na te Pūpū Himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg, te taata arata'i ; Andrew Unsworth e Clay Christiansen, na taata faata'i hamonia : « Aratai Ia'u Nei i te Ora Mure Ore », *Te Mau Himene*, no. 26 ; « Aratai Mai, E Iehova », *Te Mau Himene*, no. 40, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia ; « Consider the Lilies », Hoffman, faanahohia. Lyon, haapararehia. Jackman ; « Mauruuru Matou, E te Atua », *Te Mau Himene*, no. 10 ; « E Pee Au ia Oe », *Te Mau Himene*, no. 165, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia ; « Tiatuiri Au i te Mesia », *Te Mau Himene*, no. 66, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia.

SABATI AVATEA 2 NO ATOPA 2011, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua : Elder F. Michael Watson. Pure hopea : Elder Gregory A. Schwitzer. Himene na te Pūpū Himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i ; Bonnie Goodliffe e Linda Margetts, na taata faata'i hamonia : « Arise, O God, and Shine », *Hymns*, no. 265, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia ; « Je ressens son amour », *Chants pour les enfants*, 42–43, faanahohia. Cardon, aore i haapararehia ; « Oaoa Tatou i te Tau no te Ora », *Te Mau Himene*, no. 3 ; « I te Taa-ê-raa », *Te Mau Himene*, no. 88, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia.

PÔ MAHANA MAA 24 NO SETEPA 2011, PUTUPUTURAA RAHI NA TE SOTAIETE TAUTURU

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Julie B. Beck. Pure matamua : Barbara C. Bradshaw. Pure hopea : Sandra Rogers. Himene na te Pūpū Himene a te Sotaiete Tauturu no Eagle Mountain e Saratoga Springs, Utah ; Emily Wadley, te taata arata'i ; Bonnie Goodliffe e Linda Margetts, na taata faata'i hamonia : « Te Hiti Mai Nei te Mahana », *Te Mau Himene*, no. 1, faanahohia. Wilberg, aore

i haapararehia ; « Auê te Oaoa e », *Te Mau Himene*, no. 80, faanahohia. Manookin, haapararehia. Jackman ; « Te Mau Nunaa ! » *Te Mau Himene*, no. 163 ; « Oaoa Tatou i te Tau no te Ora », *Te Mau Himene*, no. 3.

E ROAA TE MAU A'ORAA NO TE AMUIRAA

No te hi'oraa i te mau a'oraa no te amuiraa rahi i roto i te mau reo e rave rahi, a haere i ni'a i te itenati conference.lds.org. A ma'iti i te reo Te faanahoraa mau, e piti ava'e i muri a'e i te amuiraa, i reira e roaa ai te mau ripene i roto i te mau fare opereraa buka.

TE MAU PARAU PORO'I NO TE HAHAERERAA E TE HAAPIIRAA UTUAFARE

No te mau parau poro'i no te hahaereraa e te haapiiraa utuafare, a ma'iti i te hoê a'oraa e tano maitai i ni'a i te hinaaro o te mau taata outou e hahaere.

I NI'A I TE TAPO'I

I mua : Hoho'a na John Luke. I muri : Hoho'a na Les Nilsson.

HOGO'A NO TE AMUIRAA

Te mau hoho'a i roto i te amuiraa rahi i Roto Miti ua patahia e Craig Dimond, Welden C. Andersen, John Luke, Christina Smith, Cody Bell, Les Nilsson, Weston Colton, Sarah Jensen, Derek Israelsen, Danny La, Scott Davis, Kristy Jordan, e Cara Call ; i Paratira na Barbara Alves, David McNamee, e Sandra Rozados ; i Canada na Laurent Lucuix ; i El Salvador na Josué Peña ; i Peretane na Simon Jones ; i Tapone na Jun Aono ; i Mehiko na Monica Mora ; i Firipino na Wilmor LaTorre e Ann Rosas ; i Afirita Apatoa na Rob Milne ; i Tuete na Anna Peterson ; e i Uruguay na Manuel Peña.

**NOVEMA 2011. 13 NO. 4
LIAHONA 09691 895**

Ve'a haamanahia na te ao taatoa nei a te Ekalesia a lesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Te Peresideniraa Matamua : Thomas S. Monson,
Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo :
Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott,
Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar,
Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Papa'i ve'a faatere : Paul B. Pieper
Feia tauturu e haamaramama : Keith R. Edwards,
Christoffel Golden Jr., Per G. Malm

Faatere no te mau ve'a : David L. Frischknecht
Faatere no te mau papa'i ve'a : Vincent A. Vaughn
Faatere no te mau nana'oraa : Allan R. Loyborg

Faatere no te mau papa'iraa : R. Val Johnson
Mau tauturu no te faatere no te mau papa'iraa :
Jenifer L. Greenwood, Adam C. Olson
Tauturu papa'i ve'a faatere : Susan Barrett, Ryan Carr
Te mau papa'i ve'a : Brittany Beattie, David A. Edwards,
Matthew D. Flitton, LaRene Porter Gaunt, Carrie Kasten,
Jennifer Maddy, Lia McClanahan, Melissa Merrill,
Michael R. Morris, Sally J. Odekirk, Joshua J. Perkey,
Chad E. Phares, Jan Pinborough, Paul VanDenBerghe,
Marissa A. Widdison, Melissa Zenteno

Faatere no te mau hoho'a : J. Scott Knudsen
Faatere i te mau Ohipa Peniraa : Scott Van Kampen
Faatere no te hamaniraa : Jane Ann Peters
Faatere no te faanahoraa : C. Kimball Bolt, Thomas S.
Child, Colleen Hincley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy,
Pūpū no te hamaniraa : Collette Nebeker Aune,
Howard G. Brown, Julie Burdett, Reginald J. Christensen,
Kim Fenstermaker, Bryan W. Gygi, Kathleen Howard,
Denise Kirby, Ginny J. Nilson
Auraa e te mau ve'a : Jeff L. Martin

Faatere no te nene'iraa : Craig K. Sedgwick
Faatere no te opereraa : Evan Larsen

No te mau tapa'oraa e te mau moni hoo i rapae au i te Fenua Marite e Canada, a farerei i te faatere no ta outou Pū hooaraa buka aore rā te faatere no te paroita aore rā amaa.

A haapono i te mau papa'iraa e te mau aniraa ia Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; or e-mail: liahona@ldschurch.org.

Ua nenehina te *Liahona* (te hoē parau no te Buka a Moromona, oia hoi, « aveya » aore rā « arata'i ») na roto i te mau reo Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria, Cambodia, Cebuano, Tinito, Croatia, Czech, Danemata, Holane, Paratane, Estonia, Fiji, Finnillane, Farani, Purutia, Heleni, Hindi, Hungarian, Icelani, Indonesia, Italia, Tapone, Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malagasy, Marshallese, Mongolia, Norwetia, Polane, Potiti, Romania, Russia, Samoa, Slovenia, Paniora, Tuete, Tagalog, Tahiti, Thai, Tonga, Ukraina, Urdu, e Anami. (Te rahiraa taime e nenehina ai tei te huru ia o te reo)

© 2011 na Intellectual Reserve, Inc. Faturaa paruruhia. Nene'ihia i te Mau Hau Amui no Marite.

E nehenehe te mau papa'iraa e te mau hoho'a i roto i te *Liahona* ia tapitihia no te faaohiparaa i roto i te Ekalesia aore rā i te utuafare eiaha rā no te hoo. Eita te mau hoho'a e nehenehe e tapitihia mai te mea te vai nei te mau haaviraa i roto i te reni faaiteraa no te hoho'a. E tia i te mau aniraa no te parau faturaa ia faataehia i te Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada
November 2011 Vol. 13 No. 4. LIAHONA (USPS 311-480) Tahitian (ISSN 1521 4761) is published four times a year (April, May, October and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

TE MAU TAATA A'O IA AU I TE ANA'IRAA PIAPA
Allred, Silvia H., 114
Alonso, José L., 14
Andersen, Neil L., 28
Ardern, Ian S., 31
Ballard, M. Russell, 79
Beck, Julie B., 109
Bednar, David A., 24
Bennett, Randall K., 98
Callister, Tad R., 74
Christofferson, D. Todd, 38
Clayton, L. Whitney, 11
Cook, Carl B., 33
Cook, Quentin L., 104
Cornish, J. Devn, 101
Curtis, LeGrand R., Jr., 35
Dalton, Elaine S., 77
Eyring, Henry B., 23, 56, 68
Hales, Robert D., 71
Holland, Jeffrey R., 44
McMullin, Keith B., 47
Monson, Thomas S., 4, 60, 82, 108
Nelson, Russell M., 86
Oaks, Dallin H., 90
Packer, Boyd K., 16
Perry, L. Tom, 41
Richardson, Matthew O., 54
Scott, Richard G., 6
Thompson, Barbara, 9, 117
Uchtdorf, Dieter F., 19, 53, 120
Waddell, W. Christopher, 50
Yamashita, Kazuhiko, 96

FAAHORORAA TUMU PARAU
Aamu utuafare, 24
Amuiraa Rahi, 4, 23, 108
Aroha, 68, 109, 114
Autahu'araa, 24, 47, 56, 60, 86, 109
Autahu'araa a Aarona, 47
Bibilia, 74, 90
Buka a Moromona, 6, 50, 68, 74
Faafariuraa, 68, 96
Faafaufaraa ia'na iho, 19, 120
Faaho'i-faahou-raa-hia mai, 11
Faaineineraa, 50, 56, 96
Faaipoiporaa, 28
Faanahoraa i te taime, 31
Faaoroma'i, 71
Faarava'iraa ia'na iho, 53
Faaroo, 28, 33, 71, 101, 104
Faufaa o te taata iho, 19, 120
Feia apī, 16, 24, 44, 47, 50, 77
Feia Apī Tamahine, 77
Haapa'o, 33, 38, 86, 90
Haapiiraa, 94
Haapiiraa mai, 94
Hahaereraa Utuafare, 109, 114
Heheuraa, 6, 9, 16, 82
Here, 53, 77, 96, 120
Hi'oraa maitai, 41, 60, 77, 90, 96
Hopoi'a, 98
Hopoi'a, 47, 56
Iesu Mesia, 35, 41, 74, 79, 90, 101
I'oa, Ekalesia, 79
Iteraa Papū, 9, 60, 68, 74, 82
Itoito, 33, 60
Itoitoraa, 14, 35, 50
Mau Fafauraa, 86, 117

Mau Metua Tane, 77
Mau ohipa matameha'i, 28, 31
Mau Papa'iraa Mo'a, 6, 74
Mau rave'a apī, 24, 31
Metua i te Ao ra, 108
Na taata faaipoipo misio-nare, 44
Natura hanahana, 19
Oaoa, 38, 120
Ohipa misionare, 11, 41, 44, 50, 79, 96
Pure, 82, 101
Sotaiete Tauturu, 109, 114
Tamataraa, 71, 104
Tape'a-maite-raa, 68, 71
Taraehara, 33, 35, 38, 90
Tatarahapa, 16, 35, 38, 44
Taviniraa, 14, 47, 50, 53, 56, 68
Te faaoraraa, 35
Te mau hiero e te ohipa hiero, 4, 24, 41, 109, 117
Te mau Tamarii, 28
Te mau Ture, 44, 60, 77, 82
Te Ti'aturi (te tia'iraa), 19, 71
Ti'amāraa, 98
Ti'araa metua, 28, 77
Ti'araa pīpī, 109
Tohuraa, 11
Totauturu, 53
Tupu-rahi-raa, Ekalesia, 11, 41
Ture morare, 16
Tusua, 50, 120
Utuafare, 28, 77
Varua Maitai, 6, 9, 16, 33, 47, 82, 94

Na te peresideni Thomas S. Monson

Te farerei faahou nei tatou

I teie nei, e te mau taea'e e te mau tuahine, te pure nei au ia faa'ihia tatou i te Varua o te Fatu a faaroo ai tatou i te mau parau poro'i i teie mahana e ananahi, e ia apo mai i taua mau mea ra ta te Fatu e hinaaro nei ia ite tatou.

E te mau taea'e e te mau tuahine, e mea oaoa mau ia farii ia outou i roto i te 181raa o te amuiraa rahi afa matahiti a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei.

I teie amuiraa te ti'a-raa-hia e 48 matahiti—a feruri na, 48 matahiti—mai to'u pii-raa-hia i roto i te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo na te peresideni David O. McKay. Ua tupu te reira i te ava'e atopa 1963. E mea fifi ia feruri i tera rahiraa matahiti tei tere mai e tei ma'iri mai taua taime mai ra.

Ia rahi roa ana'e ta tatou ohipa, mai te huru ra e, e mea tere vitiviti roa te tau, e no'u nei, aita ia na ava'e e ono i ma'iri a'e nei i huru ê atu i te reira. Te hoê o te mau mea rarahi tei tupu i roto i taua area taime ra, o te taime ia a haamaitai faahou ai au i te Hiero no Atlanta Georgia i te 1 no me. Ua apeehea mai au na Elder e te Tuahine M. Russell Ballard, Elder e te Tuahine Walter F. González, e o Elder e te Tuahine William R. Walker.

I roto i te aru'i faaoaoaraa tei parauhia « Te mau mori no apato'a », tei tupu i te pô na mua'tu i te haamaitairaa, ua ha'uti mai e 2.700 feia apî tamaroa e tamahine no taua mataeinaa hiero ra.

Ua riro ia ei hoê o te mau faanahoraa nehenehe roa o ta'u i ite, e ua ti'a te taata i ni'a e rave rahi taime no te popo.

I te mahana i muri iho ua haamaitai-faahou-hia te hiero i roto e piti tuhau pureraa, i reira hoi matou i ite ai i te niiraa rahi o te Varua i ni'a ia matou.

I te pae hopea o te ava'e atete, ua haamaitai te peresideni Henry B. Eyring i te Hiero no San Salvador i te fenua Salvador. Ua apeehea'tu oia na te tuahine Eyring e na Elder e te tuahine D. Todd Christofferson, Elder e te tuahine William R. Walker, e te tuahine Silvia H. Allred no te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu e ta'na tane, o Jeffrey. Ua faaite mai te peresideni Eyring e, e ohipa hanahana mau te reira.

I te pae hopea o teie matahiti, e ratere atu te peresideni Dieter F. Uchtdorf e te tuahine Uchtdorf e te tahi atu mau huimana faatere rahi, i Quetzaltenango, i Guatemala, no te haamaitai i ta tatou hiero i reira.

E te mau taea'e e te mau tuahine, te tamau noa nei te paturaa i te mau

hiero ma te mutu ore. I teie mahana, te oaoa nei au ia faaite atu ia outou e rave rahi hiero apî.

Na mua roa, te hinaaro nei au e parau atu e, aita e paturaa fare hau atu i te faufaa i te paturaa o te hoê hiero. Ua riro te mau hiero ei mau vahi i reira te mau autaaitiraa e taati-hoê-hia ai, ia vai te reira e a muri noa'tu. Te oaoa nei tatou no te mau hiero atoa e rave rahi na te ao atoa nei, e te riroraa ratou ei haamaitairaa i roto i te oraraa o to tatou mau melo.

I te hope'a o te matahiti i ma'iri a'e nei, ua paapaa ino roa te fare mēneme no Provo i Utaha i te auahi. Ua toe noa mai te mau papa'i rapae o teie fare nehenehe, tei here-roa-hia e te mau u'i e rave rahi o te feia mo'a i te mau mahana hopea nei. I muri a'e i te hoê tuatapaparaa papû, ua faaoti matou e patu faahou ia'na ma te tapea e ma te faaapî faahou i te rapaeraa, e ia riro mai ei pitiraa o te hiero a te Ekalesia i roto i te oire no Provo. Te hiero no Provo i teie taimē, o te hoê

ia o te mau hiero ohipa roa a'e i roto i te Ekalesia, e e riro te piti o te hiero i reira ei tautururaa i te maraaraa o te rahiraa o te mau melo haapa'o haere hiero o te Ekalesia no Provo iho e no te mau tuhaa fenua fatata mai.

Te oaoa atoa nei au ia faaite atu i te mau hiero apî i roto i teie mau fenua i muri nei: Barranquilla, i Colombie; Durban, i Afirita Apatoa; Kinshasa i roto i te Democratic Republic no Congo; e i Star Valley, Wyoming. Taa ê atu i te reira, te haere nei tatou i mua i roto i te mau faanahoraa no paturaa i te hoê hiero i Paris, Farani.

E horo'ahia'tu te mau haapapûraa no teie mau hiero a muri a'e, ia roaa ana'e mai te mau parau faatia no te vahi ti'araa e no te tahi atu mau mea e titauhia.

I roto i te mau amuiraa i ma'iri a'e nei, ua faahiti atu vau i te haereraa i mua te parau no te haafataraa i te mau hiero i pihai' iho i to tatou mau melo. Noa'tu e, e mea ohie i teie nei no te rahiraa o te mau melo ia haere i te

hiero, te vai noa ra â te tahi mau fenua i te ao nei e mea atea roa te hiero i to tatou mau melo, aita e maraa ia ratou te mau haamau'araa e titauhia no te tere atu i reira. No reira, aita ia e ti'a ia ratou ia farii i te mau haamaitairaa mo'a e te mure ore ta te hiero e horo'a mai. E no te tautururaa i te reira, ua faataa matou i te mea tei parauhia, te Moni Tauturu i te Taata Haere Hiero. Na teie moni e aufau hoê a'e tere i te hiero no te feia aita roa'tu ta ratou e rave'a no te haere i te hiero e i te tia'i-maoro-raa i taua taimē ra. Te taata e hinaaro e tauturu i teie afata, e nehenehe ia ratou e faaite i te reira i ni'a i te api parau aufauraa i matarohia, o te horo'ahia'tu i te episekopo ra i te mau ava'e atoa.

I teie nei, e te mau taea'e e te mau tuahine, te pure nei au ia faafihia tatou i te Varua o te Fatu a faaroo ai tatou i te mau parau poro'i i teie mahana e ananahi, e ia apo mai i taua mau mea ra ta te Fatu e hinaaro nei ia ite tatou. O ta'u ia pure na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Richard G. Scott

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mana o te papa'iraa mo'a

E au te mau papa'iraa mo'a mai te tahi mau mori o te turama i to tatou feruriraa e o te faaineine ia tatou ia farii i te arata'iraa e te faaûruraa no ni'a mai ra.

Te feia i roto ia matou e haere mai i teie terono i roto i te amuiraa e farii i te mana o ta outou mau pure. E hinaaro matou i te reira, e mauruuru ia outou no te reira.

Ua ite to tatou Metua i te Ao ra e, no te faahaere ia tatou i mua i roto i to tatou oraraa tamataraa i te tino nei, e titauhia ia tatou ia farii i te mau titauraa fifi. Fatata te tahi o taua mau titauraa ra eita e maraa i te faaoroma'i. Ua horo'a mai Oia i te mau mauihaa no te tauturu ia tatou ia manu'ia i roto i to tatou oraraa tamataraa i te tino nei. Te hoê tuhaa o taua mau mauihaa ra o te papa'iraa mo'a ia.

Mai te tau e te tau, ua faaûru te Metua i te Ao ra i te mau tane e te mau vahine ma'itihia ia imi, na roto i te arata'iraa a te Varua Maitai, i te mau rave'a no te faatiti'aifaro i te mau fifi rarahi o te oraraa nei. Ua faaûru Oia i taua mau tavini haamanahia ra ia papa'i i taua mau rave'a faatiti'aifaroraa ra, mai te hoê buka arata'i no ratou o Ta'na mau tamarii e faaroo to ratou i roto i Ta'na faanahoraa no te oaoa e i roto i Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia. Ua faaohipa a'e na tatou i taua arata'iraa ra i te mau huru taime

atoa na roto i te tao'a rahi ta tatou e parau nei e, te mau papa'iraa mo'a—oia ho'i, te Faufaa Tahito e te Faufaa Apî, te Buka a Moromona, Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau e te Poe Tao'a Rahi.

No te mea te mau papa'iraa mo'a no roto mai i te mau aparauraa faaûruchia mai roto mai i te Varua Maitai, e parau mau viivii-ore te reira. Eiaha tatou e haape'ape'a i te ti'araa mau o te mau haapiiraa e vai ra i roto i te mau buka papa'iraa mo'a, i te mea e, o te Varua Maitai te mauihaa o tei tura'i e o tei faaûru i te mau taata tei papa'i i te mau papa'iraa mo'a.

E au te mau papa'iraa mo'a mai te tahi mau mori o te turama i to tatou feruriraa e o te faaineine ia tatou ia farii i te arata'iraa e te faaûruraa no ni'a mai ra. E nehenehe ratou e riro mai ei taviri no te iriti i te reni aparauraa i to tatou Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti Here o Iesu Mesia.

Mai te mea e, e faahiti-ti'a-hia te mau papa'iraa mo'a, na te reira e horo'a i te mana i ta tatou mau parau. E nehenehe ratou e riro mai ei mau hoa papû, aore e oti'a fenua e aore râ, e oti'a tau. E roaa noa te reira i te mau

taime atoa e hinaarohia ai. Mai te mea e, e faaohipahia ratou, e horo'a mai te reira i te niu o te parau mau, ta te Varua Maitai ho'i e faahaamana'o mai. Te aporaa, te feruri-hohonu-raa, te imiraa e te tamau-aau-raa i te mau papa'iraa mo'a, e au ia mai te faa'iraa i te hoê afata i te mau hoa, i te mau faufaa e i te mau parau mau o te nehenehe e faaohipahia i te mau huru taime atoa, e i te mau huru vahia atoa i te ao nei.

E mana rahi te tae mau na roto i te tamau-aau-raa i te mau papa'iraa mo'a. Te tamau-aau-raa i te hoê papa'iraa mo'a, e au ia mai te faatupuraa i te hoê auhoaraa apî. E au mai te ite-raa-hia mai i te hoê taata apî o te nehenehe e tauturu mai i te mau taime e hinaarohia'i, o te horo'a mai i te faaûruraa e te tamahanahanaraa e ia riro ei tumu no te faaitoitoraa ia hinaarohia te tauraa. Ei hi'oraa, ua riro ta'u fafau-raa ia tamau aau i teie salamo ei tumu no te puai e no te haroaroa no'u :

« No Iehova te fenua e te î atoa i nia iho ; te mau fenua o te ao nei, e te feia e parahi i reira.

« Na'na ia i faatinana i te reira i te miti, e ua haamau oia i te reira i te moana.

« Na vai e païuma i te mou'a o Iehova ? o vai te tia i to'na ra vahia mo'a ?

« Te taata rima mâ ra e te aau maitai ; o tei ore e faahiti i to'na varua i te parau haavare, aore ho'i i täpû ma te haavare.

« To'na te maitai e noaa mai no ô ia Iehova ra, e te parau-tia no ô i te Atua o to'na ra ora » (Salamo 24:1-5).

Te feruri-hohonu-raa i te hoê papa'iraa mo'a mai teie te huru, e horo'a mai te reira i te hoê arata'iraa rahi i te oraraa. E nehenehe ta te mau papa'iraa mo'a e faatupu i te hoê niu o te patururaa. E nehenehe te mau papa'iraa mo'a e horo'a mai i te hoê rave'a rahi maere o te mau hoa maitai o te nehenehe e tauturu ia tatou. E riro mai te hoê papa'iraa mo'a tamau-aauhia ei hoa tamau aore e morohi i roto i te roaraa o te tau.

E nehenehe te feruri-hohonu-raa i te hoê papa'iraa mo'a, e riro ei taviri no te iriti i te heheuraa e te arata'iraa e te faaûruraa a te Varua Maitai. E

nehenehe ta te papa'iraa mo'a e tamärû i te hoê varua pe'ape'a, e horo'a hoi i te hau, te tia'i, e te faaho'iraa mai i te ti'aturiraa i roto i te ti'araa o te hoê taata ia upooti'a i roto i te mau titauroa o te oraraa nei. E mana puai to ratou no te faaora i te mau titauroa no te pae aehuehu mai te mea e, te vai ra te faaroo i roto i te Faaora. E nehenehe ta te mau papa'iraa mo'a e faa'oi'oi i te faaoraraa pae tino.

E nehenehe ta te mau papa'iraa mo'a e horo'a mai i te mau auroa rau i te mau taime rau i roto i te tatou oraraa ia au i te tatou mau hinaaro. E nehenehe te hoê papa'iraa mo'a ta tatou i tai'ona e rave rahi taime, e horo'a mai i te tahi mau auroa apî, o te tauturu ia tatou ia farerei ana'e tatou i te hoê titauroa apî i roto i te oraraa.

E mea nahea ta outou iho faa-ohiparaa i te mau papa'iraa mo'a? Te tapap'opa'o nei outou i ta outou buka

papa'iraa mo'a? Te papa'i ra anei outou i te tahi mau nota i te hiti, no te faahaamana'o ia outou i te hoê taime i te arata'iraa varua e aore râ, i te hoê iteraa tei haapii mai ia outou i te hoê haapiiraa hohonu? Te faaohipa ra anei outou i te mau buka papa'iraa mo'a atoa e tae roa'tu i te Faufaa Tahito? Ua itehia ia'u te mau parau mau faufaa rahi i roto i te mau api o te Faufaa Tahito tei riro ei mau tuhaa faufaa no te niu o te parau mau o te arata'i nei ia'u i roto i to'u oraraa e o te riro nei ei rave'a, a tamata ai au i te faaite i te hoê parau poro'i o te evanelia ia vetahi ê. No reira vau i au roa ai i te Faufaa Tahito. Ua itehia ia'u te mau parau mau faufaa rahi i parare haere i roto i to'na ra mau api. Ei hi'oraa :

« Ua parau atura Samuela, tei te tusia tauuahi e te mau tusia atoa to Iehova mauruuru, mai tei te faaroo i te parau a Iehova ra? Inaha, e maitai rahi

te i te haapao i tei te tusia, e maitai rahi tei te faaroo i tei te toâhua mamoe oni ra » (1 Samuela 15:22).

« E tiaturi ia Iehova ma to au atoa ra ; eiaha râ e tiaturi i to oe ihora haapao.

« Eiaha e haamoe ia'na i to oe atoa ra mau haerea ; e na'na e faaite ia oe i to oe ra mau haerea.

« Eiaha oe ia paari i to oe iho mana'oraa ; o Iehova ra ta oe e mäta'u, a faarue ai i te ino. ...

« Eiaha oe e inoino, e tau tamaiti, i te a'o a Iehova, eiaha hoi e fatimauu i ta'na a'oraa mai.

« O tei herehia e Iehova ra, o ta'na ia e a'o mai, mai te metua e a'o i te tamaiti ta'na e here ra.

« E ao to te taata i noaa ia'na te paari ; te taata i noaa ia'na te itera » (Maseli 3 :5-7, 11-13).

Ua riro atoa te Faufaa Apî ei puna no te parau mau faufaa rahi :

« Ua parau atu ra Iesu, hinaaro oe i to Atua ia Iehova ma to au atoa, e ma to varua atoa, e ma to mana'o atoa.

« O te ture matamua teie e te hau i te rahi.

« E mai te reira atoa te piti ; E aroha'tu oe i to taata-tupu, mai to aroha ia oe iho na.

« Te ture atoa e t mau peropheta, tei teie nei ia pue ture e piti nei » (Mataio 22:37-40).

« Ua parau atura te Fatu, E Simona, e Simona, inaha, i ani na Satani ia outou e ueue mai te sitona i ueuehia ra.

« I pure na râ vau ia oe ia ore ia mure to oe faaroo ; e ia faafariuhia mai oe ra, a faaitoito i to mau taeae.

« Ua parau maira oia, E te Fatu, ua tia ia'u te pee ia oe e ia tapea-atoa-hia vau, e ia pohe atoa'tu.

« Ua parau atura Iesu, E faaite atu vau ia oe, e Petero, e ore te moa e aaoa auanei, a toru atoa o oe hunaraa i to oe ite ia'u...

« Ite maira râ te hoê potii tavini ia'na i te parahiraa i te pae auahi, ua tiatonu maite maira, e ua na ô a'era, Ia'na atoa ra teie nei taata.

« Ua huna ihora râ oia ia'na, na ô atura, e tera ra vahine, aore au i ite ia'na.

« E muri iti ihora, ui hi'o maira te hoê taata ia'na, na ô maira, No ratou

atoa oe na. Ua parau atura Perero, e tera ra taata, e ere au.

« E hoê a'era hora i mairi, ua mârô maira te tahi, na ô a'era, I reira mau â teie nei taata : no Galilea hoi oia.

« Ua parau atura Petero, e tera taata, aore au i ite i tena na parau. E tei te parauraa'tu oia i taua parau ra, aaoa iho te moa.

« Ua fariu maira te Fatu, hi'o maira ia Petero. E haamana'o ihora Petero i te parau a te Fatu, e nahea oia i te parauraa ia'na, e e ore e aaoa te moa, a toru atura a oe hunaraa ia'u.

« Haere atura Petero i rapae mauui roa a'era i te oto rahi (Luka 22:31-34, 56-62).

Ua putapû roa to'u aau no te ohipa tei tupu i ni'a ia Petero i taua taime ra.

Ua haamaitai rahi teie papa'iraa mo'a no roto mai i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau i to'u oraraa :

« Eiaha e titau i te faaite i ta'u nei parau, ia na mua râ i te noaa i ta'u parau, ei reira to oe arero e matara'i ; ei reira, mai te mea te hinaaro ra oe, e noaa ia ia oe ta'u Varua e ta'u nei parau, oia ia, te mana o te Atua e tae noa'tu i te haapapûraa'tu i te mana'o o te taata nei » (PH&PF 11:21).

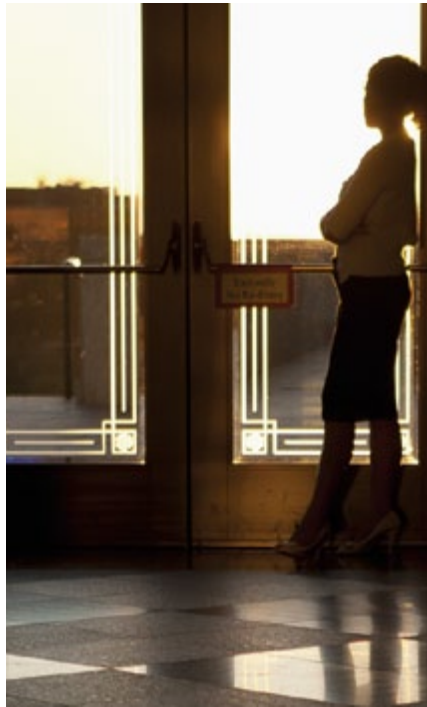
I to'u mana'o, te haapii nei te Buka a Moromona i te parau mau ma te mararama e te puai taa ê. Ei hi'oraa :

« E teie nei, ua hinaaro vau ia riro outou ei feia haehaa, e te auraro, e te mârû, e ei feia a'o-ohie-hia ; e te î i te faaoromai, e te hitahita ore ; e te au maitai i te mau mea atoa ; e te itoito i te haapaoraa i te mau faaue a te Atua i te mau mahana atoa ra ; i te aniraa i te mau mea atoa e au ia outou na, i ta te varua e ta te tino atoa hoi ; e i te haamaitairaa i te Atua i te mau mea atoa ta outou e farii ra, ma te faaea ore.

« Ia tapea maite i te faaroo, e te tiai, e te aroha, ei reira e rahi ai outou i te ohipa maitatai ma te faaea ore » (Alama 7:23-24).

Te tahi atoa :

« E faaoromairaa roa to te aroha, e te hamani maitai, e ore te aroha e feii, e ore te aroha e faarahi, eita e imi i te maitai no'na iho, eita e riri vave, eita e mana'o ino ia vetahi ê, eita e oaoa i te parau-tia ore ; e oaoa râ i te parau mau, e faaoromai i te mau mea atoa ra,

e faaroo i te mau mea atoa ra, e tiai i te mau mea atoa ra, e haamahu i te mau mea atoa ra.

« No reira, e au mau taeae here, aore o outou e aroha, aita roa a outou e faufaa, e ore hoi te aroha e mou. No reira a taati i te aroha, o tei hau i te mau mea atoa ra, e mou hoi te mau mea atoa ra ;

« O te aroha râ, o te hinaaro mau ia i te Mesia, e ore roa ia e mou ; e o te itea te aroha i roto ia'na i te mahana hopea ra, e maitai ia to'na.

« No reira, e au mau taeae here, e pure atu i te Metua ma te puai hope o te aau ia î outou i teie nei aroha, o ta'na i ho mai i te taata atoa e pee mai i ta'na tamaiti ia Iesu Mesia, ia riro outou ei tamarii na te Atua, e ia fa mai oia ra ua riro tatou mai ia'na ra te huru ; e ite hoi tatou ia'na i to'na ra huru mau, e ia vai maite â teie nei tiairaa i roto ia tatou, e ia tamâhia hoi tatou atoa mai ia'na i mâ » (Moroni 7:45-48).

Ua au roa na ta'u vahine here, o Jeanene, te Buka a Moromona. I to'na apîraa, ei taure'are'a, ua riro mai te reira ei niu no to'na oraraa. Ua riro ia ei puna no te iteraa papû e no te haapiiraa i te tau a tavini ai oia e misio-nare rave tamau i te pae apatoerau o te mau Hau Amui no Marite. A tavini ai

maua i roto i te misioni i Córdoba i te fenua Ra-Parata, ua faaitoito uana oia ia faaohipahia te Buka a Moromona i roto i ta matou ohipa porora evanelia. Ua haapapû 'oi'oi o Jeanene i roto i to'na oraraa e, te feia e tai'o tamau noa i te Buka a Moromona e haamaitahia ratou na roto i te fariiraa i te tahi tuhaa hau atu o te Varua o te Fatu, i te tahi hinaaro rahi a'e ia haapa'o i Ta'na mau faaueraa, e i te hoê iteraa papû puai a'e o te huru Atua o te Tamaiti a te Atua.¹ E rave rahi matahiti, aita vau i ite e ehia râ, ia fatata mai te hopea matahiti, e ite au ia'na ia parahi ma te maniania ore, no te tai'o faahope roa i te Buka a Moromona hou a hope ai te matahiti.

I te matahiti 1991 ua hinaaro vau e horo'a i te hoê tao'a horo'a taa ê no te noela na to'u utuafare. Ua papa'i au i roto i to'u buka aamu e mea nahea to'u faatupuraa i taua hinaaro ra : « 12:38 i te avatea, mahana toru 18 no titema 1991. No oti noa a'e nei ta'u haruharuraa i te Buka a Moromona na to'u utuafare. Ua riro te reira ei iteraa tei faarahi i to'u iteraa papû no ni'a i teie ohipa hanahana e ua haapuui i roto ia'u i te hoê hinaaro ia matau maitai atu â i to'na mau api, no te apo mai, mai roto mai i teie mau parau mau no te papa'iraa mo'a, no te faaohipa i roto i ta'u taviniraa i te Fatu. Ua here au i teie buka. Te faaite papû nei au ma te puai hope o to'u varua e, e parau mau te reira, e ua faaineinehia oia no te haamaitai i te Utuafare o Ise-raela, e to'na mau amaa atoa tei parare na te ao atoa nei. Te mau taata atoa o te tai'o i ta'na parau poro'i ma te haehaa, e ma te faaroo e te ti'aturi ia Iesu Mesia, e ite ia i to'na parau ti'a mau, e e itehia ia ratou te tao'a rahi no te arata'i ia ratou i roto i te oaoa, te hau e te faotiraa rahi a'e i roto i teie oraraa. Te faaite papû nei au ma te mo'a rahi e, e parau mau teie buka ».

Te hinaaro nei au ia roaa ia tatou tata'itahi te mau haamaitairaa tao'a rahi no roto mai i te tai'oraa i te papa'iraa mo'a, o ta'u ia pure, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

NOTA

1. A hi'o Gordon B. Hinckley, « A Testimony Vibrant and True », *Liahona*, Atete 2005, 6.

Na Barbara Thompson

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu

Te heheuraa o te taata iho e te iteraa papû

Are'a râ, te parau nei te reira e, mai te mea e haapa'o maite tatou i te mau faaueraa e e ani tatou ma te faaroo, e tae mai te mau pahonora a au te rave'a a te Fatu e i Ta'na tarena.

Erave rahi matahiti i ma'iri, i to'u haereraa i te haapiiraa tuatoru, te faaroo ra vau i te amuiraa rahi i ni'a i te radio no te mea aita ta matou e afata teata i to matou piha. E mea faahiahia mau te feia a'o o te amuiraa, e ua oaoa vau i te niiniiraa o te Varua Mo'a.

Te haamana'o maitai ra vau i te hoê Hui Mana Faatere i te parauraa no ni'a i te Faaora e Ta'na misioni e i muri iho ua faa'ite mai i te hoê iteraa papû hononu, ua haapapû mai te Varua Mo'a i to'u varua e te mea ta'na i parau e parau mau ia. I taua taima ra, aita vau i feaa e te ora nei te Faaora. Aita ato'a vau i feaa e te ora nei au i te hoê heheuraa no'u iho o tei haapapû mai ia'u e, « o Iesu Mesia ra o te Tamaiti ia a te Atua ».¹

I te 8raa o to'u matahiti, ua bape-tizohia vau e ua haamauhia e ua farii au i te horo'araa a te Varua Maitai. E haamaitairaa rahi te reira i tera taima e ua tamau noa i te riro ei mea faufaa a tupu noa ai au e a farii noa ai au i te mau maitai o te horo'araa a te Varua Maitai na roto i te mau ohipa rau.

Mai te tamariiraa e tae i te taure'a-re'araa e tae roa mai i te paariraa, e

rave rahi mau tamataraa e te mau iteraa ta tatou e farerei nei i ni'a i te e'a, o te faaite mai nei ia tatou e te hinaaro nei tatou i te tauturu hanahana o te tae mai na roto i te Varua Maitai. Ia tae mai te mau tafifiraa, e ani tatou ia tatou iho, « Eaha te pahonora a to'u fifi ? » e « Nafea vau ia ite i te mea e rave ? »

E haamana'o noa vau i te aamu i roto i te Buka a Moromona no ni'a ia Lehi i to'na haapiiraa i te evanelia i to'na utuafare. Ua faa'ite oia i te mau heheuraa e te mau haapiiraa no ni'a i te mau mea e tae mai i te mau tau hopea nei. Ua imi Nephi i te arata'iraa a te Fatu no te taa maitai atu i te mau haapiiraa a to'na metua tane. Ua faateiteihia oia, ua haamaitaihia, e ua faa'uhia ia ite e te mau haapiiraa a to'na metua tane e parau mau ia. Na te reira i faati'a ia Nephi ia pee maite i te mau faaueraa a te Fatu e ia ora ma te parau-ti'a. Ua farii oia i te heheuraa no te arata'i ia'na.

I te tahi pae, ua maniania noa to'na na taea'e no te mea aita raua i mararamama i te mau haapiiraa a to raua metua tane. I ani ai Nephi i te hoê uiraa faufaa roa : « Ua ani anei orua i te Fatu ra ? »²

Teie ta raua pahonora a paruparu : « Aore maua i ani, no te mea e ore roa te Fatu e faaite mai ia maua ».³

Ua rave o Nephi i taua rave'a ra no te haapii i to'na na taea'e nahea ia farii i te heheuraa no'na iho. Ua parau oia : « Aita anei orua e haamana'o i te mau mea ta te Fatu i parau maira—ia ore orua ia faaetaeta i to orua aau, e ia ani mai ia'u ma te faaroo, mai te mana'o e, e roa mai ta oe, e ma te haapao maite hoi i ta'u ra mau faaue, e faaite-mauhia ia taua mea ra ia orua ».⁴

E mea papû maitai te rave'a no te farii i te heheuraa no'na iho. E ti'a ia tatou ia hinaaro ia farii i te heheuraa, e ti'a ia tatou ia tamaru i to tatou aau, e i reira e ti'a ia tatou ia ani ma te faaroo, ma te ti'aturi puai e, e farii tatou i te hoê pahonora a, e e haapa'o ho'i tatou i te mau faaueraa a te Atua.

Te peeraa i teie rave'a, aita te reira e parau nei e, i te taima ato'a e ui ai tatou i te hoê uiraa i te Atua, e tae 'oi-oi mai te pahonora a e te mau haamaramaramaraa hu'ahu'a ato'a no te mea ta tatou e rave. Te parau nei râ te reira e, mai te mea e haapa'o maite tatou i te mau faaueraa e e ani tatou ma te faaroo, e tae mai te mau pahonora a ia au i te rave'a a te Fatu e i Ta'na tarena.

I to'u na'ina'iraa, ua mana'o noa vau e e faaroo tari'a roa vau i te heheuraa e aore râ te pahonora a i ta'u mau pure. Oia ihoa, ua faaroo tari'a roa vau i te tahi heheuraa. Tera râ ua haapii-ato'a-mai au e, ua rau te rave'a a te Varua no te paraparau mai.

I roto i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau, i te tuhaa 6, te faataa mai nei te mau rave'a huru rau e nahea tatou ia farii i te heheuraa :

« No te mea ua ani mai hoi oe ia'u nei, e inaha, i ta oe mau aniraa'toa i farii na hoi oe i te haapiiraa o to'u nei Varua ».⁵

« Ua haamaramarama vau i to oe feruriraa ».⁶

« Aore anei au i parau faahau i to oe aau no nia i teie nei ohipa ? »⁷

I roto i te tahi mau papa'iraa mo'a e haapii hau mai tatou no ni'a i te farii-raa i te heheuraa :

« E faaite au ia oe i roto i to oe feruriraa e i roto i to oe aau na, na roto i te Varua Maitai, o te tae i nia ia oe e o te

vai i roto i to oe aau. I teie nei, inaha, o teie te varua o te heheuraa ».⁸

« E faatupu iā vau i te ahu i roto i to oe ouma ; no te reira oe e ite ai e ua tia ihoa ».⁹

« E tuu atu vau i ta to'u nei Varua ia oe na, o te haamaramama mai i to oe feruriraa, o te faa'i hoi i to oe aau i te oaoa ».¹⁰

Te rahiraa o te taime, e tae mai te heheuraa ia tuatapapa tatou i te mau papa'iraa mo'a, ia faaroo e ia pee tatou i te mau a'o a te mau peropheta e a te feia faatere o te Ekalesia, e ia imi tatou ia ora ma te faaroo e ma te parau-ti'a. Te tahi taime e tae mai te faa'ururaa na roto i te ho'e irava o te papa'iraa e aore rā na roto i te ho'e reni o te ho'e a'oraa i te amuiraa. Peneia'e e tae mai te pahonora ia himene ana'e mai te mau tamarii a te Paraimere i te ho'e himene nehenehe. Ua rau hi'oraa no te heheuraa.

I te mau mahana matamua o te Faaho'i-faahou-raa mai, ua imi te mau melo i te heheuraa ma te tuutuu ore e ua haamaitaihia ratou e ua faa'uruhia i te mea e rave.

O te tuahine ra Eliza R. Snow o tei tonohia e te peropheta Brigham Young ia faateitei e ia haapii i te mau tuahine o te Ekalesia. « Ua haapii oia e, e ti'a i te mau tuahine ato'a ia farii i te faa'ururaa no te arata'i ia ratou i roto i to ratou iho oraraa, to ratou utuafare, e ta ratou hopoia i roto i te Ekalesia. Ua parau oia : 'A parau i te mau tuahine ia haere i mua e ia rave i ta ratou mau hopoi'a, ma te haehaa e te haapa'o maitai e e parahi mai iā te Varua o te Atua i ni'a ia ratou e e haamaitaihia ratou i roto i ta ratou mau ohipa. Ia imi ratou i te paari eiaha rā te mana e e noaa iā ia ratou te taatoaraa o te mana ta ratou e faaohipa ma te paari' ».¹¹

Ua haapii mai te tuahine Snow i te mau tuahine ia imi i te arata'iraa a te Varua Maitai. Ua parau oia e e « hamāha te Varua Maitai e e faa'i i te mau hiaai atoa o te aau o te taata, e e faa'i i te mau apoo atoa. Ia i ana'e au i taua Varua ra... e maha iā to'u varua' ».¹²

Ua haapii te peresideni Uchtdorf e « Aita te heheuraa e te iteraa papū e tae mai ma te puai rahi i te mau taime

atoa. No te mau taata e rave rahi, e tae marū noa mai te iteraa papū—maa vahi iti i te taime ho'e ». Ua parau atura oia : « E mata na tatou i te imi itoito i te maramarama o te heheuraa no te taata iho. E mata na tatou i te taparu i te Fatu ia horo'a mai i roto i to tatou varua e to tatou aau i te omuaraa o te faaroo e ti'a ai ia tatou ia farii e ia ite i te ohipa hanahana a te Varua Mo'a ».¹³

Na te mau iteraa papū e haapautuutu e e haapuai ia tatou i mua i te mau tamataraa i te mau mahana ato'a. Te faaoroma'i nei te tahi mau taata i te fifi i te pae o te ea ; te faaruru nei vetahi i te fifi moni ; no te tahi e tamataraa i roto i to ratou faaipoiporaa e aore rā e ta ratou mau tamarii ; no vetahi, te mauui nei ratou i te vai-otahi-raa e aore rā te mauui nei i te tia'iraa e te moemoe meta manuia ore. Na to tatou iteraa papū, apitihia e to tatou faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia e na to tatou ato'a ite no te opuaraa o te faaoraraa, na te reira e tauturu ia tatou ia ratere na roto i tera mau taime fifi e te paari ho'i.

I roto i te buka *E mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, te tai'o-hia ra te aamu no te tuahine Hedwig

Biereichel, te ho'e tuahine no te fenua Heremani o tei ati e o tei ere roa i te ho'e mea i te taime no te Tama'i Rahi II. No to'na here e to'na aroha, i roto i tera tau rava'i ore, ua hinaaro oia e horo'a i ta'na maa i te ho'e mau auri o te tama'i. I muri iho, i te ani-raa-hia e nahea oia i nehenehe ai « i te tape'a i te ho'e iteraa papū i roto i te taatoaraa o teie mau ati », ua pahono mai oia, « Aita vau i tape'a i te ho'e iteraa papū i roto i taua mau taime ra—na te iteraa papū rā i tape'a ia'u ».¹⁴

To tatou iteraa papū puai i teie mahana, e vai noa anei ra i tera faito. E ti'a ia tatou ia aupuru e ia haapuai i te reira ia nava'i maitai to'na puai no te turu ia tatou. O te ho'e tumu te reira tatou e « amui pinepine » ai no te amu i te oro'a, no te faaap'i i ta tatou mau fafauaraa, e « ia faamuhia i te parau maitai a te Atua ra ». Na te parau maitai a te Atua e tape'a nei ia tatou « ei feia ara i te pure ma te tiaturi ana'e i te maitai o te Mesia, o te tumu e te faaotiraa o to [tatou] faaroo ra ».¹⁵

Ua haapii mai Elder David A. Bednar ia tatou, « Mai te mea e, e imi maite e e faaohipa outou i te varua o te heheuraa, te fafau atu nei au ia

outou e, « na te parau maramarama a te Fatu [outou] i te haere » (Isaia 2:5; 2 Nephi 12:5). I te tahi taime, e ohipa te varua o te heheuraa ma te vitiviti e ma te puai, i te tahi atu taime e ohipa oia ma te ha'ihai, e ma te haere maru noa, e e mea pinepine oia i te ohipa ma te maru roa, fatata aita e itehia. Tera ra, noa'itu te huru a fariihia ai teie haamaitairaa, na te maramarama ta'na e horo'a mai e haamaramarama e e faai i to outou varua, e haamaramarama i to outou haroaroa (a hi'o Alama 5:7 ; 32:28), e e arata'i e e paruru ia outou e i to outou utuafare.¹⁶

Ua hinaaro te Fatu ia haamaitai mai ia tatou ma te arata'iraa, ma te paari, e ma te avei'a i roto i to tatou oraraa. Ua hinaaro Oia ia ninii mai i To'na Varua i ni'a ia tatou. Teie faahou, no te farii i te heheuraa o te taata iho e ti'a ia tatou ia hinaaro ia farii i te reira, e ti'a ia tatou ia tamaru i to tatou aau, e i muri iho e ti'a ia tatou ia ani ma te faaroo, ma te ti'aturi puai e, e farii tatou i te ho'e pahonora, e i reira ia haapa'o tamau noa i te mau faauerua a te Atua. I reira, ia imi tatou i te pahonora i ta tatou mau uiraa, e haamaitai mai Oia ia tatou i To'na Varua. No teie nei mau mea, te faaite papu nei au i te i'oa a Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 46:13.
2. 1 Nephi 15:8.
3. 1 Nephi 15:9.
4. 1 Nephi 15:11; hi'o ato'a i te irava 10.
5. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 6:14.
6. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 6:15.
7. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 6:23.
8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 8:2-3.
9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 9:8.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 11:13.
11. *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia : Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu* (2011), 45.
12. *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 46.
13. Dieter F. Uchtdorf, « To Outou Puai, to Outou Haamaitairaa » *Liahona*, Me 2011, 60.
14. A hi'o *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 79.
15. Moroni 6:4-6.
16. David A. Bednar, « Te Varua o te Heheuraa », *Liahona*, Me 2011, 90.

Na Elder L. Whitney Clayton

No te Peresideniraa no te Hitu Ahuru

E tae mai te taime

Ia outou, te ti'a nei au ma te ri'ari'a e ia nuu teie ohipa i mua ma te maere, te faahiahia e te tuutuu ore.

Ua tavini au ei misionare e rave rahi ava'e i roto i te mau oire ropu no Lima, Peru. No reira, ua tere pinepine vau na te Plaza de Armas no Lima. Tei mua te Aora'i o te Faatereraa Hau, te piha toro'a o te peresideni no te fenua Peru, i te plaza. Ua ani maua to'u hoa misionare i te mau taata i roto i te plaza ia faaroo i te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai. Ua uiui noa vau eaha ra te huru ia tomo atu i roto i te aora'i, ua vai noa ra te reira ei moemoea.

I te matahiti i ma'iri a'e nei, ua tere atu o Elder D. Todd Christofferson no te Pupu no te Tino Ahuru ma Piti e te tahi mau taata e o vau nei, e farerei ia Alan Garcia, te peresideni no te fenua Peru, i roto i te Aora'i o te Faatereraa Hau. Ua faa'iteitehia ia matou to'na mau piha nehenehe e ua farii-maitai-hia matou e te peresideni Garcia. Ua tupu te moemoea o to'u tau misionare apiraa no ni'a i te aora'i, o ta'u i ore roa i mana'o e e tupu i te matahiti 1970.

Ua tau i te mau mea i Peru mai te tau o to'u misionareraa, no te Ekalesia ihoa ra. E 11.000 melo o te Ekalesia i tera tau e ho'e noa tii. I teie nei, e 40 matahiti i muri mai, ua hau i te 500.000 melo e fatata e 100 tii. I roto i te mau oire e mea iti roa te mau pupu melo, te vai nei te mau tii itoito e te

mau fare pureraa nehenehe i teie nei. Ua tupu ato'a te reira huru i te tahi atu mau fenua e rave rahi na te ao ato'a nei.

Teie tupuraa faahiahia o te Ekalesia e ti'a ia haamaramaramahia. E haamata tatou na roto i te ho'e tohuraa i roto i te Faufaa Tahito.

E tii Hebera o Daniela i Babulonia. Ua horo'ahia ia'na te ti'araa ia auvaha i te moemoea o te Arii Nebukanesa. Ua ani o Daniela i te Atua ia heheu mai ia'na i te moemoea e to'na tatararaa, e ua pahonohia ta'na pure. Ua parau oia ia Nebukanesa, « e Atua tei te ra'i o tei faaite mai ia i te parau moe, o te faaite mai ia i te arii ra ia Nebukanesa, i te mau mea e tupu i te mau mahana hopea ra ... O te taoto na oe ra, e te ria a to upoo i nia i to roi ra, o teie nei ia ». Ua parau o Daniela i te arii ia hi'o i te ho'e tii ri'ari'a te ho'e upoo, te ouma, te rima, e te avae. Ua ootihia mai ra te ho'e ofa'i mai ni'a mai i te mou'a aita ra e rima e ua ohu tera ofa'i e ua haere noa i te rahi. Ua u te ofa'i i ni'a i te tii, e ua parari hu'ahu'a roa te tii, e « riro atura taua ofa'i i tiaia i taua tii ra, ei mou'a rahi, e faai roa a'era i te ao atoa nei ».

Ua tatara o Daniela e, e hoho'a te tii no te mau basileia poritita e « ia tae i te anotau o taua mau arii ra, e faatupu ai te Atua o te ra'i ra i te ho'e basileia,

- te basileia a te Atua mai te hoê ofa'i tei ootihia mai te hoê mou'a e faaî te reira i te fenua nei ;
- e itehia te i'oa o Iosepha Semita na te ao nei ; e
- e faaî te Ekalesia i te fenua Marite e te ao ato'a nei

i riro na paha ei mau parau maamaa i te mau matahiti e 170 i ma'iri. Te hoê pŭpŭ taata iti faaroo, te imi ra i te ora i te oti'a o te fenua Marite, e o te horo haere noa no te faatea i te hamani-ino-raa, e ere roa'tu ia e hoho'a no te hoê niu no te hoê faaroo o te parare i tera oti'a na te ao nei e ia tomo atu i roto i te aau i te mau vahi ato'a.

O te reira mau te ohipa tei tupu. Teie te hoê hi'oraa.

I te mahana noela, matahiti 1925, i Buenos Aires, ua haamaitai Elder Melvin J. Ballard i te fenua Marite Apatoa no te pororaa evanelia. I te avae Atete 1926, ua baptizohia hoê pŭpŭ taata iti faafariuhia. O ratou te mau melo matamua no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei tei baptizohia i roto i te taato'araa o te fenua Marite Apatoa. Ua tupu te reira a 85 matahiti i teie nei, i roto i te roaraa o te oraraa e rave rahi o ratou e faaroo mai nei i te amuiraa i teie mahana.

Te vai nei e 23 tŭtŭ no Ziona i Buenos Aires i teie mahana, e ua ahururaa te tŭtŭ e e ahuru tauasini melo o te

o te ore roa ia e mou ... e hope roa hoi taua mau basileia ra i te parari e e pau ». « E vai tera e a muri noa'tu ».¹

E hi'o tatou i teie nei i to tatou tau. Ua fâ mai te melahi o Moroni i te taime matamua ia Iosepha Semita i te matahiti 1823 e ua parau ia'na « e e ohipa ta te Atua [na'na] e rave ; e haamaitahia e e faainohia [to'na] i'oa i rotopu i te mau nunaa atoa, te mau opu atoa, e te mau reo atoa hoi »² E mea papŭ ua faahiti mahuta te poro'i a Moroni ia Iosepha, e 17 noa ho'i to'na matahiti.

I te matahiti 1831, ua parau te Fatu ia Iosepha e, ua horo'a-faahou-hia te mau taviri no te basileia o te Atua « i te taata nei i nia i te fenua nei ». Ua parau Oia, « e tere atu [te evanelia] ... i te mau hopea o te ao nei mai te hoê ofai i ootihia no roto mai i te mou'a ma te rima ore ... e tae noa'tu i te taime i i ai te ao nei i te reira »,³ mai ta Daniela i parau ia Nebukanesa.

I te matahiti 1898, ua faahiti te peresidene Wilford Woodruff i te hoê iteraa no'na a riro ai oia ei melo apî i te matahiti 1834 i te hoê apooraa a te autahu'araa fatata ia Kirtland. Ua faati'a oia : « Ua pii te peropheta i te feia ato'a e mau nei i te Autahu'araa ia putuputu mai i roto i te fare haapiiraa iti e vai ra i reira. E fare iti na'ina'i noa, e 4 metera paha te rahi. I to matou putuputuraa mai e te peropheta e te mau peresibutero no Iseraela ... no te faaite papŭ i teie

ohipa ... I to ratou taeraa mai, ua parau te peropheta, 'E te mau taea'e, ua haapuai e ua haapii rahi roa to outou mau iteraa papu ia'u i teie pŭ, te hinaaro nei ra vau e parau atu ia outou i mua i te Fatu, e aita to outou ite no ni'a i te mau hope'araa o teie Ekalesia e basileia i hau atu i to te hoê aiû i ni'a i te turi avae o to'na metua vahine. Aita outou e haro'aro'a ra i te reira ... E pŭpŭ iti na'ina'i noa o te Autahu'araa o ta outou e ite nei i teie pŭ, tera ra e faaî te Ekalesia i te pae apatoerau e te pae apatoa o te Fenua Marite—e faaî oia i te ao taato'a nei' ».⁴

Teie mau parau tohu :

Montevideo, Uruguay

Ekalesia i roto i te mau oire ati a'e te fenua Ra-Parata. I teie mahana, ua hau atu i te 600 tĩĩ e e 2.400.000 melo o te Ekalesia ati a'e te fenua Marite Apatoa. Ia hi'o tatou, te faa'i nei te basileia o te Atua i te fenua, e te haapararehia nei te i'oa o Iosepha Semita e tatou nei, e e te feia e faaino nei ia'na na roto i te mau fenua o ta'na iho i ore i faaroo i te roaraa o to'na oraraa.

Ua piri atu i te 3.000 tĩĩ i roto i te Ekalesia na te ao nei i teie mahana, mai Boston e tae atu i Bangkok e i Mehiko City e tae atu i Moscou. Ua piri atu tatou i te 29.000 paroita e amaa. E rave rahi mau fenua te vai nei te mau tĩĩ papũ, e te mau melo no ratou te mau tupuna tei fafariuhia mai. I te tahi rã mau vahi, te putuputu nei te mau pũpũ iti mai te mau amaa na'ina'i o te Ekalesia i roto i te mau fare tarahu. I te mau matahiti ato'a, te parare ate'a noa'tu ra te Ekalesia i te ao nei.

Teie mau tohuraa no te faa'i i te ao e te ite-raa-hia na te ao nei : e mana'o maamaa anei ? Penei a'e. E mana'o papũ ore anei ? Oia ihoa. E Mana'o manu'a-ore ? Aita roa'tu. Te tupu nei i mua i to tatou mata.

Ua parau te peresideni Gordon B. Hinckley

« I te hoê taime ua parauhia e, e ore roa te mahana e topa i ni'a i te Hau Peretane. Ua huru na'ina'i taua hau ra i teie nei. Area rã, aita te mahana e topa i ni'a i te ohipa a te Fatu, e parau mau tera, i te mea e, te haaputapũ nei te reira i te oraraa o te mau taata ato'a ati a'e te ao nei.

« E haamataraa noa teie. Tei ni'a ê noa ta tatou para'ura'uraa ... Aita e oti'a to ta tatou ohipa ... Te mau fenua tei opanihia ia tatou i teie nei, e matara ratou i te hoê mahana ».⁵

I teie mahana e nehenehe tatou e hi'o e te piri mai nei te tupuraa o te tohuraa i roto i te Buka a Moromona :

« E ... riro ai te vaha o te hui arii i te mamũ ; e hi'o hoi ratou i tei ore i faa-itehia ia ratou ra ; e tei ore i faarohia e ratou ra, o ta ratou ia e feruri.

« Ei taua mahana ra hoi, e rave ai te Metua i te ohipa rahi e te maere i roto ia ratou ».⁶

Teie ohipa a te Fatu, e ohipa rahi ia

Salvador, Paratira

e te maere, tera rã te tere nei te reira i mua ma te ite-ore-hia e te mau faatere poritita, no te mau hiro'a tumu, e no te haapiiraa. Te tupu nei i roto i te hoê aau e te hoê utuafare i te hoê â taime, ma te mārũ e te hau, e te haamaitai nei ta'na poro'i mo'a i te feia i te mau vahi ato'a.

Ua horo'a mai te hoê irava i roto i te Buka a Moromona i te hoê taviri no te tupuraa maere o te Ekalesia i teie mahana, « E teie nei, te parau atu nei au ia outou e, e tae mai ia te tau e parare ai te ite i te Mesia i roto i te mau nunaa atoa, e te mau opu atoa, e te mau reo atoa, e te mau fenua atoa ».⁷

Ta tatou poro'i faufaa roa, o tei faa-taahia ia tatou e oia'to'a o tei faauehia ia hopoi i te mau vahi ato'a na te ao nei, e te vai ra te Faaora. Te ora nei Oia i roto i te afaraa o te tau. Ua pohe oia no ta tatou mau hara, ua faasataurohia, e ua ti'a-faahou-mai. Teie poro'i faahiahia, o ta tatou e poro nei ma te mana o te Atua, o te tumu mau ia o te tupuraa o ta teie Ekalesia e rave nei.

Te faa'ite papũ nei au e ua fã mai Oia e To'na Metua ia Iosepha Semita. I raro a'e i te faatereraa a te Metua, ua faati'a-faahou-mai Oia i Ta'na evanelia i ni'a i te fenua nei. Ua tonono mai Oia i te mau aposetolo, te mau peropheta, e te mau taviri o te autahu'araa i te fenua nei. Te faatere nei Oia i Ta'na Ekalesia na roto i te hoê peropheta

ora, te peresideni Thomas S. Monson. Ta'na Ekalesia o taua ofa'i ra ia tei ootihia mai roto mai i te mou'a ra ma te rima ore, e o te ohu nei na te ao ato'a nei.

Ua maururu tatou no Iosepha Semita, e te hi'o maere nei i to'na i'oa i te faatura-raa-hia, e, oia ia, i te faa'ino-raa-hia na te ao nei. Tera rã te faa'ite-raa ia tatou e, e ere teie ohipa rahi i te mau mahana hopea nei i te ohipa no ni'a ia'na. O te ohipa teie a te Atua Mana Hope e a Ta'na Tamaiti, te Arii no te Hau. Te faa'ite papũ nei au e o Iesu Mesia te Faaora, e ia outou, te ti'a nei au ma te ri'ari'a e ia nuu teie ohipa i mua ma te maere, te faahiahia e te tuutuu ore. Oia mau, « [ua] tae mai ia te tau e parare ai te ite i te Mesia ... i roto i te mau nunaa atoa, e te mau opu atoa, e te mau reo atoa, e te mau fenua ato'a ». Te faaite papũ nei au No'na, te Faaora no te mau taata ato'a, e no teie ohipa i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Daniela 2:28, 35, 44; hi'o atoa te mau irava 1-45.
2. Iosepha Semita—Aamu 1:33.
3. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 65:2.
4. Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Wilford Woodruff (2004), 25-26.
5. Gordon B. Hinckley, « Te Huru o te Ekalesia », *Liahona*, Novema 2003, 7.
6. 3 Nephi 21:8-9.
7. Mosia 3:20.

Na Elder José L. Alonso

No te Hitu Ahuru

Ia rave i te mea tano i te taime tano, ma te tia'i ore

*Ua horo'a mai te Faaora i te hoê hi'oraa rahi no te
tia'i-ore-raa no te faatae i te tamahanahanaraa i te feia
i mo'e te anaanatae e te oaoa.*

I teie tau e rave rahi taata e ora ra i roto i te ati e te aehuehu rahi. Aita ratou e ite ra i te pahonora a i ta ratou mau uiraa e aita e tuatiraa i to ratou mau hinaaro. Ua mo'e roa i te tahi te anaanatae e te oaoa. Ua parau te mau peropheta e, e itehia te oaoa mau i roto i te peeraa i te hi'oraa e te mau haapiiraa a te Mesia. O Oia to tatou Faaora, o Oia to tatou haapii, e o Oia te hi'oraa maitai roa'e.

To'na ora, e ora taviniraa ia. Ia tavini ana'e tatou i to tatou taata tupu, te tauturu ra ia tatou i te feia i roto i te fifi. Na roto i teie ohipa e ite ato'a mai tatou i te pahonora a i to tatou iho mau fifi. A pee ai tatou i te Faaora, te faaite ra ia tatou i to tatou here i te Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti, ia Iesu Mesia, e e riro mai a'e tatou mai ia Raua ra te huru.

Ua parau te Arii Beniamina no te faufaa o te taviniraa, i te na-ô-raa e, « a tavini ai outou i te taata nei, te tavini ia outou i to outou Atua ». ¹ E rave'a ta te taata tata'itahi ia tavini e ia faaite atu i te here.

Ua ani mai te peresideni Thomas S. Monson ia haere « e faaora » e ia tavini ia vetahi ê. Ua parau oia : « E ite tatou e, te feia ta tatou e tavini, o tei ite na roto i ta tatou ohipa te rima o te Fatu, eita ia e roaa ia ratou te parau no te faaite i te tauraa o tei tae mai i roto i to ratou oraraa. E tupu mai te hinaaro i te tavini, i te haere ma te haehaa, e i te ora ia au i te Faaroo. Ua araara to ratou mata varua ma te hi'o i te mau fafauraa o te tau mure ore, no reira hoê â ta ratou parau e te parau a te taata matapo no'na te mata tei faaara-arahia e Iesu: 'Hoê roa a'u parau i ite, e matapo to'u i mutaa ihora, e teie nei te ite nei au' ». ²

I te mau mahana ato'a e rave'a ta tatou no te tauturu atu e no te tavini atu—te raveraa i te mea maitai, i te taime tano, ma te tia'i ore. A feruri na i te rahiraa taata e taime fifi no ratou no te fana'o i te ohipa e aore râ o tei ma'ihia, o te vai otahi nei, o te mana'o nei e aita ta ratou e tauihaa faahou. Eaha ta outou e nehenehe e rave no

te tauturu atu ? A feruri na i te taata e faaea ra i piha'ihio i to outou fare, te ua ra e ua ino to'na pereoo, e te ani ra i ta outou tauturu. Eaha te mea tano ia rave no'na ? Eaha te taime tano no te rave i te reira ?

Te haamana'o ra vau i te hoê taime ua haere matou to'u utuafare i te oire pû no Mehiko no te hoo mai i te tahi ahu no ta maua na e piti tamarii. E mea apî roa raua. Ta maua matahiapo e tamaroa ia e piti noa matahiti to'na, e te teina e hoê noa ia matahiti. Ua î te taata i roto i te mau aroa. I to matou haereraa, ua tape'a noa maua te rima o ta maua mau tamarii, ua faaea rii matou no te hi'o i te hoê mea, e i te iteraa'tu, ua mo'e ta maua matahiapo ! Aita maua i ite e nahea ra, aita râ oia ia maua ra. Ma te tia'i ore, ua horo maua e imi ia'na. Ua imi maua e ua pii ia'na, ua tupu mai te pe'ape'a rahi, ma te mana'o e e mo'e roa oia ia maua. Ma to maua feruriraa, ua taparu maua i te Metua i te Ao ra ia tauturu ia maua ia ite mai ia'na.

I te hopea, ua ite maua ia'na. Tei reira oia, te mata'ita'i ra i te mau ha'uti na roto i te maramarama o te fare toa. Ua tauahi maua ia'na e ua apa ia'na, e ua faaoti papû ihora maua ia hi'o-tuutuu-ore i ta maua na tamarii ia ore te hoê ia mo'e faahou atu. Ua haapii mai maua e, no te ite mai i ta maua tamaiti, aita e titauhia ia faatupu i te apooraa. Ua rave ohie noa maua, ua imi haere maua ia'na o tei mo'e atu. Ua haapii ato'a mai maua e, aita roa'tu ta maua tamaiti i ite e, ua mo'e oia.

Te mau taea'e e te mau tuahine, e mea rahi paha te taata, ma te tumu ore, o tei mo'e i to tatou nei mata e o te ore i ite e ua mo'e ratou. Mai te mea e tia'i rii tatou, e mo'e roa paha ratou.

No te rahiraa o ratou e hinaaro nei i ta tatou tauturu, aita e titauhia ia hamani i te hoê faanahoraa apî aore râ ia rave i te mau ohipa huru rau e te moni rahi. E hinaaro noa ratou i to tatou tamauraa ia tavini—ia rave i te mea tano i te taime tano, ma te tia'i ore.

I to te Fatu fâraa i te nunaa o te Buka a Moromona, ua horo'a mai Oia i te hoê hi'oraa rahi no te tia'i-ore-raa no te faatae i te tamahanahanaraa i te feia i mo'e te anaanatae e te oaoa. Ma te haapii i te mau taata, ua ite Oia

e aita ratou i maramarama roa i Ta'na mau parau. Ua ani atura Oia ia ratou ia ho'i i to ratou fare e ia feruri i te mau mea Ta'na i parau ia ratou. Ua parau Oia ia ratou ia pure i te Metua e ia faaineine ia ratou no te ho'i mai i te mahana i muri mai, e ho'i mai Oia e haapii ia ratou.³

I te hopea o Ta'na mau parau, ua hi'o Oia i te nunaa e ua ite ihora ia ratou i te ta'iraa, no te mea ua hinaaro ratou ia faaea mai Oia.

« E ua na ô atura oia ia ratou, inaha, ua î to'u aau i te aroha ia outou.

« E feia ma'i to outou, a hopoi mai i ô nei. E pirioi anei to outou, e matapo, e lepera, e hapepa, e vava, e feia roohia i te tahi huru ma'i? A hopoi mai ia ratou i ô nei, e na'u e faaora ia ratou, e aroha hoi to'u ia outou na ; ua î to'u aau i te aroha ».⁴

E ua hopoi mai i ta ratou mau taata ma'i Ia'na ra, e ua faaora Oia ia ratou. E ua haapi'o atura te mau taata ia ratou i raro i To'na pae avae e ua arua Ia'na e ua apa i Ta'na na avae, « e rarirari a'era tana avae i to ratou roimata ». I reira, ua faaue Oia ia ratou ia hopoi mai ratou i ta ratou mau tamarii, e ua haamaitai

Oia ia ratou hoê e te hoê.⁵ O teie te hi'oraa ta te Faaora i horo'a mai. No te mau taata ato'a To'na here, aita a'e râ Oia e haamo'e i te hoê noa a'e.

Ua ite au e, to tatou Metua i te Ao ra o te here ia, te taa maitai e te faa-oroma'i. Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia, ua here ato'a Oia ia tatou. Te faatae mai nei Raua i te tauturu na roto i ta Raua mau peropheta. Ua haapii mai au e, e te vaira te paruru rahi i roto i te peeraa i te mau peropheta. « Te faa-oraraa » te vai mana noa ra. Ua parau te peresideni Monson e : « Te titau nei te Fatu i to tatou feruriraa. Te titau nei Oia i ta tatou ohipa. Te titau nei Oia i to tatou haaraa. Te titau nei Oia i to tatou iteraa papû. Te titau nei Oia i to tatou haapa'o ».⁶

E hoê hopoia na tatou e hoê rave'a rahi. E rave rahi o te hinaaro nei ia farii faahou mai i te iteraa no te anaanatae e te oaoa na roto mai i te ohiparaa a te Ekalesia. E tae mai taua oaoa ra na roto i te fariiraa i te mau oro'a, na roto i te raveraa i te mau fafura mo'a, e na roto i te haapa'oraa i te reira. Ua hinaaro te Fatu ia tatou ia tauturu atu ia ratou. A mata na ia

rave i te mea tano i te taime tano, ma te tia'i ore.

Te faaite papû nei au e, te ora nei te Atua e o Oia to tatou Metua. Te ora nei Iesu Mesia e ua horo'a Oia i To'na ora ia ho'i tatou i mua i te aro o te Metua i te Ao ra. Ua ite au e, o Oia to tatou Faaora. Ua ite au e, te ite tamau nei â tatou i to Raua maitai. Te faaite papû nei au e, te peresideni Thomas S. Monson o ta Raua ia peropheta e o teie ana'e te Ekalesia mau i ni'a i te fenua nei. Ua ite au e, o Iosepha Semita te peropheta no te Faaho'i-faahou-raa mai. Te faaite papû nei au e, te Buka a Moromona o te parau a te Atua. Te horo'a mai nei te reira ia tatou i te aratai'raa e te hi'oraa no te pee atu ia riro mai a'e tatou mai te Atua e mai Ta'na Tamaiti Here ra te huru. E te na reira nei au i te i'oa o to tatou Fatu ia Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mosia 2:17.
2. Thomas S. Monson, « To the Rescue » *Liahona*, Tiurai 2001, 57, 58.
3. A hi'o 3 Nephi 17:1-3.
4. 3 Nephi 17:6-7; hi'o ato'a te irava 5.
5. A hi'o 3 Nephi 17:9-12, 21.
6. Thomas S. Monson, *Liahona*, Tiurai 2001, 58.

Na te Peresideni Boyd K. Packer

Peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

A'oraa i te Feia Apī

Noa'tu rā te pato'iraa, te mau tamataraa, e te mau faahemaraa, eiaha outou e faataupūpū aore rā e mata'u.

Ea'o ti'a'tu vau i te feia apī hau atu i ta'u i matau i te rave, ma te faaau i to'u apīraa i to outou.

Ua hau roa'e outou i te faufaa.

Ua ite au ia outou i roto i na tatini mataeinaa e i te mau fenua atoa. Mea maitai a'e outou ia matou i to matou apīraa. Mea rahi a'e to outou ite i te evanelia. Mea rahi a'e to outou paari e to outou haapa'o maitai.

E 87 matahiti to'u i teie nei. E ui paha outou eaha ia ta'u e nehenehe e horo'a'tu no te tauturu i to outou mau oraraana i to'u nei faito matahiti. Ua ratere mai au na roto mai i te vahi tei reira outou i teie nei e ua ite au e te haere ra outou i hea. Aita rā outou i tae atura i te vahi tei reira vau i teie nei. E faahiti atu vau i te tahi mau irava no te hoê rohipehe tuiroo.

Te taere noa'tu ra te orepa ruau.

Te orepa apī ra aita ia.

Te mea rā ta te orepa apī i ore i ite

Ua ite rahi ia te orepa ruau.

Mea rahi a'e ihoâ to te orepa ruau ite

I te mau mea atoa i to te orepa apī.

Eaha ia ta te orepa ruau taere i

ore i ite?

—Nahea ia ia haere vitiviti.

E rere te orepa apī na ni'a e na raro,

Ma te haati i te orepa ruau taere.

Eaha ia ta te orepa apī vitiviti i ore i ite?

—E haere rā oia ihea.¹

E ere na te taata papa'i rohipehe o Wordsworth teie, e rohipehe tuiroo rā !

I rotopu i te mau mea atoa e tupu nei i te ao nei, e te toparaa o te mau ture morare, te paari nei outou te feia apī i roto i te tufaa fenua o te enemi.

Ua ite tatou na roto mai i te mau papa'iraa mo'a e ua tupu na te hoê tama'i i te ra'i e ua orurehau o Lucifero e, ma te apeehe e to'na mau apee, « i hurihia oia i rapae i nia iho i te fenua nei ».² Ua faaoti oia i te faahuehue i te opuaraa a to tatou Metua i te Ao ra e te imi nei oia i te haavî i te mau feruriraa e te mau ohipa a te mau taata atoa. E mana varua teie e « ua haere [oia] na te fenua nei ».³

Noa'tu rā te pato'iraa, te mau tamataraa, e te mau faahemaraa, eiaha outou e faataupūpū aore rā e mata'u.

I te 17raa o to'u matahiti, i te fatataraa i te farii i te parau tu'ite a te fare haapiiraa tuarua ei piahi huru paruparu rii, ia au i to'u mana'oraa, ua tau i te mau mea atoa i te hoê po'ipo'i sabati. I te mahana i muri iho ua piihia matou ia haere atu i roto i te piha rururaa a te fare haapiiraa tuarua. Te vai ra i ni'a i te tahua te hoê parahira e te hoê radio na'ina'i. Ua pata e

faatere fare haapiiraa i te radio. I reira ua faaroo matou i te reo o te Peresideni Franklin Delano Roosevelt i te faaiteraa e ua tupitahia o Pearl Harbor. Ua tomo atu te Fenua Marite i roto i te tama'i e te fenua Tapone.

I muri iho ua tapitihia taua ohipara. Ua faaroo-faahou-hia te reo o te Peresideni Roosevelt, o tei faaite e i teie taime tei roto to tatou fenua i te tama'i e te fenua Heleman. Ua parare u'ana te Tama'i Rahi II na te ao atoa.

I te reira iho taime, ua riro to matou ananahi ei mea papū ore. Aita matou i ite eaha to muri mai. E ora anei matou no te faaipoipo e no te faatupu i te hoê utuafare ?

I teie mahana, te vai nei « te mau parau no te mau tama'i e te roo hoi no te mau tama'i, e e arepurepu roa te ao paatoa nei ».⁴ O outou, ta matou feia apī, e ite paha outou i te papū ore e te paruru ore i roto i to outou mau oraraa. Te hinaaro nei au e a'o e e haapii ia outou, e e horo'a ia outou te hoê faaararaa no ni'a i te tahi mau mea e rave e te tahi mau mea eiaha e rave.

Te opuaraa o te evanelia o « te rave'a rahi oaoa ia ».⁵ Te utuafare o te pū o taua rave'a rā. Te utuafare tei te huru ia o te faaohiparaa i te parau-ti'a i taua mau mana horo'a ora ra e vai ra i roto i to outou tino.

I roto i « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », te hoê parau faaûruhia tei piahia e te Peresideniraa Matamua e te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, te haapii mai nei ia tatou e i roto i te oraraa matamua « te mau taata atoa—te tane e te vahine—[ua hamanihia ia] i te hoho'a o te Atua. Ua riro tatou tata'itahi ei tamaiti e ei tamahine varua herehia e na metua i te ra'i ra, e no reira, e huru e e hopea hanahana to tatou tata'itahi. E tuhaa faufaa rahi te riroraa ei tane e ei vahine no te ihotaata e no te tumu o te taata tata'itahi [e ua faanaohia te reira i te ao na mua a'e] ...

« ... Te faaite atu nei â matou e ua faaue mai te Atua e, te mana mo'a no te hamaniraa i te taata ia faaohipahia ia i rotopu ana'e iho i te tane e i te vahine o tei faaipoipohia mai te au i te ture ».⁶

Te utu'a rahi ta Lucifero e to'na

mau apee i faahaere mai i ni'a ia ratou iho oia ia, ua faaerehia ratou i te hoê tino tahuti.

E rave rahi te mau faahemaraa ta outou e faaruru nei, no ni'a ia i to outou iho tino, e mea papû roa e o te mau faahemeraa puai roa'e ia. E ere noa e mana to outou i te hamaniraa i te mau tino no te hoê u'i apî, e ti'amâraa atoa râ to outou.

Ua haapii mai te peropheta Iosepha Semita e, « Te mau taata ato'a e tino to ratou e mana ia to ratou i ni'a i te mau taata aita to ratou e tino ».⁷ No reira te mau varua ora atoa e e tino to ratou e mana ia to ratou i ni'a i te enemi. E farii outou i te mau faahemaraa no to outou natura tino, e mana atoa râ to outou i ni'a iho ia'na e ta'na mau melahi.

I te taima ua farii matou i te parau tu'ite a te fare haapiiraa tuarua, e rave rahi to matou mau hoa piahi tei haere atu i te tama'i, e aita roa te tahi i ho'i faahou mai. Ua fatata te toe'a o matou i te tomo atu i roto i te nuu faehau. Aita matou i ite eaha to matou ananahi. E ora mai anei matou i te tama'i? E toe mai anei te mau mea i matauhia e matou ia ho'i mai matou?

No to'u papûraa e e faahaerehia

vau i roto i te nuu faehau, ua tomo atu vau i roto i te nuu na te reva. Aita i maoro ua tae atu vau i Santa Ana, California no te haapiiiraa no te rere.

Aita to'u e iteraa papû i taua taima ra e e parau mau te evanelia, ua ite râ vau e ua ite to'u nau orometua no te haapiiraa evanelia, o Abel S. Rich e o John P. Lillywhite, e e parau mau te reira. Ua faaroo vau ia raua i te faaite papûraa, e ua ti'aturi au ia raua. Ua parau vau ia'u iho, « E turu'i ia vau i ni'a i to raua iteraa papû e tae noa'tu ua noaa mai to'u iho ». E o te mea ia ta'u i rave.

Ua faaroo vau i te parau no ni'a i te mau haamaitairaa patereareha aita râ vau i farii i te hoê. Te vai nei i roto i te mau tîti atoa te hoê patereareha faatoro'ahia tei ia'na ra hoi te varua tohu e te parau heheu. Ua faati'ahia oia ia horo'a i te mau haamaitairaa no te taata iho i te mau taata o te haere atu ma te parau faati'a a to ratou mau episekopo. Ua papa'i au i to'u episekopo no te hoê parau faati'a.

E patereareha faatoro'ahia o J. Roland Sandstrom e ora ra i roto i te Tîti no Santa Ana. Aita oia i ite noa'e i te tahi mea no ni'a ia'u e aita oia i ite ia'u na mua'tu, ua horo'a mai râ oia ia'u i

to'u haamaitairaa. I roto i te reira ua ite au i te mau pahonora e te arata'iraa.

Noa'tu e e ua riro te mau haamaitairaa patereareha no te taata noa iho ana'e ra, e faaite atu vau i te tahi faahitiraa no roto mai i to'u haamaitairaa : « E arata'ihia ia oe na roto i te mau faaiteraa a te Varua Mo'a e e faaarahaia ia oe i te mau ati. Mai te mea e faaroo oe i taua mau faaararaa ra, e haamaitai ia to tatou Metua i te Ao ra ia oe ia nehenehe ia oe ia amui faahou atu i te mau taata tei herehia e oe ».⁸

Noa'tu te na'ina'i o taua parau ra *mai te mea*, ua riro râ to'na rahi mai te taatoaraa o te api parau. E haamaitahia vau ia ho'i mai te tama'i mai *mai te mea* e haapa'o vau i te mau faaueraa e *mai te mea* e faaroo vau i te mau faaiteraa a te Varua Maitai. Noa'tu e e ua horo'ahia mai i ni'a iho ia'u taua horo'a ra i te bapetizoraa, aita ia vau i ite atura eaha râ te Varua Maitai aore râ nahea te mau faaiteraa e tupu ai.

Ua ite au i te mea ta'u i hinaaro i te ite no ni'a i te mau faaiteraa i roto i te Buka a Moromona. Ua tai'o vau e, « e parau ... te mau melahi na roto i te mana o te Varua Maitai ; no reira e parau ai ratou i te parau a te Mesia. I parau ai hoi au ... A popou na outou i te parau a te Mesia ; inaha hoi, e faaite te parau a te Mesia ia outou i te mau mea ta outou e haapao ».⁹

Peneia'e te mea faahiahia roa'e ta'u i haapii mai na roto i te tai'oraa i te Buka a Moromona o te mea ia e e tae mai te reo o te Varua mai te hoê *iteraa* eiaha ra te hoê ta'iraa reo. E haapii ia outou, mai ta'u i haapii mai, ia « faaroo » i taua reo ra o te *itehia* eiaha râ o te *faaroohia*.

Ua a'o Nephi i to'na na tuaana ma te parau e, « Ua ite orua i te hoê melahi, e ua parau maira oia ia orua, e ua faaroo orua i to'na reo i tera tau i tera tau ; e ua parau maira hoi oia ma te reo iti haihai, aore râ to orua e *faaroo* i tia'i ia orua ia *faaroo* i ta'na parau ».¹⁰

Ua parau te tahi feia faahapa e ua hape teie mau irava no te mea e *faaroo* outou i te mau parau, eita outou e *ite* i te reira. Mai te mea râ ua ite rii outou i te tahi mea no ni'a i te aparauraa varua, e ite ia outou e te

parau maitai roa'e no te faaite i te mea o te tupu o te parau ia *iteraa*.

Mai te mea e faati'a outou, e arata'i e e paruru e e faaafaro atoa ia te horo'araa a te Varua Maitai i ta outou mau ohipa. O te hoê ia reo varua o te tae mai i roto i te feruriraa mai te hoê mana'o aore râ te hoê iteraa tei tuuhia i roto i to outou aau. Ua parau te pepheta Enosa e, « tae faahou maira te reo o te Fatu i roto i tau nei aau ». ¹¹ E ua parau atu te Fatu ia Olive Kaudere, « Oia ia, inaha, e faaite au ia oe i roto i to oe feruriraa e i roto i to oe aau na, na roto i te Varua Maitai, o te tae i nia ia oe e o te vai i roto i to oe aau ». ¹²

Aita i titauhia ia outou ia haere na roto i te oraraa ma te ore e rave i te mau hape, tera râ eita ia outou e rave i te hoê hape rahi ma te ore outou na mua roa e faarahia e te mau faaiteraa a te Varua. No te taatoaraa o te mau melo o te Ekalesia teie fafauraa.

E rave paha te tahi i te mau hape rahi, te ofatiraa i te mau ture o te evanelia. O teie ia te taima no te faahaamana'o ia outou no ni'a i te Taraehara, te tatarahaparaa e te faaoreraa hara ia nehenehe ho'i ia outou ia riro faahou ei mea mâ. Ua parau te Fatu « Inaha, o oia o tei tatarahapa i ta'na ra mau hara, ua faaorehia ia te reira, e e ore hoi au, o te Fatu e haamana'o faahou â i te reira ». ¹³

Mai te mea noa'tu e e faariro te enemi ia outou ei taata mau auri na roto i te hara, te faahaamana'o atu nei au ia outou e tei ia outou ra te taviri no te iriti i te uputa o te fare tape'araa na roto mai. Na roto i te tusia taraehara a te Faaora o Iesu Mesia e nehenehe outou e tamâhia.

E mana'o paha outou e i roto i te taima fifi eita outou e noaa i te faaorahia no te mea ua rave outou i te mau hape, mea rahi anei aore râ mea iti anei, e e mana'o outou e ua mo'e roa outou i teie taima. E *ere roa'tu* te reira i te parau mau ! O te tatarahaparaa ana'e ra o te nehenehe e faaora i te mea e haamauiui. O te tatarahaparaa ana'e ra o te *nehenehe* e faaora i te mea e haamauiui, noa'tu eaha te huru.

Mai te mea te rave ra outou i te mau mea eita hoi e ti'a ia outou ia rave, aore râ te amui nei outou i te

mau taata o te tura'i ra ia outou i te e'a hape, tera ia te taima no te faaohipa i to outou ti'amâraa. A faaroo i te reo o te Varua e e ore ia outou e arata'i-ê-hia'tu.

Te parau faahou nei au e te paari nei te feia apî i teie mahana i roto i te tufaa fenua o te enemi e te hoê ture morare te ino noa'tura. Tera râ, ei tavini no te Fatu, te fafau atu nei au e e paruruhia outou i te mau aroraa a te enemi *mai te mea* e faaroo outou i te mau parau riirii o te tae mai na roto mai i te Varua Mo'a.

A ahu i te ahu tano ; a parau ma te faatura ; a faaroo i te pehe e faaûru ia outou. A ape i te mau hara e te mau peu atoa e haaviivii nei i te taata. A

Leicester, Peretane

haavî i to outou oraraa e a faaue ia outou iho ia vai itoito noa. No te mea hoi e te ti'aturi rahi nei matou ia ni'a ia outou, e haamaitai-rahi-hia ia outou. Te ara noa nei to outou Metua here i te Ao ra i ni'a ia outou.

Ua tau i te puai o to'u iteraa papû mai te taima mai â a turu'i ai au i ni'a i te mau iteraa papû o to'u na orometua no te haapiiraa evanelia. I teie nei mahana te turu'i nei au i ni'a ia vetahi ê ia haere ana'e au no to'u faito matahiti e no te ma'i polio tei ro'ihia ia'u i to'u tamarii-rii-raa eiaha râ i ni'a i te mau feaaraa no ni'a i te mau ohipa no te pae varua. Ua noaa ia'u i te ti'aturi, i te taa maitai e i te ite i te mau parau mau faufaa rahi o te evanelia e o te Faaora o Iesu Mesia.

Ei hoê o Ta'na mau ite taa ê, te faaite papû atu nei au e te hope'araa o teie aroraa tei haamata i roto i te oraraa matamua e mea papû roa ia e pau Lucifero.

Ua faahiti na tatou i te omuaraa i te parau no te mau orepa. O outou te mau orepa apî eiaha outou e rere haere noa i te mau vahi atoa, ma te papû ore i te e'a i mua. Te vai nei te mau taata tei ite i te e'a. « Aita a te Fatu ra a Iehova e peu i rave, maori râ ia faaite i ta'na parau i mo'e i ta'na ra mau tavini i te mau pepheta ». ¹⁴ Ua faanahonaho te Fatu i Ta'na Ekalesia i ni'a i te parau tumu o te mau taviri e te mau apooraa.

I te upoo o te Ekalesia te vai nei e 15 taata tei paturuhia ei mau pepheta, mau hi'o e mau heheu parau. Te mau nei te melo tata'itahi o te Peresideniraa Matamua e o te Pûpû no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i te taato'araa o te mau taviri e titauhia no te arata'i i te Ekalesia. Te Aposetolo tahito o te Pepheta ia—te Peresideni Thomas S. Monson, o oia ana'e tei faati'ahia ia faaohipa i te taato'araa o taua mau taviri ra.

Te titau nei te mau papa'iraa mo'a e ia ohipa te Peresideniraa Matamua e te Pûpû no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i roto i te mau apooraa e ia ravehia i te mau faotiraa na roto i te tahoêraa. O te mea ia e tupu nei. Te ti'aturi nei matou i te Fatu no te arata'i i te e'a e te imi nei matou i te rave i

To'na ana'e ra hinaaro. Ua ite matou e te ti'aturi rahi nei Oia ia matou tata'i-tahi e ei pūpū.

E ti'a ia outou ia haapii i te « tiaturi ia Iehova ma to aau atoa ra ; eiaha râ e tiaturi i to oe ihora haapao ». ¹⁵ E ti'a ia outou ia ti'aturihia e ia haati ia outou iho i te mau hoa o te hinaaro ia na reira atoa.

I te tahi mau taime e faahemahia paha outou i te feruri mai ia'u i na reira i tera taime e tera taime i to'u apīraa e; « No te huru tereraa o te mau mea e mou ia te ao nei. E tae mai te hopea o te ao nei hou a noaa ai ia'u i te rave i te mea e ti'a ia'u ia rave. » Aita roa ! E nehenehe ia outou ia rave i te mau mea ti'a—te faaipoiporaa, te haamauraa i te hoê utuafare, te iteraa i ta outou mau tamarii e mau mootua e peneia'e te mau hina.

Mai te mea e pee outou i teie mau haapiiraa, e tia'ihia e e paruruhia ia outou e e ite ia outou iho na roto i te mau faaiteraa a te Varua Maitai i te e'a ia haere no te mea « na roto i te mana o te Varua Maitai e ite ai outou i te parau mau i te mau mea atoa ra ». ¹⁶ Te fafau nei au e e tupu mau te reira e te tiaoro nei i te hoê haamaitairaa i ni'a ia outou, to outou apī faufaa rahi na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. John Ciardi, « Fast and Slow », *Fast and Slow : Poems for Advanced Children and Beginning Parents* (1975), 1. © 1975 na John L. Ciardi. Faaohipahia na roto i te faati'araa a Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company. Fatiraa paruruhia.
2. Apokalupo 12:9; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 76:25–26.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 52:14.
4. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 45:26.
5. Alama 42:8.
6. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
7. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 211.
8. Haamaitairaa Patereareha o Boyd K. Packer, horo'ahia e J. Roland Sandstrom, 15 no teneure 1944.
9. 2 Nephi 32:3.
10. 1 Nephi 17:45; tuuhia te papa'i oia.
11. Enosa 1:10.
12. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 8:2.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 58:42.
14. Amosa 3:7.
15. Maseli 3:5.
16. Moroni 10:33.

Na te Peresideni Dieter F. Uchtdorf

Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

E mea faufaa outou No'na

E faito taa ê ta te Fatu i to te ao nei no te numera mai i te faufaa o te hoê varua.

OMose, hoê o te mau peropheta rahi nei parahi i te fenua nei, ua faaamuhia e te tamahine a Pharao e ua ora i na matahiti matamua e 40 o to'na oraraa i te aora'i o te arii no Aiphiti. Ua ite roa oia i te hanahana e te rahi o taua basileia tahitô ra.

Tau matahiti i muri mai, i ni'a i te tupuai o te hoê mou'a atea, i te atea ê i te anaana e te nehenehe o te fenua puai ra o Aiphiti, ua ti'a Mose i mua i te aro o te Atua e ua paraparau Ia'na, mata e mata, mai te hoê taata e paraparau ra i to'na hoa. ¹ I te taime o taua farereiraa ra, ua faaite te Atua ia Mose i te ohipa a To'na rima, ma te faaite ia'na i te hoê tuhaa iti o Ta'na ohipa e To'na hanahana. Ia hope a'era taua orama ra, ua marua a'era o Mose i raro e rave rahi hora te maoro. I te ho'i-faa-hou-raa mai to'na puai, ua ite a'era oia i te hoê mea aore â i tupu a'e nei i ni'a ia'na, a parahi maoro ai oia i te aora'i o Pharao.

Na ô a'era oia e, « I ite ai [au] e mea faufaa ore te taata nei ». ²

Ua iti a'e tatou i ta tatou e mana'o ra

Rahi noa'tu ta tatou e haapii mai no ni'a i te ao nui, rahi noa'toa'tu to tatou maramarama—i te hoê faito na'ina'i—i

te mea ta Mose i ite na. No te aano o te ao nui, te mau tuhaa huna, e te hanahana o te reira, aita tatou e maramarama maitai ra i te reira. « Te mau ao aore e hope ia tai'ohia », ta te Atua ia parau ia Mose. ³ Ua riro te mau mea maere o te ra'i i te pô ei faaiteraa nehenehe no taua parau mau ra.

Te vai ra te tahi mau mea tei faaa-ehuehu ia'u a ma'urere ai au na roto i te pô pouri na ni'a i te mau moana e te mau fenua, o te mata'ita'iraa ia, na roto i te maramarama o te piha faahorora manureva, i te hanahana mure ore o te mau feti'a e rave rahi milioni.

Ua tamata te mau taata matutu reva i te tai'o i te mau feti'a i roto i te ao nui. Ua numera te tahi pūpū taata aivanaa e, te numera o te mau feti'a e itehia i roto i te hoê hi'o feti'a ua tata'i ahuru ia to'na rahiraa i ni'a a'e i te numera o te mau huero one atoa i te mau pae tahatai e te mau medebara atoa o te ao ato'a nei. ⁴

E tu'ati roa teie parau i te faahitiraa a te peropheta Enoha i tahito ra : « Ahiri e tia i te taata ia tai'o i te mau mea hu'ahu'a o te ao nei, oia ia, i te mau ao e rave rahi milioni mai teie, e ere â ia i te haamataraa o ta oe ra mau mea i hamanihia ». ⁵

Ia feruri tatou i te aano o te mau hamaniraa a te Atua, aita tatou e maere i te a’o a te Arii Beniamina i to’na nunaa ia « haamana’o maite e tapēa tamau hoi i te mana’oraa i te rahi i te Atua ra, e ta outou faufaa ore ».⁶

Ua rahi a’e tatou i te mea ta tatou e mana’o ra

Noa’tu rā te na’ina’i o te taata nei, ua î au i te maere e te aehuehu i te feruriraa e « e faufaa rahi to te mau varua taata i to te Atua hi’oraa mai ».⁷

A hi’o ai tatou i te aano rahi o te ao nui e a ui ai tatou, « eaha te taata i mua i te hanahana o te hamaniraa ? » E parau mai te Atua Iho e, o tatou te tumu i hamani ai Oia i te ao nui ! Ta’na ohipa e To’na hanahana—te fā o teie ao nui nehenehe—oia ia faaora e ia faateitei i te taata nei.⁸ I te tahi faahitiraa, te aano rahi o te mure ore, te mau hanahana e te mau tuhaa huna o te ra’i ra e o te tau, oia i patuhia no te maitai o te taata tahuti nei mai ia outou e o vau nei. Ua hamani te Metua i te Ao ra i te ao nui ia roaa ia tatou i to tatou faito ei tamaiti e ei tamahine Na’na.

Teie te hoê haataupupuraa mana’o na te taata : ia faaauhia i te Atua, e mea faufaa ore te taata ; noa’tu rā, e mea faufaa roa tatou no te Atua. Ia tapirihia i te hamaniraa rahi o te ao nui e au tatou i te mea faufaa ore, e omuaraa no te maramarama rahi tei roto ia tatou. No tatou te fafauraa faahiahia no te faateiteiraa—te mau ao hopea ore—te mua noa i to tatou rima. E o te hinaaro rahi o te Atua ra ia ra’ehia ia tatou te reira.

Te maamaa o te te’ote’o

Ua ite te haavare rahi e, o te hoê rave’a manu’ia roa no te arata’i atea atu i te mau tamarii a te Atua, o te tura’i-hopea-roa-raa i te haataupupuraa mana’o o te taata. I te hoê pae, e faatianiani oia i te huru te’ote’o, ma te faarahi ia ratou e ma te tura’i ia ratou ia ti’aturi i te mana’o o to ratou faufaa rahi e to ratou paari rahi. E parau oia ia ratou e, ua hau roa to ratou faahiahia, e no to ratou ho’i aravihi, to ratou fanauraa teitei, e to ratou ti’araa i roto i te sotaiete, e mea taa ê mau ratou i te

tahi mau pu’eraa. E arata’i roa atu oia ia ratou ia mana’o e, tei ni’a a’e ratou i te mau ture e aita e ohipa no ratou te mau fifi o vetahi ê.

Ua parauhia Abraham Lincoln e mea au roa na’na teie pehepehe :

Eaha ho’i te varua o te taata e te’ote’o ai ?

*Inaha e tere te opurei, e ma’ue te ata, E topa te uira, e fāti te ’are, Oia ato’a ia te taata o te ora e o te pohe.*⁹

Ua maramarama te mau pipi a Iesu Mesia e, ia faaauhia i te ora mure ore, e riro teie oraraa tahuti nei ei « tau poto » noa i roto ao e te taime.¹⁰ Ua ite ratou e, aita e tuatiraa rahi i rotopu i te faito mau o te hoê taata e te mau mea o ta te ao e faahiahia nei. Ua ite ratou e roaa ihoa ia outou i te haaputu i te moni o te ao ato’a nei e tera rā, eita e pee i te hoê a’e faraoa i te tapihoraa o te ra’i ra.

O ratou o te « ô i te basileia o te Atua ra »¹¹ o ratou te riro mai ei « tamarii ra i te mārû, e i te mamahu, e i te haehaa, e i te faaoromai, e i te î i te aroha ».¹² « O tei faateitei hoi ia’na ihora, e faahaehaahia ia ; e o tei faahaehaa ia’na ihora, e faateiteihia ».¹³ E maramarama ato’a mai tera huru pipi e « a tavini ai outou i te taata nei, te tavini ia outou i to outou Atua ra ».¹⁴

Aita tatou i mo’ehia

Te tahi rave’a a Satane no te haavare mai, o te fiu ia. E tamata oia i te faatumu i ta tatou hi’oraa i ni’a i to tatou faufaa-ore-raa e tae roa e haamata tatou i te feaa, e mea faufaa anei tatou. E parau oia ia tatou e, e mea ha’iha’i roa tatou no te tahi taata ia ite mai, e ua mo’ehia tatou—i te Atua ihoa ra.

E faaite atu vau i te hoê iteraa no’u o te riro paha i te tauturu i te tahi i roto i to ratou mana’o haafaufaa ore, to ratou mana’o mo’emo’e, e aore rā to ratou mana’o ei taata otahi.

E rave rahi matahiti i teie nei, ua haere au i te haapiiiraara no te mau pairati a te Nuu no te mau Hau Amui no Marite. Ua atea roa vau i to’u fare, e faehau Heremani e e taure’a-re’a ho’i, ua fanauhia vau i te fenua

« Tchecoslovaquie », e ua paari au i Heremani i te Hiti’a o te rā e e paraparau rii au maa vahi iti i te reo Peretane. Te haamana’o ra vau i to matou tere i te vahi haapiiiraara i Texas. Tei roto vau i te hoê manureva, i piha’iho i te hoê horopatete o te parau i te reo Peretane no te pae apatoa. Aore re’a parau ta’u i apo mai i roto i ta’na mau parau. Ua feruri vau, e ua hape paha vau te reo i haapiihia ia’u i te roaraa. Ua taiā roa vau i te mana’oraa e, nahea pai au e manu’ia ai i te rê mata-mua i mua i teie mau piahi tei papū roa ia ratou i to ratou iho reo, te reo Peretane.

I to’u taerara i te vahi haapiiiraara i te oire ra no Big spring, Texas, ua imi au e ua itehia ia’u te amaa o te Ekalesia i reira, tei reira te tahi mau melo faahiahia te amuiraa i roto i te hoê piha tarahu i te vahi haapiiiraara iho. Ua haamata te mau melo i te patu i te hoê fare pureraa na’ina’i no te faatupu i reira te mau ohipa a te Ekalesia. I te reira tau, na te mau melo iho e faataa i te rahiraa o te taime no te patu i taua fare apî ra.

I te mau mahana ato’a, e haere au i ta’u haapiiiraara no te mau pairati e ia faaoti i te rahiraa o ta’u ohipa haapiiiraara, e te rahiraa o to’u taime vata e haere au e rave i te ohipa i ni’a i te fare pureraa. I reira ua haapii mai au e, e ere te « 2 par 4 » i te hoê taahiraa ori, e raau hamani fare te reira. Ua haapii ato’a mai au ia faateia mai i to’u manimani rima a tupa’i ai i te naero.

No te taime rahi o ta’u i tuu no te ohiparaa i ni’a i te fare pureraa, ua parau mai te peresideni amaa—oia ato’a ho’i te hoê o ta matou mau orometua haapii—i to’na mana’ona’oraa i te taime ta’u e faataa nei no ta’u ohipa haapiiraara.

I to ratou pae, ua rave ato’a to’u mau hoa o te piha haapiiiraara i te tahi taime no te faaanaatae ia ratou, noa’tu e ti’a ihoa ia’u i te parau e, aita taua mau faaanaataeraa e tu’ati roa e ta tatou buka iti *No te Puai o te Feia Apî*. No’u nei rā, ua anaatae roa vau i te rirorara ei hoê tuhaa no taua amaa na’ina’i ra no Texas, te faa’ohiparaa i to’u mau aravihi apî i roto i te paturaa

fare, e te haamaitairaa i ta'u reo Pere-tane a faa'i ai au i to'u mau piiraa i roto i te pūpū peresibutero e i te Haapiiraa Sabati.

I tera tau, ua riro Big spring, noa'tu to'na i'oa, ei hoê vahi na'ina'i, tau'a-ore-hia, e ite-ore-hia. E ua farii tamau noa vau i taua huru mana'o no'u iho nei—te tau'a-ore-hia, te ite-ore-hia e te otahi. Noa'tu râ, aita roa vau i uiui a'e nei ua mo'e anei au i te Fatu e aore râ e ite anei Oia ia'u i tera vahi. Ua ite au e, e ere i te mea faufaa no te Metua i te Ao ra te vahi tei reira vau, tei hea ana'iraa vau i roto i te piha haapii-piiraa o te mau pairati, e aore râ to'u piiraa i roto i te Ekaesia. Te mea faufaa No'na, o ta'u ia haaraa no te rave i te maitai a'e e roaa ia'u, e te mea e tae

mai i to'u aau No'na, e to'u hinaaro ia tauturu i te feia e haati ra ia'u. Ua ite au e, mai te mea e rave au te maitai a'e e noaa ia'u, e riro te reira ei mea maitai.

E maitai te mau mea ato'a.¹⁵

To muri, e riro ia no mua

Aita roa te Fatu e hi'o nei e mai te mea ra e te rave nei tatou i te ohipa i roto i te aora'i aore râ te fare niau. Ua ite oia tei hea tatou, noa'tu te haehaa o to tatou oraraa. E faa'ohipa Oia—ia au i To'na hinaaro e Ta'na opuaraa mo'a—ia ratou o tei faatae i to ratou aau Ia'na ra.

Ua ite te Atua e, te tahi o te mau varua rahi tei taahi i te fenua nei aita ia e itehia to ratou roo i roto i

te mau papaa parau o te aamu. O ratou tei haamaitaihia, o ratou te mau varua haehaa e pee ra i te hi'oraa o te Faaora e o ratou te hamani maitai haere ra.¹⁶

Na te hoê na taata faaipoipo, e mau metua no te hoê hoa to'u, na raua i faaite mai ia'u i te hi'oraa o teie parau tumu. Te ohipa ra te tane i te hoê fare hamaniraa auri i Utaha. I te taima tamaaraa e tatara mai oia i ta'na mau papa'iraa mo'a e aore râ te hoê ve'a a te Ekalesia e e tai'o oia. Ia ite te tahi mau rave ohipa i te reira, e faaoo ratou ia'na e e tamata ho'i i to'na faaroo. I te taima ato'a ratou e na reira ai, e paraparau noa oia ma te maitai e te ti'aturi. Aita oia e vaiiho i to ratou faatura-ore-raa ia faatupu i to'na riri e aore râ te aehuehu.

Tau matahiti i muri mai, ua ma'i-rahi-hia te hoê o taua mau taata faaoo ra. Na mua to'na poheraa, ua ani mai oia i teie taata haehaa ia paraparau atu oia i to'na pureraa—o ta'na ia i rave.

No teie melo faaroo o te Ekalesia, aita oia i fana'o i te roo rahi i te pae sotiare e aore râ i te pae moni, are'a râ, ua faaûru hohonu oia i te mau taata ato'a i matau ia'na. Ua pohe oia na roto i te hoê ati i te vahi ohipa a tape'a ai oia no te tauturu mai i te hoê rave ohipa tei mau i roto i te hiona.

I te roaraa noa o te hoê matahiti, ua tapuhia ta'na vahine no te hoê ma'i roro, e aita atura e nehenehe ta'na e haere faahou. Mea au roa râ na te taata e haere mai e faafaatea rii ia'na ra no te mea e faaroo maite oia i te mau parau. E haamana'o oia. E aupuru oia. No te fifi i te papa'i, ua tamau oia i te numera niuniu a ta'na mau tamarii e te mau mootua. E haamana'o noa oia i te mau oro'a fanauraa e te mau oro'a faahanahanaraa.

O ratou o te hahaere nei ia'na ra, e taui to ratou mana'o no ni'a i te oraraa e no ni'a ia ratou iho. E farii ratou i to'na here. E ite ratou i ta'na tau'araa. Aita roa oia e mutamuta, e faa'ohipa râ oia i to'na mau mahana no te haamaitai i te oraraa o vetahi ê. Ua parau mai te hoê o to'na mau hoa e, e vahine oia o ta'na i ite tei faa'ite papû mai i te hi'oraa no te here e te oraraa o Iesu Mesia.

O teie na taata faaipoipo matamua o tei parau e ere raua i te mea faufaa roa i roto i teie ao. Are'a rā e faito taa ê ta te Fatu i to te ao nei no te numera mai i te faufaa o te hoê varua. Ua ite Oia ia raua. Ua riro ta raua mau ohipa ei ite ora no to raua faaroo rahi Ia'na.

E mea faufaa outou No'na

Te mau taea'e e te mau tuahine, oia ihoa, e mea faufaa ore te taata i mua i te aano rahi o te ao nui. Te tahi taime, e mana'o tatou e mea ha'ihai roa tatou, aita e itehia ra, tei te hiti, e aore rā ua mo'ehia. A haamana'o rā—e mea faufaa outou No'na ! Mai te peu noa'tu e feaa outou, a feruri i teie mau parau tumu hanahana e maha :

A tahi, ua here te Fatu i tei haehaa e tei mārū, oia ho'i o ratou te mea « rahi i te basileia o te ao ra ».¹⁷

Te piti, te horo'a nei te Fatu « ia porohia'tu te îraa o [Ta'na] Evanelia i te feia paruparu e te mea ite ore ho'i i te mau hopea o te ao nei ».¹⁸ Ua ma'iti Oia i « te mea paruparu o te ao nei [no te] haaparari i te mau taata aravihi e te puai »¹⁹ e no te faahaamā atu « i te feia puai ».²⁰

Te toru, noa'tu te vahi e orahia ra e outou, noa'tu te haehaa o to outou oraraa, noa'tu te faito o to outou toro'a ohipa, noa'tu te iti o to outou aravihi, noa'tu te huru o to outou hoho'a, e aore rā te ha'ihai o to outou piiraa i roro i te Ekalesia, aita outou i mo'e i te mata o to tatou Metua i te Ao ra. Te here nei Oia ia outou. Ua ite Oia i to outou aau haehaa e ta outou mau ohipa no te here e no te mārū. Ia taho'ehia na mea toopiti, e riro te reira ei iteraa mau no to outou haapa'o-maitai-raa e to outou faaroo.

Te maha e te hopea, a haamana'o na outou e, te mea ta outou e ite ra e ta outou e faaruru ra, aita te reira e vai mure ore noa. Eita outou e vai noa i te hiti, i roto i te oto, te mauui, e aore rā te fiu e amuri noa'tu. Tei ia tatou ra te fafauaraa papū a te Atua, oia ho'i, eita roa Oia e haamo'e e e faaru'e ia ratou o te faatae i to ratou aau Ia'na ra.²¹ A ti'aturi e ia vai te faaroo no taua fafauaraa ra. A haapii ia here i to tatou Metua i te Ao ra e ia riro ei pipi Na'na na roto i te parau e i te ohipa.

E mea papū e, mai te mea e faaoro-ma'i outou, e ti'aturi Ia'na, e e haapa'o

noa i te mau faaueraa ma te faaroo rahi, e ite outou i te hoê mahana i te mau fafauaraa tei heheuhia i te apo-setolo Paulo ra : « Aore i hi'ohia e te mata ra, aore i faarookhia e te tari'a ra, aore hoi i ô i roto i te aau o te taata ra, o te Atua i vaiho no te feia i hinaaro ia'na ra ».²²

Te mau taea'e e te mau tuahine, o te Mea ora puai roa a'e i roto i te ao nui, o te Metua ia o to outou varua. Ua ite Oia ia outou. Ua here Oia ia outou ma te here papū.

Te hi'o nei te Atua ia outou eiaha rā mai te hoê taata tahuti i ni'a i te hoê fenua iti e no te hoê tau poto—te hi'o nei Oia ia outou ei tamarii Na'na. Te hi'o nei Oia ia outou mai te taata ta outou e nehenehe ia riro mai e o tei faataahia ia riro mai. Ua hinaaro Oia ia outou ia ite i to outou faufaa Na'na.

Ia ti'aturi a'e tatou, ia pee a'e tatou, e ia faaafaro ho'i i to tatou oraraa ia maramarama maitai tatou i to tatou faufaa mure ore e te puai ho'i. Ia vai tiamā noa tatou no te mau haamaitai-raa hanahana ta to tatou Metua i te Ao ra i faaherehere no tatou, o ta'u ia pure i te i'oa o Ta'na Tamaiti, oia ho'i ia Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Mose 1:2.
2. Mose 1:10.
3. Mose 1:33.
4. A hi'o Andrew Craig, « Astronomers count the stars », BBC News, 22 no tiurai 2003, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/3085885.stm>.
5. Mose 7:30.
6. Mosia 4:11.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 18:10.
8. A hi'o Mose 1:38–39.
9. William Knox, « Mortality » i roto James Dalton Morrison, nene'iraa, *Masterpieces of Religious Verse* (1948), 397.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:7.
11. 3 Nephi 11:38.
12. Mosia 3:19.
13. Luka 18:14; hi'o ato'a i te mau irava 9–13.
14. Mosia 2:17.
15. Dieter F. Uchtdorf tei farii i te parau tuite matamua i roto i ta'na piha.
16. A hi'o Te Ohipa 10:38.
17. Mataio 18:4; hi'o ato'a i te mau irava 1–3.
18. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:23.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:19.
20. 1 Korinetia 1:27.
21. A hi'o Hebera 13:5.
22. 1 Korinetia 2:9.

Hohorahia mai e te peresideni Henry B. Eyring
Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te patururaa i te feia faatere o te Ekalesia

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Thomas Spencer Monson ei peropheta, ei hi'o, e ei heheu parau e ei peresideni no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ; Henry Bennion Eyring ei tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua ; e Dieter Friedrich Uchtdorf ei tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua.

Te feie e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei, mai te mea te vai ra ia faaite mai te reira.

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Boyd Kenneth Packer ei peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, e te mau melo o teie pūpū i muri nei : Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, e Neil L. Andersen.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei ia faaite ato'a mai.

Te anihia nei ia tatou ia paturu te mau tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua e na Ahuru Ma Piti Aposetolo ei mau peropheta, ei mau hi'o e e mau heheu parau.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

O te pato'i nei, mai te mea te vai ra, ia na reira ato'a.

Ua haamauruuruhia o Elder Claudio R.M. Costa ei hoê melo no te peresideniraa no te mau pūpū no te Hitu Ahuru.

Te feia o te amui mai ia matou i roto i te haamauruuraa, ia faa'ite mai te reira.

Te anihia nei e ia paturu tatou ia Elder Tad R. Callister ei hoê melo no te peresideniraa no te mau pūpū no te Hitu Ahuru.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei, mai te mea e te vai ra.

Te anihia nei e ia haamauruuru tatou ia Elders Gary J. Coleman, Richard G. Hinckley, Yoshihiko Kikuchi, Carl B. Pratt, e Cecil O. Samuelson ei mau melo no te pūpū matamua no te Hitu Ahuru e ua faa-taahia ratou ei mau hui mana faatere rahi hope.

Te ani-ato'a-hia nei e ia haamauruuru tatou i te mau Elder Won Yong Ko, Lowell M. Snow, e Paul K. Sybrowsky ei melo no te pūpū piti no te Hitu Ahuru.

Te feia e hinaaro e amui mai ia matou no te faaite i te mauuruu rahi i teie mau Taea'e no ta ratou ohipa maitai, ia faaite mai te reira.

Ua haamauruuruhia o Elder Ralph W. Hardy Jr., Jon M. Huntsman Sr., Aleksandr N. Manzhos, e J. Willard Marriott Jr. ei mau Area Hitu Ahuru.

Te anihia nei e ia horo'ahia te hoê haamauruururaa ia ratou no ta ratou ohipa faahiahia.

Te feia ato'a e farii nei ia na reira mai

Te anihia nei ia tatou ia paturu i te tahi atu hui mana faatere rahi, te mau hitu ahuru area, e te mau peresideniraa rahi o te mau pūpū tauturu tei piihia i teie taime.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te pato'iraa ato'a ia faa'ite ato'a mai.

E te peresideni Monson, ia au i ta'u hi'oraa, ua ti'a te patururaa i roto i te Pū Amuiraa

Mauuruu ia outou e te mau taea'e e te mau tuahine, no ta outou patururaa, to outou faaroo, te itoito e te mau pure. ■

Na Elder David A. Bednar
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

E Riro te Aau o te mau Tamarii i te Fariu mai

Te ani manihini nei au ia outou e te feia apî o te Ekalesia ia haapii mai e ia ite i te Varua o Elia.

Atuatapapa ai tatou, a haapii mai ai, e a ora ai i te evanelia a Iesu Mesia, e mea pinepine te ana'iraa ohipa e riro mai ei haapiiraa. Ei hi'oraa, a feruri na tatou i te mau haapiiraa ta tatou i apo mai no ni'a i te mau ohipa pae varua matamua, na roto mai i te ana'iraa o te mau ohipa rarahi tei tupu i te taima e faaho'ihia mai ai te evanelia a te Faaora i te mau mahana hopea nei.

I roto i te Uru Raau Mo'a, ua ite e ua paraparau o Iosepha Semita i te Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia. I rotopu i te tahi atu mau mea, ua haapii mai o Iosepha no ni'a i te huru mau o te Atuaraa e o te heheuraa tamau. Na teie orama nehenehe i iriti i « te tau tuuraa o te îraa o te mau tau » (Ephesia 1:10) e o te hoê ia o te mau ohipa faufaa roa i roto i te aamu o te fenua nei.

Mai te huru ra e, e toru matahiti i muri iho, ei pahonora i te pure tuutu ore i te pô o te 21 no setepa 1823, ua î a'era te piha taotoraa o Iosepha i te maramarama e tae roa'utu e « e mea maramarama atu ia i to te mahana i te avatea » (Iosepha Semita—Aamu 1:30). Ua fâ maira te hoê taata i piha'ihio i to'na ro'i, ua pii maira i taua tamaiti ra

i to'na i'oa e na ô maira e « e ve'a oia no ô mai i te Atua ra ... e o Moroni to'na i'oa » (irava 33). Ua haapii mai ra oia ia Iosepha no ni'a i te taeraa mai o te Buka a Moromona. I muri iho, ua faahiti maira o Moroni i te parau i roto i te buka a Malaki i roto i te Faufaa Tahito, ma te tau i rii i te tahi vahi i roto i te parau i faaohipahia i roto i te papa'iraa a te Arii Iakobo :

« Inaha, e tuu atu vau i te Autahu'araa ia outou na roto i te rima o te peropheta ra o Eliaha, a tae atu ai i taua mahana rahi mātā'u o te Fatu ra.

« E e tuu hoi oia i [roto] i te aau o te mau tamarii te mau fafau i faaauhia i to ratou metua, e e fariu hoi te aau o te tamarii i to ratou mau metua. Ahiri aita ra, e hope roa te fenua i te faainohia i to'na taeraa mai » (mau irava 1:38, 39).

I roto i te mau arata'iraa ta Moroni i horo'a mai i te peropheta apî ra, te vai ra na tumu parau rahi e piti : (1) te Buka a Moromona e (2) te mau parau a Malaki i te tohuraa i te ohipa a Elia i roto i te Faaho'iraa mai « o te mau mea atoa, ta te Atua i parau mai na roto i te vaha o Ta'na mau peropheta taatoa mai te omuaraa mai o te fenua nei » (Te Ohipa 3:21). No reira, na te mau

ohipa no ni'a i te Faaho'iraa mai i hehe mai i te hoê haroaroaraa ti'a o te Atuaraa, i haapapû mai i te faufaa o te Buka a Moromona, e i omua i te ohipa o te faaoraraa e te faateiteiraa no tei ora e tei pohe. Ua riro teie ana'iraa o te mau ohipa i tupu ei haapiiraa maitai roa no ni'a i te mau mea pae varua teitei roa i mua i te Atua.

Ta'u parau poro'i no ni'a ia i te ohipa e i te Varua o Elia tei tohuhia e Moroni i roto i ta'na mau arata'iraa matamua ia Iosepha Semita. Ua pure au ma te tuutuu ore ia tauturu mai te Varua Maitai.

Te Misioni a Elia

E peropheta o Elia no te Faufaa Tahito, e na roto ia'na i tupu ai te tahi mau semeio rarahi. Ua taati oia i te mau ra'i e aore a'era e ûa i topa i ni'a ia Iseraela i tahito ra e 3½ matahiti te maoro. Ua faarahi oia i te maa e te hinu a te hoê vahine ivi. Ua faati'a mai oia i te hoê tamaiti iti na te pohe mai, e ua tiaoro oia i te ra'i ia ma'iri mai te auahi i roto i te hoê maroraa e te mau peropheta no Baala (A hi'o 1 Te mau Arii 17–18). I te hopearaa o te misioni a Elia i te tahuti nei, « reva'tura Elia na roto i te puahiohia i ni'a i te ra'i » (2 Te mau Arii 2:11) e ua faahuru-ê-hia.

« Te haapii nei tatou na roto mai i te mau heheuraa no te anotau hopea nei e, ua mau o Elia i te mana taatira o te Autahu'araa a Melehizedeka, e o oia te peropheta hopea tei mau i te reira hou te anotau o te Mesia » (Bible Dictionary, « Elijah »). Ua haamaramarama mai te Peropheta Iosepha Semita e, Te varua, te mana, e te piiraa o Elia, o te fariiraa ia outou i te mana no te mau i te taviri o te ... îraa o te Autahu'araa a Melehizedeka ... ; e ia ... farii ... i te mau oro'a atoa o te basileia o te Atua » (Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Iosepha Semita, [2007], 311; ua tuuhia te haapapûraa). E mea faufaa teie mana taati ia ti'a i te mau oro'a o te autahu'araa ia haamanahia e ia taatihia i te fenua nei e i te ra'i ra.

Ua fâ mai o Elia ia Mose i ni'a i te Mou'a o te Faahuru-ê-raa (a hi'o Mataio 17:3) e ua horo'a i teie mana i ni'a ia Petero, Iakobo e Ioane. Ua fâ

faahou mai o Elia e o Mose e vetahi ê atu i te 3 no Eperera 1836, i roto i te Hiero no Ketelani e ua horo'a mai i te reira mau taviri ia Iosepha Semita ra e ia Olive Kaudere.

Te faaite nei te mau papa'iraa mo'a e, ua ti'a te peropheta Elia i mua ia Iosepha e ia Olive e na ô maira :

« Inaha, ua tae roa mai te tau, o tei parauhia maira e te vaha o Malaki—o tei faaite mai e e tonohia mai oia (o Eliaha), hou te mahana rahi e te mea hanohano ra o te Fatu e tae mai ai—

« No te faafariu mai i te aau o te mau metua i te tamarii, e to te mau tamarii hoi i te mau metua oi tairihia mai te ao nei i te hoê ahua ra—

« No reira, ua tuuhia'tu te mau taviri no teie tau tuuraa i roto i to orua na rima; e na roto i teie e ite ai orua e ua fatata mai te mahana rahi e te mea hanohano o te Fatu ra, oia tei te pae

opani 'ia » (PH&PF 110:14-16).

E mea faufaa to Elia faaho'iraa mai i te mana taati i te matahiti 1836 ra, no te faaineine i te ao nei no te Tae-Piti-raa mai o te Faaora, e na te reira i omua i te tupuraa rahi i te ao atoa nei o te anaanatae i roto i te ma'imiraa aamu utuafare.

Te Varua e te Ohipa a Elia

Ua parau te Peropheta Iosepha Semita e : « Te hopoi'a rahi a'e i roto i teie nei ao ta te Atua i tuu mai i ni'a ia tatou o te imiraa 'ia i to tatou mau taata i pohe ... No te mea, e mea faufaa ia vai te mana taati i roto i to tatou rima no te taati i ta tatou mau tamarii e i to tatou mau taata i pohe no te 'iraa o te tau tuuraa o te mau tau—te hoê 'ia tau tuuraa o te faatupu i te mau fafauaraa i fafauhia e Iesu Mesia hou te haamau-raa-hia te ao nei no te faaoraraa o te

taata ... No reira, ua parau te Atua e, 'E tono atu vau ia Elia te peropheta' » (*Teachings: Joseph Smith*, 475).

I muri a'e ua haapapû mai o Iosepha e :

« Eaha râ te tumu o te [ho'iraa mai o Elia]? e aore râ, e nahea te reira i te tupu ? E faaho'ihia mai te mau taviri, e tae mai te varua o Elia, e haamauhia te Evanelia, e haaputupu te Feia Mo'a o te Atua, e patuhia o Ziona, e e riro te Feia Mo'a ei mau faaora i ni'a i te Mou'a o Ziona [a hi'o Obadia 1:21].

« Tera râ, e nahea ratou i te riro ei mau faaora i ni'a i te Mou'a o Ziona ? Na roto i te paturaa i to ratou mau hiero ... e i te haereraa i mua e i te fariiraa i te mau oro'a atoa ... ei mono no to ratou mau tupuna atoa tei pohe ... e teie 'ia te taura e nati i te aau o te mau metua i te mau tamarii, e i to te mau tamarii i te mau metua, o te tupuraa 'ia te reira o te misioni a Elia » (*Teachings: Joseph Smith*, 472-73).

Ua haapii mai o Elder Russell M. Nelson e, te Varua o Elia o te « faaû-ruraa 'ia a te Varua Maitai no te faaite papû i te huru hanahana mau o te utuafare » (« A New Harvest Time », *Ensign*, Me 1998, 34). Na teie faaû-ruraa taa ê a te Varua Maitai e faaitoito i te taata ia imi, ia haaputu i te parau, e ia poihere i to ratou mau tupuna e i te mau melo o te utuafare—to tahito e to teie anotau.

Te tae nei te Varua o Elia i ni'a i te taata i roto e i rapae i te Ekalesia. Tera râ, tatou te mau melo o te Ekalesia a te Mesia i faaho'i-faahou-hia mai, e hopoi'a fafauhia na tatou ia imi i to tatou mau tupuna e ia horo'a ia ratou i te mau oro'a faaora o te evanelia. « Ia ore ia noaa te maitai rahi roa ia ratou ana'e eiaha tatou atoa ra » (Hebera 11:40 ; a hi'o ato'a *Teachings: Joseph Smith*, 475). E « e ore atoa tatou e maitai roa ia ore to tatou feia i pohe ra » (PH&PF 128:15).

No teie mau tumu tatou e rave ai i te ma'imiraa i te aamu utuafare, e patu ai i te mau hiero, e e rave ai i te mau oro'a mono. No teie mau tumu Elia i tonohia mai ai no te faaho'i mai i te mana taati o te nati i te fenua nei e i te ra'i ra. O tatou te mau ti'a o te Fatu i roto i te ohipa no te faaoraraa

e te faateiteiraa o te paruru i « te ao nei [eiaha ia] tairihia i te hoê ahua ra » (PH&PF 110:15) ia ho'i faahou mai Oia ra. Teie ta tatou hopoi'a e te haamaitairaa rahi.

Hoê Aniraa Manihini i te U'i Apî

I teie nei, te ani nei au ia faaroo maitai mai te feia apî tamahine e te feia apî tamaroa e te mau tamarii o te u'i apî, ia haapapû atu vau i te faufaa rahi o te Varua o Elia i roto i to outou oraraa i teie mahana. Na te taatoaraa o te Ekalesia teie parau poro'i ta'u— e mea taa ê râ no outou.

E rave rahi outou o te feruri nei paha e, na te feia paari e rave i te ohipa aamu utuafare. Tera râ, aita vau i ite i te hoê oti'a matahiti i roto i te mau papa'iraa mo'a e aore râ, i roto i te mau arata'iraa i faaarahia e te feia faatere o te Ekalesia, i te faataaraa i teie ohipa faufaa roa na te taata paari e rave. E mau tamaiti e e mau tamahine outou na te Atua, e mau tamarii no te fafauraa, e e feia patu i te basileia. Aita i titauhia ia outou ia

tia'i ia tae'ahia te hoê faito matahiti ia outou no te rave i ta outou hopoi'a no te tauturu i te ohipa faaoraraa o te utuafare taata nei.

Ua tuu mai te Fatu i to tatou nei anotau i te mau rave'a faahiahia ia ti'a ia outou ia haapii e ia here i teie ohipa o tei paturuhia e te Varua o Elia. Ei hi'oraa, te FamilySearch o te hoê ia apaparaa o te mau papaa parau, te mau rave'a e te mau ohipa, e roaa ohie noa na roto i te faaohiparaa i te roro uira a te taata iho, e i te tahi atu â mau rave'a rau, tei faataahia no te tauturu i te mau taata ia ma'imi e ia papa'i i to ratou aamu utuafare. E roaa atoa teie mau rave'a i roto i te mau pû aamu utuafare e vai nei i roto i ta tatou mau fare o te Ekalesia ati a'e te ao nei.

Aita te FamilySearch e te tahi atu mau mauhaa i fâ mai ma te tumu ore i te hoê tau, ua matau maitai te feia apî i te mau rave'a aravihi o teie anotau. Ua ite outou e mea nahea ia papa'i e ia hapono i te mau parau poro'i i ni'a i ta outou mau niuniu afa'ifa'i no te haavitiviti e no te faahaere i mua i te

ohipa a te Fatu—eiaha râ no te aparau vitiviti noa i to outou mau hoa. Te mau ite e te mau aravihi papû i rotopu i te mau feia apî e rave rahi i teie anotau, ua riro ia ei faaineineraa no te tauturu i te ohipa o te faaoraraa.

Te ani manihini nei au ia outou e te feia apî o te Ekalesia ia haapii mai e ia ite i te Varua o Elia. Te faaitoito nei au ia outou ia tai'o, ia imi i to outou mau tupuna, e ia faaineine ia outou iho ia haere e rave i te mau bapetizoraa mono i roto i te fare o te Fatu no to outou mau fetii i pohe ra (a hi'o PH&PF 124:28-36). E te faaitoito atu nei au ia outou ia tauturu i te tahi atu mau taata ia imi i to ratou aamu utuafare.

Mai te mea e, e pahono mai outou ma te faaroo i teie aniraa, e fariu to outou aau i ni'a i to outou hui metua. Ei reira te mau fafauraa i horo'ahia ia Aberahama, ia Isaaka e ia Iakoba e tuuhia ai i roto i to outou aau. Na to outou haamaitairaa patereareha, i roto i te faahitiraa o te apaparaa tupuna, e nati ia outou i te reira mau hui metua e ia maramarama a'e te reira mau mea no outou. E tupu rahi to outou here e to outou mauruuru no to outou tupuna. E riro to outou iteraa papû no e te faafariuraa i te Faaora ei mea hohonu e te tamau noa. E te fafau nei au e e paruruhia outou i mua i te faahemaraa onoono a te enemi. A amui mai ai outou i roto e a here ai outou

i teie ohipa mo'a, e faahereherehia outou i roto i to outou ap'iraa e i roto i to outou oraraa.

E te mau metua e te mau ti'a faatere, a tauturu i ta outou mau tamarii e i te feia ap'i ia haapii e ia ite i te Varua o Elia. Tera ra, eiaha e faaetaeta roa i teie tautoora e aore ra, eiaha e horo'a rahi roa i te haamaramaramaraa e aore ra, i te haapiiira. A ani i te feia ap'i ia imi, ia tamata, e ia haapii na roto ia ratou iho (a hi'o Iosepha Semita—Aamu 1:20). E nehenehe i te mau huru feia ap'i atoa ia rave i te mea o ta'u e parau atu nei, na roto i te faaohiparaa i te mau rave'a e vai ra i ni'a i te lds.org/familyhistoryyouth. E ohipa faufaa roa te ti'araa o te mau peresideniraa o te pupu Autahu'araa a Aarona e te mau piha a te feia ap'i tamahine i roto i te tautururaa i te feia ap'i atoa ia matau i teie mau rave'a tumu. Te rahi noa'utu ra te titauraa ia riro te feia ap'i ei mau taata apo e te ohipa, ei reira hoi ratou e farii ai i te tahi atu maramarama e te tahi atu ite na roto i te mana o te Varua Maitai—eiaha ra ei mau piahi faaea noa e ia faa'uruha e vetahi e (a hi'o 2 Nephi 2:26).

Te mau metua e te feia faatere, e maere outou ia ite i te vitiviti o ta outou mau tamarii e te feia ap'i o te Ekalesia ia riro mai ei mea aravihi mau e teie mau mauihaa. E apo mai outou i te mau haapiiira faufaa roa na roto mai i te feia ap'i no ni'a i te faaohipamaitai-araa i teie mau rave'a. E tauturu papu te feia ap'i i te mau taata paari aore i taa maitai e aore ra, e faatai'a rii i te faaohipa i te rave'a aravihi e aore ra, aita i matau i te faanahoraa o te FamilySearch. E tai'o atoa outou i to outou mau haamaitairaa e rave rahi na roto i to te feia ap'i horo'araa i te taimi e roto i te ohipa aamu utuafare e te taviniraa hiero, e ia faaiti i te taimi i te ha'utiraa i te mau ha'uti video, te raterehaereraa i ni'a i te itenati e i ni'a i te Facebook.

Troy Jackson, Jaren Hope, e o Andrew Allan, e nau taure'are'a teie tei mau i te Autahu'araa a Aarona, tei piihia e te ho'e episekopo faa'uruha ia haapii amui ratou i te ho'e piha haapiiira aamu utuafare i roto i ta ratou paroita. E faahoho'araa teie mau taure'are'a no e rave rahi o outou i

roto i to ratou oioiraa ia haapii e te hinaaro ia tavini.

Ua parau o Troy e, « matau noa na vau ia haere mai i te pureraa e ia parahi noa, i teie nei ra, te ite nei au e, titauhia ia'u ia ho'i i te fare e ia rave i ho'e ohipa. E nehenehe ta tatou paatoa e rave i te aamu utuafare ».

Te parau ra o Jaren e, a rahi noa ai to'na ite no ni'a i te aamu utuafare, ua ite oia i teie nei e, « E ere teie i te i'oa noa, e mau taata ra. Ua tupu noa i te rahi to'u oaoa ia hopoi i te mau i'oa i te hiero ».

E te parau ra o Andrew e, « Ua ananatae au i te ohipa aamu utuafare ma te here e te itoito aore au i mana'o e, e roaa te reira ia'u. Ia faaineine au ia'u i te mau hepetoma atoa no te haapii, e mea pinepine au i te faa'uruha e te Varua Maitai ia rave e ia tamata i te tahi mau rave'a i haapiihia i roto i te haapiiira. Na mua a'e nei, e ohipa ri'ariri'a roa te ohipa aamu utuafare. Tera

ra, na roto i te tauturu a te Varua ua ti'a ia'u ia rave i te ohipa o to'u piiraa e ia tauturu i te mau taata e rave rahi i roto i te paroita ».

E au mau taea'e e au mau tuahine taure'are'a here, e ere te aamu utuafare i te ho'e noa faanahonahoraa maitai e aore ra, i te ho'e noa ohipa i paturuhia e te Ekalesia ; e tuhaa faufaa rahi ra te reira i roto i te ohipa no te faaoraraa e te faateiteiraa. Ua faaineinehia outou no teie anotau e no te patu i te basileia o te Atua. Tei te fenua nei outou i teie nei no te tauturu i teie ohipa hanahana.

Te faaite papu nei au e, ua ho'i mai o Elia i te fenua nei e ua faaho'i mai i te mana mo'a o te taatiraa. Te faaite nei au e, ia taatihia i te fenua nei, e taati-atoa-hia ia i te ra'i ra. E ua ite au e, e ti'araa tumu to te u'i ap'i i roto i teie tautoora rahi. Te faaite papu nei au i te reira na roto i te i'oa mo'a o te Fatu ra o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Neil L. Andersen

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau Tamarii

Te faaite papū nei au i te haamaitairaa rahi o te mau tamarii e o te oaoa ta ratou e horo'a mai ia tatou i roto i teie oraraa e i roto i te mau tau mure ore

Ia hi'o ana'e tatou i roto i te mata o te hoê tamarii, e ite tatou i te hoê tamaiti e aore râ, te hoê tamahine na te Atua tei ti'a na i piha'ihō ia tatou i roto i te oraraa hou te tahuti nei.

E haamaitairaa rahi mau no te hoê tane e te vahine faaipoipo o te ti'a ia fanau i te tamarii no te horo'a i te tino tahuti no teie mau tamarii varua a te Atua. Te ti'aturi nei tatou i te utuafare e te ti'aturi nei tatou i te mau tamarii.

Ia fanauhia mai te hoê tamarii e te hoê tane e te hoê vahine faaipoipo, te faatupu ra ia raua i te hoê tuhaa o te faanahonahoraa a to tatou Metua i te Ao ra ia hopoi mai i te tamarii i ni'a i te fenua nei. Ua parau te Fatu e, « O teie hoi ta'u ohipa e to'u hanahana hoi, ia faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».¹ Na mua'e te tahuti ore, e mea ti'a ia vai te tahuti.

Na te Atua i faataa i te utuafare. Tei ropu te utuafare i te faanahonahoraa a to tatou Metua i te Ao ra i ni'a i te fenua nei, e i roto i te mau tau e amuri noa'tu. Ia oti a'era Adamu e o Eva i te apitihia na roto i te faaipoiporaa, te na ô ra te mau papa'iraa mo'a e : « Ua haamaitai ihora te Atua ia raua, na ô maira te Atua, Ia fanau orua, e ia rahi roa, e faa'i i te fenua nei ».² I to tatou nei anotau, ua parau te mau peropheta e te mau aposetolo e, « Te ture

matamua ta te Atua i horo'a ia Adamu e ia Eva o to raua ia ti'araa ei metua, ei tane e ei vahine faaipoipo. Te faaite papū atu nei matou e, te faaueraa a te Atua i Ta'na mau tamarii no te fanau faarahi e no te faa'i i te fenua, te vai mana noa nei â ia ».³

Aita teie faaueraa i haamo'ehia e aore râ, i tuuhia i te hiti i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea nei.⁴ Te faaite nei matou i te mauruuru rahi no te faaroo rahi i faaitehia e te mau tane e te mau vahine faaipoipo (i ta tatou ihoa râ mau vahine faaipoipo) i roto i to ratou hinaaro ia farii i te tamarii. Ahea e fanau ai i te tamarii, e ehia rahiraa tamarii, e faaotiraa omo'e te reira o te ravehia i rotopu i te tane e te vahine faaipoipo e te Fatu. E mau faaotiraa mo'a te reira—e mau faaotiraa o te ti'a ia ravehia na roto i te pure aau tae mau e na roto i te faaroo rahi.

E rave rahi a'e nei matahiti ua faaite mai o Elder James O. Mason no te Hitu Ahuru, i teie aamu ia'u : « Ua riro te fanauraa o ta maua na tamarii e ono ei iteraa mo'e ore. A hi'o noa ai au i ni'a i teie tamahine apî nehenehe i roto i te fare fanauraa, tau taime rii noa i muri a'e i to'na fanau-raa-hia mai, ua faaroo papū maitai a'era vau i te hoê reo i te parauraa e, 'te vai faahou te

tahi, e e tamaroa ia'. Ma te haapa'o ore, ua horo maira vau i piha'ihō i te ro'i o ta'u vahine tei rohirohi roa e ua parau atura vau ia'na i te parau apî maitai. E ere roa'tu ia i te taime maitai te reira ».⁵ A ma'iri noa ai te matahiti ua tia'i noa te utuafare Mason i te taeraa mai o te hitu o ta raua tamarii. A toru, a maha, a pae, a ono a hitu matahiti i ma'iri. I te pae hopea, e va'u matahiti i muri iho ua fanauhia mai te hitu o ta raua tamarii—e tamaiti iti.

I te ava'e eperera i ma'iri a'e nei, ua parau te Peresideni Thomas S. Monson :

« I te hoê taime ua au noa te mau ture a te Ekalesia e te mau ture a te sotaiete, i teie nei te vai nei ia te hoê apoo aano i rotopu ia tatou e te haere noa'tu ra i te aanoraa. ...

« Ua faaite te Faora o te taata nei Ia'na iho ei taata i roto i te ao nei e ere râ no to te ao nei. E nehenehe atoa tatou e ti'a i roto i te ao nei, eiaha râ ia riro no to te ao nei, mai te mea e, e pato'i tatou i te mau parau hape e te mau haapiiraa hape, e ia haapa'o tamau noa i te mea ta te Atua i faaue mai ra ».⁶

E rave rahi reo i roto i te ao nei i teie mahana e faaiti nei i te faufaa o te fariiraa i te tamarii e aore râ, o te parau nei ia faataime e aore râ, ia faaiti i te tamarii i roto i te hoê utuafare. Aita i maoro a'e nei ua faaite mai ta'u tamahine ia'u i te hoê blog i papa'ihia e te hoê metua vahine Keritesiano (eiaha râ no ta tatou haapa'oraa) e pae ta'na tamarii. Te parau ra oia e : « E mea fifi roa ia roaa te hoê hi'oraa mai to te bibilia no ni'a i te ti'araa metua vahine, i roto i teie hiro'a tumu. ... Ia tu'ati-ana'e-hia i te tahi atu mau faanahoraa, tei raro roa te mau tamarii i te haapiiraa tuatoru, te tereraa na te ara, te arearearaa i te pô, te atu'aturaa i te tino i te vahi faa'eta'etaraa tino, ta outou ohipa i teie nei e aore râ, ta outou e hiaai nei ». E te parau faahou ra oia : « E ere te ti'araa metua vahine i te hoê peu arearea, e piiraa râ. Aita outou e haaputu i te tamarii no te mea e mea nehenehe a'e ratou i te titiro. Eita outou e rave i te reira mai te peu e, e nehenehe ta outou e faa'ô ia ratou i roto i ta outou tarena ohipa. No te

tamarii te Atua i horo'a mai ai i te taime ia outou ».⁷

E ere i te mea ohie ia haapa'o i te tamarii apî. E rave rahi te mahana fifi. Ua ta'uma te hoê metua vahine apî i roto i te hoê pereoo-faauta-raa taata e ta'na e hitu tamarii. Ua ani maira te faahoro pereoo e : « Na oe ana'e teie mau tamarii e mama ? E aore râ, e tere faaanaataeraa teie ? »

« Na'u pauroa te reira », ta'na ia i pahono. « E e ere teie i te tere faaanaataeraa ! »⁸

Mai ta te ao nei e uiui tamau nei, « Na oe anei pauroa teie ? » te haamau-ruuru nei tatou no te hamani-raa-hia i roto i te Ekalesia te hoê haapuraa no te mau utuafare, i reira ho'i tatou e faatura ai e tauturu ai i te mau metua vahine e te mau tamarii.

No te hoê metua tane parau-ti'a, aita e nava'i te parau no te faaite i te mauruuru e i te here tei tupu i roto ia'na no te horo'a rahi a ta'na vahine i te fanauraa e i te utuuturaa i te mau tamarii.

Te vai ra ta Elder Mason te tahi atu iteraa te tahi noa tau hepetoma i muri a'e i to'na faaipoipo-raa-hia o tei tauturu ia'na ia faaau i te mau hopoi'a a to'na utuafare. Ua parau oia e :

« Ua paraparau maua o Marie e, no te tauturu ia'u ia haere i roto i te haapiiraa taote, e mea ti'a ia ia tamau noa â oia i te rave i te ohipa. Noa'tu e, e ere teie i te mea ta maua [i hinaaro] e rave, araua'e rii te tamarii e faahaere mai ai. [A mata'ita'i ai au i te hoê ve'a na te Ekalesia i te fare o to'u na metua], ite atura vau i te hoê papa'iraa na Elder Spencer W. Kimball, tei roto oia i te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Apose-tolo i taua taime ra, [o te haafaufaa ra] i te mau hopoi'a e tuati i te faaipoiporaa. Ia au i te parau a Elder Kimball, te hoê hopoi'a mo'a o te fanauraa ia faarahi e ia faa'i te fenua. E [mea fatata roa] te fare o to'u na metua i te Fare no te Faatereraa o te Ekalesia. Ua haere 'oi'oi au i roto i te mau piha ohiparaa, e e 30 minuti i muri a'e i te tai'oraa i ta'na tuhaa parau, te parahi ra vau i mua i te iri ohiparaa o Elder Spencer Kimball ». (E ere teie i te mea ohie i teie mahana).

« Ua faataa atura vau e, te hinaaro nei au ia riro ei taote. Aita e rave'a

maori râ, ia faataime te fariiraa i to maua utuafare. Ua faaroo o Elder Kimball ma te faaoroma'i e i muri iho ua pahono maira ma te reo mārû, 'e te taea'e Mason, e hinaaro anei te Fatu ia ofati oe i te hoê o ta'na mau faaue-raa faufaa ia ti'a ia oe ia riro mai ei taote ? » Na roto i te tauturu a te Fatu, e nehenehe oe e farii i to oe utuafare e ia riro mai ei taote. Tei hea to oe faaroo ? »

Te parau faahou ra o Elder Mason e : « Ua fanauhia mai ta maua tamarii matamua hoê matahiti i muri mai. Ua rave puai maua o Marie i te ohipa e ua iriti mai te Fatu i te mau haamarama o te ra'i ra ». Ua haamaitihia te utuafare Mason na roto i te fariiraa e piti faahou tamarii hou a roaa ai ta'na parau tuite no te haapiiraa taote e maha matahiti i muri mai.⁹

Na te ao atoa nei, e tau papû ore teie no te pae faarava'iraa faufaa e te papû ore te parau no te moni. I roto i te amuiraa rahi no Eperera ra, ua parau te peresideni Thomas S. Monson e : « Mai te mea e, te haape'a-pe'a ra outou no te pae faufaa no te hoê vahine e te utuafare, te hinaaro nei au e haapapû atu ia outou e, aita e haamâraa i roto i te hoê tane e te vahine faaipoipo no te tarani i te haamau'araa e ia haaputu i te moni. Te rahiraa o te taime i roto ia i taua mau taime fifi ra e tupu apipiti ai outou, a haapii ai outou i te faatusia e i te rave i te mau faaotiraa fifi.¹⁰

Na teie uiraa hohonu a Elder Kimball « Tei hea to oe faaroo ? » e haafariu ia tatou i roto i te mau papa'iraa mo'a.

E ere i roto i te Ô i Edene i fanau mai ai Adamu e o Eva i ta raua tamarii matamua. I te faaru'eraa raua i te ô, « haamata ihora Adamu [e o Eva] i te faaapu i te fenua ... E ua ite ihora Adamu i ta'na vahine, e fanau maira oia ... i te mau tamarii tamaroa e te mau tamarii tamahine, e [ma te faaohipa i to ratou faaroo] haamata ihora ratou i a faanau faarahi e ia faa'i te fenua ». ¹¹

E ere i roto i to ratou fare i Ierusalem, e te auro, te moni e te mau tao'a faufaa, to Lehi e to Sara, ma te faaohipa i te faaroo, i fanau mai ai i ta raua na tamaiti o Iakoba e o Iosepha. I roto râ i te medebara. Ua parau o Lehi no ni'a i ta'na tamaiti o Iakoba « to'u matahiapo ... i te mahana o to'u ati i te medebara ra ». ¹² Ua parau o Lehi no ni'a ia Iosepha, « I fanau mai oe i te medebara ra i to'u ra mau ati ; e i te mahana o [to matou] oto rahi roa, i fanau mai ai to metua vahine ia oe na ». ¹³

I roto i te buka a Exodo, ua faaipoipo te hoê tane e te hoê vahine, e, na roto i to raua faaroo, ua roaa ta raua hoê aiu tamaroa. Aita i itehia te tapa'o manava i mua i te opani no te faaite i to'na fanauraa. Ua huna raua ia'na no te mea ua faaue o Pharao ia rave i te mau tamarii tamaroa fanau apî no Iseraela e « [ia] titiro [ia ratou] i raro i te pape ». ¹⁴ Ua ite outou i te hopearaa o te aamu : ua tuuhia te aiû iti i roto i te hoê ete hamanihia i te opaero, e ua tuuhia i ni'a i te anavai pape, ma te tia'ihia e to'na ra tuahine, e ua itehia e te tamahine a Pharao, e to'na iho metua vahine te vahine haapa'o ia'na. Ua

Davao, Firipino

horo'ahia taua tamaiti ra i te tamahine a Pharao ra, e ua faaairo ia'na ei tamaiti na'na e ua pii i to'na ra i'oa o Mose.

I roto i te aamu nehenehe roa a'e no te fanauraa o te hoê aiû, aita e piha aiû i faanehenehehia e aore râ, e ro'i aiû taa ê—hoê ana'e phatene no te Faaora hoi o te ao nei.

I roto i « te taime maitai a'e [e] ... te taime ino a'e, »¹⁵ aore roa te feia mo'a mau o te Atua, ma te faaohipa i te faaroo, i haamo'e, i faaore, e aore râ, i tau'a ore i « te faauerua a te Atua... no te fanau faarahi e no te faafi i te fenua ».¹⁶ Te haere nei tatou i mua ma te faaroo, ma te ite e, te faaotiraa e, eaha te rahiraa tamarii e fanau, e ahea e fanau ai ia ratou, tei rotopu ia i te tane e te vahine e te fatu. Eiaha tatou e faahapa i te tahi e te tahi i ni'a i taua tumu parau ra. Eiaha tatou e faahapa i te tahi e te tahi i ni'a i taua tumu parau ra.

Te fanauraa i te tamarii ua riro ia ei tumu parau fifi o te riro mai ei ohipa mauui no te mau vahine parau-ti'a o te ore e farii i te ti'araa ia faaipoipo e ia farii i te hoê utuafare. Ei ia outou na e te mau vahine hanahana, ua ite to tatou Metua i te Ao ra i ta outou mau pure e to outou mau hinaaro. Auê to matou oaoa i ta outou faaûruraa nehenehe, mai te faatororaa i te rima here i

te mau tamarii e hinaaro ra i to outou faaroo e to outou puai.

E nehenehe atoa te fanauraa i te tamarii ia riro ei tumu parau oto no te mau tane e te vahine faaipoipo parau-ti'a o te faaipoipo e o tei ite e, aita e ti'a ia raua ia farii i te tamarii ta raua i moemoea noa na, e aore râ, no te tane e te vahine o tei opua ia haamau i te hoê utuafare rahi, tera râ, ua horo'ahia mai te hoê utuafare na'ina'i a'e.

Eita e ti'a ia tatou ia faataa i te mau fifi o to tatou poheraa. I te tahi taime, mai te huru ra e, e mea tano ore rii te oraraa—mai te mea hoa râ e, to tatou hinaaro rahi a'e o te raveraa ia mai ta te Fatu i faaue mai. Ei tavini no te Fatu, te haapapû atu nei au ia outou e, e mea papû teie fafauraa : « Te mau melo haapa'o aita e ti'a ia ratou ia farii i te mau haamaitairaa o te faaipoipo-raa mure ore e te ti'araa metua, no te huru o to ratou oraraa, i roto i teie oraraa, e farii ia ratou i te mau haamaitairaa atoa no te mau tau mure ore i fafauhia ra, [mai te mea e] e haapa'o ratou i te mau fafauraa ta ratou i rave e te Atua. »¹⁷

Ua faati'a mai te peresideni J. Scott Dorius no te misioni no Peru Lima West, i to ratou aamu ia'u. Ua parau oia e :

« A 25 matahiti to maua o Becky faaipoipo-raa-hia ma te ore e ti'a ia fanau e aore râ, ia faaamu i te tamarii. Ua tau maua i te faaearaa e rave rahi taime. E mea huru ê, e i te tahi taime, e mea mauui atoa ia faaite i to maua i'oa i roto i te amuiraa apî. Ua uiui te mau melo o te paroita e, no te aha aita ta maua e tamarii. E ere o ratou ana'e tei uiui nei.

« I to'u pii-raa-hia ei episekopo, ua faaite te mau melo o te paroita i te mana'o e, aita hoê iteraa to'u no ni'a i te mau tamarii e te feia apî. Ua haamauruuru vau ia ratou no ta ratou patururaa e ua ani au ia ratou ia faati'a mai ia'u ia haapii i te atuatu i te tamarii i ni'a i ta ratou mau tamarii. Ua farii ihoa ratou i te reira.

« Ua tia'i matou, ua farii i te hi'oraa atea, e ua haapii i te faaoroma'i. I muri a'e e 25 matahiti faaipoipo-raa, ua tae mai ra te hoê aiû semeio i roto i to maua oraraa. Ua faaamu maua ia Nicole, e piti matahiti, e i muri iho, hoê tamarii fanau apî o Nikolai. I teie nei te haapoupou mai nei te taata ia maua no ta maua mau mootua nehenehe. E ata maua ma te parau e, 'na maua teie mau tamarii. E mea faaho'i i muri to maua oraraa.' »¹⁸

E te mau taea'e e te mau tuahine,

eiaha tatou e haava i te tahi e te tahi i roto i teie hopoi'a mo'a e te mo'emo'e.

« Ua rave atura o [Iesu] i te hoê tamaiti iti ... e ua hii ihora [e] ua na ô atura ...

« O te ite mai i te hoê tamaiti iti mai teie nei no to'u nei i'oa, ua ite mai ia ia'u ; e o te ite mai ia'u ra ... [ua ite mai ia] o tei tono mai ia'u nei ra ». ¹⁹

Auê ia haamaitairaa nehenehe no tatou ia farii i te mau tamaiti e te mau tamahine a te Atua i roto i to tatou utuafare.

E mata na tatou i te imi ma te hae-haa e te pure ia haroaroa e ia farii i te mau faaueraa a te Atua, ma te faaroo maite i te reo o To'na Varua Mo'a.

Tei ropu te mau utuafare i te faanahonahoraa mure ore a te Atua. Te faaite papû nei au i te haamaitairaa rahi o te mau tamarii e o te oaoa ta ratou e horo'a mai ia tatou i roto i teie oraraa e i roto i te mau tau mure ore, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mose 1:39.
2. Genese 1:28
3. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
4. Ia au i te American Community Survey matahiti, ua haapararehia e te Pû Tapa'opa'oraa I'oa no Marite e « O Utaha te vahi tei reira te mau utuafare rarahi a'e, te faito rahi a'e no te fanauaraa, tei raro te faito matahiti ropu, te mau faaipoiporaa feia apî e te rahiraa o te mau metua vahine e faaea i te fare » (« Who Are Utahns? Survey Shows We're Highest, Lowest, Youngest » *Salt Lake Tribune*, 22 no setepa 2011, A1, A8).
5. Imere na Elder James O. Mason, 25 no tiunu 2011.
6. Thomas S. Monson, « Te mana o te autahu'araa » *Liahona*, Me 2011, 66, 67.
7. Rachel Jankovic, « Motherhood Is a Calling (and Where Your Children Rank) », 14 no tiurai 2011, desiringgod.org.
8. A hi'o « Jokes and Funny Stories about Children », thejokes.co.uk/jokes-about-children.php.
9. Imere no Elder James O. Mason, 29 no tiunu 2011.
10. Thomas S. Monson, *Liahona*, Me 2011, 67.
11. Mose 5:1-2.
12. 2 Nephi 2:1.
13. 2 Nephi 3:1.
14. Exodo 1:22.
15. Charles Dickens, *A Tale of Two Cities* (Signet Classic, 1997), 13.
16. *Liahona*, Novema 2010, 129).
17. *Manuel 2 : Administration de l'Eglise* (2010), 1.3.3.
18. Emere na te Peresideni J. Scott Dorius, 28 no atete 2011.
19. Mareko 9:36-37.

Na Elder Ian S. Ardern

No te Hitu Ahuru

Hoê taimē no te faaineine

E mea ti'a ia tatou ia horo'a i to tatou taimē i te mau mea tei hau atu i te faufaa rahi.

Te faatumu nei te pene va'u o te buka *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia* i to tatou feruriraa i ni'a i te faaohipa-paari-raa o te taimē. I roto i te mau parau omuaraa, ua faahaama-na'o o Elder M. Russell Ballard ia tatou e, e ti'a ia tatou ia haamau i te mau fâ e ia haapii nahea i te faaohipa i te mau rave'a no te faatupu i taua mau fâ ra (a hi'o *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia* : Te Hoê Arata'i no te Ohipa Misionare [2004], 146). Te riroraa ei faatere aravihi i to tatou mau taimē o te rave'a ia no te faaohipa-maite-raa i te mau rave'a e hinaarohia no te tapae atu i ta tatou mau fâ.

Ua mauruuru roa vau no te hoho'a o te Peresideni Thomas S. Monson. No te mau mea atoa ta'na e rave ei peropheta no te Atua, ua haapapû oia, mai ta te Faaora i rave, e te vaira â te taimē no te haere e farerei i te feia ma'i (a hi'o Luka 17: 12-14), no te faaitoito i te feia paruparu i te pae varua, e ia riro ei tavini no te taatoara. Te mauruuru atoa nei au no te hoho'a maitai o te tahi atu mau taata e rave rahi o te horo'a nei i to ratou taimē i te taviniraa i to ratou taata tupu. Te faaite papû nei au e te horo'araa i to tatou taimē no te

taviniraa ia vetahi ê, e au maitai te Atua i te reira e e haafatata'tu ia tatou Ia'na ra. E haapa'o to tatou Faaora i Ta'na parau e « o tei haapao maitai e ua paari hoi i teie nei, ua taiohia ia ei mea tia ia noaa te mau aorai i faaineinehia no'na e to'u Metua ra » (PH&PF 72:4).

Eita roa te taimē e hoohia ; noa'tu ta outou tamataraa, e taoa faufaa rahi te taimē o te ore roa e noaa i te hoo mai i te fare toa noa'tu eaha te moni hoo. Ia faaohipahia râ ma te paari eita ia to'na faufaa e noaa i te faitohia. Ua horo'ahia ia tatou i te mau mahana atoa, ma te moni ore, te hoê â rahiraa minuti e te hora no te faaohipa, e e ite oioi tatou, mai ta te himene matauhia i haapii-maite-hia mai ia tatou, « oioi te mau mahana i te ma'iriraa, ua tae ana'e mai ra, mo'e roa'tu ra » (« Haapao i to Taimē », *Te mau Himene*, no. 134). E ti'a ia tatou ia faaohipa i to tatou taimē ma te paari. Ua parau te peresideni Brigham Young e, « Ua aitarahu tatou i te Atua no te rave'a i te faaohipa i te taimē no te haamaitai ia tatou, e e titau oia ia tatou ia faaite i te huru no to tatou faaohiparaa i te reira » (*Te mau Haapiiraa a te mau*

Peresideni o te Ekalesia : Brigham Young [1997], 286).

No te mau titaaraa e anihia ia tatou, e ti'a ia tatou ia hapii i te faanaho i te mau mea matameha'i i roto i ta tatou mau ma'itiraa no te faaau i ta tatou mau fâ ia ore tatou ia tomo i roto i te mau mata'i no te faataimeraa e ia horo noa mai tera e i tera ohipa faufaa ore. Ua haapii maitai te Orometua Haapii ia tatou no ni'a i te mau mea matamua a parau ai Oia i roto i Ta'na A'o i ni'a i te mou'a, « E mata na nâ outou i te imi i te basileia o te Atua, e te parau-tia na'na ; e amui-atoahia mai taua mau mea ra ia outou » (Mataio 6:33, faahorora a ; no roto mai i te iritiraa a Iosepha Semita, Mataio 6:38). (A hi'o ato'a Dallin H. Oaks, « Focus and Priorities », *Liahona*, Tiurai 2001, 99–102.)

Ua parau Alama no ni'a i te mau ti'araa hau a'e a haapii ai oia e « i riro ai teie nei ora ei tau tamataraa, e ei tau ia faaineine i te farereiraa'tu i te Atua » (Alama 12:24). E titauhia paha te tahi arata'iraa e nahea i te faaohipa-maitai-raa i te tao'a faufaa rahi o te taime no te faaineine i te farerei i te Atua, e mea papu râ e tuu tatou i te Fatu e to tatou mau utua-fare i mua roa i ni'a i te tabula. Ua faahaamana'o mai te Peresideni Dieter F. Uchtdorf ia tatou e « i roto i te autaatiraa utua-fare te *here* o te piapa ia o te *t-a-i-m-e* » (« Te Mau Mea Fau-faa a'e », *Liahona*, Novema 2010, 22). Te faaite papû nei au e ia imi-mau-ana'e-hia te tautururaa na roto i te pure e tauturu mai ia to tatou Metua i te Ao ra ia tatou ia haapa'o maitai i te mea e titau i to tatou taime hau atu i te tahi atu mea.

E fetii piri roa te haamau'araa taime e te faaea-noa-raa ma te ohipa ore. A pee ai tatou i te faaueraa ia « faaore roa i te faaea noa ma te ohipa ore » (a hi'o PH&PF 88:124), e ti'a ia ia tatou ia haapapû e ia ohipa ana'e tatou te rave ra ia tatou i te tahi ohipa maitai. Ei hi'oraa, e mea faahiahia ia noaa ia tatou te mau rave'a aparauraa vitiviti no teie tau, ia haapapû râ tatou eiaha tatou ia riro ei tîfiraa no teie mau rave'a apî no te aparauraa. Te ite nei au e ua topa

te tahi i roto i te herepata no te hoê peu faatîfî apî no te haamau'araa i te taime—te hoê peu o te faatîfî tamau nei ia tatou ia hi'o e ia haapono i te mau poro'i na roto i teie rave'a e o te horo'a mai i te hi'oraa hape e mea ohipa roa tatou e te raveraa i te ohipa maitai.

E rave rahi mau mea maitai na roto i ta tatou rave'a ohie no te aparauraa e te haamaramaramaraa. Ua ite au i te ohieraa ia ma'imi i te mau tuhaa parau, te mau a'oraa no te amuiraa, te mau buka tupuna, e i te fariiraa i te mau imere, te mau faahaamana'oraa i roto i te Facebook, te mau poro'i i roto i te 'tweets' e te mau poro'i poto. Noa'tu e mea maitai ana'e teie mau mea, eita râ e ti'a ia tatou ia faati'a ia ratou ia tura'i i te hiti taua mau mea hau atu i te faufaa rahi. Auê ia te oto ia mono ana'e te niuniu paraparau e te matini roro uira e ta ratou mau rave'a apî i te huru ohie no te hoê pure i te hoê Metua here i te Ao ra. Ia haapeepée ana'e na tatou i te tuturi mai ta tatou e na reira nei no te haponi i te mau poro'i.

Eita te mau ha'uti roro uira e te mau farereiraa na roto i te itenati e riro ei mono tamau no te mau hoa mau o te nehenehe e horo'a mai i te hoê tauahi no te faaitoito, o te nehenehe e pure no tatou e o te imi i te maitai no tatou. Auê ia to'u mauruuru i to'u iteraa i te mau melo no te pûpû autahu'araa, no te piha haapiiraa e no te Sotaiete Tauturu i te tahoêraa no te turu te tahi i te tahi. I taua mau taime ra, ua ite papû vau i te mana'o o te aposetolo Paulo a parau ai oia « E teie nei, e ere atura outou i te taata êê e te purutia, hoê atoa râ to outou oire e te feia mo'a e no te fetii o te Atua » (Ephesia 2:19).

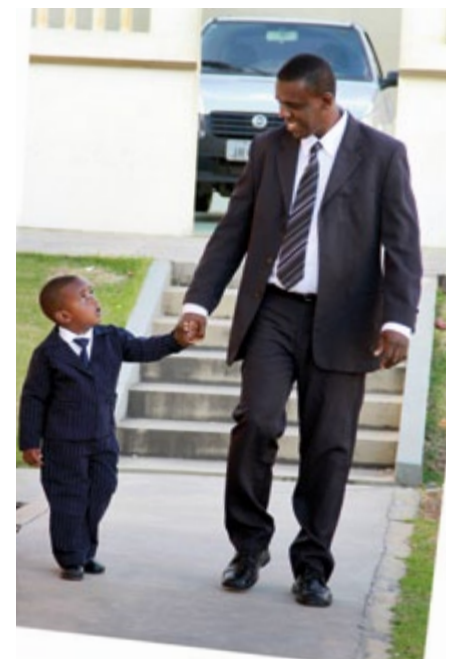
Ua ite au e e tae mai to tatou oaoaraa rahi roa'e ia fariu ana'e tatou i ni'a i te Fatu (a hi'o Alama 37:37) e i taua mau mea ra o te hopoi mai i te utu'a mure ore eiaha râ i te fariuraa e rave rahi mau hora i ni'a i te Facebook, i te mau ha'utiraa roro uira i roto i te niuniu afa'ifa'i. Te ti'aoro nei au ia tatou tata'itahi ia rave i taua mau mea ra o te faaere nei ia tatou i te taime faufaa rahi e ia faaoti e o tatou to

ratou faatere, eiaha râ ia faati'a ia ratou ia riro ei faatere no tatou na roto i to ratou natura faatîfiraa.

No te farii i te hau ta te Fatu i faahiti (a hi'o Ioane 14:27), e ti'a ia ia tatou ia horo'a i to tatou taime i te mau mea tei hau atu i te faufaa rahi, e mea faufaa a'e te mau mea a te Atua. Ia paraparau ana'e tatou i te Atua na roto i te pure mau, ia tai'o e ia tuatapapa ana'e tatou i te mau papa'iraa mo'a i te mau mahana atoa, e ia feruri hohonu ana'e tatou i te mea ta tatou i tai'o e i ite, e ia faaohipa tatou e ia ora ana'e tatou i te mau haapiiraa i haapiihia mai, e haafatata atu â ia tatou Ia'na. Teie ta te Atua fafauaraa ia imi itoito ana'e tatou mai roto mai i te mau buka maitai a'e « E horoa'tu ia [Oia] ia [tatou] i te ite na roto i to'na Varua Mo'a » (PH&PF 121:26; a hi'o ato'a PH&PF 109:14–15).

E faahema Satane ia tatou ia faaohipa hape i to tatou taime na roto i te mau faaoaoaraa haavare. Noa'tu e tae mai te mau faahemaraa, ua haapii o Elder Quentin L. Cook e, « te Feia Mo'a o te pahono i te poro'i a te Faaora e ore ia ratou e arata'i-ê-hia'tu na roto i te mau imiraa ino e te faufaa ore » (« E feia mo'a anei oe ? » *Liahona*, Novema 2003, 96). Ua haapii mai o Hiram Page, te hoê

Salvador, Paratira

o na ite toova'u o te Buka a Moromona i te hoê haapiiraa faufaa rahi no ni'a i te mau mea e faahahi ê ia tatou. Te vai ra ta'na hoê ofa'i e na roto i te hi'oraa'tu i roto i te reira ua papa'i oia i te mea ta'na i mana'o e mau heheuraa na te Ekalesia (a hi'o PH&PF 28). I muri a'e i to'na faahaparaa-hia, te parau nei te hoê aamu e ua rave-ê-hia'tu te ofa'i e ua faahu'ahu'ahia ia ore te reira e riro faahou ei hahiraa.¹ Te ani nei au ia tatou ia ite i te mau faaoaoaraa e haamau'a nei i te taime i roto i to tatou mau oraraa e ti'a ia hunahia i raro i te repo. E ti'a ia tatou ia haapapû ma te paari e ua aifaito te mau faito o te taime no te tuu atu i roto te Fatu, te utuafare, te ohipa e te mau faoaoaraa maitai. Mai te mau taata e rave rahi i ite a'ena, e rahi te oaoa i roto i te oraraa ia faaohipa ana'e tatou i to tatou taime no te imi i taua « mau mea maitai ra, te mau mea faahiahia, te mau mea roo maitai, e te mau mea poupouhia ra » (Te mau Hiroa Faaroo 1:13).

Te tere vitiviti nei te tau. Teie te taime tano, a tere noa'i te hora no te oraraa tahuti nei, no te hi'opo'a i te mea ta tatou e rave nei no te faaineine ia farerei i te Atua. Te faaite papû nei au e te vai ra te mau utu'a faahiahia no te feia o te rave i te taime i roto i te tahuti nei ia faaineine no te tahuti ore e te ora mure ore. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

NOTA

1. A hi'o Provo Utah Central Stake general minutes, 6 no eperera 1856, buka. 10 (1855–60), Church History Library, Salt Lake City, 273 (Ua faapîhia te ti'araa no te parau papa'i, te faatomaraa e te papa'i rahi) : « Ua parau te metua tane [Emer] Harris e ua parau te aposetolo e e ti'a ia tatou ia aro i te feia hau e te mana i te mau vahi teitei Ua heru mai te taea'e Hiram Page mai raro mai i te repo fenua i te hoê ofa'i ereere e ua tuu atu i roto i to'na pute. I to'na taeraa'tu i te fare ua hi'o oia i te reira. Te vai nei te hoê pereota i ni'a i te api parau e ua papa'i i te reira. Ia papa'i oia i te hoê pereota, e tae faahou mai te hoê atu pereota i ni'a i te ofa'i, e tae noa'tu ua papa'i oia e 16 api. Ua faaroo te taea'e Iosepha i teie ohipa. E ua ani te hoê taea'e ia Iosepha mai te mea e mea tano anei teie ohipa. Ua parau oia e aita oia i ite ua pure râ oia e ua farii i te heheuraa e ofa'i teie na te diabolô. I muri iho, ua faahu'ahu'ahia te reira e ua tutu'ihia te mau papa'iraa. E ohipa teie no te mana o te pouri. Amene ».

Na Elder Carl B. Cook
No te Hitu Ahuru

E mea Maitai a'e e Hi'o i Ni'a

Mai te mea e, e faaohipa tatou i to tatou faaroo, e e hi'o i ni'a i te Atua no te farii i te tauturu, mai te Peresideni Monson, eita ia tatou e pohe i raro a'e i te teimaha o te oraraa.

I te hopea o te hoê mahana rohirohi taa ê mau, piri atu i te hopea hepetoma matamua a riro ai au ei Hui Mana Faatere Rahi, ua î paari maitai to'u afata faarii ahu e ua pe'ape'a to'u mana'o ma te ui e « Nahea e ti'a ai ia'u ia rave i teie ohipa? » Ua faaru'e au i te piha ohiparaa o te Hitu Ahuru e ua tomo i roto i te pa'epa'e ta'umaraa o te Piha Faatereraa Rahi o te Ekalesia. A tere noa ai te pa'epa'e ta'umaraa i raro, ua pi'o noa to'u upoo i raro a hi'o noa ai i te tahua.

Ua matara mai ra te opani e ua tomo mai ra te hoê taata, aita râ vau i hi'o i ni'a. Ia piri a'era ra te opani, ua faaroo a'era vau i te hoê taata i te aniraa mai e, « Eaha ta oe e hi'o ra i raro? » Ua taa a'era ia'u e no vai teie reo—o te Peresideni Monson.

Ua hi'o oiio a'era vau i ni'a e ua pahono atura, « aita roa hoê mea ». (Ua papû ia'u e, ua faatupu taua pahonora maramarama ra i te ti'aturi i roto i to'u mau aravihi!)

Tera râ, ua ite oia i to'u huru papû ore e i to'u afata ahu teiaha. Ua ataata mai ra oia e ua parau mai ra ma te marû, e ma te faatoro i ni'a, « E mea maitai a'e e hi'o i ni'a! » A tere noa ai

maua e tae atu i te tahua i raro atu, ua faataa mai ra oia ma te mârû e, te haere ra oia i te hiero. Te huru ta'na hi'oraa mai ia'u a vaiiho mai ai oia ia'u, mai te mea ra ia e, te parau faahou maira oia e, « I teie nei, a haama-na'o, e mea maitai a'e e hi'o i ni'a ».

A taa ê ai maua, ua hiti maira te mau parau o te hoê irava i roto i to'u feruriraa : « A faaroo i te Atua : a faaroo e ... a faaroo e, tei ia'na te paari hope, e te mana atoa i te ao nei, e i te ra'i atoa hoi ».¹ A feruri ai au i te mana o te Metua i te Ao ra e o Iesu Mesia, ua itehia i to'u aau te mahanahana ta'u i imi noa na i ni'a i te tahua o te pa'epa'e ta'umaraa e pou ra i raro.

Mai taua taime ra, ua feruri noa vau i taua ohipa tei tupu e te ti'araa o te peropheta. Ua teimaha vau e ua tarere to'u upoo. A parau mai ai te peropheta, e a hi'o ai au ia'na. Ua faatano oia i ta'u hi'oraa no te hi'o i ni'a i te Atua, i reira hoi e roaa ai ia'u te ora e te puai na roto i te Taraehara a te Mesia. Tera ia te mea ta te peropheta e rave no tatou. E arata'i ratou ia tatou i te Atua ra.²

Te faaite papû nei au e, e ere te Peresideni Monson i te peropheta, te hi'o e te heheu parau noa; ua riro atoa

râ oia ei hoho'a o te oraraa i te ture o te hi'oraa i ni'a. I roto i te mau taata atoa, e riro oia i te teimaha i raro a'e i ta'na mau hopoi'a. Aita râ, te faaohipa nei oia i te faaroo rahi e ua i oia i te mana'o ti'aturi, te paari e te here ia vetahi ê. E au to'na huru mai te hoê taata o « te nehenehe e rave » e o « te rave ». Te ti'aturi nei oia i te Fatu e te turu'i nei oia i ni'a Ia'na no te farii i te puai, e te haamaitai nei te Fatu ia'na.

Ua haapii mai te mau iteraa rau ia'u e, mai te mea e, e faaohipa tatou i to tatou faaroo, e e hi'o i ni'a i te Atua no te farii i te tauturu, mai te Peresideni Monson, eita ia tatou e pohe i raro a'e i te teimaha o te oraraa.

Eita ia tatou e mana'o e, eita e maraa ia tatou te mea i faauehia ia tatou ia rave. E haapuiahia tatou, e faa'ihia to tatou oraraa i te hau e te oaoa.³

E ite tatou e, te rahiraa o te mau mea ta tatou e haape'ape'a nei, e ere ia i te mau mea faufaa no te tau mure ore—e mai te mea e, oia ra, e tauturu mai ia te Fatu ia tatou. E titauhia râ ia tatou ia faaroo no te hi'o i ni'a, e ia itoito i te peeraa i To'na haere'a.

No te aha te hi'o-tamau-raa i ni'a e riro ai ei ohipa etaeta i roto i to tatou oraraa? Penei a'e aita to tatou e faaroo e nehenehe te hoê ohipa iti ha'iha'i roa e faatitiaifaro i to tatou mau fifi. Ei hi'oraa, i te taime a patia ai te ophi taero i te tamarii Iseraela, ua faauehia ia Mose ia faati'a i te hoê ophi veo i ni'a i te hoê pou. E faahoho'araa te ophi veo i te Mesia. O ratou tei hi'o i ni'a i te ophi, mai tei a'ohia mai e te peropheta, ua ora a'era ratou.⁴ E rave rahi râ tei ore e hi'o i ni'a, e ua pohe.⁵

Ua farii o Alama e, te tumu aita te Ati Iseraela i hi'o i ni'a i te ophi no te mea ia e, aita ratou i ti'aturi e, ia na reira hoi ratou ra, e ora ia ratou. Ua tano maitai te mau parau a Alama no tatou i teie mahana:

« E au mau taeae e, mai te mea e ora outou na roto i te hi'o-ana'e-raa, eita anei outou e hi'o oiio ia ora, e aore ra, e faaetaeta anei outou i to outou aau i te faaroo ore e te toaruaru ... ?

« Ia na reira outou, e auê to outou i reira; ia ore râ outou ia na reira, a nana i to outou mata, e e haamata i te faaroo i te Tamaiti a te Atua, e e

haere mai oia e faaora i to'na ra mau taata, e roohia oia i te ati e e pohe hoi ia matara ta ratou mau hara; e e ti'a faahou mai oia mai te pohe mai ».⁶

Teie faaitoitoraa ta Peresideni Monson ia hi'o i ni'a, e faahoho'araa ia i te haamana'oraa i te Mesia. Mai te mea e, e haamana'o tatou Ia'na e e ti'aturi i ni'a i To'na mana, e farii ia tatou i te puai na roto i To'na Taraehara. O te rave'a ia e ti'a ai ia tatou ia faaorahia i to tatou mau mana'o pe'ape'a, to tatou mau teimaha, e i to tatou mau iui. O te rave'a ia e faaorehia ai ta tatou mau hara, e e faaorahia ai to tatou ati. O te rave'a ia e roaa ai ia tatou te faaroo e te puai no te faaoro-ma'i i te mau mea atoa.⁷

Aita i maoro a'e nei, ua haere atu maua te tuahine Cook i te hoê amui-raa na te mau vahine i Afrita Apatoa. I muri a'e i to maua faarooraa i te tahi mau parau poro'i nehenehe no ni'a i te faaohiparaa i te Taraehara i roto i to tatou oraraa, ua ani te peresideni no te Sotaiete Tauturu titi i te mau taata atoa ia haere i rapae. Ua horo'ahia ia matou tata'itahi te hoê opupu tei pamuhia i te mata'i helium. Ua faataa mai oia e, ua riro ta matou opupu ei faahoho'araa i te mau huru faateimaharaa atoa, te mau huru tamataraa atoa e aore râ, te mau huru fifi atoa e tape'a nei ia tatou i roto i to tatou oraraa. I te toru o te tai'o, ua faaru'e matou i ta matou mau opupu, e aore râ, to matou mau « faateimaharaa ». A hi'o noa ai matou i to matou mau faateimaharaa ia ma'ue ê, ua faarookhia te hoê « Ahhhh ». Ua

riro taua ohipa iti ha'iha'i roa ra o te faaru'eraa i ta maua na opupu, ei faa-haamana'oraa nehenehe i te oaoa faito ore o te tupu mai na roto i te hi'oraa i ni'a e i te feruriraa i te Mesia.

Taa ê atu i te faaru'eraa i te hoê opupu matai helium, te hi'oraa i ni'a i te pae varua, e ere ia i te hoê ohipa no te hoê noa taime. Ua haapii mai tatou i roto i te pure oro'a e, ua titauhia ia tatou ia haamana'o noa Ia'na e ia haapa'o i Ta'na mau faauerua, ia vai noa hoi To'na Varua i roto ia tatou i te mau mahana atoa no te arata'i ia tatou.⁸

A overe haere noa ai te tamarii Iseraela na roto i te medebara, ua arata'i te Fatu ia ratou i te mau mahana atoa a hi'o ai ratou i ni'a Ia'na no te ani i te arata'iraa. Te tai'o nei tatou i roto i te Exodo e, « ua na mua hoi Iehova ia ratou i te haere, i te ao ra, ua na roto i te pou ata, ei arata'i ia ratou na te e'a ti'a; e i te rui ra, ua na roto i te pou auahi, ei tiarama i to ratou e'a ».⁹ Ua vai tamau noa Ta'na arata'iraa, e te horo'a'tu nei au ia outou i to'u iteraa haehaa e, e nehenehe te Fatu e rave atoa i te reira no tatou.

No reira, nahea Oia i te arata'i ia tatou i teie mahana? Na roto ia i te mau peropheta, te mau aposetolo, e te mau ti'a faatere o te autahu'araa e na roto i te mau mana'o te tupu mai i roto ia tatou i muri a'e i to tatou faaiteraa i to tatou mau hinaaro i to tatou Metua i te Ao ra na roto i te pure. E arata'i Oia ia tatou mai te mea e faaru'e tatou i te mau mea o te ao nei, ia tatarahapa e ia tau. E arata'i Oia ia tatou mai te mea

e, e haapa'ō tatou i Ta'na mau faaue-
raa e e tamata ia riro hau atu mai Ia'na
ra te huru. E e arata'i Oia ia tatou na
roto i te Varua Maitai.¹⁰

Mai te mea e, e hinaaro tatou ia
arata'ihia tatou i roto i to tatou tere i
te oraraa nei, e ia farii tamau noa i te
auhoaraa o te Varua Maitai, ei « taria
e faaroo ra » e ei « mata e hi'o ra » to
tatou e au ai, e tei fariu atu i ni'a.¹¹ E
ti'a ia tatou ia haa i ni'a i te avei'a ta
tatou i farii. E ti'a ia tatou ia hi'o i ni'a
e e ia haere i mua. E mai te mea e, e
na reira tatou, ua ite au e, e mauruuru
tatou, i te mea e, te hinaaro nei te Atua
ia oaoa tatou.

E mau tamarii tatou na te Metua i
te Ao ra. Te hinaaro nei Oia ia riro ei
tuhaa no to tatou oraraa, ia haamaitai
ia tatou, e ia tauturu ia tatou. E faaora
Oia i to tatou mau puta, e tamaro Oia
i to tatou roimata, e e tauturu Oia ia
tatou i ni'a i to tatou e'a no te ho'i i
mua Ia'na. Mai te mea e, e hi'o tatou i
ni'a Ia'na, e arata'i Oia ia tatou.

*O te Fatu ra to'u maramarama
Ua ore te mata'u ua fatata Oia ...
No'na vau e ora'i i ta'u mau hara
Te faaite noa mai nei te Varua ra.*¹²

Te faaite nei au e, e faaorehia ta
tatou mau hara, e e haamamahia ta
tatou hopoi'a mai te mea e, e hi'o
tatou i ni'a i te Mesia. « Ia haamana'ō
tatou Ia'na ... e eiaha e tuahia to tatou
mata »,¹³ no te mea, mai ta Peresideni
Monson i parau ra, « E mea maitai a'e
e hi'o i ni'a ».

Te faaite papû nei au e, o Iesu to
tatou Faaora e to tatou Taraehara na
roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mosia 4:9.
2. A hi'o 2 Nephi 25: 23, 26.
3. A hi'o Mosia 24:15.
4. A hi'o Numera 21:8-9.
5. A hi'o 1 Nephi 17:41.
6. Alama 33:21-22; a hi'o atoa irava 19-20.
7. A hi'o Alama 36:3, 17-21; 3 Nephi 9:13.
8. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:77.
9. Exodo 13:21.
10. A hi'o 2 Nephi 9:52; 31:13; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:46.
11. Maseli 20:12.
12. « O te Fatu to'u Maramarama », *Te Mau Himene* no. 43
13. 2 Nephi 10:20

Na Elder LeGrand R. Curtis Jr.
No te Hitu Ahuru

Te faaoraraa

*Na roto i te Mesia, e roaa e e ti'a i te taata ia tau
i to ratou oraraa e ia farii i te faaoraraa.*

Ua rau te i'oa i faaohipahia no te
faahiti i te parau no te Fatu o
Iesu Mesia. Te horo'a mai nei teie
mau i'oa i te hoê faaiteraa no ni'a i te
mau huru taa ê o te misioni taraehara
a te Fatu. Ei hi'oraa, e rave na tatou i te
i'oa toro'a ra « Faaora ». Ua taa ia tatou
paatoa i te auraa o te parau ra, ia faa-
orahia, no te mea, ua faaorahia tatou
tata'itahi i te hoê mea i te hoê taime.
Mai te mau tamarii, te ha'uti ra maua
e to'u tuahine i ni'a i te anavai i roto i
te hoê poti na'ina'i, ma te haapa'ō ore
ua faaru'e maua i te vahi fifi ore no te
ha'uti e ua tura'ihia maua e te opape
i te hoê vahi atâta i raro mai. No to
mau tuôraa, ua horo mai to maua
metua tane e tauturu ia maua, ma te
faaora ia maua i te mau ati o te anavai.
Ia feruri au i te parau no te faaoraraa, e
haamana'ō vau i teie aamu.

Te reira atoa te mau mana'ō e tupu
mai no te i'oa toro'a ra e « Taraehara ».
« Taraehara » o te hooraa ia e aore râ,
te hoo-faahou-raa mai. I te pae o te
ture, e hoohia mai te hoê fenua na
roto i te aufauraa i te mau piriraa e
aore râ te tahi atu mau aufauraa. I te
tau o te Faufaa Tahitô, ua horo'a mai
te ture a Mose i te mau rave'a rau no
te faati'amâ i te mau tavini e te fenua,
e aore râ, ia hoo-faahou-hia, na roto
i te aufauraa i te hoê tino moni (hi'o
Levitiko 25:29-32, 48-55).

Te hoê faaohiparaa faufaa i roto i
te papa'iraa mo'a i te ta'o ra *taraehara*
no ni'a ia i te faaoraraa o te mau tama-
rii a Iseraela mai roto mai i te faatitûraa
i Aiphiti. I muri mai i taua faaoraraa ra,
ua parau atura Mose ia ratou: « No te
mea râ, hinaaro a'era Iehova ia outou
... i aratai mai ai Iehova ia outou ma
te rima puai, e ua faaora ia outou i
taua utuafare i tavini ai ra, i te rima o
te arii o Aiphiti ra o Pharao » (Deutero-
nomi 7:8).

Ua faahiti-pinepine-hia i roto i te
mau papa'iraa mo'a te tumu parau no
to Iehova faaoraraa i te nunaa Iseraela
mai roto mai i te faatitûraa. E mea
pinepine teie ohipa i te ravehia no te
faahaamana'ō i te nunaa i te maitai o
te Fatu i te faaoraraa i te mau tamarii
Iseraela i to Aiphiti ra. Ua rave-atoa-
hia râ te reira no te haapii ia ratou e,
e riro i te tupu mai te tahi faaoraraa
faufaa atu â no Iseraela. Ua haapii mai
Lehi e : « E e haere mai te Mesia i te
tau mau ra, ia tia ia'na ia faaora i te
mau tamarii a te taata i te hi'araa ra »
(2 Nephi 2:26).

Ua papa'i te Salamo : « Na te Atua
e faaora i tau varua i te puai o hade »
(Salamo 49:15).

Ua faaite te Fatu na roto ia Isaia :
« Ua faaorehia e au to mau hara mai
te ata e ore ra, e ta oe parau ino mai
te mahu e pee ra ; e fariu mai ia'i

nei ; ua faaorahia oe e au » (Isaia 44:22).

Te faaoraraa o te parauhia nei i roto i teie mau papa'iraa, o te Taraehara ia a Iesu Mesia. Teie te « ora hau ê ra » tei horo'ahia mai e to tatou Atua here (Salamo 130:7). Taa ê atu i te faaoraraa i roto i te ture a Mose e aore râ i tei itehia i roto i te mau ohipa a te ture, eita teie faaoraraa e tae mai na roto « i te mea e ino noa ra, mai te ario e te auro » (1 Petero 1:18). « No [te Mesia] i noaa'i te ora ia tatou i to'na ra toto, i te hara i faaorehia nei no te rahi o to'na ra aroha mau » (Ephesia 1:7). Ua haapii te peresideni John Taylor e, no te tusia a te Faaora, « ua pee te tarahu, ua oti te taraehara, ua faatupuhia te parau fafau, ua mauruuru te parau ti'a, ua haapa'ohia te hinaaro o te Atua, e ua horo'ahia i teie nei te mau mana atoa i roto i te rima o te Tamaiti a te Atua » (*Te mau haapiiraa a te mau peresideni o te Ekalesia : John Taylor* [2001], 51).

Te mau hopea no teie faaoraraa o te upooti'araa ia i ni'a i te pohe pae tino no te mau tamarii ato'a a te Atua. Oia hoi, ua ma'iri te pohe pae tino e e ti'a-faahou mai te mau mea ato'a. Te tahi atu â hi'oraa no teie faaoraraa a te Mesia, o te upooti'araa ia i ni'a i te

pohe pae varua. Na roto i To'na mau uiui e To'na pohe, ua aufau te Mesia i te mau hara a te taata, ia tatarahapa râ oia e ti'a ai.

No reira, ia tatarahapa tatou, e nehenehe ta tatou mau hara e faaorehia mai, no te mea i aufauhia te reira e to tatou Faaora. Teie te parau apî faahiahia no tatou paato'a, « ua rave paatoa hoi i te hara, e ua ere i te haamaitairaa a te Atua ra » (Roma 3:23). No ratou tei faaatea roa i te e'a no te parau-ti'a, ua hinaaro roa ratou i teie faaoraraa, e mai te peu e tatarahapa pauroa ratou, e ti'a te reira no ratou. Tera râ no ratou tei haa na no te ora i te oraraa maitai, ua hinaaro ato'a ratou i teie faaoraraa, no te mea ho'i aore e taata e tae i te aro o te Metua maori râ na roto i te tauturu a te Mesia. E no reira, e faati'a teie faaoraraa i te mau ture o te parau-ti'a e o te aroha ho'i ia tomo mai i roto i te oraraa o ratou te tatarahapa e o te pee i te Mesia.

*Auê te rahi e te hanahana,
o te mau opuaraa,
A te Atua e To'na here
E te aroha mau !*

(« Auê te Paari e te Aroha », *Te Mau Himene*, no. 109).

Ua haapii mai te peresideni Boyd K. Packer : « Te vai nei te Faaora, te hoê Arai, o te ti'a nei ma te hinaaro e ma te mana no te tamârû i te aniraa a te parau-ti'a e no te horo'a i te aroha ia ratou e tatarahapa » (« Te arai », *Ensign*, Me 1977, 56).

Ua î te mau papa'iraa mo'a, te mau buka, e te mau ohipa o te oraraa i te mau aamu faaoraraa. Na roto i te Mesia, e roaa e e ti'a i te taata ia tau i to ratou oraraa e ia farii i te faaoraraa. E mea au na'u teie mau aamu faaoraraa.

Te vai nei to'u hoê hoa tei ore i pee i te mau haapiiraa a te Ekalesia i to'na taure'are'araa. I to'na riroraa ei feia apî paari, ua ite a'era oia i te mea i erehia e a'na no to'na haapa'o-ore-raa i te evanelia. Ua tatarahapa oia, ua tau i to'na oraraa e ua ora i te oraraa parau-ti'a. I te hoê mahana, e rave rahi matahiti i muri a'e i to maua matauraraa, ua farerei au ia'na i roto i te hiero. Ua ti'a ia'u ia ite i te maramarama i roto i to'na na mata, e ua ite a'era vau e, ua riro oia ei melo haapa'o no te Ekalesia ma te tamata i te ora hope roa i te evanelia. Ua riro oia ei aamu no te faaoraraa.

I te hoê taima ua uiui au i te hoê vahine no te bapetizoraa, ua hara oia i te hoê hara rahi. I roto i te uiuiraa ua ani au ia'na e, te taa ra anei oia

e, eita roa e ti'a ia'na ia rave faahou i teie hara. Ma te oto rahi i roto i to'na mata e i to'na reo, ua parau maira oia, « peresideni, eita vau e hinaaro faahou i teie hara. Teie te tumu vau e hinaaro ai e bapetizo—no te tamâ ia'u i te mau hopea o tera hara rahi ». Ua riro oia ei aamu no te faaoraraa.

I to'u tereraa i te mau amuiraa tîti e te tahi atu mau putuputuraa i te mau matahiti i ma'iri, ua haamana'o vau i te piiraa a te peresideni Monson ia faaora i te mau melo mau iui o te Ekalesia. I te hoê amuiraa tîti ua faahiti au i te aamu o te hoê melo mau iui tei ho'i mai i muri mai te hahaereraa to'na episekopo e te tahi mau taata faatere i to'na fare, ma te parau atu ia'na e, ua hinaarohia oia, e ma te pii ia'na ia tavini i roto i te paroita. Aita teie taata i farii noa i te piiraa, ua tau roa râ i to'na oraraa e ta'na mau peu e ua riro mai e melo itoito i roto i te Ekalesia.

Tei roto hoê hoa to'u i te amuiraa a faati'a ai au i taua aamu ra. Ua tau to'na hoho'a a faahitihia ai te reira aamu. Ua haponu mai oia i te hoê imere i te mahana i muri iho no te parau mai ia'u e, te tumu oia i tau ai i te hoho'a i te faarooraa i te aamu, no te mea ia e, ua aifaito roa te aamu o to'na metua tane hoovai no te ho'iraa mai i roto i te Ekalesia, i te aamu ta'u i faati'a. Ua parau mai oia e, i muri a'e i te hoê farereiraa na te episekopo e te titauraa ia tavini i roto i te Ekalesia, ua hi'opo'a faahou to'na metua tane hoovai i to'na oraraa e to'na iteraa papû, ua rave i te mau tauraa rahi i roto i to'na oraraa, e ua farii i te piiraa. Teie taata tei faaito-itohia i teie nei, e 88 ta'na huaai, e mau melo itoito no te Ekalesia.

I roto i te hoê putuputuraa tau mahana i muri iho ua faati'a vau i teie na aamu toopiti. Te mahana i muri mai ua farii faahou vau i te tahi atu imere e o teie te omuaraa « O te aamu ato'a te reira no to'u metua tane ». Na te hoê peresideni tîti teie imere, e te parau ra oia e mea nahea to to'na metua tane titau-raa-hia ia tavini i roto i te Ekalesia, noa'tu e, aita oia e haere nei i te pureraa, e te vai ra te tahi mau peu ta'na e ti'a ia tauihia. Ua farii oia i te titauraa, e ua tatarahapa, ua tavini ei peresideni tîti

e ei peresideni misioni, e ua haamau i te niu no ta'na huaai ia riro ei mau melo faaroo no te ekalesia.

Tau hepetoma i muri mai, ua faahiti au na aamu e 3 i te tahi amuiraa tîti. I muri iho i te putuputuraa, ua tapiri mai te hoê taata e ua parau mai e, e ere te reira te aamu no to'u metua tane. O to'na iho aamu. Ua parau mai oia i te mau ohipa i tupu e o tei arata'i ia'na i te tatarahapa e te ho'iraa papû i te Ekalesia. E mai te reira noa te haereraa. A hopoi haere ai au i te piiraa ia faaora i te melo mau iui, ua faaroo noa vau i te aamu o te mau taata tei pahono i te mau titauraa ia ho'i mai e ia tau i to ratou oraraa. Ua faaroo vau i tera e tera aamu no te faaoraraa.

Noa'tu e, eita e roaa ia tatou ia au-fau faahou i te Faaora no te mea Ta'na i aufau no tatou, te pii nei te opuaraa no te faaoraraa i ta tatou tutavaraa maitai roa a'e ia tatarahapa hope roa e ia haapa'o i te hinaaro a te Atua. Ua papa'i te aposetolo Orson F. Whitney :

*Te Faaora, te Faaora o to'u varua,
Na to oe na rima i hamani,
Na to oe mana i faati'a
E no'u nei ua inu i te au'a maramara !
Eaha te parau mauruuru ra,
E te Atua o Iseraela.*

*Aita atu ta'u e te Fatu,
A to'u here ana'e ia. O ta oe parau,
Aita anei au i navenave, aita
anei i oaoa,
E aita anei i moemoea ?
Ia parau to'u vaha i te reira,
E ia anaana to'u ora i te reira »
(« Savior, Redeemer of My Soul »
Hymns, no. 112)*

Te faa'ite nei au i to'u iteraa papû no ni'a i te mana o te Taraehara a te Mesia. Ia tatarahapa tatou e ia haere tatou Ia'na ra, e farii tatou i te mau haamaitairaa ato'a o te ora mure ore. Ia na reira tatou, ia tupu i to tatou iho aamu faaoraraa, o ta'u ia pure i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder D. Todd Christofferson
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te horo'a hanahana o te tatarahaparaa

Oia mau, e na roto ana'e ra i te tatarahaparaa e noaa'i ia tatou te maitai taraehara a Iesu Mesia.

Te vai ra i roto i te Buka a Moromona te aamu no te hoê taata o Nehora te i'oa. E mea ohie ia taa no teaha o Moromona, a haapoto ai i te aamu o te Ati Nephi hoê tauasini matahiti te roa, i mana'o ai e mea faufaa rahi i te tuu i te tahi mea no ni'a i teie taata e te huru o ta'na haapiiraa. Ua imi Moromona i te faaara ia tatou, no to'na ite e e faura faahou mai teie haapiiraa i to tatou nei tau.

Ua fâ mai o Nehora i roto i te Buka a Moromona fatata 90 matahiti hou te fanauraa o te Mesia. Ua haapii oia e, « e faaorahia te mau taata atoa ra i te mahana hopea ra ... i hamani hoi te Fatu i te taata atoa ra, e ua faaorahia hoi ratou atoa e ana, e i te hopea ra e noaa'i te ora mure ore i te taata atoa ra » (Alama 1:4).

Fatata 15 matahiti i muri mai, ua haere mai o Korihora i rotopu i te mau Ati Nephi no te pororaa e te faananearaa i te haapiiraa a Nehora. Ua faaite te Buka a Moromona e « e Aniti-Mesia hoi oia, haamata'tura hoi oia i te a'o atu i te mau taata i te patoiraa'tu i te mau tohu... [no ni'a] i te taeraa mai o te Mesia ra » (Alama 30:6). Te fâ no te pororaa a Korihora oia ia « aita roa ia e taraehara e horoahia no ta te taata

nei mau hara, te manuïa ra râ te taata atoa mai tei au i ta'na haapaoraa i ta te tino i teie nei oraraa ; e no reira te manuïa ra te taata mai tei au i to ratou paari, e te riro noa ra te re i te taata i tei au to'na ra puai ; e rave noa te taata i to ratou ra mau hinaaro, aita e hara i te reira » (Alama 30:17). Teie nei mau peropheta haavare e te mau taata apee ia ratou, « aita [ia] ratou i faaroo e, ia tatararahapa i ta ratou mau hara e tia'i » (Alama 15:15).

Mai te tau no Nehora e Korihora, te ora nei tatou i te hoê tau eita i te mea maoro roa hou te taeraa mai o Iesu Mesia—no tatou e taima ia no te faaineineraa no To'na tae-piti-raa mai. Aita atoa te parau poro'i no te tatarahaparaa e farii-poupou-hia nei. Te parau nei te tahi pae e mai te mea te vai nei te hoê Atua, eita ia Oia e titau rahi ia tatou (hi'o Alama 18:5). Te tamau nei te tahi atu mau taata i te mana'o e e faaore te hoê Atua here i te mau hara atoa na roto noa i te fa'iraa, e mai te mea te vai ra te hoê faautu'araa no te hara, « e papai mai te Atua ia tatou i te tairiraa iti, e i te hopea ra, e faaorahia'i tatou i te basileia o te Atua » (2 Nephi 28:8). Mai ia Korihora, te huna nei te tahi atu mau taata

i te iteraa e te ora mau nei te Mesia e te vai nei te hara. Eita ia i te mau mea faufaa rahi, te mau ture e tae noa'tu te parau mau faufaa i roto i ta ratou ra mau haapiiraa. No reira, te mea ta te hoê taata e mana'o e e mea tano no'na eita ia e nehenehe ia vetahi ê ia haavâ e e mea hape aore râ e hara te reira.

Ia hi'ohia e mea anaanatae roa taua mau haapiiraa ra no te mea te faati'a nei te reira ia tatou i te haamâha i te mau hiaai aore râ i te mau hinaaro atoa ma te tau'a ore i te mau hopearaa. Na roto i te faaohiparaa i te haapiiraa a Nehora e Korihora, e nehenehe ta tatou e imi i te mau otoheraa e e faati'a i te mau mea atoa. Ia a'o ana'e te mau peropheta no ni'a i te tatarahapa, e « taora ia te reira i te pape to'eto'e i ni'a i te taata ». I roto râ i te hi'oraa mau, e mea ti'a ia farii te piiraa a te peropheta ma te oaoa. Mai te mea aita e tatarahaparaa aita ia e tauiraa e aore râ e haamaitairaa papû e tupu i roto i te oraraa. Eita te mana'o-noa-raa e aita e hara e faaiti i te hopoi'a e te mauuiui. Eita te mauuiiraa ana'e no te hara e haamaitai i te mau mea atoa. O te tatarahaparaa ana'e ra o te arata'i atu i te mau fenua mahana no te hoê oraraa maitai a'e. Oia mau, e na roto ana'e ra i te tatarahaparaa e noaa'i ia tatou te maitai taraehara a Iesu Mesia e te ora. Ua riro te tatarahapa ei hoê horo'a hanahana, e ti'a ia vai mai to tatou mata ataata ia paraparau ana'e tatou no ni'a i te reira. E arata'i te reira i te ti'amâraa, te ti'aturiraa e te hau. Eita te reira e tape'a i te faahanahanaraa, ua riro ra te horo'a no te tatarahapa ei tumu no te faahanahanaraa mau.

Ua riro e tatarahaparaa ei hoê noa rave'a no te mea te vai nei te Taraehara a Iesu Mesia. Na Ta'na tusia mure ore o « te faatupu atoa hoi i te ravea e faaroo ai te taata e tae noa'tu i te tatarahapa » (Alama 34:15). Te tatarahaparaa o te titauraa ia, e te maitai o te Mesia o te mana ia, e na roto i te reira « e... tia'i i te aroha i te faaore i te mau titauraa a te parau faautua » (Alama 34:16). Teie ia to tatou ite :

« Ua ite matou e e mea tia te faaoraraa i te taata [aore râ te faaoreraa hara] na roto i te aroha o to tatou Fatu te

Faaora ra o Iesua Mesia e mea tia ia e e parau mau roa hoi ;

« E ua ite atoa matou e, e mea tia te haamo'araa i te taata na roto i te aroha rahi o to tatou Fatu e te Faaora ra o Iesu Mesia e e parau mau roa te reira, ia ratou atoa o te here e o te tavini atu i te Atua mai to ratou itoito atoa, e te mana'o atoa, e te puai atoa » (PH&PF 20:30–31).

E parau tumu rahi te tatarahaparaa, ua hinaaro râ vau i teie mahana ia faahiti noa e pae tufaa no teie parau tumu faufaa rahi no te evanelia ta'u e ti'aturi e riro ei tautururaa.

A tahi, te aniraa ia tatarahapa e tapa'o faaite ia no te here. I to te Faaora « haamataraa i te a'o, i te na ôraa e, A tatarahapa, te fatata mai nei te basileia o te ao » (Mataio 4:17), e parau poro'i ia no te here, e aniraa i te mau taata atoa e hinaaro ia faaineine no te amui atu Ia'na ia « oaoa i te mau parau o te ora mure ore i roto i teie nei ao, e te ora mure ore i te ao a muri atu » (Mose 6 59). Mai te mea eita tatou e ani ia vetahi ê ia tau i aore râ eita tatou e titau i te tatarahaparaa no tatou iho, aita ia tatou e rave ra i te hoê ohipa faufaa rahi no te tahi atu taata e no tatou iho. Te ohipa e tupu mau nei, e mea haape'ape'a a'e ia na te hoê metua faati'a noa, te hoê hoa faati'a noa, te hoê taata faatere mäta'u no te Ekalesia, ia ratou iho i te oraraa maitai e te oaoa o te mau taata ta ratou ho'i e nehenehe e tauturu. Oia ia, i te tahi mau taime e hi'ohia te piiraa ia tatarahapa mai te hoê piiraa etaetae aore râ iriâ, e e ore roa e auhia, area râ na roto i te arata'iraa a te Varua, ua riro ia te reira ei ohipa aupururaa mau (hi'o PH&PF 121:43–44).

Te piti, te auraa o te tatarahaparaa o te tutavaraa ia i te tau. Te haavahavaha ra tatou i te mau iui o te Faaora no tatou i Getesemane e i ni'a i te satauro ia mana'o ana'e tatou e faariro oia ia tatou ei mau melahi e aita hoi tatou i tautoo no te farii i te reira. E imi râ tatou i To'na aroha no te apiti mai e no te haamauruuru i ta tatou mau tautooraa puai (a hi'o 2 Nephi 25:23). Peneia'e, mai te aroha, e ti'a ia tatou ia pure no te taime e te rave'a no te rave-
raa e ia tutava e ia haavî. E mea papû

roa e hi'o ata mai te Fatu i ni'a i te taata o te hinaaro i te haere i mua i te haavâraa ma te parau-ti'a, o tei faaoti i te rohi i te mau mahana atoa ia mono te puai i te paruparu. E titau paha te tatarahapa mau ia tamata e rave rahi mau taime, te vai nei râ te tahi mea maitai e te mo'a i roto i taua tutavaraa ra. E tae mai te faaoreraa hara e te faa-oraraa a te Atua i ni'a i taua varua ra, no te mea ho'i e, « te here nei te taiata ore i te taiata ore ; te ati atu nei hoi te maramarama i te maramarama ; [e] te aroha atu nei te aroha i tei aroha mai e te tapea mai nei â ta'na iho » (PH&PF 88:40).

Na roto i te tatarahaparaa e nehenehe ta tatou e haamaitai i to tatou aravihi ia ora i te ture tiretiera, no te mea ua ite tatou e « o oia o te ore e tia ia haapao i te ture no te basileia tiretiera ra e ore atoa e tia ia'na ia faaea i roto i te hanahana tiretiera » (PH&PF 88:22).

Te toru, te tatarahaparaa e ere noa ia i te faarueraa i te hara o te raveraa râ i te faaotiraa ia haapa'o. Te parau nei te faatoro parau a te Bibilia, « Te auraa o te tatarahaparaa o te fariuraa ia o te aau e te hinaaro i te Atua, [oia

atoa] te hoê faarueraa i te hara o ta to tatou hoi naturaraa e hiaai nei ».¹ Te hoê o te mau hoho'a e rave rahi no teie haapiiraa no roto mai i te Buka a Moromona tei roto ia i te mau parau a Alama i te hoê o ta'na mau tamaiti :

« Te faaue atu nei au ia oe na, e tau tamaiti, i te mäta'u i te Atua ra, ia faaea oe i te rave i ta oe ra mau ohipa ino ;

« Ia fariu mai oe ma to oe aau atoa na, e to oe mana atoa, e to oe puai atoa i te Fatu ra » (Alama 39:12–13 ; hi'o ato'a Mosia 7:33 ; 3 Nephi 20:26 ; Moromona 9:6).

Ia hope roa to tatou fariuraa i te Fatu, e titauhia ia te hoê fafauaraa no te haapa'o i Ta'na mau faaueraa. Te faahiti pinepine nei tatou i teie fafauaraa no te bapetizoraa no te mea ua itehia te reira na roto i te bapetizoraa i roto i te pape (a hi'o Mosiah 18:10). Ua haapapû mai to Iesu iho bapetizoraa, tei horo'a mai i te hi'oraa, i Ta'na fafauaraa ia auraro i te Metua.

« E ore noa'tu râ te parau-tia na'na ra, te faaite maira oia i te mau tamarii a te taata nei e, te faahaehaa ihora oia ia'na iho i ta te pae tino i mua i te Metua ra, i te faaiteraa'tu i te Metua e, e auraro oia ia'na ra i te haapaoraa i ta'na ra mau faaue » (2 Nephi 31:7). Aita ana'e teie fafauaraa, eita ia te tatarahaparaa e hope e eita ia te faaoreraa hara e noaa.² I roto i te faaiteraa faahiahia a te orometua haapii o Noel Reynolds, « Te ma'itiraa ia tatarahapa o te hoê ia ma'itiraa ia tutu'i i te mau e'a turu i te mau tereraa atoa [ma te faaoti] no te pee e a muri noa'tu i te hoê ana'e e'a, te hoê e'a e arata'i i te ora mure ore ».³

Te maha, e titau te tatarahaparaa i te opuaraa papû e te hoê hinaaro ia tape'a noa, noa'tu te mau iui. E riro paha te mau tamataraa ia haamau i te hoê tabula no te mau taahiraa papû o te tatarahaparaa i te tauturu i te tahi mau taata, e riro atoa râ te reira i te arata'i atu i te hoê faanahoraa tapa'o-pa'o noa e aita râ e mana'o aore râ e tauraa mau. E ere te tatarahaparaa mau i te hoê ohipa ha'uti. Ua horo'a mai te Fatu e piti na titauroa faufaa rahi : « Na roto i teie nei mea e ite ai outou e mai te mea ua tatarahapa te taata i ta'na ra mau hara—inaha, e fa'i mai oia i te reira e e haapae ê roa'tu

hoi » (PH&PF 58:43).

Te fa'iraa e te faaru'eraa e mau mana'o puai ia. Ua hau atu te reira i te parau-noa-raa e « te farii nei au i te reira ; ua hape au ». I te tahi mau taime, te hoê ia faaiteraa i te oto hohonu no te hape e te hara i te Atua e i te taata. E apee pinepine te oto e te mihi e te mau roimata i te fa'iraa a te hoê taata, ia riro ihoa râ ta'na mau ohipa ei tumu no te mauui o te tahi taata, aore râ, te mea ino roa'itu, tei arata'i i te tahi i te hara. Na teie oto hohonu e teie hi'oraa i te mau mea i roto i to ratou iho huru, i arata'i i te hoê taata, mai ia Alama, ia tuo, « E Iesu e, te Tamaiti a te Atua ra, aroha mai oe ia'u nei, i tei roto i te au avaava ra, e tei ati-roa-hia hoi i te tapea mure ore o hade ra » (Alama 36:18).

Ma te faaroo i te Faora e To'na mana, e riro ia te hepohepo ei ti'aturiraa. E tau i te aau e te mau hinaaro o te taata, e e riro te hara tei auhia i mua ra ei mea au-ore-hia. E tupu ia te faaotiraa i te vaiiho e i te faaru'e i te hara e i te tata'i, mai tei maraa, i te ino ta'na i faatupu, i roto i taua aau apî ra. Eita e maoro roa e riro mai teie faaotiraa ei fafauraa ia auraro i te Atua. Ma taua fafauraa ra i haamauhia, e hopoi mai ia te Varua Maitai, te ve'a no te aroha o te Atua, i te tamahanahanaraa e te faaoreraa hara. E tura'ihia ia te

hoê taata ia parau hua faahou mai ia Alama, « Auê hoi te oaoa e te maramarama maere ta'u i ite i reira ; î a'era to'u aau i te oaoa, ua tae atura hoi ia i te faito o to'u ra mauui i te rahi! » (Alama 36:20).

I te mau taime atoa, te mauui e itehia i roto i te tatarahaparaa e mea iti roa mai ia i te mauui i titauhia no te haamaha i te titauraa a te parau-ti'a no te hara tei ore i tatarahia. Aita te Faora i parau rahi no ni'a i te mea Ta'na i faaoroma'i no te faati'a i te aniraa a te parau-ti'a e no te aufau i ta tatou mau hara, ua parau râ oia i teie parau faufaa rahi :

« No te mea inaha, ua faaoroma'i au, o te Atua, i teie nei mau mea no te taata'toa, ia ore ratou ia roohia i te mamae mai te mea e e tatarahapa ratou ;

« Tera râ, mai te mea e aita ratou e tatarahapa ia roohia ratou i te mamae rahi e tia'i ia au i ta'u i faaoroma'i ra ;

« Na te reira mamae rahi i faatupu i roto ia'u, oia o te Atua, o tei hau a'e i te mau mea atoa ra, i te rurutaina no te mauui, e ua tahe maira te toto na te mau poa'toa, e ua mauui i te tino e te varua atoa hoi—E ua hinaaro hoi ia ore au ia inu i te au'a maramara » (PH&PF 19:16–18).

Te pae, noa'itu eaha te teimaha o te mau titauraa no te tatarahaparaa, e

momihia te reira i roto i te oaoa no te faaoreraa hara. I roto i te hoê a'oraa i te amuiraa rahi tei topahia te i'oa « Te Po'ipo'i Anaana no te Faaoreraa Hara », ua horo'a mai te peresideni Boyd K. Packer i teie faaauraa :

I te ava'e no Eperera 1847, ua arata'i o Brigham Young i te pûpû matamua no te feia mo'a mai Winter Quarters mai. I taua atoa râ taime, e piti tauasini e pae hanere e ono ahuru kilometa i te tooa o te râ ua faahee atu te mau taata tei ora mai no te pûpû a Donner na ni'a i te mau Mou'a no Sierra Nevada i roto i te Afaa no Sacramento.

« Ua faaruru ratou i te tau to'eto'e u'ana i roto i te mau hiona i raro noa'e i te tupuai mou'a. Aita roa'e i ti'aturihia e ora mai ratou i te mau mahana e te mau hepetoma e te mau ava'e i te pohe poia e te mauui rahi.

« I rotopu ia ratou o te hoê ia tamaiti e ahuru ma pae matahiti o John Breen. I te pô no te 24 no eperera, ua haere atu oia i te Faaapu a Johnson. E rave rahi mau matahiti i muri mai ua papa'i oia :

« Ua tae atu matou i te Fare Faaapu a Johnson i te maorora pô, no reira te taime matamua a ite ai au i te reira vahi i te po'ipo'i a'e ia. E mea maitai te reva, e ua tapo'ihia te fenua i te matie, e te himene ra te mau manu mai ni'a mai i te mau tumu raau, e ua hope te tere. Aita i nehenehe ia'u i te ti'aturi e te ora noa ra â vau.

« E au ra e ua patahia te hoho'a ta'u i ite i taua po'ipo'i ra i roto i to'u feruriraa. Ua mo'e te mau mea tei tupu mai roto atu i to'u feruriraa, e nehenehe râ ta'u e ite noa â i te puhaparaa i piha'ihio i te Fare Faaapu a Johnson' ».

Ua parau te Peresideni Packer e : « I te haamataraa ua maere roa vau i ta'na faahitiraa parau e 'ua mo'e te rahiraa o te mau mea tei tupu mai roto atu i to'na feruriraa'. Nahea e mo'ehia'i te mau ava'e roroa o te mauui e te oto rahi i roto i to'na feruriraa ? Nahea te hoê po'ipo'i ananana i te monoraa i taua tau to'eto'e ri'ari'a ra ?

« A feruri noa'i au, ua faaoti a'era vau e ere i te mea maere roa. Ua ite au i te hoê â mea tei tupu i te mau taata

ta'u i matau. Ua ite au i te hoê taata i te parahiraa i roto i te hoê tau to'eto'e roa no te hapa e te poi'a i te pae varua i te fâraa mai i roto i te po'ipo'i no te faaoreraa hara. « I te taeraa mai te po'i-po'i ua haapii mai ratou i teie :

« 'Inaha, o oia o tei tatarahapa i ta'na ra mau hara, ua faaorehia ia te reira, e e ore hoi au, o te Fatu e haamana'o faahou â i te reira' [PH&PF 58:42] ».⁴

Te ite nei au ma te mauruuru e te faaite papû nei au e na roto i te mau uiui rahi e te ite ore ia tatou, te pohe e te Ti'a-faahou-raa o to tatou Fatu « e tupu ai te parau no te tatarahapa ra, tera ia, o te tatarahapa ra » (Helamana 14:18). Te horo'a hanahana o te tatarahapa o te taviri ia no te oaoa i ô nei e amuri noa'tu. I roto i te mau parau a te Faaora e ma te haehaa hohonu e te here, te ani nei au i te taata atoa « ia tatarahapa, te fatata mai nei te basileia o te ao » (Mataio 4:17). Ua ite au e na roto i te fariiraa i teie aniraa, e itehia ia outou te oaoa i teie nei e a muri noa'tu. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Bible Dictionary, « Repentance ».
2. Te parau nei Te Buka a Moromona e rave rahi taime e ia « baptizohia no te taatarahapa » (a hi'o Mosia 26:22; Alama 5:62; 6:2; 7:14; 8:10; 9:27; 48:19; 49:30; Helamana 3:24; 5:17, 19; 3 Nephi 1:23; 7:24–26; Moroni 8:11). Ua faaohipa o Ioane Baptizo i te hoê â mau parau (a hi'o Mataio 3:11), e ua parau o Paulo i te « baptizoraa no te tatarahapa » (Te mau Ohipa 19:4). Ua fâ mai te pereota i roto i te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau mai teie (a hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 35:5; 107:20). « Te baptizoraa no te tatarahapa » o te mea noa ia e ua riro te baptizoraa e ta'na fafauraa no te haapa'o te ofa'i tapo'i no te tatarahapa. Na roto i te tatarahapa mau, e te baptizoraa atoa, e farii ia te hoê taata i te tuuraa rima no te horo'araa a te Varua Maitai, e na roto ho'i i te Varua Maitai e farii ai te hoê taata i te baptizoraa a te Varua (a hi'o Ioane 3:5) e te faaoreraa hara : « Te uputa e tomohia'i e outou ra, o te uputa tatarahapa ia, e te baptizoraa i te pape, e e muri iho e tae mai ai te faaoreraa i ta outou mau hara i te auahi e te Varua Maitai » (2 Nephi 31:17).
3. Noel B. Reynolds, « The True Points of My Doctrine », *Journal of Book of Mormon Studies*, buka 5, no. 2 (1996): 35; tuuhia te faatomaraa.
4. Boyd K. Packer, i roto Conference Report, Atopa 1995, 21; a hi'o ato'a « The Brilliant Morning of Forgiveness », *Ensign*, Novema 1995, 18.

Na Elder L. Tom Perry

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

E pee te mātā'u i te aroha ti'a mau ra

Te fafau nei au ia outou e mai te mea e pahono outou i te mau titauraa ia faaite i to outou mau ti'aturiraa e mau mana'o no ni'a i te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'ihia mai, e riro ia te hoê varua no te here e te itoito ei hoa papû no outou.

Ete Peresideni Monson, te oaoa nei matou no te mau parau apî faahiahia no te tahi atu mau hiero apî. E mea faahiahia mau ra no e rave rahi, e rave rahi o to'u mau fetii fatata i roto i te tuhaa no Wyoming

Te rave nei te Ekalesia i te hoê ohipa i roto i te ao taato'a ia hamani-ana'e-hia te hoê hiero apî, e peu tumu hoi no te Mau Hau Amui no Marite e Canada—te faatupu nei tatou te hoê opani iriti. I te mau hepetoma na mua noa'e i te haamo'araa i te hiero apî, e iritihia te mau opani e e titau-manihini-hia te mau faatere o te fenua e o te mau faaroo, te mau melo o te Ekalesia e noho râ i reira, e te mau taata o te tahi atu mau faaroo ia haere e maita'ita'i i te hiero hamani-apî-hia.

Teie te tahi mau oro'a faahiahia roa no te tauturu i te feia aita i matau i ta tatou Ekalesia ia ite i te tahi maa mea iti no ni'a i te Ekalesia. Fatata pauroa te taata e haere e mata'ita'i i te hoê hiero apî e maere i te nehenehe o te rotoraa e te rapae auraa. E faahiahia ratou i te ohipa rave-rima-hia e te maitai o te mau tufaa o te hoho'a

tata'itahi o te hiero. Hau atu â, e rave rahi o te mau taata mata'ita'i e ite i te hoê mea taa ê roa a arata'ihia'i ratou na roto i te hiero tei ore â i haamo'ahia. Teie te mau pahonora matauhia a te feia mata'ita'i i ta tatou mau opani iriti, e ere noa râ te reira te pahonora. Te mea ta ratou e faahiahia roa'e o te mau melo ia o te Ekalesia ta ratou e farerei i ta tatou mau opani iriti. E vai noa teie faahiahiaraa i roto ia ratou no to ratou mau taata farii, te mau feia mo'a o te mau mahana hopea nei.

Te tau'a-rahi-hia nei te Ekalesia i teie nei i te ao taato'a nei. I te mau mahana ato'a te papa'i e te parau-parau nei te mau ve'a no ni'a i te Ekalesia, e ta'na mau ohiparaa e rave rahi. E rave rahi te mau pû parau apî tuiroo i te Mau Hau Amui no Marite e aparau pinepine nei no ni'a i te Ekalesia aore râ i to'na mau melo. Te tupu ato'a nei teie tau'araa parau ati a'e te ao nei.

Te ite-ato'a-hia nei te Ekalesia i roto i te Itenati tei tau rahi, mai ta outou i ite, i te huru e faaiteite ai te taata i te parau apî. I te mau mahana ato'a ati a'e te ao nei, te aparauhia nei te

Ekalesia e ta'na mau haapiiraa na roto i te Itenati, i roto i te mau buka aamu e te mau faanahoraa farereiraa e te mau taata aore roa i papa'i a'e nei no te hoê ve'a. Te hamani nei ratou i te mau hoho'a e te opere nei na roto i te reni Itenati. E mau taata matau-noa-hia teie—e mau melo no ta tatou Ekalesia e no te tahi atu Haapa'oraa—raua o te paraparau nei no ni'a i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

Te mau tauiraa i roto i te rave'a faaiteiraa o te tumu ia i tau'a-rahi-hia'i tatou « Te mau Momoni » i teie nei. Te tere e te tupu ato'a nei râ te Ekalesia i te rahi. Te rahi nei te mau taata e to ratou mau hoa e to ratou mau taata tapiri mai, e melo ia no te Ekalesia, e te vai ra te mau melo no te Ekalesia e ti'araa teitei to ratou i roto i te faatereraa o te fenua, te mau taiete ohipa, i roto i te ohipa faaoaoaraa, te haapiiraa, e e au ra e i te mau vahi ato'a. Ua ite ato'a te feia melo ore no te Ekalesia i te reira, e te maere nei ratou i te mea e tupu nei. E mea faahiahia i te mea e rave rahi o te ite nei, i teie nei, i te Ekalesia e te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

A ite-rahi-hia'i te Ekalesia, te vai nei â te taata e rave rahi o te ore e maramarama nei i te reira. Ua haapiihia te tahi ia hi'o huru ê atu i te Ekalesia e te ti'aturi nei ratou i te mau mana'o hape no ni'a i te Ekalesia ma te ore e imi no hea mai e e parau mau anei teie mau mana'o hape. Te vai ato'a nei

e rave rahi parau hape e te arepurepu no ni'a i te Ekalesia e te mea ta'na e ti'a nei. E parau mau te reira mai te tau mai â o te peropheta Iosepha Semita.

Ua papa'i o Iosepha Semita i te hoê tufaa o to'na aamu « no te faaore i te mau mea hape i roto i te mana'o o te taata nei, e no te horoa'tu i te mau taata o te imi nei i te parau mau, te mau mea tei tupu » (Iosepha Smita—Aamu 1:1). E parau mau e te vai noa ra te feia o te tau i te parau mau e o te faahuru ê i te mau haapiiraa a te Ekalesia. Te rahiraa râ o ratou o te uiui nei no ni'a i te Ekalesia ua hinaaro ia ratou ia maramarama. Te hinaaro nei teie mau taata mana'o maitai ia ite mau no ni'a ia tatou.

Te horo'a nei teie iteraa rahi e te roo o te Ekalesia i te hoê rave'a faahiahia ia tatou ta'na mau melo. E nehenehe ta tatou e tauturu« no te faaore i te mau mea hape i roto i te mana'o o te taata nei », e ia faatitiaifaro i te hape no ni'a ia tatou. Noa'tu ra te reira, te mea faufaa roa'e, e nehenehe ia ta tatou e faaite e ô vai râ tatou.

Te vai ra e rave rahi mau mea ta tatou e nehenehe e rave—ta outou e rave—no te faarahi i te maramarama no ni'a i te Ekalesia. Mai te mea e rave tatou mai te au i taua huru râ e ia faariro tatou ia tatou iho mai te au i te taima a faatupu ai tatou i te hoê opani iriti, e rahi a'e â ia te maramarama o to tatou mau hoa e mau taata tapiri mai no ni'a ia tatou. E ore ia to ratou mau mana'o huru ê, e mo'e ê atu ia te mau

mana'o hape e e haamata ia ratou i te maramarama no ni'a i te Ekalesia e to'na ti'araa mau.

E horo'a atu vau i te tahi mau mana'o i te mea ta tatou e nehenehe e rave.

A tahi, e ti'a ia tatou ia faaite hua no ni'a ia Iesu Mesia. E hinaaro tatou ia ite te taata e te ti'aturi nei tatou e o Oia te taata faufaa roa'e i roto i te aamu o te ao nei. To'na oraraa e Ta'na mau haapiiraa o te parau tumu ia a te Bibilia e a te tahi atu mau buka papa'iraa mo'a. E faaineine te Faufaa Tahito ia tatou no te misioni a te Mesia i ni'a i te fenua nei. E faaite te Faufaa Apî i Ta'na misioni. E horo'a mai te Buka a Moromona i te pitiraa o te ite no Ta'na misioni. Ua haere mai Oia i te fenua nei no te faaite i Ta'na Evanelia tei riro ei niu no te taata ato'a ia nehenehe i te taato'araa o te mau tamarii a te Atua ia ite e ia pee i Ta'na mau haapiiraa. Ua horo'a Oia i To'na ora ia riro ei Faaora e ei Taraehara no tatou. Na roto ana'e ia Iesu Mesia e noaa ai ia tatou te Faaoraraa. Teie te tumu e ti'aturi ai tatou e o Oia te taata faufaa roa'e i roto i te aamu o te ao nei. Tei roto noa to tatou ora mure ore i To'na na rima. E ohipa faahiahia mau ia ti'aturi Ia'na e ia farii e o Oia to tatou Faaora, to tatou Mesia, e to tatou Fatu.

Te ti'aturi ato'a nei tatou e na roto ana'e i te Mesia e noaa ai te mau-ruururaa, te ti'aturiraa, e te oaoa rahi roa'e— i roto i teie oraraa e i te oraraa

mure ore. Te faaite nei ta tatou haapii-
raa tumu, mai tei haapihia i roto i te
Buka a Moromona e : « E teie nei, ia
haere tia'tu outou i mua i te tia-maite-
raa i te Mesia, ma te tia papu roa, e
te here i te Atua e te taata atoa. E tena
na, ia haere tia outou i mua ma te
oaia i te ite i te parau a te Mesia, ma
te tapea hoi e tae noa'tu i te hopea ra,
inaha, te na ô maira te Metua, E ora
mure ore to outou i reira ra » (2 Nephi
31:20).

E faaite hua tatou i to tatou ti'atu-
riraa ia Iesu Mesia e e farii nei tatou
Ia'na ei Faaora no tatou. E haamaitai
e e arata'i Oia ia tatou i roto i ta tatou
mau tautoora a ato'a. A rohi ai tatou
i ô nei i roto i te oraraa tahuti nei, e
haapu ai e e horo'a ia Oia ia tatou i te
hau i te mau taime tamataraa. Te ora
nei te mau melo o te Ekalesia a Iesu
Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana
Hopea Nei ma te faaroo Ia'na e Na'na
hoi teie Ekalesia.

Te piti, ia riro ei hi'oraa parau-ti'a
no vetahi ê. I muri a'e i ta tatou faaite
huaraa i to tatou mau ti'aturiraa, e ti'a
ia tatou ia pee i te a'o tei horo'ahia
mai i roto i te 1 Timoteo 4:12 : « Ei
haapaoraa râ oe na tei faaroo ra, i te
parau, i te haerea, i te aroha, i te huru
o te aau, i te faaroo, i te viivii ore ».

Ua haapii te Faaora i te faufaa ia
riro ei hi'oraa no to tatou faaroo ma te
parau e, « Oia ato'a to outou marama-
rama, ia anaana ia i mua i te aro o te
taata nei, ia hi'o ratou i ta outou parau
maitai, e ia haamaitai i to outou Metua
i te ao ra » (Mataio 5:16).

Ia riro to tatou mau oraraa ei hi'o-
raa no te maitai e te viretu e ti'a'i, a
tamata ai tatou i te pee i To'na hi'oraa
maitai i to te ao nei. E nehenehe ta ta-
tou mau ohipa maitai e haamaitai a'e â
i te roo o te Faaora e o Ta'na Ekalesia.
A rave ai outou i te ohipa maitai, a riro
ai outou ei mau tane e e mau vahine
parau-ti'a e te roo maitai, e itehia ia
te maramarama o te Mesia i roto i to
outou mau oraraa.

I muri mai, a parau no ni'a i te
Ekalesia. I roto i to tatou mau oraraa i
te mau mahana ato'a, ua haamaitaihia
tatou e te mau rave'a e rave rahi no
te faaite ia vetahi ê te mea ta tatou e
ti'aturi nei. Ia uiui ana'e mai to tatou

mau hoa ohipa no ni'a i to tatou mau
ti'aturiraa faaroo, te titau nei ia ratou ia
tatou ia faaite e o vai râ tatou e eaha
ta tatou e ti'aturi nei. E anaanatae paha
ratou aore râ aita no ni'a i te Ekale-
sia, tera râ e anaanatae ratou i te ite
hohonu ia tatou.

Te parau atu nei ia outou ia farii i ta
ratou mau titaaraa. Aita to outou mau
hoa ohipa e titau nei ia outou ia haapii,
ia a'o, ia tatarai i te parau, aore râ
ia faaa'o. A vaiiho ia ratou ia aparau e
o outou—a faaite i te tahi mea no ni'a
i to outou mau ti'aturiraa, a ui ato'a
râ i to ratou mau ti'aturiraa. A fâfâ i
te faito o to ratou anaanatae na roto i
ta ratou mau uiraa. Mai te mea e mea
rahi ta ratou mau uiraa, a faatumu te
apauraa i ni'a i te pahonora a i ta
ratou mau uiraa. A haamana'o noa e
mea maitai a'e e na ratou e ui eiaha ra
na outou e faaite atu.

E au ra e hinaaro te tahi mau melo
ia vai mo'emo'e noa to ratou ti'araa
melo i roto i te Ekalesia. Te vai ra ia
te tumu. Ei hi'oraa, e mana'o paha
ratou e ere te vahi tano no te faaite i
to ratou mau ti'aturiraa. Peneia'e paha
e mätä'u ratou i te hape e aore râ, e
uihia ia ratou te hoê uiraa aita ta ratou
e nehenehe e pahono. Mai te mea te
vai ra tera huru mana'o i roto ia outou,
te vai nei te tahi mau mana'o ta'u e
horoa'tu. A haamana'o noa i te mau
parau a Ioane : « Aore o te aroha ra e
mätä'u ; e pee te mätä'u i te aroha tia
mau ra » (1 Ioane 4:18). Mai te mea
ua here tatou i te Atua e i to tatou

mau taata tupu, ua fafauhia ia tatou
e upooti'a tatou i ni'a i to tatou mau
mana'o mätä'u.

Mai te mea ua haere iho nei outou
i ni'a i te Mormon.org, te tahua Itenati
a te Ekalesia no te feia e anaanatae nei
i te ite no ni'a i te Ekalesia, ua ite ia
outou i te mau melo tei faaite i te haa-
maramaramaraa no ni'a ia ratou iho.
Ua hamani ratou i te mau faaiteraa i
ni'a i te Itenati no te haamaramarama
e o vai ratou e no teaha to ratou mau
ti'aturiraa i riro ai e mea faufaa no
ratou. Te aparau ra ratou no ni'a i to
ratou faaroo.

E ti'a ia tatou ia rave i teie mau
apauraa faahiahia e tei raveraa na
roto i te here o te HuruMesia. E ti'a i
to tatou ta'iraa reo ia parau anei e aore
ra ia papa'i anei, ia riro ei reo faatura e
te mārū, noa'tu te huru o te pahoraa a
vetahi ê. E ti'a ia tatou ia vai parau-ti'a
e ia matara e ia parau ma te marama-
rama. Eiaha roa'tu tatou e pato'ito'i e
aore râ, e aro atu.

Ua haamaramarama te aposetolo
Petero e, « Mai ia'na hoi i parau mai ia
outou e mo'a ra, ia mo'a ato'a outou
i ta outou mau parau ato'a » (1 Petero
1:15).

E au ra te faaohipa rahi noa'tura â
te « rave'a parapauraa » o teie tau i te
Itenati. Te faaitoito nei matou i te feia
apî e te feia paari, ia faaohipa i te Ite-
nati e te mau rave'a haamatauraa ato'a
no te faaite i ta ratou mau ti'aturiraa
faaroo.

A faaohipa ai outou i te Itenati, e

faaroo paha outou i te mau aparauraa tuutuu ore no ni'a i te Ekalesia. Ia arata'i te Varua ia outou, eiaha e mäta'u i te tuu atu i to outou mana'o i roto te reira mau aparauraa.

E mea taa ê roa te parau poro'i o te evanelia a Iesu Mesia i te tahi atu mau mea ta outou e faaite atu ia vetahi ê. I roto i te mau haamaramaramaraa ato'a, o te haamaramaramaraa hau atu i te faufaa i roto i te ao taato'a nei. Aita roa e uiraa no ni'a i to'na ti'araa. E poe maitai roa ia te reira (a hi'o Mataio 13:46).

Ia parau ana'e no ni'a i te Ekalesia, eiaha tatou e tamata i te faanavenave. Eiaha tatou e faananea i ta tatou poro'i. E faaite râ tatou i te parau poro'i ma te ti'a e te parau mau. Ia iriti tatou i te mau reni no te aparauraa, e faaite ihoa te parau poro'i no te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'i-faaou-hia mai i te parau mau i te feia o tei ineine i te farii i te reira.

Te vai nei te hoê mea taa ê rahi roa—hoê area aano no te maramarama—i rotopu i te huru o to tatou hi'oraa i te Ekalesia mai roto atu e te huru o te hi'oraa a vetahi ê mai rapae au mai. Teie te tumu hoê roa e faatupu ai tatou i te hoê opani iriti na mua'e e haamo'ahia'i te hoê hiero apî tata'itahi. Te tamata nei te feia e rohi ra i roto i te opani iriti i te tauturu ia vetahi ê ia ite i te Ekalesia a hi'o ai ratou mai roto atu. E ite ratou e te Ekalesia o te hoê ia ohipa maere e te umere, e e hinaaro ratou ia vetahi ê ia ite ato'a i te reira. Te ani nei au ia outou ia na reira ato'a.

Te fafau nei au ia outou e mai te mea e pahono outou i te mau titauraa ia faaite i to outou mau ti'aturiraa e mau mana'o no ni'a i te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'ihia mai, e riro ia te hoê varua no te here e te itoito ei hoa papû no outou, no te mea « e pee te mäta'u i te aroha tia mau ra » (1 Ioane 4:18).

Teie te taime no te faarahi i te mau rave'a no te faaite i te evanelia a Iesu Mesia ia vetahi ê. Ia faaineine tatou ia tatou iho no te faaohipa i te mau rave'a i horo'ahia ia tatou tata'itahi no te faaite i to tatou mau ti'aturiraa, o ta'u ia pure haehaa na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Jeffrey R. Holland

No te Püpü no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Ua tapa'ohia tatou paatoa

Te ani nei au i te mau tane atoa, te mea apî e te mea paari, o tei mau nei i te autahu'araa ma te hoê reo puai e te itoito a'e â... e reo râ no te maitai, e reo no te evanelia, e reo no te Atua.

Na roto i te varua o teie himene faahiahia e te peepee, e te pure nehenehe a Elder Richard G. Hinckley i roto i to'u aau, te hinaaro nei au e parau afaro atu i teie pô, e te mau taea'e, e te amui ato'a nei au i roto i teie parau mau te mau feia apî tane o te Autahu'araa a Aarona.

Ia paraparau ana'e tatou i te hana-hana o te Orama Matamua a Iosepha Semita, aita tatou e faahiti rahi nei i te aroraa ri'ari'a tei tupu na mua noa'e i te orama, te hoê aroraa tei opuahia no te haamou i te tamaiti iti aore râ no te tape'a i te heheuraa tei fatata i te horo'ahia'tu ia'na. Eita tatou e paraparau rahi no ni'a i te enemi, e aita roa vau e au i te paraparau no ni'a ia'na, tera râ te ohipa i tupu i te tamaiti apî ia Iosepha, te faahaamana'o mai nei ia ia tatou e te ti'a i te mau tane atoa, e tae noa'tu i te mau taure'are'a tane atoa i roto i teie amuiraa, ia haamana'o.

A tahi, e mea mau o Satane aore râ Lucifer aore râ te Metua o te mau Haavare—a pii ia'na i te i'oa ta outou

e hinaaro—te faahoho'araa mau o te ino i te tino nei. Mea ino ana'e ta'na mau opuaraa i te mau taime atoa, e e rurutaina oia i mua i te maramarama faaora e ia feruri ana'e oia i te parau mau. A piti, e pato'i oia e amuri noa'tu i te here o te Atua, te Taraehara a Iesu Mesia, e te ohipa no te hau e te faaoraraa. E aro oia i teie mau mea i te mau taime e i te mau vahi atoa e nehenehe ia'na. Ua ite oia e eita oia e manuia e e ti'avaruhia oia i te pae hope'a, ua faaoti râ oia i te haamou e rave rahi o te pee ia'na.

Eaha ia te tahi o te mau raveraa a te diabololo i roto i teie aroraa e fifi ai te ora mure ore? Te haapii faahou mai nei te ohipa tei tupu i roto i te Uru raau Mo'a no ni'a i te tahi o te mau raveraa a te diabololo. Ua papa'i Iosepha i te reira no te tamata i te pato'i i te mau mea atoa e tupu mai i mua, ua faaohipa Lucifer o « te puai o taua mana ra i nia iho ia'u, ua tapea-roa-hia to'u arero e aita ta'u e nehenehe ia parau faahou ».¹

Mai ta te Peresideni Boyd K. Packer i haapii mai i teie po'ipo'i, eita ta satane e nehenehe e rave ti'a i te hoê ora. Terâ te hoê o te mau mea e rave rahi eita e nehenehe ia'na ia rave. Tera râ, ia hi'ohia, e mea manuïa roa ta'na tutavaraa no te tape'a i te ohipa, na roto noa i te tape'araa i te arero o te feia haapa'o maitai. E te mau taea'e, mai te mea te reira ihoâ, te imi nei ia vau i teie pô i te mau tane, te mea apî e te mea paari o te mana'ona'o nei no ni'a i teie aroaraa i rotopu i te maitai e te ino ia tapa'o i to outou i'oa e ia parau mai. Tei roto tatou i te tama'i, e no te mau minuti i mua nei, e riro vau ei taata tihepu i te taata no teie tama'i.

E ti'a anei ia'u ia himene i te tahi nota no « Tei roto tatou i te nuu faehau » ? Ua ite outou, te irava « Te tiai nei tatou i teie nei i te mau faehau ; o vai ia o te haere mai ? »² Te mea faahiahia o teie piiraa ia haere e aro eita ia matou e ani i te feia no te pupuhi aore râ no te taora i te hoê ofa'i tupita. Eita roa ia, te hinaaro nei râ matou i te mau nuu faehau o te rave ei mauhaa na ratou « te mau parau atoa no roto mai i te vaha o te Atua ».³ No reira te imi nei au i teie pô i te mau misionare o te ore roa e tape'a i to ratou arero, e na roto i te varua e te mana o to ratou autahu'araa, e hamãmã ratou i to ratou vaha e e faatupu i te mau semeio. E mai ta te mau taea'e matamua i parau i te hoê taime, o taua parau ra tei riro ei rave'a i tupu ai « te mau ohipa puai o te faaroo e o te tamau â i te ravehia ».⁴

Te ani taaê nei au i te feia apî no te Autahu'araa a Aarona ia parahi maitai e ia faaroo maitai mai. No outou, e faaohipa ia vau i te hoê faaauraa i te ohipa tu'aro. E aroraa no te paruru i te ora teie e te aro nei tatou i te hoê enemi o te au ore ia outou e i teie ohipa, no reira e ti'a'tu vau i mua noa ia outou, te ihu e te ihu, e te auahi i roto i to'u reo no te faaanaanatae ia outou—te huru ta te mau taata faaineine e rave mai te mea e mea fifi te ha'utiraa e e mea faufaa rahi hoi te upooti'araa. E no te mea ho'i e ti'a ia outou ia upooti'a i teie ha'utiraa, teie ia ta teie taata faaineine e parau ia outou, no te ha'uti i teie ha'utiraa e ti'a i te tahi o outou ia riro ei mea hau

atu i te mâ. I roto i teie aroraa i rotopu i te maitai e te ino, eita e nehenehe ia outou e ha'uti i te pae o te enemi i te taime e tae mai te faahemaraa, e ia tapiri atu i te pae o te Faaora i te taime no te haere i te hiero e te misioni mai te mea râ aita roa te hoê mea i tupu. Eita e nehenehe ia outou, e to'u mau hoa apî, ia na reira. Eita te Atua e faaohia.

No reira tei roto tatou i te hoê fifi. Te vai nei e rave rahi tauasini feia apî no te Autahu'araa a Aarona i roto i te mau buka a teie Ekalesia o te nehenehe e riro mai ei mau misionare i te mau mahana i mua nei. Te fifi râ o te tape'araa i teie mau diakono, mau haapii e mau tahu'a ia vai itoito noa e te parau-ti'a ia faatoro'ahia ei mau peresibutero e ia tavini ei misionare. No reira te hinaaro nei matou i te feia apî tane tei roto a'ena i te pûpû ia faaea noa i roto e ia faaea i te ha'uti na rapae au i te taime mau ua hinaaro matou ia ratou ia tomo mai i roto i te ha'utiraa e ia ha'uti ma to ratou puai atoa ! Fatata i roto i te mau tata'uraa tu'aro atoa ta'u i ite, te vai nei te mau reni tei hutihia i ni'a i te tahua e i roto i te reira e tia'i ai te mau taata ha'uti atoa ia ti'a mai no te tata'u. Ua huti atoa te Fatu i te mau reni no te parau-ti'a no te feia tei piihia no te ohipa na muri Ia'na i roto i teie ohipa. Aore roa e misionare e nehenehe e ani i te tahi atu mau taata ia tatarahapa i ta ratou mau hara morare aore râ i te mata'ita'i-raa i te mau hoho'a faufau mai te mea aita oia iho i tatarahapa i taua iho mau hara ra. Aita e ti'a ia outou ia na reira. Eita te Varua e parahi mai i piha'ihohia ia outou e e mau te mau parau i roto i to outou arapo'a a parau ai outou. Aita outou e nehenehene e haere i te mea ta Lehi i pii te « e'a au ore »⁵ e ia arata'i atoa ho'i ia vetahi ê i ni'a i te e'a « titiaifaro e te pirihao »⁶ aita roa'tu.

Te vai nei râ te hoê rave'a no outou ia haavî i ta outou mau hara, no te mea te vai ra ato'a ra te hoê rave'a na te hoê melo ore ta outou e haapii atu no te haavî i ta'na ra mau hara. Noa'tu e o vai outou e eaha te mea ta outou i rave, e nehenehe ta outou mau hara e faaorehia. E nehenehe ta outou te feia apî tane e vaiho i muri i te hoê hara o

ta outou paha e aro nei. O te semeio ia no te faaoreraa hara ; o te semeio no te Taraehara o Fatu ra o Iesu Mesia. Eita râ e nehenehe ia outou ia na reira mai te mea aita e fafauraa itoito i te evanelia, eita e nehenehe ia outou ia rave i te reira ma te ore e tatarahapa i te vahi hinaarohia. Te ani atu nei au ia outou te feia apî tane ia itoito e ia vai mâ noa. Mai te mea e titauhia, te ani nei au ia outou ia vai itoito e ia vai mâ noa.

I teie nei, e te mau taea'e, te parau hua atu nei matou ia outou no te mea e au ra aita te parau mārû e faatupu ra i te tauraa i ni'a ia outou. Te parau hua nei matou no te mea e taata mau Satane tei faaoti i te haamou ia outou e te aro ra outou ia'na i te hoê faito matahiti apî roa. No reira te haru nei matou ia outou e te tuo puai nei matou mai ta matou i ite i te tuo :

*A faaroo ! i te reo o te aroraa e ta'i puai nei e te pûpû ;
A apiti mai i te nuu ! A apiti mai i te nuu !⁷*

E to'u mau hoa apî, te hinaaro nei matou e rave rahi atu â mau tauatini misionare i roto i te mau ava'e e te mau matahiti i mua nei. E ia hau atu â te mau misionare no roto mai i te rahiraa feia apî no te Autahu'araa a Aarona o te faatoro'ahia, e o te vai itoito noa, e te mâ e te parau-ti'a no te tavini.

Ia outou o tei tavini a'ena aore râ o te tavini nei, te haamauruuru nei matou ia outou no te maitai ta outou e rave nei, e no te mau ora ta outou i haaputapû. Ia haamaitaihia outou ! Te ite atoa nei matou e, te vai ra te tahi o tei ti'aturi, i te roaraa o to ratou oraraa, ia tavini i te misioni, aita râ i nehenehe i te tavini no te ma'i anei aore râ no te tahi atu mau fifi eita e noaa ia ratou i te haavî. Te haapou-pou nei e te faahiahia nei matou i teie pûpû taata. Ua ite matou i to outou hinaaro, e te haapou-pou nei matou i to outou itoito. Tei ia outou ra to matou here e to matou faahiahia. Tei roto outou « i te pûpû » e e vai noa outou, noa'tu ua haapaehia outou i te taviniraa. Te hinaaro nei râ matou i te toe'a o outou!

Teie nei, outou te mau taea'e no te Autahu'araa a Melehizedeka. Eiaha e ataata noa a parahi noa'i i roto i to outou mau parahiraa au maitai. Aitâ vau i oti atu ra. Aitâ vau i oti atu ra. Te hinaaro nei matou hau atu â i te tauasini mau tane e mau vahine faaipoipohia no te tavini i roto i te mau misioni a te Ekalesia. Te taparu mai nei te mau peresideni misioni atoa ia ratou. I te mau vahi atoa e tavini ratou, e afa'i mai to tatou mau misionare tane e vahine faaipoipohia i te hoê huru paari i te ohipa o ta te feia apî 19 matahiti e ore e nehenehe i te horo'a noa'tu to ratou aravihi.

No te faaitoito e ia rahi atu â te mau tane e te mau vahine faaipoipohia no te tavini, ua rave iho nei te Peresideniraa Matamua e te PÛpÛ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i te hoê taahiraa hau roa'e i te maitai tei itehia'e nei i roto i te ohipa misionare i roto i na 50 matahiti ma'iri a'enei. I te ava'e Me no teie matahiti ua farii te feia faatere no te autahu'araa i te hoê faaiteraa e e tauturuhia te moni tarahu fare na te mau tane e mau vahine faaipoipohia (e te parau nei matou no te moni fare *noa*) e te afata moni misionare a te Ekalesia mai te mea e hau atu te moni tarahu i te faito moni tei faaauhia no te mau ava'e atoa. Auê ia haamaitairaa e ! E tautururaa teie no te ra'i mai i te haamau'araa rahi roa'e ta tatou mau misionare tane e vahine faaipoipohia e faaruru nei i roto i ta ratou misioni. Ua faaoti atoa te mau taea'e e nehenehe te mau misioni na te mau tane e te mau vahine faaipoipo e haere e 6 aore râ e 12 ava'e te roa, e 18 aore râ e 24 ava'e te roa mai tei matauhia. Na roto i te tahi ê atu faanahoraa faahiahia ua faati'a-atoa-hia te mau tane e te mau vahine faaipoipohia ia ho'i poto noa'tu i te fare no te tahi mau oro'a utuafare faufaa rahi e na ratou iho e aufau i to ratou tere. E a faaea na i te haape'ape'a e e haere outou e patoto haere i te mau opani aore râ e rave i te hoê â tabula ohipa e te mau misionare 19 matahiti te paari ! Eita matou e ani ia outou ia rave i te reira e rave rahi râ mau ohipa ê atu ta outou e nehenehe e rave, e e

ti'amâraa rahi to outou no te faaoti nahea i te rave i te reira mau ohipa.

Te mau taea'e, te ite nei matou e te tahi o outou, no te mau tumu anei no te pae ea, te utuafare, aore râ no te moni anei, eita e nehenehe ia *outou* ia haere i teie nei aore râ peneia'e e aita roa. Na roto râ i te hoê faanahoraa maite, e rave rahi ia o outou o te nehenehe.

E te mau episekopo e te mau peresideni tîti a aparau i teie nei hinaaro i roto i ta outou mau apooraa e mau amuiraa. A parahi i ni'a i roto i ta outou mau rururaa e a hi'o atu ma te pure i roto i te amuiraa no te mau faaiteraa no ni'a i te feia o te ti'a ia farii i te hoê piiraa. I muri iho a aparau atu ia ratou e a tauturu ia ratou ia haamau i te hoê tai'o mahana no te tavini ei misionare. E te mau taea'e, ia tupu ana'e te reira, a parau atu i ta outou mau vahine faaipoipo e mai te mea e nehenehe ta outou ia faaru'e i to outou parahiraa roa e te pitopito no te afata teata no tau ava'e poto noa, e nehenehe atoa ia ta ratou e vaiiho i te mau mootua. E maitai ihoa taua mau mootua here ra, e te fafau atu nei au ia outou e e rave outou i te mau mea no ratou a tavini ai i te Fatu, i te mau ao hopea-ore-ra, o te ore roa e nehenehe ia outou e rave ahani e faaea outou i te fare no te faaea noa i piha'iho ia ratou. Aita'tu ia e tao'a faufaa rahi a'e ta te mau metua tupuna e nehenehe e horo'a i ta ratou mau huaai maori râ

ma te ohipa e ma te parau e « i roto i teie utuafare e tavini matou i te mau misioni ! »

E ere te ohipa misionare i te hoê ana'e o te mau mea e ti'a ia tatou ia rave i roto i teie Ekalesia rarahi e te faahiahia. Fatata râ te mau mea ê atoa ta tatou e ti'a ia rave tei ni'a ia i to te mau taata faaroo matamuaraa i te evanelia a Iesu Mesia e te amuiraa mai i teie ekalesia. E mea papû teie te tumu no teaha te faauerua hopea a Iesu i te Tino Ahuru ma Piti i riro noa ai—« e haere outou e faariro i te mau fenua atoa ei pîpî, a bapetizo ati ai ia

Montreal, Quebec, Canada

ratou i roto i te i'oa o te Metua, e no te Tamaiti, e no te Varua Maitai ».⁸ I muri iho e i muri iho noa ana'e e nehenehe ai i te toe'a o te mau haamaitairaa o te evanelia e tae mai ai—te tahoëraa utuafare, te mau faanahonahoraa a te feia apî, te mau fafauraa no te autahu'araa, e te mau oro'a e arata'i ti'atu i te hiero. Mai ta Nephi râ i faaite papû, aore roa te reira e tupu mai e tae noa'tu « e tomo hoi te hoê na roto i te uputa ».⁹ No te mau mea e hinaarohia i te rave na ni'a i te e'a e tae atu i te ora mure ore, ua hinaaro rahi atu â ia tatou i te mau misionare o te iriti i te uputa e o te tauturu ia vetahi ia haere atu na roto i te reira.

Te ani nei au i te mau taata atoa, te mea apî e te mea paari, o te mau nei i te autahu'araa ma te hoê reo puai e te itoito a'e â, eiaha no te aro noa i te ino e ia'na o tei riro ei faahoho'araa no taua ino ra, e reo râ no te maitai, e reo no te evanelia, e reo no te Atua. E te mau taea'e no te mau huru faito matahiti atoa, a haamatara i to outou mau arero e a hi'o i ta outou mau parau i te faatupuraa i te semeio i roto i te oraraa o te mau taata « o tei faaerehia'tu i te parau mau no te mea ana'e aita ratou i ite i te vahia i reira e itehia mai ai ».¹⁰

A haapeepepe i te aroraa, a haapeepepe i ni'a i te tahua ;

Te parau mau to tatou taupoo, te ha-tua e te paruru.

A ti'a i piha'iho i to tatou reva, te tahi-rihiri noa ra

*Te haere nei tatou i to tatou fare ma te oaoa, ma te oaoa.*¹¹

I te i'oa o Iesu Mesia, to tatou Fatu, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Iosepha Semita—Aamu 1:15.
2. « Tei roto tatou i te nuu faehau », *Te mau Himene*, no. 153.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:44; a hi'o atoa Deuteronomi 8:3 ; Mataio 4:4.
4. *Lectures on Faith* (1985), 74.
5. 1 Nephi 8:28.
6. 2 Nephi 31:18
7. *Te Mau Himene*, no. 153.
8. Mataio 28:19.
9. 2 Nephi 33:9.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 123:12.
11. *Te Mau Himene*, no. 153.

Na te Episekopo Keith B. McMullin

Tauturu piti i roto i te Episekopora Faatere Rahi

Te Mana o te Autahu'araa a Aarona

Outou e te toro'a o te Autahu'araa a Aarona o ta outou e mau nei e mea faufaa rahi roa no te ohipa a te Metua i te Ao ra e no Ta'na mau tamarii e no te faaineineraa i teie fenua no te Tae-Piti-raa mai.

I roto i te hoê haapiipiraa na te mau Hui Mana Faatere Rahi aita i maora a'e nei, ua haapapû faahou mai te Peresideni Thomas S. Monson i te mau hopoi'a e te mau rave'a a te mau taea'e tei mau i te Autahu'araa a Aarona.¹ No taua haapiiraa vau e paraparau atu ai ia outou.

Ia rave-maitai-ana'e-hia te ohipa, na te reira e faataa i te haere'a o te taata e o te nunaa. No te faufaa rahi o te parau o te ohipa, i a'ohia mai ai te feia e mau nei i te autahu'araa, « No reira, i teie nei a tuu atu i te mau taata atoa ia haapii mai i ta'na iho ohipa, e ia rave hoi i te ohipa i roto i te toro'a tei faataahia no'na ra, ma te itoito atoa ».²

Ua faataa mai te Peresideni Monson e, « E nehenehe te piiraa o te ohipa e faaroo marû-noa-hia, mai te mea e, e pahono tatou, tatou tei mau i te autahu'araa, i te faauerua i fariihia e tatou »³ Ua faahiti te Peresideni Monson ia George Albert Smith : « E ohipa na outou, na mua roa, te haapiiraa i te mea ta te Fatu e hinaaro, e i muri iho, na roto i te mana e te puai o To'na

Autahu'araa Mo'a, ia faarahi i to outou piiraa i mua i te aro o to outou mau taata tupu, ia oaoa hoi te taata ia pee mai ia outou »⁴

No ni'a i Ta'na ohipa, ua parau to tatou Fatu e : « Aita hoi au i imi i to'u iho hinaaro, o te hinaaro râ o te Metua o tei tono mai ia'u nei ra ».⁵ « Aita hoi au i imi i to'u iho hinaaro, o te hinaaro râ o te Metua o tei tono mai ia'u nei ra ».⁶ No te mea hoi e, ua rave o Iesu Mesia i Ta'na ohipa, « e tia ai i te taata atoa ia faaorahia, na roto i te haapaoraa i te mau ture e te mau oro'a o te Evanelia ».⁷ Te mau taea'e, teie te hoho'a ta tatou e pee.

Ua riro ei iteraa no'u, o outou e tavini nei ei diakono, ei haapii e ei tahu'a, te vai ra te hinaaro, te ti'aturiraa, e te aravihi i roto ia outou no te rave i ta outou ohipa mai te au i ta matou e hinaaro ia outou. Te faahia-hia nei matou ia outou. Mai te ma'i pee ra to outou i'e'e, e te maere to outou aravihi, e ua haapuaihia matou i te amuiraa'tu ia outou. E mea faufaa outou e te toro'a o te Autahu'araa a Aarona ta outou e mau nei, no te

ohipa a te Metua i te Ao ra i rotopu i Ta'na mau tamarii e no te faaineine-
raa i teie fenua no te Tae-Piti-raa mai
Ta'na Tamaiti Mo'a. Te hi'o nei matou
ia outou e ta outou ohipa ma te ore e
hi'o i to outou matahiti ana'e. Ua para-
parau o Paulo no ni'a ia outou i te na-
ô-raa e, « Eiaha roa ei taata e vahavaha
mai i to apîraa na, ei haapaoraa râ oe
na tei faaroo ra, i te parau i te haerea, i
te aroha, i te huru o te aau, i te faaroo,
i te viivii ore ».⁸

I te taata i tahito ra.

*Ua tae mai te autahu'araa i parauhia
i te i'oa o Aarona*

*Na roto i te Ati Levi, te mau tahu'a e te
mau peropheta atoa,*

*Ua riro ia ei haamaitairaa no te mau
tamarii a te Atua.*

*E ua tae maira te Faaora o te ao nei
E ua imi i te taata i parauhia o Ioane,
Ia baptizohia oia na roto i teie â mana
E ua omua i te ohipa faaoraraa.*

*I te mau mahana hopea nei, teie â
mana*

*Ua faaho'i-faahou-hia mai i te fenua
nei,*

*Te mau parau mau atoa o te evanelia.
Ia haamauhia hoi i roto i to tatou aau.*

*Ua tae mai te Autahu'araa a Aarona,
te parau mau nehenehe,*

*No te tauturu ia tatou ia faaineine—
Ia ti'a hoi i te taata nei ia faaorahia
Na roto i te Tamaiti Here a te Atua ra.*

*E te taata e utuutu i teie mau mana—
'E ore te hoê tamaiti iti e nehenehe e
rave i te reira.*

*Ma te ahu o te autahu'araa i ni'a
ia'na ra*

*E parau tatou e, « a hi'o mai na i taua
taata nei !⁹*

« Te mana e te tura ho'i no te autahu'araa iti a'e, oia ho'i te Autahu'araa a Aarona, o te mauraa ia i te mau taviri no te tautururaa a te mau melahi, e no te haapa'o i te mau oro'a tahuti nei, te faaiteraa a te evanelia, te baptizoraa no te tatarahapa no te haamatararaa i te hara, ia au i te mau fafauraa e te mau faaueraa ».¹⁰ Ua parau te Peresideni Boyd K. Parker e : « E mea maitai ta tatou horo'araa i te *mana* o te autahu'araa. Fatata i te mau vahi atoa ua haamau tatou i te mana o te autahu'araa Tera râ, te mana'o nei au e, ua hau te horo'araa i te *mana* o te autahu'araa i te horo'araa i te *puai* o te autahu'araa ».¹¹ E mea ti'a i te reira ia faatitiaifarohia no te maitai mure ore o te mau tamarii a te Atua.

Ua parau mai to tatou peropheta ia tatou e nahea ia rave i te reira. Faahitiraa a George Q. Cannon, ua parau te peresideni Monson : « Te hinaaro nei au ia ite i te puai o te autahu'araa ia haapuaihia ... Te hinaaro nei au ia ite i teie puai ia parare i ni'a i te Autahu'araa taatoa, mai ni'a mai i te feia faatere e tae roa'tu i raro roa... i ni'a i te diakono hopea e te haehaa roa a'e i roto i te Ekalesia. E mea ti'a i te mau tane paatoa ia titau e ia fana'o i te mau heheuraa a te Atua, te maramarama o te ra'i ia anaana mai i roto i to ratou varua, e ia horo'a i roto ia ratou i te ite i ta ratou mau ohipa, no ni'a i taua tuhaa ra o te ohipa i roto i ta ratou hopoi'a i roto i te Autahu'araa ».¹²

Eaha te ti'a i te hoê diakono, e aore râ, te hoê haapii ia rave no te farii i te varua o te heheuraa e ia faarahi i to'na ra piiraa ? E nehenehe ta'na e ora i te hoê oraraa e ti'a ai ia'na ia fana'o i te tamâraa, e te mana haamo'a e te mana maramarama o te Varua Maitai.

E itehia te faufaa o te reira i roto i teie mau parau ta Alama : « E te parau atu nei au ia outou na e, o te haapaoraa teie i parauhia vau... ia a'o atu... te u'i apî... e ia tiaoro hua atu ia ratou e, ia tatarahapa e ia *fanau-faahou-hia* ».¹³ Ia fanau-faahou-hia te hoê taata, e tauihia to'na aau. Aita oia e hiaai i te mau mea iino e aore râ, te mau mea viivii. E vai i roto ia'na te hoê here rahi e te faatura i te Atua. E hinaaro oia ia riro ei taata maitai, ia tavini ia vetahi ê, e ia haapa'o i te mau faaueraa.¹⁴

Ua faaite mai te Peresideni Joseph F. Smith i to'na iteraa no ni'a i teie tauiraa rahi : « Te mana'o i tupu mai i roto ia'u, o te hau porao ore ia, o te here ia e te maramarama. Ua ite au i roto i to'u varua e, mai te mea e, ua rave au i te hara... ua faaorehia ia te reira ; ua tamahia vau i te hara ; ua putapû to'u aau, e ua feruri au e, eita vau e hinaaro e faaino i te manumanu haihai roa a'e i raro a'e i to'u na avae. E mai te huru ra e, ua hinaaro vau ia rave i te maitai i te mau vahi atoa e i ni'a i te mau taata atoa e i te mau mea atoa. Ua tupu i roto ia'u te mana'o no te hoê oraraa apî, no te hinaaro apî ia rave i te mea ti'a. Aita roa e ite-faahou-hia te hoê iti noa a'e tuhaa o te ino i roto i to'u varua. E tamaiti iti noa â vau, parau mau... tera râ, tera ia te faaururaa tei tae mai i roto ia'u, e ua ite au e, no ô mai ia i te Atua ra, e ua riro ia, e e riro noa te reira ei faaiteraa ora i roto ia'u i to'u farii-raa-hia e te Fatu ».¹⁵

No reira te piihua'tu nei matou ia outou e te mau taea'e apî nehenehe, ia tautoo ma te itoitoo ia « fanau-faahou-hia ».¹⁶ A pure no te farii i teie tauiraa rahi i roto i to outou oraraa. A tai'o i te mau papa'iraa mo'a. A hinaaro, hau atu i te mau huru mea atoa, ia ite i te Atua, e ia riro mai mai Ta'na ra Tamaiti Mo'a te huru. A oaoa i to outou apîraa, tera râ, a « tuu ê atu

i te peu a te tamarī ra ».¹⁷

A haapae i te mau aparaparauraa haapa'oraa ore e te maamaa.

A faaatea ê i te mau ino atoa.

A haapae i te faaino.

A tatarahapa mai te mea e titauhia.¹⁸

Na teie mau huru e tauturu ia outou ia ti'a i roto i te huru hanahana o to outou ti'araa tane. E roaa ia outou te itoito, te ti'aturi, te haehaa, te faaroo e te maitai. E faahiahia to outou mau hoa ia outou, e arue to outou mau metua ia outou, e ti'aturi te mau taea'e i roto i te autahu'araa i ni'a ia outou, e e here te mau tamahine ia outou, e e maitai roa'tu ratou au'e outou. E faatura te Atua ia outou, e e haamau Oia i te *mana no ni'a maira* i ni'a i ta outou taviniraa i roto i te autahu'araa.

Te toa'e o matou, e rave ia matou i ta matou tuhaa. Ei mau metua e ei mau metua ruau, e faaineine matou ia outou no te ohipa taviniraa itoito hau atu i roto i te basileia o te Atua. Ei mau taea'e no outou, e riro matou ei mau hi'oraa maitai no outou ia pee. E faarahi matou i te puai o ta outou mau pūpū. E paturu matou i ta outou mau peresideniraa pūpū i roto i ta ratou faaohiparaa i ta ratou mau taviri no te peresideniraa. E horo'a'tu matou ia outou i te rave'a no te rave hope maitai i te mau ohipa o te Autahu'araa a Aarona e no te faarahi i to outou piiraa i reira.

Na roto i ta outou ohiparaa, e tae mai te mau haamaitairaa rarahi i ni'a i te Ekalesia. « Te parau atura te mau melahi na roto i te mana o te Varua Maitai ».¹⁹ E nehenehe atoa outou e paraparau mai te reira. Ia paraparau ana'e outou na roto i te mana o te Varua Maitai, e ia haamaitai ana'e outou i te mau tapa'o mo'a o te oro'a mo'a, e faaitoito te mau tane e te mau vahine, te mau tamaroa e te mau tamahine i te tatarahapa, i te faarahi i to ratou faaroo i te Mesia, e i te farii tamau noa i te Varua Mo'a i roto ia ratou.

Ia haapae outou i te maa e ia haere e ohi i te mau ô no te haapaeraa maa, e tupu te hinaaro i roto i te mau melo ia faahoho'a i ta ratou ohipa i ni'a i te Faaora. Ua utuutu te Fatu i te feia veve, i tei hamani-ino-hia, e ua ani mai

Oia : « Haere mai, a pee mai ia'u ».²⁰

Na ta outou ohipa utuuturaa i te feia rava'i ore e faaitoito ia matou ia rave i Ta'na ohipa mo'a, e e tauturu atoa ia matou ia tape'a noa i te faaoreraa hapa no ta matou mau hara tahito.²¹

Mai te mea e, « e hahaere outou i te fare o te mau melo atoa »,²² eiaha e taiâ, eiaha hoi e haama. Na te Varua Maitai e faaite ia outou i te taime mau ra, i te parau e parau, i te iteraa papû e faaite, i te taviniraa e rave.

Ei reira e hotu ai ta outou mau tau-tooraa no te « tia'i i te ekalesia i te mau taime atoa ».²³ E riro ta outou mau peu haapeu ore i te faatapitapi i te aau ti'aturi ore roa a'e, e i te tataa i te haru a te enemi. Ta outou aniraa manihini ia vetahi ê ia haere mai i te purerara na muri iho ia outou, no te amu i te oro'a mo'a e o outou, e ia tavini e o outou, e riro ia ei mori arata'i no te feia tei mo'e i roto i te marumaru, i te vahi muhimuhi te mori e aore râ, aore roa'tu e anaana.

E au mau taea'e apî roa, « eiaha e vaiho-noa-hia tei horoahia mai e te Varua i roto ia oe na »,²⁴ ta outou i farii a horo'ahia'tu ai te Autahu'araa a Aarona e a faatoro'ahia ai outou.

« E ere hoi i te aau taiâ ta te Atua i horoa mai no tatou, i te aau itoito râ, e te aroha, e te haapao maitai.

« Eiaha oe e haama i te parau o to

tatou Fatu ... E farii atoa râ oe i te... evanelia nei, i te itoito a te Atua ra ;

« O tei... parau ia tatou i te parauraa mo'a... e te aroha mau i horoahia mai i te Mesia ra ia Iesu no tatou, hou teie nei ao ra ».²⁵

Ua pii to tatou peropheta here « ia outou i roto i te ohipa ».²⁶ Te aroha'tu nei matou ia outou, te pure nei matou no outou, te oaoa nei matou i te taviniraa ia outou, e te haamauuru nei matou i te Atua no te puai o ta outou ohipa faaoraraa.

Te faaite papû nei au e, o te Atua to tatou Metua mure ore e te parahi ra i roto te ra'i ra. O Iesu te Mesia te Tamaiti Mo'a a te Atua, te Ora o teie nei ao, e o outou—te Autahu'araa a Aarona—Ta'na mau ve'a i ni'a i te fenua nei, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, Apooraa Haapiipiiraa na te Hui Mana Faatere, Eperera 2010.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 107:99.
3. Thomas S. Monson, « Piiraa Mo'a o te Taviniraa » *Liahona*, Me 2005, 54.
4. George Albert Smith, i roto Conference Report, Eperera 1942, 14; a hi'o ato'a Thomas S. Monson, *Liahona*, Me 2005, 54.
5. Ioane 5:30.
6. Ioane 6:38.
7. Te Hiro'a Faaroo 1:3.
8. 1 Timoteo 4:12.
9. Pehepehe na Keith B. McMullin ; a hi'o Keith B. McMullin, « Behold the Man », *Ensign*, Novema 1997, 42.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 107:20.
11. Boyd K. Packer, « Te Mana o te Autahu'araa », *Liahona*, Me 2010, 7.
12. George Q. Cannon, *Deseret Weekly*, 2 no novema 1889, 593; faahitiraa na Thomas S. Monson i roto i te hoê Apooraa Haapiipiiraa na te Hui Mana Faatere, Eperera 2010.
13. Alama 5:49; tuuhia te faatomaraa.
14. A hi'o Marion G. Romney, « According to the Covenants », *Ensign*, Novema 1975, 71-73.
15. Joseph F. Smith, i roto Conference Report, Eperera 1898, 66.
16. A hi'o Ioane 3:3-7; Alama 5:14-21, 49.
17. 1 Korinetia 13:11
18. A hi'o 2 Timoteo 2:16, 22-26.
19. 2 Nephi 32:3.
20. Luka 18:22; a hi'o ato'a Ioane 14:12-14.
21. A hi'o Mosia 4:26.
22. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:47.
23. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:53.
24. 1 Timoteo 4:14.
25. 2 Timoteo 1:7-9.
26. Thomas S. Monson, Apooraa Haapiipiiraa na te Hui Mana Faatere, Eperera 2010.

Na Elder W. Christopher Waddell

No te Hitu Ahuru

Te taime tano no te oraraa

*No ta outou taviniraa itoito e no te tusia hinaaro,
ua riro ta outou misioni ei hoê iteraa mo'a no outou.*

Te hoê mahana rahi i roto i te oraraa o te hoê misionare, o ta'na ia uiuiraa hopea, aore râ te « faaotiraa », e te peresideni misioni. Te taime faufaa roa i roto i te uiuiraa, o te tau'a-parau-raa ia no ni'a i te mau iteraa faahiahia e te mau haapiiraa rahi tei apohia mai i roto noa i na 18 e tae atu e 24 ava'e.

Noa'tu e ite-pinepine-hia te rahiraa o teie mau iteraa e teie mau haapiiraa i roto i te taviniraa misionare, e mea taa ê ihoa te misioni tata'itahi, no te mau tauraa e te mau rave'a o te faa-tupu e o te tamata ho'i ia tatou ia au i to tatou mau hinaaro taa ê e ia au i to tatou huru.

Hou tatou a faaru'e ai i to tatou fare i te fenua nei no te tavini i te hoê misioni rave tamau, ua faaru'e tatou i te mau metua i te ra'i no te faaoti i ta-tou misioni tahuti. E Metua i te Ra'i to tatou, o te ite ia tatou—to tatou puai e to tatou paruparu, to tatou aravihi, e to tatou faufaa. Ua ite Oia i te hea peresideni misioni, te hea mau hoa misionare, te hea mau melo e te hea mau taata-imi e tano ia tatou ia riro ti'a mai ei misionare, ei tane faaipoipo, ei metua tane, e ei taata e mau ra i te autahu'araa.

E faataa te mau peropheta, te mau ite, e te mau heheu parau i te mau misionare i raro a'e i te arata'iraa e te faaûruraa a te Varua Maitai. E faatere te mau peresideni misioni faaûruhia i te mau tauraa i te mau 6 hepetoma ato'a, e e ite oioi roa e ua ite papû te Fatu i hea Oia e hinaaro ia tavini te misionare tata'itahi.

Te mau matahiti i ma'iri a'e nei, ua tavini na o Elder Javier Misiego, no Madrid, i te fenua Paniola, i te hoê misioni rave tamau i Arizona. I te reira tau, ua riro to'na piiraa i te mau Hau Amui no Marite i te mea taa ê mau, no te mea te rahiraa o te mau taure'are'a no Paniola e pihia ratou ia tavini i to ratou iho fenua.

I te faaotiraa o te hoê pureraa pae auahi no te tîti, tei reira taua misionare ra e to'na hoa tei ani-manihini-hia, ua tapiri mai ra te hoê melo mauuiui o te Ekalesia ia Elder Misiego o tei afa'ihia mai e te hoê hoa. O te taime matamua i roto i te matahiti teie taata i te tomoraa i roto i te hoê fare pureraa. Ua ani atu ra oia ia Elder Misiego e ua matau anei oia ia Jose Misiego i Madrid. I to Elder Misiego pahonoraa e, o Jose Misiego te i'oa o to'na metua tane, ma te oaoa ua ui maira taua taata ra i te

tahi atu mau uiraa no te haapapû e o taua ihoa nei Jose Misiego. A papû ai e o te taata mau ihoa o ta raua e parau ra, ua ta'i ihora teie melo mauuiui. « O to oe metua tane ana'e te taata ta'u i baptizo i roto i ta'u misioni », o ta'na i parau e ua faaite e nahea ta'na misioni i roto i to'na feruriraa, i riro ei mea faufaa ore. Ua faatumu oia i te mau matahiti i rapae i te ekalesia i ni'a i te mau mana'o tu-ore e te aehuehu, ma te ti'aturi e e faaru'e oia i te Fatu.

I reira ua faaite mai o Elder Misiego i te hopearaa o taua « mana'o manu'ia-ore » ra no te misionare tei faataahia no to'na utuafare. Ua faaite oia ia'na e, ua baptizohia to'na metua tane i te taure'are'araa, e ua faaipoipohia i roto i te hiero, e o Elder Misiego, te maha o na e 6 tamarii, e e toru o te mau tamaroa e hoê tamahine tei tavini i te hoê misioni rave tamau, e e mea itoito ratou paatoa i roto i te Ekalesia, e o ratou o tei faaipoipohia ua taatihia i roto i te hiero.

Ua auta faahou ihora te misionare melo mauuiui ra. Na roto i ta'na mau tutavaraa, ua ite ia oia i teie nei, e rave rahi mau oraraa tei haamaitahia, e ua tono mai te Fatu i te hoê peresibutero no Madrid mai, no te fenua Paniola, i taua pureraa pae auahi ra i Arizona no te faaite ia'na e aita oia i faufaa ore. Ua ite te Fatu i hea Oia e hinaaro ai e tavini te misionare tata'itahi.

Nahea te Fatu ia ma'iti i te haa-maitai ia tatou i te roaraa o te hoê misioni, aita te mau haamaitairaa no te taviniraa misioni i faataahia e hope i te taime e haamauruurua ai tatou e to tatou peresideni tîti. Ua riro ta tatou misioni ei hoê haapiipiiraa tumu no te toe'a o te oraraa. Te mau iteraa, te mau haapiiraa e te iteraa papû tei noaa mai na roto i te taviniraa maitai ua faataahia no te horo'a mai i te hoê niu tei patuhia i ni'a i te evanelia e o te vai tamau noa i te tahuti nei e amuri atu. Tera râ, e tamau noa te mau haa-maitairaa i muri iho i te misioni, te vai ra te mau tauraa e ti'a ia faaturahia. I roto i te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau te tai'o nei tatou « No te mea o ratou atoa o te hinaaro i te noaa mai i te hoê haamaitairaa i to'u rima nei e haapao ia i te ture i faataahia no

taua haamaitairaa ra » (PH&PF 132:5). Ua haapiihia teie parau tumu i roto i te aamu no te Exodo.

I muri a'e i te fariiraa i ta'na titauraa no ô mai i te Fatu ra, ua ho'i Mose i Aiphiti no te arata'i i te mau tamarii no Iseraela i rapae i te faatitûraa. Te ati i muri iho i te ati, aita te reira i manu'ia i to ratou faaoraraa, e tae roa i te 10raa o te ati rahi, o te hopea ia : « E i taua rui ra hoi au e haere ai na rotopu i te fenua nei o Aiphiti, e e tairihia e au te mau matahiapo o te fenua nei o Aiphiti » (Exodo 12:12).

No te paruru i te « pohe » (irava 23), ua titau te Fatu i To'na nunaa ia pûpû i te hoê arenio « ino ore » ei tusia (irava 5), e ia haaputu i te toto no te tusia. I reira e « rave hoi ratou i te toto » e e tuu atu i te opani fare—« i na pou uputa e te te'a i ni'a'e » (irava 7)—ma te fafauraa : « e ia hi'ou vau i taua toto ra, e na nia noa vau ia outou i reira, e ore roa e ma'ihia i roto ia outou e pohe ai outou » (irava 13).

« Haere atura te tamarii a Iseraela, rave atura i ta Iehova parau mai » (irava 28). Ua pûpû ratou i te tusia, ua rave ratou i te toto, e ua tuu i ni'a i to ratou fare. « e tae a'era i te tuiiraa po ra ta Iehova tairiraa i te mau matahiapo

o te fenua ra o Aiphiti » (irava 29). Ua paruruhia o Mose e to'na nunaa, mai tei fafauhia e te Fatu.

Te toto i faaohipahia e te ati Iseraela, e tapa'ou no te Taraehara a te Faaora amuri a'e, ua riro ia te reira ei hoê faufaa no te tusia ta ratou i pûpû. Tera râ, aita te tusia e te toto i nava'i noa no te farii i te haamaitairaa i fafauhia. *Aita ana'e i tuuhia te toto i ni'a i na pou, e mea faufaa ore ia te tusia.*

Ua haapii mai te Peresideni Thomas S. Monson e : « E mea fifi te ohipa misionare. E titau te reira i to tatou puai, e huti te reira i te aravihi, e ani te reira i te tutavaraa rahi ... Aita atu e haaraa e titau nei i te hora rahi e aore râ i te raveraa rahi e aore râ i taua tusia ra e te pure tuutuu ore » (“That All May Hear,” *Ensign*, Me 1995, 49)

Ei hopearaa no taua tusia ra, e ho'i mai tatou mai ta tatou misioni mai e ta tatou iho mau horo'a : Te horo'a no te faaroo. Te horo'a no te iteraa papû. Te horo'a no te taa-maitai-raa i te ti'araa o te Varua. Te horo'a no te tuatapapa tamau i te evanelia. Te horo'a e ua tavini i to tatou Faaora. Te mau horo'a tei puohuhia i roto i te mau papa'iraa mi'omi'o, i te mau api mahaehae o te *A Poro Haere i Ta'u nei Evanelia*,

i te mau buka aamu a te misionare, e te mau au mehara. Teie râ, mai te mau tamarii o Iseraela, e titau te mau haamaitairaa tamau tei apitihia i te taviniraa misioni, i te faaohiparaa i muri mai i te tusia.

Mau matahiti i ma'iri a'e nei, a peresideni ai maua te tuahine Waddell i te misioni no Barcelone i Paniola, ua horo'a vau i te hoê titauraa hopea i te mau misionare i te uiuiraa hopea. Ia ho'i ratou i te fare, ua ani au ia ratou ia feruri maite i te mau haapiiraa e te mau horo'a o ta ratou i farii no ô mai i te hoê Metua maitai i te Ra'i ra. Ua ani ia ratou ia tabula na roto i te pure e ia feruri e nahea ratou ia faaohipa i taua mau haapiiraa ra i muri iho i te misioni : Te mau haapiiraa o tei tau i te mau tuhaa ato'a o to ratou oraraa—te haapiiraa e te ma'itiraa no te toro'a, te faaipoiporaa e te mau tamarii, te taviniraa i te Ekalesia i mua nei—e, o te mea faufaa roa ia, ia tamau noa to ratou tupu rahi e ia tamau noa ia riro ei mau pipi no Iesu Mesia.

Aita i taere roa no te hoê misionare tahitô ia feruri i te mau haapiiraa tei noaa na roto i te hoê taviniraa haapa'o maitai e ia faaohipa i te reira ma te itoito. Ia rave tatou i te reira,

e faaûru-rahi-mai te Varua i roto i to tatou oraraa, e haapuaihia to tatou mau utuafare, e e haafatata atu tatou i to tatou Faaora e i te Metua i te Ao ra. I te hoê amuiraa rahi i ma'iri a'e nei, ua tuu mai o Elder L. Tom Perry i teie titauroa manihini : « Te ani nei au ia outou e te mau misionare tei faaoti i ta outou tau misionare, ia haamo'a faahou ia outou, ia faaapî faahou ia outou i te hinaaro e i te varua o te ohipa misionare. Te ani nei au ia outou ia faaite outou, ia riro outou, e ia rave outou mai te hoê tavini o to tatou Metua i te Ao ra ... Te hinaaro nei au e fafau atu ia outou e, e haamaitairaa rahi tei faataahia no outou, mai te mea e, e tamau noa outou i te haere i mua ma te uruhia i taua itoito ra o ta outou i farii na a riro ai outou ei misionare rave tamau ». (« Te Misionare i Faaoti i ta'na Misioni », *Liahona*, Tenuare 2002, 89, *Ensign*, Novema 2001, 77).

I teie nei, no te feia apî tamaroa aita â i tavini i te hoê misioni rave tamau, te faaite nei au i te a'oraa a te peresideni Monson no te ava'e atopa i ma'iri a'e nei : « te parau faahou atu nei au i te mea ta te mau peropheta i haapii maoro—ia faaineine i te mau feia apî tane ti'amâ atoa e te itoito ia tavini i te hoê misioni. Te taviniraa misionare o te hoê hopoi'a na te autahu'araa—te hoê faauerua ta te Fatu e titau ia tatou tei farii rahi » (« A Farerei Faahou Â Tatou », *Liahona*, Novema 2010, 5–6).

Mai te mau misionare i tahitô ra e no teie tau, ua ite te Fatu ia outou e e iteraa misioni Ta'na i faataa no outou. Ua ite Oia i to outou peresideni misioni e i to'na hoa here, o te here ia outou mai ta raua iho mau tamarii e o te imi i te faaûruraa e te arata'iraa no outou. Ua ite Oia i to outou mau hoa misionare e te mea o ta outou e haapii mai ia ratou. Ua ite Oia i te mau vahi ato'a i reira outou e ohipa ai, te mau melo ta outou e farerei, te taata ta outou e haapii, e te mau oraraa ta outou e tau i amuri noa'tu.

No ta outou taviniraa itoito e no te tusia hinaaro, ua riro ta outou misioni ei hoê iteraa mo'a no outou. E ite

outou no te semeio no te faafariuraa a ohipa ai te Varua na roto ia outou no te haaputapû i te aau o te feia o ta outou e haapii atu.

A faaineine ai outou no te tavini, e mea rahi te ohipa. Te riroraa ei hoê tavini maitai no te Fatu, ua hau atu ia i te faataaraa, te tuuraa i te taretā i'oa, aore rā te tomoraa i roto i te pû haapii'iraa a te misionare. E haamata te reira hou outou a piihia ai e « Elder ».

Ia tae i ta outou misioni e to outou iho iteraa papû no te Buka a Moromona, tei farii'ia na roto i te tuatapaparaa e te pure. « E faaiteeraa papû te Buka a Moromona no te atuaraa o te Mesia. E faaiteeraa papû ato'a no te Faaho'i-faahou-raa mai na roto i te Peropheta Iosepha Semita. ... Ei misionare, e mea ti'a ia outou ia farii i te hoê iteraa papû e e parau mau te Buka a Moromona. ... [E riro mai] teie iteraa o te Varua Maitai ei fâ matamua no ta outou haapii'iraa » (*Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia : Te Hoê Arata'i no te Ohipa Misionare* [2004], 103).

Ia tae i ta outou misioni ma ti'amâ i te hoaraa i te Varua Maitai. I roto i te mau parau a te peresideni Ezra Taft Benson : « Te varua o te hoê tao'a faufaa rahi roa i roto i teie nei ohipa. Ma te Varua e faarahi ra i to outou piiraa, e nehenehe ta outou e faatupu i te mau semeio no te Fatu i roto i te misioni. Ia ore te Varua, e ore roa ia outou e manu'ia noa'tu ta outou taleni e to outou aravihi ». (I roto *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia*, 200)

Ia tae i ta outou misioni ma te inehine no te ohipa. « To outou manu'iaraa ei misionare [ua] faitohia ia na mua roa i ni'a i ta outou fafau'araa ia imi, ia haapii, ia bapetizo, e ia haamau ». E titauhia outou ia ohipa maitai i te mau mahana ato'a, ma te tutava ia hopoi mai i te mau varua i te Mesia ra. (*Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia*, 10, 11).

Te faahiti faahou nei au i te aniraa a Elder M. Russell Ballard, ta'na i horo'a i te hoê pûpû feia apî tamaroa o te faaineine ra ia tavini : « Te hi'o nei matou ia outou e to'u mau taea'e apî no te Autahu'araa a Aarona. Te hinaaro nei matou ia outou. Mai na 2.000 faehau apî roa a Helamana, e

mau tamaroa varua ato'a outou na te Atua, e e nehenehe atoa outou e farii i te puai no te paturaa e te parururaa i To'na basileia. Te hinaaro nei matou ia outou ia rave i te mau fafau'araa mo'a, mai ta ratou i rave. Te hinaaro nei matou ia outou ia haapa'o maite e ia faaroo, mai ia ratou atoa ra » (« Te u'i faahia'ia roa a'e o te mau misionare », *Liahona*, Novema 2002, 47)

A farii ai outou i teie titauroa manihini, e haapii mai outou i te hoê haapii'iraa rahi, mai ia Elder Misiago ra e o ratou paato'a o te tavini ma te faaroo, tei faaoti, e o tei faaohipa. E haapii mai outou e, e parau mau te mau parau ta to tatou peropheta, te peresideni Thomas S. Monson : « No outou teie taime tano no te tau misionare. Te tia'i mai ra te mau haamaitairaa mure ore ia outou na. Ia riro outou ei faufaa taa ê eiaha ei mau taata mata'ita'i ei mau taata ha'uti rā i ni'a i te tahua o te taviniraa a te autahu'araa » (*Ensign*, Me 1995, 49). Te faaite papû nei e parau mau te reira no roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na te Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te raveraa na roto i te rave'a a te Fatu

Te ohipa totauturu a te Ekalesia o te tahi noa mau mana'o maitata'i; e mau parau mau te reira tei heheuhia mai e te Atua—Ta'na te reira rave'a no te tautururaa i te feia nava'i ore.

Aono ahuru ma pae matahiti i teie nei, i muri noa mai i te Tama'i Rahi II o te Ao nei, ua ite roa to'u mata i te mau haamaitairaa o te faanahoraa no te ohipa totauturu a te Ekalesia. Noa'tu e, e tamariirii noa â vau, te haamana'o nei â vau i te monamona o te pea i roto i te punu e te poridge, e te noanoa taa ê o te mau ahu horo'a i haponohia e te mau melo aupuru o te Ekalesia no te mau Hau Amui no Marite, no te feia mo'a Purutia i muri a'e i te tama'i. Eita roa e mo'ehia ia'u e te faaherehere tamau noa nei au i teie mau ohipa no te here e te aroha no te feia i roto ia tatou o tei hinaaro rahi i te reira.

Na teie iteraa to'u e te 75raa o te oro'a fanauraa o te faanahoraa faaûruihia o te ohipa totauturu e horo'a mai nei ia'u i te tumu ia feruri faahou i ni'a i te parau tumu niuhia o te utuuturaa i te feia veve e te nava'i ore, te riroraa ei taata faarava'i ia'na iho, e te taviniraa i to tatou taata tupu.

Ei aa no to tatou faaroo

I te tahi taime te hi'o nei tatou i te ohipa totauturu mai te tahi noa tumu

parau o te evanelia—hoê o te mau amaa e rave rahi i ni'a i te tumu raau o te evanelia. Te ti'aturi nei râ vau e i roto i te faanahoraa a te Fatu, e mea ti'a i ta tatou haapa'oraa i te mau ture o te ohipa totauturu ei aa no to tatou faaroo e to tatou ti'aturi Ia'na.

Mai te omuaraa mai o te tau, ua paraparau mai to tatou Metua i te Ao ra ma te maramarama rahi i ni'a i teie tumu parau : mai te mau taparuraa : « Mai te mea te here nei outou ia'u nei... e haamana'o outou i te feia veve, e e haamo'a i te tahu tufaa no roto mai i to outou mau tao'a ei tauturu no ratou »;¹ e tae atu i te faaueraa afaro ti'a : « E a haamana'o i roto i te mau mea atoa i te feia veve e tei ere hoi, te feia ma'i e tei roohia ra i te ati, no te mea o te ore e rave i teie nei mau mea, e ere ia oia e ta'u pipi »,² e tae atu i te faaararaa puai : « Mai te mea e rave te hoe taata i te faufaa rahi i ta'u i hamani ra, e aore hoi e horoa mai i ta'na tufaa, mai te au i te ture no ta'u evanelia, i te feia veve e tei ere hoi, e amuihia'tu oia i te feia hara i te nânâraa mai i to'na na mata i nia i roto hade ra, no te mamae rahi ».³

Ua nati-hoê-hia to te pae fino e to te pae varua

Na ture rahi e piti—here i te Atua e i to tatou taata tupu—o te hoê ia ta-hoêraa o te pae tino e o te pae varua. E mea faufaa ia ite e, ua parauhia teie na ture e piti e « na ture rahi » no te mea, te tahi atu mau ture atoa, tei teie nei ia na ture e piti.⁴ To'na auraa ra, ta tatou iho mau ohipa tumu matamua, ta te utuafare e ta te Ekalesia, e haamata ia na ni'a i teie na ture. Te tahi atu mau opuaraa e te mau ohipa atoa, e ti'a ia ia tahe mai na roto mai i teie na ture rahi e piti nei—na roto mai i to tatou here i te Atua e i to tatou taata tupu.

Mai na pae e piti o te hoê moni paari, e ore roa to te pae tino e to te pae varua e faataa-ê-hia.

Ua parau mai Tei Horo'a i te mau ora atoa e, « e no te pae varua te mau mea atoa ia'u nei, aore au i horoa'tu ia outou te hoe ture tahuti noa nei »⁵ No'u nei, to'na auraa ra, « te oraraa pae varua o hoê oraraa *na mua roa*. E ere ia i te hoê noa mea o te ti'a ia ite e ia haapii, ia ora-atoa-hia râ e ti'a ai ».⁶

Te vahi fifi râ, te vai nei pai o te tau'a ore nei i to te pae tino no te mea te feruri nei ratou e ere te reira i te mea faufaa roa. Te haafaufaa rahi nei ratou i to te pae varua ma te faaiti i to te pae tino. E mea faufaa ia fariu to tatou mau mana'o i ni'a i te mau mea o te ra'i ra, tera râ, e riro tatou i te ere i te faufaa mau o ta tatou haapa'oraa faaroo mai te mea e, aita tatou e toro i te rima tavini i to tatou mau taata tupu.

Ei hi'oraa, ua patu o Enoha i te hoê sotaiete Ziona na roto i te raveraa pae varua no te faatupu i te hoê nunaa aau hoê e te mana'o hoê, e na roto i te ohiparaa i te pae tino o te hi'oraa e, « aore e taata veve i rotopu ia ratou ».⁷

Mai tei matarohia, e nehenehe tatou e hi'o i to tatou hi'oraa maitai a'e, o Iesu Mesia, ei hoê hoho'a. Mai ta te peresideni J. Ruben Clark, Jr. i haapii mai, « A haere mai ai te Faora i te fenua nei, e piti A'na ohipa rahi ; te matamua o te faatupuraa ia i te ti'araa Mesia, i te taraehara no te hi'araa, e i te faati'araa i te ture ; te tahi atu ohipa rahi, o te ohipa ia i ravehia e A'na i rotopu i to'na mau taea'e e to'na mau

tuahine i te tino nei na roto i te haamamaraa i to ratou mauuii ».⁸

Mai te reira atoa no tatou nei, ua nati-hoê-hia to tatou tupuraa i te rahi i te pae varua i te ohipa pae tino ta tatou e rave no vetahi ê.

Na te tahi e faati'a roa i te tahi. Ia haapa'ohia te tahi ma te haapae i te tahi, te pato'i ra ia te reira i te faanahoraa no te oaoa a te Atua.

Te rave'a a te Fatu

Te vai nei i te ao nei e rave rahi mau taata maitai e mau faanahoraa o te tamata nei i te pahono i te mau hinaaro rû o te feia veve e te nava'i ore na te mau vahi atoa. Te oaoa nei tatou no te reira, tera râ, te rave'a a te Fatu no te utuutu i te feia nava'i ore, e mea taa ê ia i te rave'a a to te ao nei. Ua parau mai te Fatu e, « ia ravehia te reira na roto i ta'u iho ravea ».⁹ Aita Oia e tau'a noa nei i to tatou mau hinaaro oioi ; te feruri ato'a nei râ Oia i to tatou haereraa mua mure ore. No reira i tuu-atoa-hia ai i roto i te rave'a a te Fatu, te parau no te faarava'iraa te taata ia'na iho e te parau no te taviniraa i to tatou taata tupu, e te utuutu-ato'a-raa i te feia veve.

I te matahiti 1941 ua faa'i te anavai no Gila River e ua vaipu'ehia te afaa no Duncan i Arizona. Ua haaputupu te hoê peresideni tî'i apî roa, o Spencer W. Kimball te i'oa, i to'na na tauturu, ua hi'opo'a i te fifi, e ua haponi i te hoê rata niuniu uira i Roto Miti no te ani i te hoê tino moni rahi.

Aita te peresideni Heber J. Grant i haponi i te moni, ua tonono râ oia e toru na taata : o Henry D. Moyle, o Marion G. Romney, e o Harold B. Lee. Ua farerei ratou i te peresideni Kimball e ua haapii ia'na i te hoê haapiiraa faufaa roa : « E ere teie i te hoê faanahoraa no te 'horo'a mai' » ta ratou ia parau. « E faanahoraa râ teie no te 'tauturu ia oe iho' ».

E rave rahi matahiti i muri mai, ua parau te peresideni Kimball : « Te mana'o nei au e, e mea ohie roa no te mau taea'e ia haponi mai i te [moni] ia matou ra, e e ere ia i te mea ohipa rahi ia parahi i roto to'u piha toro'a e a opere ai i te reira ; tera râ, e rave rahi maitai tei fariihia e matou na roto

San Salvador, El Salvador

i te rahiraa hanere [o matou] tei haere i Duncan no te hamani i te mau aua, no te tietie i te maa animala e no te faaafaro i te fenua e no te rave i te mau mea atoa e titauhia ia rave. Tera ia te tautururaa ia'na iho ».¹⁰

Na roto i te peeraa i te rave'a a te Fatu, aita te mau melo o te tî'i a te peresideni Kimball i pahono noa i to ratou iho mau hinaaro oioi, ua faatupu atoa râ ratou i te parau no te faarava'iraa i te taata iho, te tamarûraa i te mauuii, e te faarahiraa i roto i te here e te tahoê a tavini ai ratou te tahi i te tahi.

Ua tapurahia tatou paatoa

I teie iho hora, e rave rahi melo o te Ekalesia o te mauuii nei. Te po'ia nei ratou, te fifi nei i te pae moni, e te auta nei i te mau huru ati ato'a i te pae tino, i te pae feruriraa e i te pae varua. Te pure nei ratou ma te puai hope o to ratou varua no te ani i te tauturu.

E te mau taea'e, eiaha e feruri e, na te tahi atu taata teie hopoi'a. Na'u teie hopoi'a, e na outou atoa. Ua tapurahia tatou paatoa. Te auaa no te parau ra « paatoa » maori râ, *paatoa*—te taatoaraa o te mau taata e mau nei i

te Autahu'araa a Aarona e a Melehizedeka, te feia moni e te feia veve, i roto i te mau fenua atoa. I roto i te faanahoraa a te Fatu, te vai ra hoê mea e nehenehe te mau taata atoa e rave.¹¹

Te haapiiraa ta tatou i apo mai i tera u'i e tera u'i maori râ, te taata moni e te taata veve, tei raro a'e *paatoa* ia ratou i te hoê â faaheporaa mo'a ia tauturu i to ratou taata tupu. E titauhia tatou paatoa ia rave amui no te faaohipa maitai i te mau parau tumu o te totauturu e o te faarava'iraa i te taata iho.

E mea pinepine roa tatou i te ite i te mau mea e hinaarohia ati a'e ia tatou, ma te ti'aturi e, e fâ mai te hoê taata manamana na te atea mai no te pahono i taua mau hinaaro ra. Te tia'i ra paha tatou i te feia ite aravihi no te tatara i te mau fifi papû maitai. Ia na reira tatou, te faaere ra ia tatou i to tatou taata tupu i te taviniraa ta tatou e nehenehe e rave, e te faaere ra ia tatou ia tatou iho i te rave'a ia tavini. Aita hoê fifi no te feia aravihi, e nehenehe tatou e parau : eita roa ra e nava'i te feia aravihi no te tatara i te mau fifi atoa. Ua tuu mai râ te Fatu i Ta'na autahu'araa e ta'na faanahoraa i mua i to tatou mau opani i roto i te mau fenua atoa tei reira te Ekalesia i te faati'a-raa-hia. E, i piha'ihio i te autahu'araa, ua tuu mai Oia i te Sotaiete Tauturu. Mai ta tatou o tei mau nei i te autahu'araa i ite, aore roa e manu'ia te ohipa totauturu mai te mea e, aita e faaohipahia te mau horo'a e te mau tareni faahiahia o to tatou mau tuahine.

Te rave'a a te Fatu, e ere ia i te parahiraa i te hiti anavai a tia'i ai ia pau te pape i te tahe ei reira tatou e haere ai i te tahi pae. E amui râ tatou, e firi i to tatou rima ahu, e rave i te ohipa, e e hamani i te hoê araturu e aore râ, i te hoê poti no te tere na ni'a iho i te pape o to tatou mau titauraa. Outou e te mau tane no Ziona, outou te mau nei i te autahu'araa, o outou o te nehenehe e arata'i e e hopoi mai i te tauturu i te Feia Mo'a na roto i te faaohiparaa i te mau parau tumu faauruhia o te faanahoraa o te ohipa totauturu ! Ta outou misioni, o te araararaa ia i to outou mata, te faaohiparaa i to

outou autahu'araa, e te raveraa i te ohipa na roto i te rave'a a te Fatu.

Te faanahonahoraa rahi a'e i ni'a i te fenua nei

I te tau no te Toparaa Rahi o te Faaravairaa Faufaa, ua anihia o Harold B. Lee, tei tavini i muri iho ei peresideni titi, e te mau taea'e ia imi i te hoê pahonoraa no te veve, te oto e te po'ia rahi e itehia ra i roto i te ao nei i taua taime ra. Ua fifi oia i roto i teie tautooraa e ua tuu atu oia i taua ohipa ra i mua i te Fatu e ua ani atura e, « Eaha te faanahonahoraa ta tatou e vai ra... no te rave i te reira ? »

E « mai te mea ra e, ua parau mai te Fatu [ia'na] e : 'A hi'o na, e tamaiti. Aita oe e titau i te tahi atu faanahonahoraa. Ua horo'a'tu vau ia oe i te faanahonahoraa rahi a'e e vai ra i ni'a i te fenua nei. Aore e mea rahi atu i te faanahonahoraa o te autahu'araa. Ta oe noa e titauhia ia rave maori râ, ia faaohipa i te autahu'araa. Ti'a râ atu ai' ».¹²

Tera atoa ia te haamataraa i roto i to tatou nei anotau. Ua oti a'e na i te haamauhia te faanahonahoraa a te Fatu. Ta tatou noa titauraa o te faaotiraa ia e, nahea ia faaohipa i te reira.

Te vahi haamataraa o te haamataraa ia tatou i te mau mea ta te Fatu i heheu a'e mai na. Eiaha tatou e feruri noa e, ua ite tatou. E titauhia râ ia tatou ia hi'o i te reira tumu parau ma te haehaa o te hoê tamarii. E mea ti'a i te mau u'i atoa ia haapii faahou i te mau haapiiraa tumu o te rave'a a te Fatu no te utuutu i te feia nava'i ore. Mai ta te mau peropheta e rave rahi i haapii mai ia tatou mai te tau e te tau, e ere te parau tumu o te ohipa totauturu a te Ekalesia o te tahi noa mau mana'o maitata'i ; e mau parau mau te reira tei heheuhia mai e te Atua—Ta'na te reira rave'a no te tautururaa i te feia nava'i ore.

E te mau taea'e, a tuatapapa na mua roa i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu. A tai'o i te mau buka arata'i no ni'a i te ohipa totauturu a te Ekalesia ;¹³ a faaohipa i te tahua itenati providentliving.org ; a tai'o faahou i te tuhaa parau i roto i te *Liahona* no ni'a i te faanahoraa o te ohipa totauturu a te Ekalesia. A imi i te mau mea no

Leicester, Peretane

ni'a i te rave'a a te Fatu no te tauturu i To'na feia mo'a. A haapii e mea nahea te mau ture o te utuuturaa i te feia nava'i ore, te taviniraa i te taata tupu e te faarava'iraa i te taata iho, i te faati'a te tahi e te tahi. I roto i te rave'a a te Fatu no ni'a i te faarava'iraa i te taata iho, e itehia e rave rahi tuhaa o te oraraa, mai te haapiiraa, te ea, te ohipa, te moni a te utuafare e te puai pae varua. A haamataua ia outou iho i te faanahoraa o te ohipa totauturu a te Ekalesia o teie tau.¹⁴

Ia hope ana'e ia outou te tuatapapa i te mau haapiiraa tumu e te mau parau tumu o te ohipa totauturu a te Ekalesia, a imi i te rave'a no te faaohipa i te mau mea ta outou i haapii mai no te pahono i te hinaaro o te feia i raro a'e i ta outou ti'aauraa. To'na auraa ra, no te rahiraa o te taime, e na outou iho e ite atu i te reira. E mea taa ê tera utuafare, tera amuiraa, tera fenua o te ao nei. Aita e pahonoraa tumu i roto i te ohipa totauturu a te Ekalesia. E hoê faanahoraa totauturu i reira te mau taata e riro ai ei tiauu no te faarava'iraa ia'na iho. Ta tatou tautururaa o te pure ia o te taata iho, to tatou iho mau taleni e te mau ite tei horo'ahia mai e te Atua, te mau maitai e vai ra na roto mai i to tatou iho mau utuafare e te mau melo o te utuafare rahi, te mau tauturu rau o te oire, e tae noa'tu te patururaa au maitai a te mau pūpū o te autahu'araa e te Sotaiete

Tauturu. E arata'i te reira ia tatou i roto i te hoho'a faa'uruhia o te faarava'iraa i te taata iho.

E titauhia ia outou iho ia faanaho i te hoê faanahoraa tei au i te haapiiraa tumu a te Fatu e tei au i te huru o te oraraa o to outou fenua. No te faaohipa i te mau ture hanahana o te ohipa totauturu, aita e titauhia ia outou ia tamau noa i te hi'o i Roto Miti. E hi'o râ outou i roto i te mau buka arata'i, i roto i to outou aau, e i te ra'i. A ti'aturi i te faa'ururaa a te Fatu e a pee i Ta'na rave'a.

I te pae hopea, e mea ti'a ia outou ia rave i roto i to outou fenua i te mau mea ta te mau pūpū a te Mesia i rave i roto i te mau tau tuuraa evanelia atoa : a putuputu amui, a faaohipa i te mau rave'a atoa e vai ra, a titau i te faa'ururaa a te Varua Maitai, a ani i te Fatu i Ta'na haapapūraa, e i muri iho, a firi i to outou rima ahu, e a rave i te ohipa.

E horo'a'tu vau i te hoê fafauraa ia outou na, mai te mea e, e haapa'o outou i teie hoho'a, e farii ia outou i te hoê arata'iraa taa ê no te ite e, *o vai, eaha, ahea* e i *hea* e rave ai na roto i te rave'a a te Fatu.

Te mau haamaitairaa no te raveraa na roto i te rave'a a te Fatu

Te mau fafauraa e te mau haamaitairaa a te mau peropheta no te ohipa totauturu a te Ekalesia, o te raveraa ia na roto i te rave'a a te Fatu, o te tahi ia o te mau mea nehenehe roa e te faahiahia ta te Fatu i parau i ni'a Ta'na ra mau tamarii : Ua parau Oia e, « Ia hopoi mai oe i ta oe maa na tei poia ra, e paia a'era te taata i roohia e te ati ra, ei reira to oe marmarama e hiti mai ai i roto i te pouri, e to oe ra pouri e riro mai te avatea ra : E na Iehova e aratai tamau ia oe ra ».¹⁵

E feia moni anei tatou e aore râ, e feia veve anei, noa'tu te vahi ta tatou e noho nei, e hinaaro tatou paatoa i te tahi e te tahi, i te mea e, na roto i te faatusiaraa i to tatou taime, to tatou mau tarenī e ta tatou mau faufaa, ei reira to tatou varua e paari ai e e riro mai ai ei varua viivii-ore.

Teie ohipa no te raveraa na roto i te rave'a a te Fatu, e ere ia i te tahi noa ohipa ê atu i roto i te tabula o te

mau faanahoraa a te Ekalesia. E ore roa e ti'a ia tau'a-ore-hia e aore râ, ia tuuhia i te hiti. Tei ropu mau te reira i ta tatou haapiiraa tumu ; o te ora mau te reira o ta tatou haapa'oraa. E te mau taea'e, o ta tatou haamaitairaa rahi e te taa ê, ei feia te mau nei i te autahu'araa, ia rave te autahu'araa i te ohipa. E ore roa e ti'a ia tatou ia fariu ê i to tatou aau e aore râ, i to tatou upoo i te parau no te riroraa ei mau taata faarava'i ia tatou iho, ei mau taata aupuru maitai atu i te feia nava'i ore, e ei mau taata rave i te ohipa taviniraa.

E mea fatata roa te mau mea o te tino nei i te mau mea o te varua. Ua horo'a mai te Atua ia tatou i teie tamataraa tahuti nei ma te apiti atoa mai i te mau titauroa, ei rave'a no tatou ia tupu i te paari i roto i te huru ta te Metua i te Ao ra e hinaaro ia riro mai tatou. Te pure nei au ia haro'aro'a tatou i te ohipa e te haamaitairaa rahi e roaa mai ia tatou na roto i te peeraa e i te raveraa na roto i te rave'a a te Fatu o ta'u ia pure, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:29–30.
2. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 52:40.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 104:18.
4. A hi'o Mataio 22:36–40.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 29:34.
6. Thomas Merton, *Thoughts in Solitude* (1956), 46.
7. Mose 7:18.
8. J. Reuben Clark Jr., i roto i te Conference Report, Atopa 1937, 22.
9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 104:16 ; a hi'o atoa irava 15.
10. Spencer W. Kimball, i roto i te Conference Report, Eperera 1974, 183, 184
11. A hi'o Mosia 4: 26; 18:27.
12. Harold B. Lee, a'oraa tei horo'ahia i te hoê putuputuraa no te ohipa totauturu faaapu, 3 no atopa 1970, 20.
13. A hi'o *Manuel 1 : Presidents de Dieu et Evêques* (2010), pene 5, « Administration de l'entraide de l'Eglise »; *Buka Arata'i 2: Administration de l'Eglise* (2010), pene 6, « Principes de direction de l'entraide »; *Providing in the Lord's Way: Summary of a Leader's Guide to Welfare* (buka iti, 2009).
14. Buka na Elder Glen L. Rudd *Pure Religion: The Story of Church Welfare since 1930* (e roaa i te vahi operaa buka a te Ekalesia) e vahi faahiahia mau no te tuatapapa i te mau haapiiraa tumu e te aamu no te faanahoraa o te ohipa totauturu a te Fatu.
15. Isaia 58:10–11; a hi'o atoa mau irava 7–9.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Faaineineraa i roto i te Autahu'araa: « Te Hinaaro nei au ia Tauturu mai Oe Ia'u »

Eiaha e haape'ape'a i te faito o to outou ite ore aore râ te mana'oraa e mai te reira outou, a feruri râ e, na roto i te tauturu a te Fatu, eaha te huru e nehenehe e roaa ia outou.

E au mau taea'e here, te oaoa nei au ia ti'a i rotopu ia outou i roto i teie pureraa autahu'araa a te Atua na te ao ato'a nei. I teie pô e paraparau atu vau i ni'a i te faaineineraa autahu'araa, no tatou iho e no te mea o ta tatou e tauturu no te horo'a'tu no vetahi ê.

I te tahi taima te rahiraa o tatou te uiui nei to tatou mana'o e, « Ua ineine anei au no teie ohipa i roto i te autahu'araa? » Teie ta'u pahonoraa, « E, ua faaineinehia outou ». Ta'u opuaraa i teie mahana o te tauturu ia ia outou ia ite i taua faaineineraa ra, e ia tape'a mai i te itoito i roto i te reira.

Mai ta outou i ite, ua faataahia te Autahu'araa a Aarona ei autahu'araa faaineineraa. Te pae rahi o ratou e mau diakono apî ia, e mau haapii e e mau tahu'a mai te 12 matahiti e tae atu i te 19 matahiti.

E riro paha tatou i te feruri e, i roto

i te mau matahiti o te Autahu'araa a Aarona te faaineineraa autahu'araa e tupu ai. Tera râ, ua faaineine ê na to tatou Metua i te Ao ra ia tatou mai te taima a haapiihia ai tatou i ni'a i to'na turi ava'e i roto i To'na basileia hou a fanauhia mai ai tatou. Te faaineine nei Oia ia tatou i teie aru'i. E e tamau â Oia i te faaineine ia tatou mai te mea e, e vaiiho tatou Ia'na ia na reira.

Te tumu o te faaineineraa autahu'araa, i roto i te oraraa hou te tahuti nei, e i roto i teie oraraa, no te faaineine ia ia tatou e i te feia ta tatou e tavini nei no te ora mure ore. E mea papû e, te hoê o te mau haapiiraa matamua i roto i te oraraa hou te tahuti nei, o te faanahonaraa ia no te faoraraa, e o Iesu Mesia e To'na Taraehara i ropu. E ere te faanahoraa ana'e tei haapiihia ia tatou, tei roto atoa râ tatou i te mau apooraa i reira to tatou ma'itiraa i te reira faanahonahoraa.

No te paruru o te aramoinaraa tei tuuhia i ni'a i to tatou feruriraa i te fanauraa ra, ua titau-a'era-hia ia tatou ia imi i te rave'a no te haapii faahou i roto i teie oraraa i te mau mea ta tatou i ite a'e na e i paturu a'e na. Te hoê tuhaa o to tatou faaineineraa i roto i teie oraraa, o te imiraa ia i taua parau mau faufaa ra, ia ti'a hoi ia tatou ia rave faahou i te reira na roto i te fafauaraa. Ua titau te reira ia roaa ia tatou te faaroo, te haehaa e te itoito e tae noa'tu i te tauturu a te mau taata tei itehia ia ratou te parau mau e ua faaite mai ia tatou.

Taua mau taata ra, o te mau metua ia, te mau misionare, e aore râ, te mau hoa. Tera râ taua tauturu ra o te tuhaa no to tatou faaineineraa. I roto i to tatou faaineineraa autahu'araa, tei roto atoa ia te tahi atu mau taata tei faaineine-a'e-na-hia no te horo'a mai ia tatou i te rave'a ia farii i te evanelia, e i muri iho ia ma'iti ia haa na roto i te te haapa'oraa i te mau fafauaraa ta ratou i hopoi mai i roto i to tatou aau. Te rave'a e farii ai tatou i te ora mure ore, ta tatou ia taviniraa i roto i teie oraraa oia ho'i te raveraa i te ohipa ma to tatou aau atoa, ma to tatou mana'o, ma to tatou puai atoa, e ma te rohi no te faaineine ia vetahi ê ia ho'i i te Atua ra e o tatou.

No reira, te tuhaa o te faaineineraa autahu'araa e roaa ia tatou i roto i teie oraraa, o te mau taime ia a tavini ai e a haapii ai tatou ia vetahi ê. O te riroraa ia ei mau orometua haapii i roto i te Ekalesia, ei mau metua tane paari e te here, ei mau melo no te pūpū autahu'araa, e ei mau misionare na te Fatu ra o Iesu Mesia. E horo'a mai te Fatu i te mau rave'a, tera râ, tei ia tatou noa te ineineraa. Te hinaaro nei au i teie pō e faaite atu ia outou i te tahi mau faaotiraa faufaa e titauhia no te haamanuia i te faaineineraa autahu'araa.

Te mau ma'itiraa maitai e ravehia na te taata haapii anei e na te taata e haapiihia ra, tei te huru ia o te tahi mau haroaroraa no ni'a i te huru o te Fatu faaineineraa i Ta'na mau tavini autahu'araa.

A tahi, e pii Oia i te mau taata, te mea apî e te mea paari, e au ra i te hi'oraa a te ao nei e oia'toa i ta ratou

iho hi'oraa, e mau taata paruparu e te ite ore. E nehenehe te Fatu e tauturu i te huru paruparu ra ei mea puai. Na te reira, e tauturu i te huru o ta te ti'a faatere paari e ma'iti o vai te haapii e nahea ia haapii. E nehenehe atoa te reira e tauturu i te huru pahonora a te taata tei mau i te autahu'araa no te faahoturaa i te mau rave'a e horo'ahia ia'na.

E hi'o tatou i te tahi mau hi'oraa. E ere au i te hoê tahu'a aravihi roa i roto i te hoê paroita rahi. Ua taniuniu mai to'u episekopo ia'u i te hoê sabati avatea. I to'u pahonora'atu, na ô mai nei oia e, « E taime anei to oe no te haere mai na muri iho ia'u ? Te hinaaro nei au ia tauturu mai oe ia'u ». Ua faaite maira oia e, te hinaaro ra oia ia'u ei hoa no'na no te hahaere i te hoê vahine aita vau i matau ia'na e aita ta'na e maa faahou, e te hinaaro ra e haapii e nahea ia faatere maitai a'e i ta'na moni.

Ua ite vau e, e piti na tauturu aravihi to'na i roto i te episekopora. E na taata paari toopiti atoa raua e te aravini ho'i. E fatu ohipa te tahi no te hoê taiete rahi e tei riro mai i muri iho ei peresideni misioni, e ei Huimana Faatere Rahi. Te tahi ra tauturu e haava rahi ia i roto i te oire.

E mea apî roa vau i te pii-raa-hia ei tauturu hoê no te episekopo i roto i te pūpū tahu'a. Ua ite oia e, aita vau i maramarama roa i te parau no te ohipa totauturu. Tei muri roa'tu to'u ite no te parau no te tapura faufaa. Aitâ vau i hamani a'e nei i te hoê parau moni ; aita ta'u e afata moni i te fare

moni ; e aore râ, aitâ vau i ite a'e nei i te tapura haamau'araa faufaa. Tera râ, noa'tu to'u ite ore i tera mau mea, ua ite au e, e mea papū maitai ta'na parau e, « Te hinaaro nei au ia tauturu mai oe ia'u ».

Ua taa ia'u i muri a'e eaha ta teie episekopo faaurohia e parau ra. Ua ite oia i roto ia'u i te hoê rave'a maitai roa no te faaineine i te hoê taata tei mau i te autahu'araa. Ua papū roa ia'u e, aita oia e ite atea ra i te hoê melo no te Episekopora Faatere Rahi i roto i taua tamaiti ite ore apî ra. Tera râ, i taua mahana ra, e i te mau mahana atoa a ite ai au ia'na e rave rahi matahiti, ua faaurohia oia ia'u mai te hoê opuaraa ohipa faaineineraa no te fafauaraa rahi.

Mai te mea ra e, ua oaoa roa oia i taua ohipa ra, tera râ, ua tano te reira ia'na. Ia ho'i mai maua i te fare i muri a'e i to maua farereiraa i te vahine ivi navai ore, a tape'a ai oia i te pereoo uira. Ua iriti oia i ta'na buka papa'iraa mo'a tei faaohipa-maoro-hia e tei tapa'opa'o-maitai-hia. Ua faatiti'aifaro mai oia ia'u ma te mārū. Ua parau mai oia ia'u e, e mea ti'a ia'u ia tuatapapa i te mau papa'iraa mo'a e ia haapii rahi. Tera râ, ua ite ihoa paha oia e mea paruparu vau e te ite ore e ti'a ia haapiihia. Tae mai i teie mahana te haamana'o noa nei â vau ta'na i haapii mai i taua avatea ra. Hau roa'tu i te reira, te haamana'o nei au i to'na ti'aturi e, e nehenehe ta'u e haapii e ia maitai atu â—e o ta'u ia i na reira.

Ua ite oia i ô atu i to'u huru mau i taua taime ra, oia hoi, i te mau maitai

no amuri a'e, e vai ra i roto i te hoê taata tei feruri e, e mea paruparu oia e te ite ore, o tei hinaaro râ i te tauturu a te Fatu e o tei ti'aturi e, e tae mai te reira.

E nehenehe te mau episekopo, te mau peresideni misioni e te mau metua tane e ma'iti e haa no taua mau maitai ra. Ua ite au i te reira i te tupuraa aita i maoro a'e nei i roto i te hoê pureraa haapaeraa maa a faaite ai te hoê peresideni no te pŭpŭ diakono i to'na iteraa papŭ. Fatata oia i te riro ei haapii, e i reira oia e vaiiho ai i to'na mau melo o te pŭpŭ i muri ia'na.

Ua faaite papŭ oia ma te reo putapŭ i te tupu-rahi-raa o te maitai e te mana i roto i te mau melo o ta'na pŭpŭ. Aita â vau i faaroo na i te hoê taata i te faahanahanaraa i te hoê faanahoraa hau atu i te faahiahia i ta'na. Ua haapoupou oia i ta ratou taviniraa. E i muri iho, ua parau oia e, ua ite oia e, ua ti'a ia'na ia tauturu i te mau diakono apî i te mau taima a fifi ai ratou, i te mea e, ua fifi atoa oia i te taima a tomo mai ai oia i roto i te autahu'araa.

Na to'na mau mana'o paruparu i faa'iro ia'na ei taata faaoroma'i a'e, te maitai a'e, e na roto i te reira, ei taata aravihi a'e no te haapuai e no te tavinia ia vetahi ê. I roto i taua na matahiti e piti i roto i te Autahu'araa a Aarona, e au ra no'u, ua riro mai oia ei taata aravihi e te paari. Ua haapii mai oia e, na roto i to'na haamana'o-papŭ-raa i to'na iho fifi e piti matahiti na mua'utu, ua tauturu te reira ia'na ei peresideni no te pŭpŭ. To'na fifi rahi i te tau amuri atu, e to tatou atoa, o te taima ia e morohi ai taua mau haamana'oraa ra i te roaraa o te tau e na roto i to tatou mau manu'araa.

Ua ite o Paulo i taua fifi ra i roto i te a'oraa i to'na hoa apî a'e i roto i te autahu'araa, o Timoteo. Ua faaitoito oia e ua haapii ia'na i roto i to'na faaineineraa autahu'araa e na roto i te tauturu-raa i te Fatu ia faaineine ia vetahi ê.

A faaroo mai na i te mea te Paulo i parau ia Timoteo, to'na hoa apî :

« Eiaha roa ei taata e vahavaha mai i to apîraa na, ei haapaoraa râ oe na tei faaroo ra, i te parau i te haerea, i te aroha, i te huru o te aau, i te faaroo, i te viivii ore.

« E rohi â i te taio i te parau, e te a'o e te haapii, e tae noa'utu vau.

« Eiaha e vaiiho-noa-hia tei horoahia mai e te Varua i roto ia oe na ; i horoahia mai ia oe ma te tohu ra, e te faauta-atoa-raa i te rima ...

« E ara ia oe, e ta oe e haapii ra ;¹ e tamau maite â i te reira : tei te na reira hoi e ora'i oe e te feia atoa e faaroo mai ia oe ra ».²

Ua horo'a mai o Paulo i te a'o-raa maitai no tatou paatoa. Eiaha e haape'ape'a i te faito o to outou ite ore aore râ te mana'oraa e mai te reira outou, a feruri râ e, na roto i te tauturu a te Fatu, eaha te huru e nehenehe e roaa ia outou.

Te haapiiraa tumu ta Paulo e titau nei ia tatou ia popou i roto i ta tatou faaineineraa autahu'araa, o te mau parau ia a te Mesia, e ia faati'amâ ia tatou no te farii i te Varua Maitai. Ei reira tatou e ite ai eaha ta te Fatu e titau nei ia tatou ia rave i roto i ta tatou taviniraa, e ia farii i te itoito no te rave i te reira, noa'utu te mau fifi ta tatou e farerei amuri a'e.

Te faaineinehia nei tatou no te ohipa autahu'araa o te riro mai ei ohipa teimaha atu â i te mau tau i muri nei. Ei hi'oraa, e paari to tatou mau uua e to tatou mau feruriraa. E haere i te itiraa to tatou aravihi no te haapii mai e no te haamana'o i te mau mea ta tatou e tai'o. No te rave i te ohipa autahu'araa ta te Fatu e titau nei ia tatou ia rave, e titauhia ia ia tatou ia faarahi atu tatou te haavîraa i to tatou oraraa i te mau mahana atoa. E nehenehe tatou e ineine no taua titaaraa ra na roto i te paturaa i te faaroo na roto i te ohipa i te mau mahana atoa.

Ua horo'a mai te Fatu ia tatou te rave'a no te faaineine na roto i te hoê mea o Ta'na i pii e, « te tŭpŭraa e te fafauaraa no te Autahu'araa ».³

O te hoê ia fafauaraa ta tatou e rave i mua i te Atua ia haapa'o i Ta'na mau faauerua atoa, e ia rave i te ohipa mai Ta'na e rave ahiri e, tei ô nei Oia Iho. Ia haapa'o tatou i te reira arata'iraa ma to tatou aau atoa, na te reira ia e horo'a mai i te puai varua e hinaarohia e tatou no te mau papŭ e tae noa'utu i te hopea.

Ua faaite mai te mau orometua

autahu'araa faahiahia ia'u e nahea ia patu i taua puai ra : O te haamauraa ia i te hoê peu o te upooti'araa i ni'a i te rohirohi e i te mŭta'u o te turai ia outou ia faaru'e. Ua faaite mai te mau orometua aravihi a te Fatu ia'u e, e tae mai te puai varua na roto i te haaraa i ô atu i te faito i reira vetahi ê e faafaaea rii ai.

Outou te mau ti'a faatere autahu'araa faahiahia tei patu i taua puai varua ra i to outou apîraa ra, te mau noa nei â te reira ia outou, noa'utu e, ua paruparu rii te tino.

Tei roto to'u teina taea'e i te hoê oire iti na'ina'i no Utaha no ta'na ohipa. Ua tae mai te hoê niuniu ia'na i roto i to'na hotera na te Peresideni Spencer W. Kimball. Ua maoro te pŭ, e ua riro taua mahana ra ei mahana ohipa na to'u teina, e e mea papŭ roa e, no te Peresideni Spencer W. Kimball atoa, tei haamata i te paraparau mai teie te huru. Na ô maira oia e, « Ua faaroo vau e, tei roto oe i te oire. Ua ite au e, ua maoro te pŭ i teie nei, e te taoto ra paha oe, tera râ, e nehenehe anei ta oe e tauturu mai ia'u ? Te hinaaro nei au ia oe ei hoa no'u no te hi'o i te huru o ta tatou mau fare pureraa ato'a i roto i te oire ». Ua haere to'u teina na muri iho ia'na i taua pŭ ra, ma te ite ore i te parau no te atuaturaa i te fare pureraa aore râ te tahi mea no ni'a i te mau fare pureraa, e te taa ore atoa no te aha te Peresideni Kimball i rave ai i teie huru ohipa i muri a'e i te hoê mahana rohirohi no'na, e aore râ, no te aha oia i hinaaro ai i te hoê tauturu.

E rave rahi matahiti i muri mai, ua farii atoa vau i te hoê niuniu mai teie te huru i te maoraraa pŭ i roto i te hoê hotera i Tapone. I taua taima ra, e melo apî au no te tomite o te Faanahoraa Haapiiraa a te Ekalesia. Ua ite au e, te noho atoa ra te Peresideni Gordon B. Hinckley i roto i taua hotera ra no ta'na ohipa i Tapone. Ua pahono atu vau i te niuniu i muri noa'e i to'u taravaraa i ni'a i te ro'i no te taoto, ma te rohirohi i te raveraa i te mau ohipa atoa ta'u i mana'o e, e puai to'u no te rave i te reira.

Ua ani maira te Peresideni Hinckley na roto i to'na reo au maitai, « No te

aha oe te taoto ra, o vau ra, te tai'o nei ia i te hoê parau tei anihia mai ia taua ia hi'opo'a ? » No reira, ua ti'a a'era vau i ni'a, e ua haere atu ra e rave i te ohipa, noa'tu e, ua ite au e, e nenehene ta te Peresideni Hinckley e hi'opo'a maitai a'e i taua parau ra, i ta'u e nehenehe e rave. Tera râ, ua manuïa oia i te haaferuriraa ia'u e, te hinaaro ra oia i ta'u tauturu.

Fatata i te hopea o te mau apooraa atoa, e ani te Peresideni Thomas S. Monson i te papa'i parau o te Peresideniraa Matamua, « ua oti anei ta'u mau ohipa atoa i faataahia? » E ataata oia i te mau taime atoa e pahonohia mai e: « E, e te Peresideni, ua oti pauroa ». Ua riro te ataata oaoa a te Peresideni Monson ei hoê poro'i na'u. Ua haaferuri te reira ia'u e, « Te vai ra anei te tahi atu mea e nehenehe ta'u e rave i roto i ta'u mau ohipa ? » E i muri iho, e ho'i au i to'u piha toro'a no te rave i te ohipa.

Ua faaite mai te mau orometua haa-pii faahiahia ia'u e nahea ia faaineine no te haapa'o i te tapu e te fafauraa, o te haafifi mai na roto i te roaraa o te tau e te paariraa o te tino. Ua faaite mai e ua haapii mai ratou e nahea ia haavï ia'u iho no te rave puai i te ohipa, hau atu i ta'u i feruri e, e ti'a ia'u ia na reira, i te tau te vai maitai ra e te itoito noa ra â te tino.

E ere vau i te tavini maitai roa i te mau hora atoa, te tamata nei râ vau ia faaitoito atu â, hau atu i ta'u i mana'o e nehenehe ta'u. Na roto i taua peu ra tei haamauhia i te haamataraa, e ineine ia vau no te mau tamataraa amuri a'e. E nehenehe outou e o vau nei e ineine ia farii i te puai no te haapa'o i ta tatou tapu e te fafauraa, na roto i te tamataraa o te tae mai a faatata ai tatou i te hopea o te oraraa.

Ua ite au i te reira i roto i te hoê apooraa na te Tomite Haapiiraa a te Ekalesia. I taua taime ra, ua tavini maoro te Peresideni Spencer W. Kimball, noa'tu te tahi mau tafifiraa i te pae no te ea ta Ioba ana'e i haroaroa. Na'na e faatere ra i te apooraa i taua po'ipo'i ra.

Ua faaea ta'ue noa oia i te paraparau. Ua ma'iri ihora oia i roto i to'na parahiraa. Ua piri to'na na mata. Ua

Davao, Firipino

tarere to'na upoo i ni'a i te ouma. Tei piha'iho vau ia'na i te parahiraa. O Elder Holland tei piha'iho mai ia maua. Ua ti'a a'era maua toopiti atoa i ni'a no te tauturu ia'na. No to maua ite ore, ua faaoti a'era maua e amo ia'na, i roto noa i to'na parahiraa, haere ti'a'tu i roto i to'na piha toro'a.

Ua riro mai oia ei orometua no maua i roto i taua taime fifi no'na ra. Na roto i te amuraa te tahi i te hoê pae e te tahi i te tahi pae o to'na parahiraa, ua haere atu matou i rapae i te piha apooraa, na roto i te aroa o te Fare Faatereraraa a te Ekalesia. Ua araara rii mai oia i to'na na mata, te taninito rii noa ra râ, e ua parau maira, « Aue hoi e, haapa'o maitai. Eiaha to orua tua ia pepe ». A fatata mai ai te uputa o to'na piha toro'a, na ô maira oia, « pe'ape'a roa vau i te mea e, ua mutu te apooraa ia'u ». Tau minuti i muri mai i to matou taeraa i roto i te piha toro'a, ua hi'o maira oia i ni'a ia maua e na ô maira, « e mea ti'a paha ia orua ia ho'i i roto i te apooraa ».

Ua faaru'e atura maua ia'na e ho'i rû atura, ma te ite e, e haape'ape'a te Fatu no maua ia tae atu i reira. Mai to'na tamarii-rii-raa, ua matau te Peresideni Kimball ia rave i te ohipa na ô ê atu i te mau oti'a o te itoito o to'na tino no te tavini e no te here i te Fatu. Ua mau hohonu papû taua peu ra i roto ia'na, e no reira, i te taime e hinaarohia, tei reira iho ia. Ua ineine

oia. E no reira, ua ti'a ia'na ia haapii e ia faaite ia matou nahea ia ineine no te haapa'o i te tapu e te fafauraa, na roto i te faaineineraa tamau i roto i te roaraa o te tau, ma te faaohipa i to tatou puai atoa i roto i te mau ohipa rii na'ina'i e te mau hopearaa ha'iha'i ia hi'ohia'tu.

Te pure nei au ia haapa'o noa tatou i ta tatou mau fafauraa autahu'araa no te faati'a ia tatou ia roaa te ora mure ore, e ia ratou atoa o tei titauhia ia tatou ia haapii. Te fafau atu nei au ia outou e, mai te mea e, e rave outou i te mau mea atoa e ti'a ia outou ia rave, e faarahi te Atua i to outou puai e to outou paari. E faaineine Oia ia outou. Te fafau nei au ia outou e te feia ta outou e haapii atu e ua riro outou ei hoê hi'oraa no te haapopou i to outou i'oa mai ta'u i farii i taua mahana ra te mau orometua haapii faahiahia o ta'u i ite.

Te faaite papû nei au e, te ora nei te Atua te Metua e ua here Oia ia outou. Ua ite Oia ia outou. Ua fâ mai Oia e Ta'na Tamaiti tei tiafaahou e te faahanahanahia, o Iesu Mesia, i te hoê tamaiti ite ore, o Iosepha Semita. Ua ti'aturi Raua ia'na i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai o te îraa o te evanelia e o te Ekalesia mau. Ua faaitoito Raua ia'na i te taime a hinaaro ai oia i te reira. Ua vaiiho Raua ia'na ia ite i te faahaparaa here i te taime a oto roa ai oia, no te faati'a faahou mai ia'na i ni'a. Ua faaineine Raua ia'na, e te faaineine atoa nei Raua ia tatou, ia roaa te puai ia tatou no te rave tamau noa i te ohipa no te hanahana tiretiera, oia te fâ e te tumu o te mau ohipa autahu'araa atoa.

Te vaiiho atu nei au i ta'u haa-maitairaa ia outou na, ia ti'a hoi ia outou ia ite i te mau taime hanahana ta te Atua i horo'a ia outou na roto i te piiraa e i te faaineineraa ia outou no te tavini Ia'na e no te tavini ia vetahi ê. Na roto i te i'oa o to tatou faatere e orometua here o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o 2 Nephi 32: 3–6.
2. 1 Timoteo 4:12–14, 16.
3. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:39.

Na te peresideni Thomas S. Monson

Ia Itoito ia Ti'a o Oe Ana'e ra

*E mata na tatou i te faaitoito e i te faaineine no te ti'a
no te mau mea ta tatou e ti'aturi nei.*

Eto'u mau taea'e here, e haamaitairaa rahi teie i te taeraa mai ia outou i teie pō. O tatou o te mau nei i te autahu'araa a te Atua te faatupu nei tatou i te hoê tuatiraa rahi e te autaea'eraa.

Te tai'o nei tatou i roto i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau, tuhaa 121, irava 36, « ua haamau-roa-hia'tu te mau tiaraa no te autahu'araa i te mau mana no te ra'i ra ». Aue ia horo'a faahiahia tei horo'ahia mai ia tatou nei—ia mau i te autahu'araa, tei « haamau-roa-hia'tu te mau tiaraa no te autahu'araa i te mau mana no te ra'i ra ». Tera râ, e ere te mau haamaitairaa taa ê ana'e ta'na e horo'a mai, e mau hopoi'a hanahana atoa râ. E mea ti'a ia arata'i tatou i to tatou oraraa ia riro noa tatou e mea ti'amâ i te autahu'araa o ta tatou e mau nei. Te ora nei tatou i te hoê tau a haatihia ai tatou i te mau mea e rave rahi no te arato ia tatou i roto i te mau haere'a o te arata'i ia tatou i te haamouraa. E titauhia te hinaaro papû e te itoito no te ape i taua mau huru haere'a ra.

Te haamana'o nei au i te hoê tau—e oia atoa te tahi pae o outou—a fatata roa ai te mau ture a te rahiraa o te taata e tuati ai e ta tatou mau ture.

Aita faahou te reira i teie nei. Aita i maora a'enei ua tai'o vau i te hoê tuhaa parau i roto i te *New York Times* no ni'a i te hoê titorotororaa mana'o tei ravehia i te pu'e tau mahanahana o te matahiti 2008. Ua arata'i te hoê aivanaa tu'iroo Notre Dame i te hoê pûpû ma'imi na roto i te uiui-papû-raa e 230 feia apî paari ati a'e te fenua Marite. Te ti'aturi nei au e, e nehenehe ta tatou e parau papû e, te hopearaa o te reira uiuiraa, ua tuati noa ia i to te rahiraa o te mau fenua i te ao nei.

E faaite atu vau ia outou i te tahi noa tuhaa o teie tuhaa parau maitai roa :

« Ua ani te taata uiui i te mau uiraa papû maitai no ni'a i te mau ture morare maitai e te ino, e no ni'a i te auraa o te oraraa. I roto i te mau pahonora roa e te papû ore... e ite outou i te feia apî i te imiraa ia parau i te hoê parau maitai no ni'a i teie mau tumu parau. Aita râ ta ratou e haapiiraa e aore râ, e ta'o papû no te parau i te reira.

« Ia anihia'tu ratou ia tatara mai i te hoê fifi i te pae morare ta ratou i farerei na, e piti feia apî i ni'a i te toru aita i ite e nahea ia pahono i te reira uiraa, e aore râ, ua tatara mai ratou i te mau fifi e ere roa'tu i te fifi i te pae morare,

mai te huru, ua ti'a ia ratou ia tarahu i te tahi huru faito piha faeearaa, e aore râ, ua nava'i ta ratou toata no te patia i roto i te afata, i te vahi tape'araa pereoo ».

Te papa'i ra â taua tuhaa parau ra e :

« Te parau papû, ta te rahiraa o ratou i faahiti tamau noa, maori râ, te ma'itiraa i te pae morare, tei te huru ia o te hinaaro o te taata hoê. 'Tei te taata iho,' te parau tamau ia a te feia pahono. 'Tei te taata iho te parau. O vai ho'i no te parau atu ?' »

« Ma te pato'i i te auraro matapo noa i te mana faatere, e rave rahi feia apî tei haere roa i te tahi pae, [ma te parau e] : 'E rave au i te mea ta'u i mana'o e faatupu mai te reira i te oaoa i roto ia'u, e aore râ, i te huru ta'u e ite. Aita ta'u e rave'a ê atu no te ite e, eaha te mea e rave, maoti râ te iteraa i te hoê huru i roto ia'u.' »

Te feia tei arata'i i te reira mau uiuiraa, ua haapapû mai ratou e, te pae rahi o te feia apî ta ratou i paraparau, aita ia i horo'ahia ia ratou te mau rave'a tauturu—e te mau fare haapiiraa anei, e te mau pûpû tauturu anei e aore râ, e te mau utuafare—no te faananea i to ratou ite i te mau mea no te pae morare ».¹

E te mau taea'e, eiaha roa te hoê taata e faaroo mai nei ia'u i teie taima, ia tapitapi te mana'o no te ite e, eaha te morare, eaha te morare ore, e eiaha atoa te hoê taata ia tapitapi te mana'o no te ite e, eaha tei titauhia ia tatou te mau taea'e tei mau i te autahu'araa a te Atua. Ua haapiihia tatou e e tamau noa tatou i te haapiihia i te mau ture a te Atua. Noa'tu te mau mea ta outou e ite e aore râ, e faaroo i te tahi atu vahi, aita teie mau ture e tau.

A ora ai tatou i to tatou oraraa i tera mahana e tera mahana, e mea papû e tamatahia to tatou faaroo. I te tahi taima, e riro tatou i te haatihia e te tahi atu mau taata, noa'tu râ i te reira, tei roto â tatou i te pae iti, e aore râ, o tatou ana'e i to tatou ti'araa no te iteraa e, eaha te fariihia, e eaha te ore e fariihia. Te vai ra anei to tatou itoito morare no te ti'a ma te aueue ore i roto i to tatou mau ti'aturiraa, noa'tu e, e titau te reira ia ti'a tatou tatou ana'e ? Tatou tei mau i te autahu'araa

a te Atua, e mea faufaa ia ti'a ia tatou ia fariu atu—ma te itoito—i mua i te mau huru titaaraa atoa e vai mai i ni'a i to tatou porumu. A haamana'o na i te mau parau a Tennyson : « To'u puai, e au ia i te puai o te ahuru, no te mea, e mea viivii-ore to'u aau ».²

Te rahi noa nei te mau taata tu'iroo e te tahi atu mau taata—no tera e tera tumu—e mea itehia ratou e te taata, te vahavaha rii nei ratou i te parau no te mau faaroo, e i te tahi taime, i te Ekalesia ihoa ra. Mai te mea e, aita to tatou iteraa papû i niu-paari-hia, e nehenehe teie huru faaino i te faaturori i to tatou iho mau ti'aturiraa e aore râ, i te faaaueue i to tatou hinaaro papû.

I roto i te orama a Lehi no ni'a i te raau o te ora, o tei papa'ihia i roto i te 1 Nephi 8, ua ite o Lehi, i rotopu i te tahi atu mau taata, i te tahi mau taata i te tape'araa i te auri e ua haere mai e ua amu i te hotu no te raau o te ora ra, o ta tatou i ite e, e faahoho'araa te reira no te here o te Atua. Te vahi pe'ape'a râ i muri iho, i muri a'e i to ratou amuraa i te hotu, ua haamâ te tahi pae, no te mau taata i roto i te « fare rahi e te aano », o tei faahoho'ahia i te te'ote'o o te tamarii a te taata nei, o te faatoro mai nei i te rima i ni'a ia ratou, e te tahitohitoraa mai ia ratou ; ma'iri ihora ratou i roto i te mau e'a au ore ra, mo'e atura.³ Auê ia te puai o teie mauihaa a te enemi o te vahavaha e te tahitohito ! E te mau taea'e, te parau faahou nei au e, e itoito anei to tatou no te ti'a ma te paari e te aueue ore i mua i teie huru pato'iraa fifi ?

Te mana'o nei au e, to'u iteraa matamua no ni'a i te itoito i roto i to'u mau iteraa, ua tupu ia te reira i te taime a tavini ai au i roto i te Nuu Ihitai a te fenua Marite, i te hopea o te Tama'i Rahi II o te Ao nei.

Aita te haapiiira no te mau ihitai apî i riro ei ohipa ohie no'u, e no te mau taata atoa tei rave i te reira. I roto i na hepetoma matamua e toru, ua mana'o roa vau e, e fifi au. Aita te Nuu Ihitai e tamata nei i te faaineine ia'u ; te tamata nei râ i te taparahi ia'u ia pohe au.

Eita e mo'ehia ia'u te taime a tae mai ai te Sabati i muri a'e i te

hepetoma matamua. Ua farii matou i te mau parau apî oaoa na roto mai i to matou raatira. A ti'a ai matou ma te afaro e te etaeta maitai, i ni'a i ta matou tahua faaineineraa, i roto i te matai haumarû no Californie, ua faaroo a'era matou i Ta'na parau faaue : « I teie mahana, e haere pauroa outou i te pureraa—pauroa outou, eiaha ra vau. E haere au e faafaaea ! » I muri iho, ua tuo a'era oia, « Pauroa te mau Katorika, e putu-putu outou i roto i te Puhaparaa no Decatur—e eiaha e ho'i mai na mua a'e i te hora toru. A haere, i mua ! » Ua haere atura hoê pûpû taata huru rahi. I muri iho, ua tuo faahou oia i ta'na aniraa, « Outou te mau Ati Iuda, e putu-putu outou i roto i te Puhaparaa no Henry—e eiaha e ho'i mai na mua a'e i te hora toru. A haere i mua ! » Ua reva'tura te tahi pûpû huru na'ina'i rii. I muri iho ua parau a'e ra oia e, « Outou te mau Porotetani e te toe nei, e putu-putu outou i roto i te Puhaparaa no Farragut—e

eiaha e ho'i mai na mua a'e i te hora toru. A haere i mua ! »

I taua taime iho ra, ua pura maira i roto i to'u feruriraa te mana'o e, « Monson, e ere oe i te Katorika ; e ere oe i te Ati Iuda ; e ere oe i te Porotetani. E Momoni oe, no reira, e ti'a noa oe i ônei ! » E nehenehe ta'u e haapapû atu ia outou e, ua ite au e o vau ana'e. Ma te itoito e ma te mana'o papû, oia ia—tera râ, o vau ana'e.

I muri iho ua faaroo a'era vau i te mau parau hau roa i te marû aitâ vau i faaroo a'e nei i taua raatira ra ia faahiti. Ua hi'o maira oia i to'u pae e ua ani maira, « e outou, e mea nahea outou i te pii ia outou iho ? » Tae roa mai i taua taime ra, aita roa vau i mana'o e, te ti'a ra te tahi atu taata i muri mai ia'u i ni'a i te tahua faaineineraa. Faatata i te hoê â taime, ua pahono atura matou tata'itahi e, « Momoni ! » E mea fifi roa ia faataa atu i te oaoa tei faa'i i to'u aau a fariu ai au ati a'e ia'u, e a ite ai au i te tahi atu tau ihitai.

Ua ra'ura'u a'era te raatira i to'na upoo mai te huru taa ore i teie parau e parauhia mai nei, tera râ, i te pae hopea na ô maira, « Na reira, haere a imi i te tahi vahi putuputuraa. E eiaha e ho'i mai na mua a'e i te hora toru. A haere, i mua ! »

A haere ê atu ai matou, ua feruri a'e ra vau i te mau parau o te hoê pehe-pehe ta'u i haapii i roto i te Paraimere e rave rahi matahiti na mua a'e nei :

Ia itoito ia riro ei Momoni ;

Ia itoito ia ti'a o oe ana'e ra.

Ia itoito i te tape'a i te hoê opuaraa papû ;

Ia itoito ia faaite i te reira.

Noa'tu e, ua tau i rii te tupuraa o taua ohipa ra i ta'u i mana'o, ua vai mau te hinaaro i roto ia'u ia ti'a o vau ana'e ra, ahiri i titauhia.

Mai taua taime ra, ua tupu mai te tahi mau taime aita e taata e ti'a ra i muri ia'u, e no reira ua ti'a noa vau o vau ana'e. E oaoa rahi to'u i te mea e, e râ ê te tau to'u raveraa i te faaotiraa ia vai paari noa e te parau mau, ma te faaineine tamau noa e ma te ineine no te paruru i ta'u faaroo, mai te mea e titauhia.

Mai te mea e, i te hoê taimē e feruri tatou e, aita e maraa ia tatou te mau ohipa i mua ia tatou, e te mau taea'e, te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i te hoê parau i faahitihia i te matahiti 1987 e te Peresidenei o te Ekalesia i taua taimē ra, o Ezra Taft Benson a paraparau ai oia i te hoê naho'a rahi melo no te Ekalesia i Californie. Ua parau te Peresidenei Benson e :

« I te mau tau atoa, ua hi'o mai te mau peropheta i raro nei mai to ratou anotau e tae mai i to tatou nei anotau. E rave rahi miria o te feia tei pohe e te feia e tia'i nei ia fanauhia mai, tei ni'a to ratou mata ia tatou. Eiaha roa'tu outou e hape i te reira—e u'i ma'itihia outou. ...

« Fatata e ono tauatini matahiti i teie nei to te Atua faaherehereraa ia outou no te tuu mai ia outou i te mau mahana hopea hou te tae-piti-raa mai o te Fatu. E riro te tahi mau taata i te taiva ; area rā te basileia o te Atua, e vai maitai noa oia no te farii i te ho'i-raa mai o to'na ra Upoo Faatere—oia o Iesu Mesia.

« Noa'tu e, e riro te ino o teie u'i mai to te anotau o Noa ra, a tamā ai te Fatu i te fenua nei na roto i te tiluvi, te vai ra te hoê taa-ê-raa rahi i teie taimē : [Oia hoi], ua faaherehere te Atua no te taimē hopea i te tahi mau tamarii puai Ta'na... o te tauturu i te amuraa i te basileia ma te upooti'a ». ⁴

Oia mau, e te mau taea'e, o tatou te tahi o Ta'na mau tamarii puai a'e. E hopoi'a na tatou ia vai ti'amā noa no te farii i te mau haamaitairaa hana-hana atoa ta to tatou Metua i te Ao ra

i faaherehere no tatou. Noa'tu te vahī ta tatou e haere, e haere atoa to tatou autahu'araa na muri iho ia tatou. Te ti'a ra anei tatou i roto i te mau vahī mo'a ? E homa, hou outou a tuu ai ia outou iho e i to outou autahu'araa i roto i te fifi na roto i te haereraa i te mau vahī e aore rā, i te amuiraa'tu i roto i te mau ohiparaa e ere i te mea ti'a no outou e aore rā, i to outou autahu'araa, a faafaavae rii e a feruri i te mau hopearaa. Ua horo'ahia mai ia tatou tata'itahi te Autahu'araa a Aarona. I roto i taua ohipa ra, e farii te taata tata'itahi i te mana tei mau i te mau taviri no te utuuturaa a te mau melahi. Te na ô ra te Peresidenei Gordon B. Hinckley e :

« Eita e ti'a ia outou ia rave i te hoê mea o te tuu mai i te hoê paruru i ropu ia outou e i te utuuturaa a te mau melahi ei maitai no outou.

« Eita e ti'a ia outou ia rave i te hoê noa a'e ohipa ino i te pae morare. Eita e ti'a ia outou ia vai parau ti'a ore. Eita e ti'a ia outou ia taviri e ia haavare. Eita e ti'a ia outou ia faahiti faufaa ore noa i te i'oa o te Atua e aore rā, ia parau i te parau ti'a ore, a farii ai i te utuuturaa a te mau melahi ». ⁵

Mai te mea e, e hi'a te hoê o outou i roto i to outou oraraa, te hinaaro nei au ia haroaroa outou ma te uiui ore, te vai ra hoê rave'a no te ho'i mai. Ua parauhia taua rave'a ra, te tatarahapa. Ua horo'a to tatou Faaora i To'na ora no te horo'a mai ia outou e ia'u nei i taua horo'a haamaitaihia ra. Noa'tu e, e ere i te mea ohie te e'a o te tatarahaparaa, area te mau fafauaraa ra, e mea

mau ia. Ua parauhia ia tatou e, « ia uteute roa ta outou mau hara ra, e riro ia mai te hiona » ⁶ « E ore au a mana'o faahou i [te reira] ». ⁷ Auê ia hoê faahitiraa e ! Auê ia haamaitairaa e ! Auê ia fafauaraa e !

Te vai ra paha te tahi pae o outou o te feruri nei no outou iho e, « Aita vau e haapa'o nei i te mau faaueraa atoa, e aita vau e rave nei i te mau mea atoa i titauhia ia'u, noa'tu rā i te reira, te maitai noa nei to'u oraraa. Ia'u i mana'o, e nehenehe au e oaoa i roto i to'u oraraa noa'tu e, aita vau e haapa'o i te mau faaueraa ». E te mau taea'e, te fafau atu nei au ia outou e, eita te reira e vai e amuri noa'tu.

Tau ava'e rii i ma'iri a'e nei, ua farii au i te hoê rata na te hoê taata tei feruri na i te hoê taimē e, e nehenehe ta'na e haapae i te mau faaueraa, e e haamaitai-noa-hia oia. Ua tatarahapa oia i teie nei, e ua faaau i to'na oraraa i ni'a i te mau parau tumu o te evanelia e i ni'a i te mau faaueraa. Te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i te hoê tuhaa o ta'na rata, i te mea e, e faaiteraa te reira no te tape'a-noa-raa te feruriraa hape : « Ua haapii au no'u iho (na roto i te rave'a paari) e, ua ti'a roa te Faaora a parau ai Oia ra e, 'E ore te taata e tia ia faaroo i te fatu toopiti ; e riro oia i te au ore atu i te hoê, e te hinaaro atu i te tahi ; e aore rā, e riro i te au atu i te hoê, e te faru'e tau'e i te tahi. O outou nei hoi, e ore e tia ia faaroo i te Atua e te Mamona. » ⁸ Ua tamata vau ma te puai, ia rave na mea e piti nei. I te pae hopea, ua parau oia e, « ua roaa ia'u te faufaa ore, te po'iri, e te vairaa o vau ana'e, o ta Satane e horo'a i te mau taata o te ti'aturi i to'na oto, to'na moemoea e ta'na mau haavare ».

No te haapaari ia tatou e no te pato'i i te mau mana atoa e huti nei ia tatou i ni'a i te e'a hape e aore rā, i te mau reo atoa e faaitoito nei ia tatou ia haere na te e'a ti'a ore, e mea ti'a ia roaa to tatou iho iteraa papū. 12 anei matahiti to outou e aore rā, 112 anei—e aore rā, i ropu i te reira—e nehenehe outou e ite na roto ia outou iho e, e parau mau te evanelia a Iesu Mesia. A tai'o i te Buka a Moromona. A feruri hohonu i ta'na mau haapiiraa. A ani i te Metua i te Ao

Te Mau Hui Mana Faatere o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei

2 no atopa 2011

TE PERESIDENIRAA MATAMUA

Henry B. Eyring
Tauturu matamua

Thomas S. Monson
Peresideti

Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti

TE PŪŪ NO TE TINO AHURU MA PITI APOSETOLO

Boyd K. Packard

L. Tom Perry

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Richard G. Scott

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

TE PERESIDENIRAA O TE HITU AHURU

Ronald A. Rasband

Steven E. Snow

Walter F. González

L. Whitney Clayton

Joy E. Jensen

Donald L. Hallstrom

Tad R. Callister

TE PŪPŪ MATAMUA O TE HITU AHURU

(ia au i te ana'ira'a piapa)

Marcos A. Adunkanis

José L. Alonso

Carlos H. Amado

Ian S. Adern

Mervyn B. Arnold

David S. Baxter

Shayne M. Bowen

Gerald Causse

Yoon Hwan Choi

Craig C. Christensen

Don K. Clarke

Carl B. Cook

Lawrence E. Conhige

Claudio R. M. Costa

LeGrand R. Curtis Jr.

Benjamin De Hoyos

John B. Dickson

Kevin R. Duncan

David F. Evans

Enrique R. Falabella

Eduardo Gavaret

Carlos A. Goady

Christoffel Golden Jr.

Gerrit W. Gong

C. Scott Gow

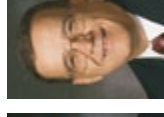
James J. Hamula

Keith K. Hilbig

Martin K. Jensen

Daniel L. Johnson

Paul V. Johnson

Patrick Kearon

Paul E. Koelliker

Erich W. Kopschke

Richard J. Moynnes

Marcus B. Nash

Brent H. Nielson

Allan F. Pucker

Kevin W. Pearson

Anthony D. Perkins

Paul B. Pieper

Raimel E. Pino

Bruce D. Porter

Dale G. Renlund

Michael T. Ringwood

Lynn G. Robbins

Joseph W. Sitari

Ulisses Soares

Gary E. Stevenson

Michael John U. Teh

José A. Tavara

Octaviano Tenorio

Juan A. Uceda

Francisco J. Vinos

W. Christopher Waddell

William R. Walker

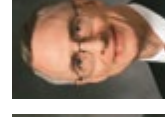
F. Michael Watson

Kazuhiko Yamashiro

Jorge F. Zeballos

Claudio D. Zivic

W. Craig Zwick

Wilford W. Andersen

Koichi Aoyagi

Randall K. Bennett

Craig A. Cardon

Bruce A. Carlson

J. Deen Connish

Keith R. Edwards

Stanley G. Ellis

Bradley D. Foster

Larry W. Gibbons

O. Vincent Haleck

Larry R. Lawrence

Per G. Molin

James B. Martino

Jairo Marzagrandi

Kent F. Richards

Gregory A. Schwitzer

Kent D. Watson

Larry Y. Wilson

TE EPISEKOPAA FAATERE RAHI

Richard C. Easley
Tauturu matamua

H. David Burton
Episekopo Faatere Kahi

Keith B. McMullin
Tauturu piti

Ua putuputu te feia mo'a no te mau mahana hopea nei na te mau vahi na te ao nei no te faaroo i te mau a'oraa o te amuiraa rahi « na roto i to'na iho reo » (PH&PF 90:11). I nia i te hoho'a na te pae aui haere atu i te pae atau i ni'a o te mau melo no te Ekalesia no Johannesburg, Afirita Apatoa ; Salvador, Paratira ; San Salvador, El Salvador ; Montreal, Quebec, Canada ; Montalban, Firipino ; Gómez Palacio, Mehiko ; e Tokyo, Tapone.

ra e parau anei te reira. Ua fafauhia mai ia tatou e, « ia ui atu outou ma te aau hinaaro mau ma te mana'o papu, e ma te faaroo i te Mesia, na'na ia e faaite mai i te parau mau ia outou na roto i te mana o te Varua Maitai ».⁹

Ia ite ana'e tatou e, e parau mau te Buka a Moromona, e ite atoa ia tatou e, ua riro o Iosepha Semita ei peropheta e ua ite oia i te Atua te Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia. E ite atoa tatou e, ua faaho'ihia mai te evanelia i teie mau mahana hopea nei na roto ia Iosepha Semita—e tae noa'tu i te faaho'i-raahia mai te Autahu'araa a Aarona e a Melehizedeka.

Ia roaa ana'e to tatou iteraa papû, e hopoi'a ia na tatou i te faaiteraa i te reira iteraa papû ia vetahi ê. E rave rahi o outou te mau taea'e tei tavini ei misionare na te ao nei. E rave rahi o outou e te mau tamaroa o te tavini arau a'e iho. A faaineine ia outou iho i teie nei no taua taime ra. A haapapû e, e mea ti'amâ outou no te tavini.

Mai te mea e, ua ineine tatou no te faaite i te evanelia, ua ineine ia tatou no te pahono i te a'o a te Aposetolo Petero, tei faaitoito mai e, « Ia vai ineine â outou ia parau atu i te taata atoa ia ui mai ia outou i te tiaturi i roto ia outou na ».¹⁰

E roaa ia tatou te mau taime i roto i to tatou oraraa no te faaite i to tatou ti'aturiraa, noa'tu e, aita tatou i ite i te mau taime atoa e, eaha te taime e anihia mai ai tatou ia rave i te reira. Ua tupu te hoê ohipa mai te reira te huru i ni'a ia'u i te matahiti 1957, a rave ai au i roto i te ohipa haaparare parau, e ua anihia ia'u ia haere i Dallas, Texas, tei parau-atoa-hia i te tahi taime e, « te oire o te mau ekalesia », no te paraparau i roto i te hoê rururua no te ohipa imiraa faufaa. I muri a'e te rururua, ua haere atu vau na ni'a i te pereoo uta taata mata'ita'i na roto i te oire. Ia tere matou na mua i te mau fare pureraa rau, e parau to matou taata faahoro pereoo e, « I te pae aui te ite nei outou i te fare pure-raa Metodi », e aore râ, « I te pae atau o te katetara Katorika ia ».

I to matou tereraa na mua i te hoê fare hamanihia i te pereti uteute, tei

ni'a rii i te aivi te vairaa, ua parau maere a'e ra te taata faahoro pereoo e, « Tera fare, o te vahi ia i reira te mau Momoni e putuputu ai ». Ua tuo maira te hoê vahine i muri i te pereoo e, « E te taata faahoro, e nehenehe anei ta oe e paraparau rii mai i te tahi mau mea no ni'a i te mau Momoni ? »

Ua tape'a a'era te taata faahoro i te pereoo i te hiti o te porumu, ua fariu maira i to'na parahiraa e pahono mai nei e, « E mama, ta'u noa i ite no ni'a i te mau Momoni maori râ, te putuputu nei ratou i roto i tera fare pereti uteute. Te vai ra anei te hoê taata i ni'a i teie pereoo tei ite i te hoê mea no ni'a i te mau Momoni ? »

Ua tia'i a'era vau no te pahono i te tahi taata. Ua hi'o vau i te hpho'a mata o te taata no te ite i te tapa'o mauruuru, i te hinaaro ia paraparau. Aita roa'e. Ua ite a'e ra vau e, tei ia'u te raveraa mai ta te Aposetolo Petero i parau ra, « Ia vai ineine â outou ia parau atu i te taata atoa ia ui mai ia outou i te tiaturi i roto ia outou na ». Ua ite atoa a'e ra vau i te parau mau o te parau ra e, « Ia tae mai te taime no te faaotiraa, ua ma'iri ia te taime no te faaineineraa ».

I roto i te maoraraa hoê 15 minuti e aore râ, mai te reira rii, ua ti'a ia'u ia faaite i te mau taata i roto i te pereoo i to'u iteraa papû no ni'a i te Ekalesia e ta tatou mau ti'aturiraa. Ua oaoa roa vau no to'u iteraa papû, e ua oaoa i te mea e, ua ineine au no te faaite i te reira.

Ma to'u aau atoa e to'u varua atoa, te pure nei au ia ti'a i te mau tane atoa e mau nei i te autahu'araa ia faatura i te reira autahu'araa e ia haapa'o i te ti'aturiraa tei horo'ahia mai i te taime a horo'ahia mai ai te reira autahu'araa. E mata na tatou tata'itahi o te mau nei i te autahu'araa a te Atua ia ite eaha ta'na e ti'aturi nei. E mata na tatou i te faaitoito e i te faaineine no te ti'a no te mau mea ta tatou e ti'aturi nei, e mai te peu e, e titauhia ia tatou ia ti'a o tatou ana'e, ia rave hoi ia tatou i te reira ma te itoitou, ma te haapuaihia na roto i te iteraa e, te ti'araa mau, eita tatou e ti'a o tatou ana'e mai te mea e, e ti'a tatou e to tatou Metua i te Ao ra.

Ia hi'o ana'e tatou i te horo'a nehenehe tei horo'ahia mai ia tatou nei—« ua haamau-roa-hia'tu te mau ti'araa no te autahu'araa i te mau mana no te ra'i ra »—ia riro ia to tatou mana'o papû ei tia'i e ei paruru i te reira, e ia ti'amâ no to'na ra mau fafauaraa rarahi. E te mau taea'e, e mata na tatou i te pee i te mau arata'iraa a te Faaora ia tatou, o te itehia i roto i te Buka 3a Nephi : « E faateitei i to outou maramarama, ia anaana'tu i to te ao nei. Inaha, o vau ia te maramarama ta outou e faateitei i nia— maori râ o ta'u i rave i mua ia outou ra ».¹¹

Te pure nei au ia tamau noa tatou i te pee i taua maramarama ra e ia faateitei i te reira i ni'a ia ite mai to te ao atoa nei, o ta'u pure e ta'u haamaitairaa i ni'a i te feia e faaroo mai nei i to'u reo, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. David Brooks, « If It Feels Right... », *New York Times*, 12 no tetepa 2011.
2. Alfred, Lord Tennyson, « Sir Galahad », i roto *Poems of the English Race*, ma'itihia Raymond Macdonald Alden (1921), 296.
3. A hi'o 1 Nephi 8: 26–28.
4. Ezra Taft Benson, « In His Steps » (Church Educational System fireside, 8 no feppure 1987); a hi'o ato'a « In His Steps », i roto *1979 Devotional Speeches of the Year : BYU Devotional and Fireside Addresses* (1980), 59.
5. Gordon B. Hinckley, « Personal Worthiness to Exercise the Priesthood », *Liahona*, Tiurai 2002, 59.
6. Isaia 1:18.
7. Ieremia 31:34.
8. Mataio 6:24.
9. Moroni 10:4.
10. 1 Petero 3:15.
11. 3 Nephi 18:32.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Hoê Ite

Ua riro te Buka a Moromona ei arata'i maitai roa'e no te haapii eaha te huru no ta tatou raveraa e nahea ia haamaitai atu â.

Te mauuru nei au no teie haamaitairaa ia paraparau atu ia outou i teie Sabati i roto i te hoê amuiraa rahi a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Ua farii te mau melo atoa no te Ekalesia i te hoê â hopoi'a mo'a. Ua farii tatou i te reira e ua fafau tatou ia amo i te reira i te taima a bapetizohia'i tatou. Te haapii nei tatou mai roto mai i te mau parau a Alama, te peropheta rahi no te Buka a Moromona, i te mea ta tatou i fafau i te Atua e e riro mai tatou: « ia oto, a oto ai te feia oto ra ; oia ia, e ia haamahanahana ia ratou i tei au ia haamahanahania ra, e ia tia ei ite o te Atua i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa ta outou e parahi ra, e ia tae noa'tu i te poheraa, ia faaorahia outou e te Atua, e ia amuihia i roto i to te tia-faahou-raa matamua, ia noaa te ora mure ore ia outou ».¹

O te hoê ia hopoi'a mo'a e te hoê fafaua hanahana no ô mai i te Atua ra. Ta'u poro'i i teie mahana o te hoê ia poro'i faaitoitaraa. Mai ta te Buka a Moromona i haamaramama i te hopoi'a ia tatou, e arata'i ato'a te reira ia tatou i ni'a i te e'a no te ora mure ore.

A tahi, ua fafau tatou ia riro ei taata

aroha. Te piti, ua fafau tatou ia riro ei mau ite no te Atua. E te toru, ua fafau tatou ia faaoroma'i. Ua riro te Buka a Moromona tei arata'i maitai roa'e no te haapii eaha te huru no ta tatou raveraa e nahea ia haamaitai atu â.

E haamata na tatou na roto i te riroraa ei taata aroha. E e faahaamana'o ia vau ia outou i te mau ohipa tei tupu iho nei. E rave rahi o outou tei haa i roto i te hoê mahana no te taviniraa. E rave rahi tauasini tei faanahonahohia na te ao taatoa nei.

Ua pure te hoê apooraa a to outou Feia Mo'a ia ite eaha te taviniraa ia opua. Ua ani ratou i te Atua ia ite e o vai te ti'a ia tatou ia tavini, e eaha te huru taviniraa, e o vai te anihia ia haere mai e tavini. Ua pure atoa paha ratou ia ore ia mo'ehia te mau ope e te pape inu. Te mea hau atu ra i te faufaa, ua pure ratou e ia farii te taato'araa o te feia tei tavini e te feia tei tavinihia i te aroha o te Atua.

Ua ite au e ua pahonohia taua mau pure ra i roto ihoa ra i te hoê paroita. Hau atu i te 120 melo tei horo'a i to ratou taima no te tauturu. I roto i na hora e toru, ua tamâ ratou i te aua o te hoê fare pureraa i roto i to tatou oire. E ohipa rahi e te oaoa atoa. Ua

mauruuru te mau orometua no taua ekalesia ra. Ua ite te feia atoa tei haa amui i taua mahana ra i te tahoêraa e te here rahi. Ua parau atoa mai te tahi e ua oaoa ratou i te hutihutiraa i te aihere e te tapupuraa i te mau raau rii.

Ua tauturu te mau parau no roto mai i te Buka a Moromona ia ratou ia ite i te tumu no te reira. Ua parau te Arii Beniamina i to'na nunaa, « Ia ite hoi outou e, a tavini ai outou i te taata nei, te tavini ia outou i to outou Atua ra ».² Ua haapii o Moromona na roto i ta'na iho mau parau i roto i te Buka a Moromona e « O te aroha... o te hinaaro mau ia i te Mesia, e ore roa ia e mou ; e o te itea te aroha i roto ia'na i te mahana hopea ra, e maitai ia to'na ».³

E tape'a te Fatu i Ta'na fafaua ia outou ia tape'a ana'e outou i ta outou fafaua. A tavini ai outou ia vetahi ê No'na, e faati'a ia Oia ia outou ia ite i To'na aroha. E i muri mai, e riro mai ia te mau mana'o aroha ei tufaa no to outou iho natura. E e farii ia outou i te haapapûraa a Moromona i roto i to outou aau a tamau noa'i outou i te taviniraa ia vetahi ê i roto i te oraraa, e maitai ia outou.

Mai ta outou i fafau i te Atua ia riro ei taata aroha, ua fafau atoa outou ia riro ei ite No'na i te mau vahi atoa i reira outou na roto i to outou oraraa. Faahou â, ua riro te Buka a Moromona ei arata'i maitai roa'e ta'u i ite no te tauturu ia tatou ia tape'a i taua fafaua ra.

Ua anihia vau i te hoê taima ia paraparau i te hoê oro'a opereraa parau tu'ite i te hoê fare haapiiraa teitei. Ua hinaaro te peresideni o te haapiiraa teitei e titau manihini i te Peresideni Gordon B. Hinckley, aita râ oia i vata. No reira, ua farii au i te titauraa manihini. E melo apî roa vau no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo.

Ua pe'ape'a rii te taata tei ani mai ia'u ia paraparau a ite ai oia no ni'a i ta'u mau hopoi'a ei Aposetolo. Ua niuniu mai oia ia'u no te parau mai e ua taa ia'na i teie nei ta'u hopoi'a ei ite no Iesu Mesia.

Ma te reo etaeta ua parau mai oia ia'u e eita e nehenehe ia'u ia faaohipa

i taua ti'araa ra i roto i ta'u a'oraa. Ua faaite mai oia e te faatura nei te fare haapiiraa teitei i te mau taata no te mau huru faaroo atoa, e tae noa'tu te feia o te huna i te oraraa o te hoê Atua. Ua tapiti oia i te parau mai e « Eita e nehenehe ia oe ia faaohipa i ta oe hopoi'a i ônei ».

Ua vaiiho vau i te niuniu ma te mau uiraa hohonu i roto i to'u feruriraa. E ti'a anei ia'u ia parau atu i te fare haapiiraa teitei e eita ia vau e tape'a i ta'u fafauraa no te paraparau ? E piti noa iho hepetoma hou te oro'a. Ua faaarahia ho'i e e tae atu vau. Eaha te tupu mai i ni'a i te i'oa maitai o te Ekalesia ia ore au e tape'a i ta'u fafauraa ?

Ua pure au no te ite eaha ta te Atua e hinaaro ia'u ia rave. Ua tae mai te pahonora ma te maere no'u iho. Ua ite au e ua riro vau mai ia Nephi, Abinadi, Alama, Amuleka e te mau tamaroa a Mosia. Ua riro ratou e mau ite mata'u ore no Iesu Mesia i mua i te ati pohe.

No reira aita'tu ia e rave'a ê atu maori râ ia faaineine. Ua ma'imi au i te mau mea atoa e nehenehe ia'u ia ite no ni'a i te fare haapiiraa teitei. A fatata mai ai te mahana no te a'oraa, ua rahi to'u mana'o pe'ape'a e ua puai atu â ta'u mau pure.

Mai te semeio o te vahi-raa-hia te Miti Uteute, ua ite au i te hoê parau apî i roto i te ve'a. Ua faahanahanahia te fare haapiiraa teitei no te raveraa i te hoê â ohipa ta te Ekalesia i haapii i te rave i roto i ta tatou mau tauturu-raa i te taata na te ao nei. E no reira ua faaite au i roto i ta'u a'oraa i te mau mea ta tatou e ta ratou i rave no te haamaitai i te mau taata i roto i to ratou hinaaro rahi. Ua parau vau e ua ite au e o Iesu Mesia te tumu no te mau haamaitairaa tei tae mai i roto i te oraraa o te mau taata ta tatou e ta ratou i tavini.

I muri a'e i te oro'a ua ti'a mai te mau taata no te haapopou, te hoê mea i ore i matauhia e au. Ua maere au e ua pe'ape'a rii au. Ua haamana'o vau i te mea i tupu ia Abinadi. O Alama ana'e tei farii i to'na iteraa. I taua pô râ, i te hoê tamaaraa rahi, ua faaroo vau i te peresideni no te fare haapiiraa teitei i te parauraa e ua faaroo oia i

roto i taua a'oraa ra i te mau parau a te Atua.

Area, e mea varavara roa taua huru faati'amâraa ra i roto i to'u iteraa rau ei ite no te Mesia. E mea papû râ te mana o te Buka a Moromona i ni'a i to outou huru taata, to outou mana e to outou itoito ia riro ei ite no te Atua. E faateitei, e arata'i e e faaitoito te haapiiraa tumu e te mau hi'oraa itoito i roto i taua buka ra ia outou.

E haamaitaihia ia te mau misionare atoa o te poro i te i'oa e te evanelia a Iesu Mesia na roto i te tai'oraa i te Buka a Moromona i te mau mahana atoa. E tauturuhia ia te mau metua e fifi nei i te faaô i te hoê iteraa papû no ni'a i te Faaora i roto i te aau o te hoê tamarii ia imi ana'e ratou i te hoê rave'a no te afa'i mai i te mau parau e te mana o te Buka a Moromona i roto i te utuafare e te mau oraraa atoa i roto i to ratou utuafare. Ua itehia e parau mau te reira no tatou.

E nehenehe ta'u e ite e, te tupu nei te semeio i roto i te mau pureraa oro'a e te mau piha haapiiraa atoa a te Ekalesia ta'u i haere atu. Te faaite nei te feia a'o e te mau orometua haapii i te here e te ite paari no te mau papa'iraa mo'a, te Buka a Moromona ihoa ra. E tupu papû mai to ratou iho mau iteraa papû mai roto roa mai i to ratou mau aau. Te haapii nei ratou ma te haapa-pûraa rahi e te faaite papû nei ratou ma te puai.

Te ite nei au i te mau tapa'o e te rave maitai nei tatou i te tufaa toru no te fafauraa ta tatou i rave i te bapetizora. Ua fafau tatou i te faaoroma'i, i te haapa'o i te mau faauerua a te Atua a ora noa'i tatou.

Ua haere atu vau i te fare ma'i no te farerei i te hoê hoa vahine tahito tei roohia i te ma'i mariri-ai-taata. Ua afa'i au na muri ia'u ta'u na tamahine apî e piti. Aita vau i mana'o e e taa mai oia ia raua. Te ti'a haati noa ra

to'na iho utuafare i to'na ro'i a tomo atu ai matou.

Ua hi'o mai oia e ua ataata mai. E haamana'o noa â vau i to'na hoho'a mata a ite ai oia e ua afa'i mai maua i ta maua na tamahine na muri ia maua. Ua ani oia ia raua ia tapiri atu i to'na ra ro'i. Ua parahi oia, ua tauahi mai ia raua e ua faaite atu ia raua i to'na ra utuafare. Ua paraparau oia no ni'a i te maitai o taua na tamahine ra e piti. E au ra e te faaite ra oia i te mau tamahine hui arii i te mau taata hui arii.

Ua mana'o vau e e hope oioi ta matou fareireira. Oia mau, ua mana'o vau, ua rohirohi oia. I to'u râ hi'oraa e au râ e e ua mo'e ê atu to'na paari. E mea oraora maitai oia e ua î mau oia i te here no matou paatoa.

E au ra e te oaoa ra oia i te taima mai te mea ra e ua faaea te tau. No te Fatu ua horo'a oia i te rahiraa o to'na oraraa i te atuaturaa i te mau tamarii. Ua ite oia na roto i te aamu o te Buka a Moromona e ua rave tata'itahi te Faaora tei ti'afaahou mai i te mau tamarii rii, haamaitai ihora ia ratou, e oto ihora no te oaoa.⁴ E ua ite oia iho i taua oaoa ra i nehenehe ai ia'na ia faaoroma'i i roto i Ta'na taviniraa aroha e tae noa'tu i te hope'a.

Ua ite mata vau i taua iho â semeio ra i roto i te piha o te hoê taata tei tavini itoitou, i mana'o ai au e ua nava'i ta'na taviniraa no te faafaaea.

Ua ite au e ua farii oia i te rapaauraa roa e te mauui no te hoê ma'i ta te mau taote i parau e e ma'i pohe. Aita ratou i horo'a i te tahi atu â rapaaruraa aore râ rave'a ê atu.

Ua arata'i atu ta'na vahine faaipoipo ia'u i to'na piha i roto i to raua fare. I reira oia i te taravaraa i ni'a i to'na tua, i ni'a i te ro'i tei faaineine-maitai-hia. Ua oomo oia i te hoê ahu uouo tei auri-apî-hia, te hoê taamu arapo'a e te mau taa apî.

Ua ite oia i te hi'oraa maere rahi i roto i to'u mata, ua ataata hau noa e ua parau mai, « I muri a'e i to oe haamaitairaa ia'u, ua hinaaro vau ia ineine i te pahono i te piiraa ia ti'a e ia rave i to'u ro'i e ia haere e rave i te ohipa. Ua nehenehe ia'u ia ite e ua ineine oia no ta'na uiuiraa e te Fatu, o Ona hoi ta'na i tavini ma te itoitou.

Ua riro oia ei hoho'a no te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei tei faafariu-mau-hia, ta'u i farerei pinepine i muri a'e i to ratou horo'araa i te hoê oraraa tei î i te taviniraa tuutuu ore. Ua rohi mau ratou.

Teie ta te Peresideni Marion G. Romney i parau : « I roto i te taata tei faafariu-mau-hia, e pohe mau ia te hinaaro i te mau mea e ore e tano i te evanelia a Iesu Mesia e e mono ia te aroha o te Atua i te reira mana'o ma te faaotiraa papû ia haapa'o i ta'na mau faaueraa ».⁵

O taua faaotiraa ra o ta'u i ite rahi e te pinepine i roto i te mau pîpî itoitou a Iesu Mesia. Mai te tuahine tei farii mai i ta'u na tamahine e te taata i roto i to'na mau taa apî tei ineine i te ti'a e i te haere, ua pee ratou i te faauearaa a te Faaora e tae noa'tu i te hope'a. Ua ite paato'a outou i te reira.

E nehenehe ta outou e ite faahou i te reira mai te mea e ho'i outou i roto i te Buka a Moromona. E faahiahia noa â vau i roto i to'u mafatu, ia tai'o vau i teie mau parau a te hoê tavini paari taiâ ore a te Atua : « I teie nei â hoi, ua rurutaina noa to'u nei tino taatoa a tamata'i au i te a'o atu ia outou na ; ua tauturu mai râ te Fatu te Atua ia'u nei, e ua faatia mai hoi ia'u ia parau atu vau ia outou na ».⁶

E noa'a ia ia outou te itoitou, mai ia'u nei, mai roto mai i te hoho'a no

te faaoroma'iraa ta Moromoni i horo'a mai ia tatou. O ona ana'e iho i roto i ta'na taviniraa. Ua ite oia e ua fatata mai te hopea o to'na oraraa. A faaroo na i ta'na i papa'i no te maitai o te feia tei ore â i fanauhia mai e te mau huai a to'na mau enemi tahuti nei : « Oia mau, e haere mai i te Mesia ia maitai roa outou ia'na, e taaea ia outou iho eiaha e rave noa'tu i te mea paieti ore ra, e ia faarue outou i te mau mea paieti ore ra, e ia aroha atu i te Atua ma to outou aau atoa, e te mana'o atoa, e te puai atoa, ei reira e navai ai to'na aroha ia riro outou ei taata maitai roa i te Mesia ra ».⁷

Ua horo'a Moroni i taua iteraa ra ei poro'i hope'a no to'na ora e ta'na taviniraa. Ua poro oia i te aroha mau mai ta te mau peropheta i na reira i roto i te Buka a Moromona. Ua apiti atu oia i to'na iteraa no ni'a i te Faaora a fatata mai ai te pohe i mua ia'na. E tamarii oia na te Atua tei faafariu-mau-hia o ta tatou atoa e nehenehe e riro mai : tei î i te aroha, tei riro ei ite tamau e te mata'u ore no te Faaora e Ta'na evanelia, e tei faaoti ia faaoroma'i e tae noa'tu i te hope'a.

Ua haapii mai Moroni i te mea e titauhia ia tatou. Ua parau oia e e te taahiraa matamua no te faafariuraa hope roa o te faaroo ia. E faatupu ia te tai'oraa i te Buka a Moromona na roto i te pure i te faaroo i te Atua te Metua,

i Ta'na ra Tamaiti Here, e i Ta'na ra evanelia. E faatupu ia te reira i to outou faaroo i te mau peropheta a te Atua, no mutaa ihora e no teie anotau.

E nehenehe te reira e haafatata'tu ia outou i te Atua hau atu i te tahi atu buka. E nehenehe te reira e haamaitai atu â i te hoê oraraa. Te ti'aoro atu nei au ia outou ia rave i te mea ta to'u hoa misionare i rave. I to'na taure'are'araa a faaru'e atu ai oia i to'na utuafare no te imi i te tahi atu â oaoa, ua tuu te tahi taata i te hoê Buka a Moromona i roto i te hoê afata ta'na i ta'ita'i atu na muri ia'na.

Ua ma'iri te mau matahiti. Ua tere atu oia mai tera vahi i tera vahi na te ao nei. I te hoê mahana o oia ana'e ra e ma te oaoa ore ua ite oia i te afata. Ua î te afata i te mau mea ta'na i ta'ita'i atu na muri ia'na. I raro i te afata, ua ite oia i te Buka a Moromona. Ua tai'o oia i te fafauraa e vai ra i roto e ua tamata i te reira. Ua ite oia e e parau mau te reira. Ua tau tau iteraa ra i to'na oraraa. Ua ite oia i te oaoa hau atu i ta'na i ite i roto i ta'na mau moemoea.

Aita paha ta outou Buka a Moromona e tai'ohia no te rahi o ta outou mau ohipa e te hopoi'a i te mau mahana atoa. Te taparu nei au ia outou ia tai'o e ia tuatapapa pinepine i te reira. Tei roto hoi i te reira te îraa o te evanelia a Iesu Mesia, o te reira ana'e hoi te e'a no te ho'i atu i te Atua ra.

Te vaiho nei au ia outou i to'u iteraa papû e te ora nei te Atua e e pahono mai Oia i ta outou mau pure. O Iesu Mesia te Faaora o te ao. Ua riro te Buka a Moromona ei ite mau e te papû i te mea e te ora nei Oia e o Oia to tatou Faaora ora tei ti'afaahou.

Te Buka Moromona o te ite mau ia e te faufaa no Iesu Mesia. I teie nei te vaiho nei au ia outou to'u iteraa na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mosia 18:9.
2. Mosia 2:17.
3. Moroni 7:47
4. Hi'o 3 Nephi 17:21–22.
5. Marion G. Romney, i roto i te Conference Report, Atopa 1963, 23.
6. Mosia 2:30.
7. Moroni 10:32

Na Elder Robert D. Hales

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te Ti'aturiraa i te Fatu : Ia Tupu To Oe ra Hinaaro

Te tumu no to tatou oraraa i ni'a i te fenua nei o te tupuraa ia, te faarahiraa, e ia haapuaihia na roto i to tatou iho mau iteraa rau.

I teie po'ipo'i sabati, te haamauruuru nei e te faaite papû nei matou e te ora mau nei to tatou Faaora. Ua faaho'ihia mai Ta'na evanelia na roto i te peropheta ra o Iosepha Semita. E parau mau te Buka a Moromona. Te arata'ihia nei tatou i teie mahana e te hoê peropheta ora, te peresideni Thomas S. Monson. E te mea hau atu i te faufaa rahi, te faaite hanahana atu nei matou no te Taraehara a Iesu Mesia e te mau haamaitairaa mure ore no roto mai i te reira.

I te mau ava'e i ma'iri a'enei, ua rave au i te taima no te tuatapapa e no te haapii hau atu â i ni'a i te tusia taraehara a to tatou Faaora e nahea Oia i te faaineineraa Ia'na iho no te rave i taua horo'araa mure ore na roto tatou tata'itahi.

Ua haamata To'na faaineineraa i roto i te oraraa hou te tahuti nei a tia'i ai Oia i To'na ra Metua, ma te parau e « Ia haapaohia to oe hinaaro, e no oe te hanahana e a muri noa'tu ». ¹ Ma te haamata i taua taima ra e ma te tamau

noa â i teie nei mahana, ua faaohipa Oia i To'na ti'amâraa no te farii e no te faatupu i te opuaraa a to tatou Metua i te Ao ra. Te haapii mai nei te mau papa'iraa mo'a ia tatou e i To'na apîraa ra ua haere atu Oia e rave rave « i ta [To'na] Metua e tia'i » ² e ua « tiaturi Oia i te Atua no te taima e tae mai ai te taima no ta'na taviniraa ». ³ I te 30raa o To'na matahiti, ua faaoroma'i oia i te faahemaraa fifi e ua ma'iti râ oia i te pato'i, ma te parau e, « E haere ê atu oe, e Satani ». ⁴ I Gesetemane, ua tiaturi Oia i To'na Metua ma te parau e, « ia tupu râ to oe hinaaro eiaha to'u », ⁵ e ua faaohipa oia i To'na ti'amâraa ia mauui no ta tatou mau hara. Na roto i te haamâ o te hoê haavâraa i mua i te huiraatira e te mauui no te faasataurora, ua tia'i Oia i To'na Metua, ma te ineine e « i paruparu râ oia i ta tatou nei hara... [e] i tairihia oia i ta tatou nei ino ». ⁶ E tae noa'tu i te taima a tuo ai Oia, « E tau Atua, e tau Atua, eaha oe i faarue mai ai ia'u ? » ⁷ ua tiaturi Oia i To'na Metua—ma te faaohipa i

ite i te ohipa na roto i teie mau mea atoa nei e... ei maitai no [tatou] »¹³

E maramarama noa anei tatou i to tatou mau tamataraa ? Eita anei tatou i te tahi taime e ui e, « E te Atua, teihea ra oe ? »¹⁴ Oia ia ! Ia pohe ana'e te hoê vahine faaiipoipo, e ui ia te tane. Ia tupu ana'e te hoê fifi i te pae moni i roto i te hoê utuafare, e ui ia te hoê metua tane. Ia haapa'o ore ana'e te mau tamarii, e heva ia te hoê metua vahine e e oto ia te metua tane. Oia ia, « ia tapae noa mai te oto i te ahiahi ; e riro râ i te oaoa i te po'ipo'i ».¹⁵ I reira ra, i te tata'iao o to tatou faaroo e to tatou ite tei faarahihia, e ti'a tatou i ni'a e e ma'iti tatou i te ti'aturi i te Fatu, ma te parau e, « Ia haapaohia to oe hinaaro ».¹⁶

Eaha ia te auraa ia ti'aturi i te Fatu ? I roto i te mau papa'iraa mo'a, te auraa o te parau ti'aturi o te tia'i ia, ia hi'o i mua e ia ti'aturi. E titau te tia'i e te ti'aturi i te Fatu i te faaroo, te faaoroma'i, te haehaa, te mārû, te haapa'oraa i te mau faaueraa e te tape'araa e tae noa'tu i te hope'a.

Te auraa o te ti'aturiraa i te Fatu o te tanuraa ia i te huero no te faaroo e te faaamuraa i te reira « ma te itoitohi rahi, e... te faaoroma'i hoi ».¹⁷

Te auraa o te pureraa ia mai ta te Fatu i rave—i te Atua, to tatou Metua i Ao ra—ma te parau e : « Ia tae to oe ra hau. Ia haapaohia to oe hinaaro ».¹⁸ O te hoê pure o ta tatou e pûpû ma to tatou aau ato'a na roto i te i'oa o te Faaora o Iesu Mesia.

Te ti'aturiraa i ni'a i te Fatu, o te feruriraa ia i roto i to tatou mau aau e te « farii[raa] hoi i te Varua Maitai » ia nehenehe ia tatou ia ite « i te mau mea atoa ta tatou e rave ».¹⁹

A pee ai tatou i te mau faaiteraa a te Varua , e ite ia tatou e « na te pohe e faatupu i te faaoroma'i »²⁰ e haapii ia tatou i te « tamau noa i te faaoroma'i e tae noa'tu i te taime [tatou] e maitai roa'i ra ».²¹

Te ti'aturiraa i ni'a i te Fatu o te « tamau maite ia »²² e « ia haere tia'tu outou i mua » na roto i te faaroo, « ma te tia'i papû roa ».²³

Oia hoi « ma te ti'aturi ana'e i te maitai o te Mesia »²⁴ e « ma [To'na] aroha i te tururaa [ia tatou, ma te

To'na ti'amâraa no te faaore i te hapa a to'na mau enemî,⁸ ua haapa'o i To'na metua vahine,⁹ e ua tape'a e tae noa'tu ua hope To'na oraraa e Ta'na misioni tahuti.¹⁰

Ua feruri pinepine noa vau, no teaha ra te Tamaiti a te Atua e Ta'na mau peropheta mo'a e te mau feia mo'a haapa'o atoa e farii ai i te mau tamataraa e te mau ati, e tae noa'tu i te taime a tamata ai ratou i te rave i te hinaaro o te Metua i te Ao ra ? No teaha e mea fifi roa no ratou ihoâ ra ?

Te mana'o nei au ia Iosepha Semita, tei faaoroma'i i te ma'i ei hoê tamaroa e te hamani-ino-raa i te roaraa o to'na oraraa. Mai te Faaora ua tuo oia, « E te Atua, teihea ra oe ? »¹¹ E tae noa'tu i te taime e au ra o oia ana'e ra, ua faaohipa oia i to'na ti'amâraa no te tia'i i te Fatu e no te faatupu i te hinaaro a to'na Metua i te Ao ra.

Te mana'o nei au i to tatou mau tupuna pionie, tei ti'avaruhia mai Nauvoo mai e tei tere na roto i te mau

afaa—ma te faaohipa i to ratou ti'amâraa no te pee atu i te hoê peropheta noa'tu ua faaoroma'i ratou i te ma'i, te ereraa i te mau mea no te oraraa nei, e te pohe o vetahi. No teaha ia taua huru ati ri'ari'a ra ? Eaha te hope'araa ? Eaha te tumu ?

A ui ai tatou i teie mau uiraa, e ite ia tatou e te tumu no to tatou oraraa i ni'a i te fenua nei o te tupuraa ia, te faarahiraa, e ia haapuiahia na roto i to tatou iho mau iteraa rau. Nahea ia tatou ia rave i te reira ? Te horo'a mai nei te mau papa'iraa mo'a i te hoê pahonoraia ia tatou i roto i te hoê noa parau ohie : « e ti'aturi ia Iehova ra ».¹² Ua horo'ahia mai te mau tamataraa e te mau fifi ia tatou paatoa. Te faati'a nei teie mau tamataraa tahuti ia tatou e i to tatou Metua i te Ao ra ia ite mai te mea e faaohipa tatou i to tatou ti'amâraa ia pee i Ta'na Tamaiti. Ua ite a'ena Oia, e tei ia tatou ra te rave'a no te haapii mai, e noa'tu eaha te fifi o to tatou huru oraraa, « e noaa ia [tatou] te

parau e] : Ia ravehia to oe na hinaaro, E te Fatu e, eiaha to matou nei ».²⁵

A ti'aturi ai tatou i ni'a i te Fatu e « tamau maite ia [tatou] i te haapao i te mau faaue »,²⁶ ma te ite e, e « faaea tatou i to [tatou] mau pohe ra ia tae i te mahana e muri ra ».²⁷

E « eiaha [tatou] e faaru'e i to [tatou] itoito »²⁸ e « te mau mea atoa i haama-maehia'i [tatou] ra e faaairo-amui-hia ia ei maitai no [tatou] ».²⁹

E tae mai ia taua mau ati ra na roto i te mau huru atoa. Te faahaamana'o mai nei te ohipa tei tupu ia Ioba ia tatou i te mea e nehenehe e titauhia ia tatou ia faaoroma'i. Ua ere Ioba i te taatoaraa o ta'na mau faufaa, e tae noa'utu i to'na fenua, to'na fare, e te mau animala ; te mau melo no to'na utuafare ; to'na roo maitai ; to'na ea e tae noa'utu i to'na feruriraa. Noa'utu te reira, ua ti'aturi oia i te Fatu e ua faaite i to'na iho iteraa papû puai : Ua parau oia :

« Ua ite hoi au e, te ora ra te faaora ia'u, e ia tae i te hopea ra e tia mai ai oia i nia i te fenua nei :

« E ia pohe [au]... i teie nei ma'i, e hi'o â vau i te Atua i roto i tau tino nei ».³⁰

« E pohe â hoi au ia'na, e tiaturi â râ vau ia'na ».³¹

Noa'utu te mau hoho'a faahiahia o Ioba, a te mau peropheta e o te Faa-ora, e ite ia tatou e e mea fifi ia ti'aturi i te Fatu, i te taime ihoa râ aita tatou e taa maitai i Ta'na opuaraa e i ta'na mau fâ no tatou. Te rahiraa o te taime, e tae mai taua iteraa ra « te faaue na nia iho i te faaue, e [te] a'o na nia iho i te a'o ».³²

Ua haapii mai au i roto i to'u nei oraraa e eita vau i te tahi mau taime e farii i te hoê pahonora a i te hoê pure no te mea ua ite te Fatu e aita vau i ineine. Ia pahono mai oia, e mea pinepine e mea na roto ia i « te tahi vahi iti i ò nei e mai reira hoi ei ô te tahi vahi iti ».³³ no te mea o tera ana'e te taatoaraa o te mea ta'u e nehenehe e farii aore râ ta'u i ineine i te rave.

E mea pinepine tatou i te pure no te faaoroma'i, ua hinaaro râ tatou i te reira i tera ihoa taime ! I to'na taure'a-re'araa, ua pure te peresideni David O. McKay no te hoê iteraa papû no ni'a i

te parau mau o te evanelia. E rave rahi mau matahiti i muri mai, a tavini ai oia i ta'na misioni i te fenua Etotia, ua tae mai taua iteraa ra. Ua papa'i oia i muri mai, « Ua riro te reira ei haapapûraa ia'u e e pahonohia mai te pure mau i te 'tahi taime, i te tahi vahi' ».³⁴

Eita paha tatou e ite ahea aore râ nahea te mau pahonora a te Fatu e horo'ahia mai ai, e tae mai râ te mau pahonora a i roto i To'na taime e Ta'na rave'a. E tia'i paha tatou no te tahi mau pahonora a e tae noa'utu i muri a'e i te poheraa. E parau mau paha te reira no te tahi mau fafauraa i roto i ta tatou mau haamaitairaa patereareha e no te tahi mau haamaitairaa tei horo'ahia i te mau melo no te utuafare. Eiaha tatou e faaea i te ti'aturi i te Fatu. E mea mure ore Ta'na mau haamaitairaa, e ere no te taime rii noa.

Te horo'a mai nei te ti'aturiraa i te Fatu ia tatou i te hoê rave'a faufaa rahi no te ite e te vai nei e rave rahi mau taata o te ti'aturi nei ia tatou. Te ti'aturi nei ta tatou mau tamarii ia faaite tatou i te faaoroma'i, te here e te taaraa ia ratou. Te ti'aturi nei to tatou mau metua ia tatou ia faaite i te aau mauruuru e te aroha. Te ti'aturi nei to tatou mau taea'e e mau tuahine ia tatou ia farii tatou, ia aroha e ia faaore tatou i te hapa. Te ti'aturi nei to tatou mau hoa faaipoipo e ia here tatou ia ratou mai ta te Faaora i here ia tatou tata'itahi.

A faaoroma'i ai tatou i te mau iui tino, e rahi atu â ia to tatou iteraa e ehea rahiraa taata e ti'aturi nei ia tatou. I te mau Maria e te mau Mareta atoa, i te mau taata maitai atoa no Samaria o te atuatu nei i te feia ma'i, te aupuru nei i te feia paruparu, e te atuatu nei i te feia hapepa i te pae tino e te pae feruriraa, te ite nei au i te mauruuru no te hoê Metua here i te Ao ra e Ta'na Tamaiti Here. I roto i ta outou ohipa HuruMesia i te mau mahana atoa, te ti'aturi nei outou i te Fatu e te rave nei outou i te hinaaro o te Metua i te Ao ra. E mea maramarama Ta'na haapapûraa ia outou : « O outou i na reira i te hoê taeae iti haihai roa i roto i tau mau taeae nei, ua na reira mai ia outou ia'u ».³⁵ Ua ite Oia i ta outou mau tusia e to outou mau oto. Te

faaroo nei Oia i ta outou mau pure. E vai noa To'na hau e te faaearaa ia outou na a tamau noa'i outou i te ti'aturi Ia'na ma te faaroo.

Ua here-rahi-hia tatou tata'itahi e te Fatu e eita ho'i e noaa ia tatou i te taa aore râ i te feruri. No reira, ia maitai a'e tatou i te tahi e te tahi e i ni'a ia tatou iho. A ti'aturi ai tatou i te Fatu, e riro ia tatou « ei [mau] taata mo'a na roto i [Ta'na] taraehara te mârû, e i te mamahu, e i te haehaa, e i te faaoro-mai, e i te î i te aroha, e ma te hinaaro ia auraro i te mau mea atoa ta te Fatu e hinaaro ia tuu i nia [ia tatou], mai te tamarii e auraro hoi i to'na metua ».³⁶

Tera te aurarora a to tatou Faaora i To'na ra Metua i roto i te Ô no Getesemane. Ua taparû Oia i Ta'na ra mau pipi, « e parahi i ò nei e ara tatou », e ua ho'i atu Oia ia ratou e toru taime e ua ite ia ratou i te vare'araa i te taoto.³⁷ Ma te hoaraa ore o teie nei mau pipi e i te pae hope'a ma te hoaraa ore o To'na Metua, ua ma'iti te Faaora ia faaruru « i te mau iui, e te ati, e te mau huru faahemaraa atoa ra ».³⁸ Na roto i te faaitoitoraa a te hoê melahi tei tonohia mai no te faaitoito Ia'na aita,³⁹ Oia i pato'i i te inu i te au'a maramara ra.⁴⁰ Ua ti'aturi Oia i ni'a i To'na ra Metua i te parauraa e « Ia tupu to oe hinaaro »⁴¹ e ua taa-taahi Oia ma te haehaa i te neneiraa vine.⁴² I teie nei, ei hoê o Ta'na Hoê ahuru ma Piti Aposetolo i teie mau mahana hopea nei, te pure nei au e ia haapuiahia tatou no te ara i piha'ihio Ia'na e ia ti'aturi Ia'na i roto i to tatou mau pu'e mahana atoa.

I teie po'ipo'i sabati, te faaite nei au i to'u mauruuru i te mea e, « i roto i to'u Getesemane »⁴³ e to outou mau, eita ia tatou e ti'a o tatou ana'e ra. O oia o te ara i ni'a iho ia *tatou* « e ore ia e tiaruhi noa'utu, e ore hoi e taoto ».⁴⁴ Tei ô nei Ta'na mau melahi e i tera'utu pae o te paruru « e ati noa'e ia [tatou], ia haamaraa mai ia [tatou] i nia ».⁴⁵ Te faaite nei au i to'u iteraa taa ê e mea mau Ta'na fafauraa : « O te feia râ e tiaturi ia Iehova, e noaa ia te etaeta apî ; e pee ratou i nia mai tei nia i te pererau o te aeto ; e horo ratou, e e ore e rohirohi ; e haere râ hoi ratou, e e ore e matapouirihia ».⁴⁶ Ia ti'aturi

ana'e tatou Ia'na ma te haere i mua na roto i te faaroo, e ia nehenehe ia tatou ia parau i roto i ta tatou mau pure « Ia tupu to oe hinaaro », ⁴⁷ e ia ho'i atu Ia'na ra ma te hanahana. I te i'oa mo'a o to tatou Faaora e Taraehara, o Iesu Mesia ho'i, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mose 4:2.
2. Luka 2: 49.
3. Iritiraa a Iosepha Semita, Mataio 3:24, i roto i te Bible appendix.
4. Luka 4:8.
5. Luka 22: 42.
6. Isaia 53:5; Mosia 14:5.
7. Mataio 27:46; Mareko 15:34.
8. A hi'o Luka 23:34.
9. A hi'o Ioane 19:27.
10. A hi'o Ioane 19:30.
11. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:1
12. Salamo 37:9; 123:2; Isaia 8:17; 40:31; 2 Nephi 18:17.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 122:7.
14. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:1
15. Salamo 30:5.
16. Mataio 6:10; 3 Nephi 13:10; a hi'o ato'a Mataio 26:39.
17. Alama 32:41.
18. Mataio 6:10; Luka 11:2.
19. 2 Nephi 32:5.
20. Roma 5:3.
21. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 67:13.
22. Alama 45:17.
23. 2 Nephi 31:20.
24. Moroni 6:4.
25. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 109:44.
26. Alama 1:25.
27. Alama 34:41.
28. Hebera 10:35.
29. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 98:3
30. Ioba 19:25–26.
31. Ioba 13:15.
32. 2 Nephi 28:30.
33. 2 Nephi 28:30.
34. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : David O. McKay* (2003), xviii.
35. Mataio 25:40.
36. Mosia 3:19.
37. Mataio 26:38; a hi'o ato'a te mau irava 39–45.
38. Alama 7:11.
39. A hi'o Luka 22:43.
40. « Ei Mana'oraa Teie » ; *Te Mau Himene*, no. 106; a hi'o ato'a 3 Nephi 11:11; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:18–19.
41. Mataio 26:42.
42. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:107; 88:106; 133:50.
43. « I Hea Vau e Farii ai te Hau ? » *Te Mau Himene*, no. 62.
44. Salamo 121:4.
45. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:88.
46. Isaia 40:31.
47. Mataio 26:42.

Na Elder Tad R. Callister

No te Peresideniraa no te Hitu Ahuru

Te Buka a Moromona—e Buka no ô mai i te Atua ra

Ua riro te Bibilia e te Buka a Moromona ei hoê iteraa faufaa rahi no te mau haapiiraa tumu a te Mesia e To'na hanahana.

Erave rahi mau matahiti i ma'iri a'enei, ua rave mai to'u metua tupuna i te hoê Buka a Moromona no te taime matamua roa. Ua iriti oia i te tufaa i ropu e ua tai'o i te tahi nau api. Ua parau oia i muri iho, « Na te Atua anei i papa'i i teie buka aore râ na te diabololo, e imi au na vai ra i papa'i i te reira ». Ua tai'o oia i te buka e piti taime i roto i na mahana 10 i muri mai e ua parau e, « Eita e nehenehe i te diabololo ia papa'i i te reira—no ô mai râ te reira i te Atua ».¹

O terâ ia te ohipa faahiahia o te Buka a Moromona—aita e afaraa. E parau anei te reira a te Atua mai tei parauhia, aore râ e haavare. E ere teie buka i te hoê noa papa'iraa morare aore râ e mana'o parau noa no te faaroo aore râ e haaputuraa noa no te mau papa'iraa hohonu. Ua riro râ teie buka e parau na te Atua—te mau tuuraa parau atoa, te mau irava atoa, te mau api atoa. Ua parau Iosepha Semita e ua arata'i te hoê melahi a te Atua ia'na i te mau api auro, e tei roto i te reira te mau papa'iraa a te mau pe-ropheta i Amerika tahito, e ua iriti oia

i taua mau papaa parau ra na roto i te mana o te Atua. Mai te mea e parau mau taua aamu ra, e papa'iraa mo'a ia te Buka a Moromona, mai ta'na e parau nei ; mai te mea râ eita, e hoê ia ohipa haavare aravihi na te diabololo.

Ua faahiti o C.S. Lewis no ni'a i te hoê â huru fifi e faaruruhia e te tahi taata o te ti'a ia ma'iti i te farii aore râ i te pato'i i te ti'araa atua o te Faaora—aita atoa e afaraa i reira : « Te tamata nei au i ônei i te paruru i te hoê taata ia parau i te mea maamaa mau ta te taata e parau pinepine nei no ni'a Ia'na : 'Ua ineine vau i te farii ia Iesu ei orometua morare faahiahia, eita râ vau e farii i Ta'na parau e, e Atua oia.' Tera te hoê mea eita e ti'a ia tatou ia parau. Te hoê taata tei riro noa ho'i ei taata e o te parau noa i te mau huru parau ta Iesu i parau e ere ia i te hoê orometua haapii morare faahiahia... E ti'a ia outou ia ma'iti. Ua riro anei teie taata ei Tamaiti a te Atua : aore râ e taata maamaa aore râ te tahi atu mea ino. ... Eiaha râ tatou e parau i te parau maamaa no To'na riroraa ei taata haapii faahiahia. Eita Oia e faati'a

i te reira. Aita oia i opua ia na reira ».²

Mai te reira atoa te Buka a Moromona, e ti'a ia tatou ia rave i te hoê ma'itiraa ohie e te Buka : na te Atua nei aore râ na te diabololo anei. Aita'tu e ma'itiraa ê atu. Te ani nei au ia outou, no te tahi noa taime, ia rave i te hoê tamataraa o te tauturu ia outou ia ite i te natura mau o teie buka. A ui ia outou iho e haafatata'tu anei teie mau papa'iraa mo'a no roto mai i te Buka a Moromona ia outou i te Atua aore râ i te diabololo :

« A popou na outou i te parau a te Mesia : inaha hoi, e faaite te parau a te Mesia ia outou i te mau mea ta outou e haapao » (2 Nephi 32:3).

Aore râ teie mau parau a te hoê metua tane here i ta'na mau tamaroa : « E teie nei, e ta'u tamaiti, a haamana'o, a haamana'o, e ia haamau i to orua niu i nia i te pãpã ra o to tatou Ora, o te Mesia ia, o te Tamaiti a te Atua hoi » (Helamana 5:12).

Aore râ teie mau parau a te hoê peropheta : « E haere mai i te Mesia ia maitai roa outou ia'na » (Moroni 10:32).

E nehenehe anei i teie mau faahitiraa parau no roto mai i te Buka a Moromona e parauhia e te diabololo ? I muri a'e i to te Faaora ti'avaruraa i te tahi mau diabololo, ua parau te mau Pharisea e ua na reira Oia « i te mana o te demoni rahi ra o Belezububa ». Ua pahono atu te Faaora e aita e auraa to taua faaotiraa ra. Ua na ô Oia : « Te basileia i amaha e rave ia'na ihora, e pau ia ; e te fetii i amaha e rave ia'na ihora, eita ia e mau ». E i muri mai o Ta'na ia parau faufaa rahi : « *E ia tiavaru Satani ia Satani i rapae, ua amaha oia e rave ia'na iho, eiaha iho ra to'na basileia e mau ai ?* » Mataio 12:24–26 ; tuuhia te faatomaraa

Mai te mea te haapii mai nei teie mau papa'iraa no roto mai i te Buka a Moromona ia tatou ia haamori e ia here e ia tavini i te Faaora, nahea ia teie mau parau e riro ai e mau parau no roto mai i te diabololo ? Mai te mea o te reira, e amaha ia e e rave oia ia'na iho e e haamou ia oia i to'na iho basileia, te huru mau hoi ta te Faaora i parau e eita e ti'a ia vai. E faahaere te hoê tai'oraa mau e ma te pari ore i te

Buka a Moromona i te hoê taata i taua iho faaotiraa ra ta to'u metua tupuna i parau : « Eita e nehenehe i te diabololo ia papa'i i te reira—no ô mai râ te reira i te Atua ra ».

No teaha râ ia e mea faufaa rahi roa te Buka a Moromona mai te mea te vaira te Bibilia no te haapii ia tatou no ni'a ia Iesu Mesia ? Ua uiui a'ena anei outou ia outou iho no teaha i rahi ai te mau ekalesia keresetiano i te ao nei i teie mahana a farii ai ratou i ta ratou mau haapiiraa no roto mai i te hoê â Bibilia ? No te mea ia e mea taa e ta ratou tatararaa i te Bibilia. Mai te mea e hoê â ta ratou tatararaa, e hoê â ia ta ratou ekalesia. E ere teie te huru ta te Fatu i hinaaro, no te mea ua parau te aposetolo Paulo e « Hoê hoi Fatu, hoê faaroo, hoê bapetizo » (Ephesia 4:5). No te tauturu i te faatupu i teie hoêraa, ua haamau te Fatu i te hoê ture hana-hana no te mau ite. Ua haapii Paulo e « Tei te vaha o na ite toopiti e tootoru ra e riro ai te mau parau atoa na ei parau mau » (2 Korinetia 13:1).

Te Bibilia o te hoê ia ite no Iesu Mesia, e te Buka a Moromona o te tahi atu ia ite. No teaha e mea faufaa roa te piti o te ite ? E nehenehe teie nei faahoho'araa e tauturu : I ni'a i te hoê api parau e hea rahiraa reni afaro e nehenehe ta outou e huti mai roto mai i te hoê noa pereota ? Te pahonora e mea rahi roa ia. A feruri na no te hoê noa taime, e teie pereota o te Bibilia ia, e te mau hanere reni afaro te hutihia na roto mai i taua pereota ra o te mau tatararaa huru e ia no te Bibilia, e te tatararaa tata'itahi o taua mau tatararaa ra o te hoê ia ekalesia taa e.

Eaha ia te tupu, mai te mea te vai ra i ni'a i taua api parau ra hoê faahou

â pereota o te faahoho'a i te Buka a Moromona ? Ehea ia rahiraa reni afaro e nehenehe ta outou e huti i rotopu i na pereota e piti—te Bibilia e te Buka a Moromona ? Hoê ana'e ia. Hoê ana'e ia tatararaa no te mau haapiiraa tumu a te Mesia o te matara mai na roto i te iteraa o teie na ite toopiti.

Te ti'a noa nei â te Buka a Moromona ei ite no te haapapûraa, haamaramaramaraa, faatahoêraa i te mau haapiiraa tumu i haapiihia i roto i te Bibilia ia vai noa mai « hoê hoi Fatu, hoê faaroo, hoê bapetizo ». Ei hi'oraa, ua turori te mana'o o te tahi mau taata mai te mea ra, e mea faufaa rahi anei te bapetizora e no te faaoraraa noa'tu e ua parau te Faaora ia Nicodemo, « Ia ore te taata ia fanau i te pape e te Varua, e ore oia e ô i te basileia o te Atua ra » (Ioane 3:5). Te faaore nei te Buka a Moromona i te mau feâraa atoa no ni'a i taua tumu parau ra : « E ua faaue mai hoi oia ia tatarahapa te mau taata atoa e tia'i, e ia bapetizohia i roto i to'na ra i'oa... e ore ratou e ora i te basileia o te Atua » (2 Nephi 9:23).

Ua rau te huru o te mau bapetizora e vai nei i te ao nei i teie nei mahana noa'tu e te faaite mai nei te Bibilia ia tatou i te huru i bapetizohia'i te Faaora, to tatou Hi'oraa maitai : « Haere mai ra [Oia] i nia mai raro mai i te pape » (Mataio 3:16). E nehenehe anei Ia'na ia haere mai raro mai i te pape maori râ ia haere Oia na mua i roto i te pape ? Eiaha ia vai te hoê aimarôraa no ni'a i teie tumu parau, e ti'avarua te Buka a Moromona i te reira na roto i teie faahitiraa papû o te haapiiraa tumu no ni'a i te raveraa tano no te bapetizora : « Ei reira faahou

Jundiaí, Paratira

ai ia'na i raro i te pape » (3 Nephi 11:26).

E rave rahi tei ti'aturi e ua hope te heheuraa i muri a'e i te papa'i-raa-hia te Bibilia, noa'tu e ua riro te Bibilia iho e hoê faaiteraa papû no te faanahoraa no te heheuraa a te Atua hau atu i te 4.000 matahiti o te oraraa o te taata. Ua riro râ te hoê haapiiraa hape mai te hoê « domino » tei faahaerehia e o te haamarua i te tahi atu mau « domino » aore râ, i roto i teie hi'oraa, te maru-araa o te mau haapiiraa tumu ti'a. Na te hoê ti'aturiraa i te faaeareaa o te heheuraa i faatupu i te haapiiraa tumu e « hoê â te Atua inanahi, i teie mahana, e amuri noa'tu » (Moromona 9:9) ia marua ; ua faatupu te reira i te haapiiraa tumu tei haapiihia e Amosa e « aita a te Fatu ra a Iehova e peu i rave, maori râ ia faaite i ta'na parau i moe i tana ra mau tavini i te mau peropheta » (Amosa 3:7) ia marua ; ua faatupu te reira i te haapiiraa tumu e « e ore te Atua e haapao i te huru o te taata » (Te Ohipa 10:34) e te paraparau nei oia i te mau taata no te mau tau atoa ia marua. Aua'e râ te haapapû puai nei te Buka a Moromona i te parau mau a te Bibilia no ni'a i te heheuraa tamau :

« E e parau atoa'tu vau ia outou, o te huna i te mau parau heheu a te Atua ra ma te parau e, ua faaorehia te

reira, e aita e parau heheu ...

« Aita anei hoi tatou i taio e hoê noa huru to te Atua, inanahi, i teie nei mahana, e amuri noa'tu ... » (Moromona 9:7, 9).

Oia hoi, mai te mea ua parau te Atua, o te ore ho'i e tau noa, i mutaa ihora, e parau atoa ia Oia i teie nei anotau apî.

E mea roa roa te tabula no te mau haapapûraa e te mau haamaramaramaraa no ni'a i te haapiiraa, aita'tu râ e haapapûraa hau atu i te puai e te oto, i te mau a'oraa a te Buka a Moromona no ni'a i te Taraeharara a Iesu Mesia. E hinaaro anei outou e ia titirohia i ni'a i to outou varua te hoê iteraa papû mau e ua pou te Fatu i raro atu i ta outou mau hara e aore hoi e hara, e aore hoi e fifi to te taata o te ore e noaa-arohahia e Ta'na Taraehara—e no ta tatou mau aroaraa tata'itahi e raau rapaau ia Ta'na ma te mana faaora puai a'e ? A tai'o ia i te Buka a Moromona. E haapii e e faaite papû atu te reira ia outou e e mea mure ore te Taraehara a te Mesia no te mea e haati e e tapo'i e e na ni'a'tu hoi te reira i te mau paruparu atoa o te taata nei. No reira ia te peropheta Moromona i parau ai, « e tiai outou ia faatiahia outou i te ora mure ore i na roto i te taraehara a te Mesia » (Moroni 7:41).

Eita e maerehia te tumu i parau hua ai te Buka a Moromona « E ia faaroo outou i te Mesia ra, e faaroo atoa ia outou i teie nei mau parau, no te mea, o te parau ia te reira a te Mesia » (2 Nephi 33:10). Ua riro te Bibilia e te Buka a Moromona ei hoê iteraa faufaa rahi no te mau haapiiraa tumu a te Mesia e To'na hanahana. Te haapii nei te reira e te Bibilia atoa « i te taata atoa ia rave i te maitai » (2 Nephi 33:10). E te afa'i mai nei te reira e te Bibilia atoa ia tatou i te « hoê Fatu, hoê faaroo, hoê bapetizoraa ». No reira ho'i te Buka a Moromona i riro ai ei mea faufaa rahi roa i roto i to tatou mau oraraa.

E rave rahi mau matahiti i ma'iri a'enei ua haere atu vau i te hoê o ta tatou mau pureraa i Toronto, Canada. O te hoê tamahine 14 matahiti te taata a'o. Ua parau oia e ua tau'a parau oia e te hoê o to'na mau hoa i te fare haapiiraa no te parau no te faaroo. Ua parau to'na hoa ia'na, « Eaha ta oe haapa'oraa ? »

Ua pahono atu oia, « Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, aore râ Momoni ».

Ua pahono to'na hoa, « Ua ite au i tera ekalesia, e ua ite au e ere i te Ekalesia mau ».

« Nahea oe i ite ai ? » pahono atu ra oia.

Ua parau mai ra to'na hoa, « No te mea, ua ma'imi au i te reira ».

« Ua tai'o anei oe i te Buka a Moromona ? »

« Aita, aita roa », o te pahonoraa ia.

Ua pahono a'era teie nei tamahine apî maitai e, « Aita ia oe i ma'imi i ta'u Ekalesia no te mea ua tai'o vau i te mau api atoa o te Buka a Moromona e ua ite au e parau mau ».

Ua tai'o atoa vau i te mau api tata'i-tahi o te Buka a Moromona, faahou â e faahou â, e te faaite nei au i to'u iteraa hanahana mai to'u metua tupuna, e no ô mai te reira i te Atua ra. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NWOTA

1. Willard Richards, i roto i te LeGrand Richards, *E Hoê Ohipa Maere e te Umerehia*, hi'o-faahou-hia. nene'iraa (1972), 81, 82.
2. C. S. Lewis, *Mere Christianity* (1952), 40–41.

Na Elaine S. Dalton

Peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine

A here i to'na metua vahine

E nahea te hoê metua tane ia aupuru i te hoê tamahine ma te oaoa e te afaro i roto i teie ao atâta noa i teie mahana? Ua pahonohia te reira na roto i te haapiiraa a te mau peropheta a te Fatu.

A ita e parau no te tatara i te taima mo'a a tape'a ai te hoê metua tane apî i te hoê aiû tamahine i roto i to'na rima no te taima matamua. I to'u hi'oraa i ta maua tamaiti pautuutu, te puai e te ha'uti faahoro popo, o Jon, i to'na raveraa i ta'na tamahine i roto i to'na rima, ua hi'o oia ia'na ma te mārû e i reira ua fariu mai oia i ni'a ia'u mai te huru ra e te parau mai ra oia ia'u e, « e nahea ia aupuru i te hoê tamahine? »

I teie po'ipo'i ua hinaaro vau ia paraparau atu i ta maua mau tamaroa e i te mau metua tane ato'a. E nahea te hoê metua tane ia aupuru i te hoê tamahine ma te oaoa e te afaro i roto i teie ao atâta noa i teie mahana? Ua pahonohia te reira na roto i te haapiiraa a te mau peropheta a te Fatu. E pahonora ohie, e pahonora tano mau—« Te mea faufaa roa a'e e ti'a i te hoê metua tane ia rave no ta'na [tamahine], o te hereraa ia i [to'na] metua vahine ».¹ Na roto i te huru o to outou here i to'na metua vahine, e haapii outou i ta outou tamahine i ni'a i te here rahi, te aau mahorahora, te

faatura, te aroha, e te paieti. E haapii mai oia na roto mai i to outou hi'oraa i te mea e tia'ihia atu i te hoê taure'a-re'a tamaroa e eaha te mau maitai e imihia i roto i te hoê tane faaipoipo. E nehenehe outou e faaite i ta outou tamahine i te huru o to outou here e te faatura i ta outou vahine, e, eiaha roa oia e ia faana'o noa i te mea iti. E haapii mai to outou hi'oraa i ta outou tamahine i te faufaa o te vahine. Te faaite ra ia outou ia'na e, e tamahine oia na to tatou Metua i te Ao ra o tei here ia'na.

Te here-rahi-raa i to'na metua vahine e ia riro ta orua faaipoiporaa ei mea tiretiera. Te hoê faaipoiporaa hiero no te tau e amuri noa'tu, e mea ti'a no ta outou tutavaraa rahi roa a'e e te mana'o matamua roa. I muri noa mai to Nephi faaotiraa i te hiero i roto i te medebara, ua parau oia, « e ... parahi ihora matou ma te oaoa ».² Te « parahi ma te oaoa » e itehia i roto i hiero. O te haapa'oraa i te fafauaraa. Eiaha roa e vaiiho i te taffiraa ia tomo i roto i to outou oraraa e aore râ i roto i to outou fare o te faatupu ia outou

i te ofatiraa i ta outou mau fafauaraa e aore râ i ta outou faaotiraa papû i ta outou vahine e te utuafare.

I roto i te faanahoraa a te Feia Apî Tamahine, te tauturu nei matou i te mau tamahine ia maramarama i to'na ti'araa taata ei tamahine na te Atua e te faufaa ia vai viivii-ore noa e ia vai ti'amâ no te farii i te mau haamaitairaa o te hiero e te faaipoiporaa hiero. Te haapii nei matou i ta outou tamahine i te faufaa ia rave e ia tape'a i te mau fafauaraa mo'a. Te haapii nei matou ia'na ia faoti papû i teie roa taima ia ora i te faito tano ia vai-ti'amâ-noa oia no te tomo i roto i te hiero ma te tuu ore i te hoê mea ia faataere ia'na, ia faanevaneva i te mana'o, e aore râ ia opani ia'na i te tapaeraa i ta'na fâ. To outou hi'oraa, ei metua tane, na te reira e parau puai a'e ia'na i ta matou mau parau. Te haape'ape'a nei te feia apî tamahine no to ratou metua tane. E rave rahi o ratou o te faahiti nei i te hiaai rahi ia vai tahoê e amuri noa'tu ei hoê utuafare. Ua hinaaro ratou ia outou ia ti'a mai a tomo ai ratou i roto i te hiero e aore râ a faaipoipo ai ratou i roto i te hiero. A haafatata noa mai i ta outou tamahine e a tauturu ia'na ia faaineine e ia vai ti'amâ no te hiero. Ia rae'ahia to'na matahiti i te 12, a hopoi pinepine ia'na i te hiero no te rave i te mau bapetizoraa no to outou hui tupuna e no vetahi ê. E poihere oia i teie mau haamana'oraa e amuri noa'tu.

Teie râ te peu au i teie mahana o te tu'ino haere ra e o te haafaufaa ore ra i to outou ti'araa mure ore ei patereareha e ei metua tane e na reira ato'a no te faaiti i ta outou mau hopoi'a rahi. Ua horo'ahia te reira ia outou « na roto i te faaueraa hanahana », e ei metua tane « e faatere i to [outou] utuafare na roto i te here e te parau-ti'a e tei ia ratou te hopoi'a no te haapa'oraa i te mau mea tumu o te oraraa e no te parururaa hoi i to [outou] ra utuafare ».³

E te mau metua tane, o outou te mau tia'i no to outou utuafare, no ta outou vahine, e no ta outou mau tamarii. I teie mahana, « eita i te mea ohie ia paruru i to'na utuafare i mua i te mau faaôraa o te ino i roto i to [ratou] mana'o e te varua. ... E nehenehe teie mau taffiraa e ori haere na roto i

te fare. [E mea feruri ohie] Satane. Aita e faufaa na'na ia tuparari i te uputa ».⁴

E mea ti'a ia riro outou ei mau tia'i no te viivii-ore. « Te hoê taata viivii-ore e mau nei i te autahu'araa. Te huru viivii-ore e horo'a mai e [ia vai ia outou] te mana'o mâ e te ohipa mâ ua riro te viivii ore ... ei hoê huru atuaraa ». E tu'ati te reira i te huru mo'a ».⁵ Ua riro te mau parau tumu faufaa rahi a te Feia Apî Tamahine ei mau ateriputi a te Mesia, oia ato'a ia te viivii-ore. Te pii nei matou ia outou i teie nei ia amui mai ia matou no te arata'i i te ao nei i roto i te ho'iraa mai o te viivii-ore. No te faaoti i te reira, « ia haapa'o noa outou i te viivii ore e te mea mo'a »⁶ na roto i te faaoreraa na roto mai i to outou oraa i te mea ino e te mea e tu'ati ore ra i te taata e mau ra i te autahu'araa mo'a a te Atua. « E ia faaunauna noa te taiata ore i to outou mau feruriraa i te mau taime atoa ; ei reira to outou ti'aturiaa e puai roa ai i mua i te aro no te Atua ; e... e riro te Varua Maitai ei apiti no outou ».⁷ No reira a ara i te mea ta outou e mata'i-ta'i atu e aore râ e tai'o atu. E riro to outou huru viivii-ore ei faaiteraa i ta outou mau tamahine, e i ta outou ato'a mau tamaroa, i te faito puai mau e te itoito i te pae morare. Na roto i te riro-raa ei tia'i no te peu maitai i roto i to outou iho oraraa, i roto i to outou fare, e i roto i te oraraa o ta outou mau tamarii, te faaite ra outou i ta outou vahine e i ta outou mau tamahine i te here mau. E horo'a mai to outou iho viivii-ore i to outou puai.

O outou te tia'i no ta outou tamahine eiaha i te pae noa o te ture. Ia vai

noa outou ei tuhaa i roto i te oraraa o ta outou tamahine. A faaite ia'na i ta outou mau ture, ta outou mau tia'iraa, to outou ti'aturiraa e ta outou moe-moea no to'na manu'a e to'na oaoa. A uiui ia'na, a haamatau atu i to'na mau hoa e, ia tae i te taime, i to'na hoa tamaroa. A tauturu ia'na ia maramarama i te faufaa no te haapiiraa. A tauturu ia'na ia maramarama e, ua riro te ahuraa i te ahu tano ei hoê paruru. A tauturu ia'na ia ma'iti i te pehe e te mau haapareraa o te titau i te Varua e o te tu'ati ra e to'na huru atuaraa. Ia riro ei hoê tuhaa itoito no to'na oraraa. E mai te peu, i to'na taure'are'araa, ua ma'iri te hora no te ho'iraa, a haere atu e tii ia'na. E riri mai oia e e parau mai oia ia outou e, ua ino roa to'na oraraa sotiare ia outou, tera râ i roto iho ia'na ua ite oia e ua here outou ia'na e ua nava'i roa to outou haape'ape'araa ia'na no te riro ei tia'i no'na.

E ere outou i te tane noa. No to outou itoito i roto i te mau basileia hou te tahuti nei, ua ma'itihia outou ia riro ei feia faatere e no te farii i te mana o te autahu'araa. I reira ua faaite outou i te « faaroo rahi e te ohipa maitatai »⁸ Na to outou autahu'araa i faataa ê ia outou.

Tau hepetoma noa e horo'a ta maua na e toru tamaroa i te hoê i'oa e hoê haamaitairaa i ta ratou aiû tamahine. Te ti'aturi nei au e o teie te matamua o te mau haamaitairaa e rave rahi ta ratou e farii no roto mai i to ratou mau metua tane, no te mea i roto i te a'o o ta ratou e paari mai, e hiaai ratou i taua mau haamaitairaa ra. E poihere ta outou tamahine i te

autahu'araa e e faaoti ratou i roto i to'na aau e, o te reira ta ratou e hinaaro no to ratou fare e utuafare amuri a'e. A haamana'o noa « e ua haamau-roa-hia'itu te mau tiaraa no te autahu'araa i te mau mana no te ra'i » « e tia ia faaterehia... na roto i te parau tumu no te parau-tia ra ».⁹

E te mau metua tane, e aito outou no ta outou mau tamahine. E aito to'u metua tane no'u. E tia'i noa vau ia'na i mua i to matou fare ia ho'i mai oia na te ohipa i te pō. E amo oia ia'u e e faaohu oia ia'u e e taahi au i ni'a i to'na na tiaa rahi, e i reira e faaori oia ia'u na roto i te fare. Ua au roa vau i te tamataraa i te pee i ta'na mau taahiraa. Te na reira nei au.

Ua ite anei outou e umeraa taa ê mau to outou iteraa papû i ni'a i ta outou mau tamahine ? Ua ite au e iteraa papû to to'u metua tane. Ua ite au ua here oia i te Fatu. E no te mea ua here oia i te Fatu, ua na reira ato'a vau. Ua ite au e haape'ape'a noa oia no te mau vahine ivi no te mea e rave oia i te tau faafaearaa ohipa no te peni i te fare o te vahine ivi e ora ra i pihaiho i to matou fare. Te mana'o nei au o tera te tau faafaearaa rahi roa no to matou utuafare no te mea ua haapii mai oia ia'u e nahea ia peni ! E haamaitai outou i te oraraa o ta outou tamahine no te hoê pu'e tau matahiti maoro mai te mea e imi outou i te mau rave'a ia faataa i te taime no'na e ia faaite ia'na i to outou iteraa papû.

I roto i te Buka a Moromona, ua faafariuhia Abish e te orama ta to'na metua tane i faaite ia'na. No te hoê tau matahiti maoro i muri mai, ua tape'a noa oia i to'na iteraa papû na'na e ua ora parau-ti'a noa oia i rotopu i te hoê pûpû taata parau-ti'a ore. I muri mai, ua tae i te taime no'na ia faaea i te mamû noa, e ua horo oia na te fare tata'itahi no te faa'ite i to'na iteraa papû e te semeio ta'na i ite i te aora'i o te arii. Ua riro te puai o te faafariuraa o Abish e to'na iteraa papû ei mauihaa no te tau i te hoê sotaiete taato'a. Te mau taata tei faaroo i to'na iteraa papû ua riro mai ei hoê nunaa o tei « farii hoi i te Fatu ra, [e] aita roa'tura ratou i taiva », e ta ratou mau tamaroa ua riro mai ei mau aito i roto i te araraa !¹⁰

Mai ta te himene e parau nei, « A ti'a mai, e te mau Tane a te Atua ! »¹¹ No outou teie piiraa, outou te mau tane e mau nei i te autahu'araa a te Atua. Ia parauhia outou mai tei parauhia no te Tapena Moroni :

« E taata puai e te mana hoi [oia] ; e e taata ite mau e taata mau maite hoi i te faaroo i te Mesia ... »

« Ahiri te taata atoa i ora na, e te ora nei, e e ora a muri atu mai ia Moroni ra te huru, inaha, ua aueue ê na te mana o hade e a muri noa'tu, e e ore hoi to te diabolō e mana i nia i te aau o te tamarii a te taata nei ».¹²

Te mau taea'e, te mau metua tane, te feia apî tamaroa, « A mata i te huru arii tei roto ia outou ».¹³

E no reira, e nahea outou ia aupuru i te hoê tamahine ? A here i to'na metua vahine. A arata'i i to outou utuafare i te hiero, a riro ei tia'i no te viivii-ore, e a faaohipa i to outou autahu'araa. E te mau metua tane, ua ti'aturihia outou ia aupuru i te mau arii tamahine a to tatou Metua i te Ao ra. E mea viivii-ore ratou e e mea ma'itihia. O ta'u pure e ia ara maitai outou i ni'a ia ratou, ia haapuai ia ratou, ia riro ei hoho'a no te viivii-ore, e ia haapii ia ratou ia pee i te mau taahiraa ato'a o te Faaora—te ora nei ho'i Oia ! Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. President David O. McKay ua faahiti-noahia teie parau na Theodore Hesburgh, i roto i te « Quotable Quotes », *Reader's Digest*, Tenuare 1963, 25; a hi'o ato'a *Richard Evans' Quote Book* (1971), 11.
2. 2 Nephi 5:27.
3. « Te Utuafare : E Porō i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
4. A. Theodore Tuttle, « The Role of Fathers, » *Ensign*, Tenuare 1974, 67.
5. Ezra Taft Benson, « Godly Characteristics of the Master », *Ensign*, Novema 1986, 46.
6. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 46:33.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:45, 46.
8. Alama 13:3; a hi'o ato'a irava 2.
9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:36.
10. Alama 23:6; a hi'o ato'a Alama 19:16–17; 53:10–22.
11. « E te Mau Tane, A Tia Mai i Nia », *Te Mau Himene*, no. 194.
12. Alama 48:11, 13, 17.
13. I roto Harold B. Lee, « Be Loyal to the Royal within You », i roto i te *Speeches of the Year: BYU Devotional and Ten-Stake Fireside Addresses 1973* (1973), 101.

Na Elder M. Russell Ballard

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te faufaa o te hoê i'oa

Ia faahotu tatou... i te haapapūraa e, Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei o te i'oa ia ta te Fatu Iho i faaue mai e ia itehia mai tatou.

Elder Hales, na ni'a ia matou paatoa, te faatae atu nei matou i to matou tapa'o here e e te haamauruuru rahi i to oe taeraa mai i teie po'ipo'i.

Mai te amuiraa rahi no eperera mai â, ua tae noa mai i to'u feruriraa te parau no te faufaa o te i'oa. I teie mau ava'e i ma'iri a'e nei, ua tae mai na hina e rave rahi i roto i to matou utuafare. E au ra ua vitiviti roa to ratou taeraa mai e aita roa i ti'a ia'u i te tai'o tano ia ratou, atira noa'tu, ua riro te hoê aiû ei haapoupouraa no to matou utuafare. Ua topahia ratou i te i'oa taa ê o tei ma'itihia e to ratou na metua, te i'oa e piihia ratou i roto i to ratou orarara, te i'oa e faataa te tahi i te tahi. O te reira mau i roto i te mau utuafare ato'a, e oia ato'a i rotopu i te mau faaroo ato'a o te ao nei.

Ua ite te Fatu o Iesu Mesia i te faufaa ia topa papû i te i'oa no Ta'na Ekalesia i roto i teie mau mahana hopea nei. I roto i te tuhaa 115 o te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, ua topa Oia Iho i te i'oa o te Ekalesia : « No te mea o teie te i'oa e topahia i nia i ta'u ekalesia i te mau mahana hopea nei, oia Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei » (irava 4).

E teie ta te arii Beniamina i

haapii i to'na nunaa i roto i te Bula a Moromona.

« I hinaaro ai au ia rave outou i te i'oa o te Mesia i nia ia outou, outou atoa hoi o tei fafau i te faufaa i te Atua, oia hoi ia haapao maitai outou e tae noa'tu i te hopea o to outou ora nei ... »

« E ua hinaaro vau ia ite atoa outou e, o te i'oa teie ta'u i parau ra e, horoa ia vau ia outou, e e ore roa'tu te reira e paraihia, maori râ na roto i te hara ; e tena na, a ara ia ore outou ia hara, ia ore te i'oa ra ia paraihia i to outou aau » (Mosia 5:8, 11).

E rave tatou i te i'oa o te Mesia i ni'a ia tatou i roto i te pape no te bapetizoraa. E faaapî tatou i te maitai o te bapetizoraa i te mau hepetoma ato'a ia rave tatou i te oro'a, no te faaite i to tatou hinaaro ia rave i To'na i'oa i ni'a ia tatou e no te fafauraa ia haamana'o tamau noa Ia'na (a hi'o PH&PF 20:77, 79).

Ua ite anei tatou i te haamaitairaa ia rave i ni'a ia tatou i te i'oa o te Tamaite Here e te Fanau Tahī a te Atua ? Ua maramarama anei tatou eaha te auraa mau o te reira ? O te i'oa noa o te Faaora tei horo'ahia i raro a'e i te ra'i no te faaora i te taata (a hi'o 2 Nephi 31:21).

A haamana'o na outou, ua aparau na te peresideni Boyd K. Packer i te

faufaa o te i'oa o te Ekalesia i roto i te amuiraa rahi i te ava'e eperera i ma'iri a'e nei. Ua haamaramarama mai oia e « no te mea ua haapa'o tatou i te heheuraa, te pii nei tatou ia tatou iho Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei eiaha râ te Ekalesia Momoni » (« Arata'ihia e te Varua Mo'a, » *Liahona*, Me 2011, 30).

No te faufaa rahi o te i'oa taatoa o te Ekalesia, te tavevo nei au i te mau heheuraa no roto mai i te mau papa'iraa mo'a, te mau arata'iraa a te Peresideniraa Matamua i roto i te mau rata no 1982 e 2001, e te mau parau ho'i a te tahi mau aposetolo o tei faaitoito mai i te mau melo o te Ekalesia ia faati'a e ia haapii i te ao nei e, ua tophahia te i'oa o te Ekalesia ia au i te i'oa o te Fatu ia Iesu Mesia. O teie te i'oa ta te Fatu e pii mai ia tatou i te mahana hopea. O te i'oa o te faataa ê i te Ekalesia i te tahi atu mau pu'eraa.

Ua feruri rahi au i te tumu te Faaora i horo'a mai ai i na 15 ta'o i'oa o Ta'na Ekalesia tei faaho'i-faahou-hia mai. E mea roa te reira, teie râ mai te mea e feruri tatou i te reira mai te hoê puohuraa no te ti'araa o te Ekalesia, e ite ia tatou i to'na poto, to'na afaro, e to'na ohie. Nahea te tatararaa ê atu e riro ai ei tatararaa hau atu i te afaro ti'a e te papû maitai, ma te

faaohipa i te tahi tau ta'o rii noa mai teie te huru ?

Ua riro te ta'o tata'itahi ei haamaramaramaraa e e mea faufaa. Te ta'o *Te*, e faaite ra i te ti'araa hoê o te Ekalesia i faaho'i-faahou-hia mai i rotopu i te mau faaroo o te ao nei.

Te mau ta'o *Ekalesia a Iesu Mesia*, e faaite ra e, o Ta'na Ekalesia teie. I roto i te Buka a Moromona, ua haapii mai Iesu, « E nahea ia te ekalesia na'u, ia ore ia parauhia i to'u i'oa ? Ia parauhia hoi te ekalesia i te i'oa no Mose, ua riro ei ekalesia na Mose ; e ia parauhia ia te i'oa no te taata, ua riro ia ei ekalesia no taua taata ra i reira ; ia parauhia râ ia i to'u ra i'oa e ia patu-mau-hia i nia i ta'u ra evanelia, e ekalesia na'u ia te reira » (3 Nephi 27:8).

I te Mau Mahana Hopea Nei, e haamaramarama ra e, e tu'ati te Ekalesia i te Ekalesia ta Iesu Mesia i faati'a i te taima o Ta'na taviniraa i te fenua nei, tera râ, ua faaho'i-faahou-hia mai i teie mau mahana hopea nei. Ua ite tatou e, ua tupu te faaru'eraa, e aore râ te taivaraa, e ua titauhia te faaho'i-faahou-raa mai i Ta'na parau mau e te Ekalesia taatoa i to tatou anotau.

Feia Mo'a, te auraa ra, e pee taua mau melo ra Ia'na e e tutava ho'i ia rave i To'na hinaaro, ia haapa'o i Ta'na mau faauerua, e ia faaineine faahou â

ia ora i piha'ihio i to tatou Metua i te Ao ra. *Feia Mo'a*, o te feia ia e imi ra ia haamo'a i to ratou oraraa na roto i te fafauaraa ia pee i te Mesia.

Te faaite papû maitai nei te i'oa ta te Fatu i horo'a no Ta'na Ekalesia ia tatou e, o vai tatou e eaha ta tatou e ti'aturi nei. Te ti'aturi nei tatou e o Iesu Mesia te Faaora e te Ora no te taata nei. Ua pohe oia no ratou ato'a o tei tatarahapa i ta ratou mau hara, e ua ofati Oia i te mau tape'a o te pohe e ua faatupu i te ti'a-faahou-raa mai te pohe mai. Te pee nei tatou ia Iesu Mesia. E mai ta te arii Beniamina i parau i to'na ra nunaa, te haapapû faahou nei au i te reira no tatou i teie mahana, « Ia haamana'o outou... ia tamau i [to'na] i'oa i papai-mau-hia i roto i to outou ra aau » (Mosia 5:12).

Ua anihia tatou ia ti'a ei ite No'na « i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa » (Mosia 18:9). Te tahi auraa no te reira, maori râ, ia hinaaro tatou ia faaite ia vetahi o vai ta tatou e pee ra e tei roto tatou i tei hea Ekalesia : te Ekalesia a Iesu Mesia. E hinaaro ihoa tatou ia rave i te reira ma te varua o te here e te iteraa papû. Ua hinaaro tatou ia pee i te Faaora ma te ohie e te papû, ma te haehaa, ma te faaite e, e mau melo tatou no Ta'na Ekalesia. Te pee nei tatou Ia'na na roto i te riroraa ei Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei—te mau pipi i te mau mahana hopea nei.

E mea pinepine te mau taata e te mau faanahoraa i te piihia i te i'oa na'ina'i e te tahi atu mau taata. E riro te i'oa na'ina'i ei haapotora no te hoê i'oa, e aore râ no roto mai paha te reira i te hoê ohipa tei tupu e aore râ mai te hoê mea i te tino e aore râ te tahi atu mea. Noa'tu aita te i'oa pii e ti'a roa e aore râ aita e tano roa i te auaraa, e ti'a ia faaohipa-tano-hia te reira.

Ua tophahia te Ekalesia a te Fatu i te i'oa pii i te tau tahitô ra e i to tatou nei anotau. Ua piihia te mau Feia Mo'a i roto i te Faufaa Apî ei *Keresetiano* no te mea te poro ra ratou i te hoê ti'aturiraa ia Iesu Mesia. Taua i'oa ra, tei faaohipahia na mua roa ei i'oa faaoo, ua riro i teie nei ei i'oa faataa ê ; e e mea tura no tatou ia piihia tatou ei ekalesia Keresetiano.

Ua pihia to tatou mau melo e *Momoni* no te mea te ti'aturi nei tatou i te Buka a Moromona : Te Tahī Faahou Ite no Iesu Mesia. Vetahi ua tamata i te faaohipa i te ta'o *Momoni* no te amui e no te faatano atu i te feia tei faaru'e i te Ekalesia e o tei faatupu atu i te tahi atu mau pūpū taa ê. Te reira huru raverāa e arata'i atu i te taa-ore-raa. Te haamauruuru nei matou no te mau tautooraa a te mau rave'a haapareraa i te haapaeraa i te faaohipa i te ta'o *Momoni* i roto i te hoê huru aehuehuraa te mana'o o te taata i mua i te parau no te Ekalesia e te feia vahine rau aore râ te tahi atu pūpū e imi ra i te mau peu tahiô. Te faaite papū atu nei au e, aita te pūpū vahine rau, mai te mau pūpū e pii ra ia ratou iho e Momoni Tumu e aore râ te tahi atu i'oa mai te reira, aita to ratou e tu'atiraa e Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

E ere te i'oa *Momoni* i te i'oa taatoa e te i'oa tano o te Ekalesia, e noa'tu e, ua topahia te reira e te feia faaoo i te mau matahiti matamua o te hamaniino-raa, ua riro mai te reira ei i'oa pii fariihiā no te tuô atu i te mau melo eiaha râ te faanahoraa. Aita tatou e opanihia ia faaohipa i te i'oa *Momoni*,

ia tano ana'e te reira, e ti'a râ ia tatou ia tamau noa i te faaite papū i te i'oa taato'a e te i'oa ti'a o te Ekalesia iho. To'na aurāa ra, e mea tano ia haapae tatou, e eiaha e faaitoito i te parau ra « Ekalesia Momoni ».

Mai te mau matahiti i terehia mai, a ohipa ai au na te ao nei, ua anipinepine-hia vau e, no roto anei au i te Ekalesia Momoni. Teie ta'u pahonorāa, « e melo vau no te Ekalesia a Iesu Mesia. No te mea râ te ti'aturi nei matou i te Buka a Moromona, o tei topahia i te i'oa o te hoê peropheta faatere tahiô Marite e o tei riro ei te tahi faahou ite no Iesu Mesia, e pii-ato'a-hia matou i te tahi taime, e Momoni ». I te mau taime ato'a, ua farii-maitai-hia teie pahonorāa e ua haamatara te reira i te rave'a no'u ia haamaramama atu i te faaho'i-faahou-raa-hia mai o te îraa o te evanelia i teie mau mahana hopea nei.

Te mau taea'e e te mau tuahine, a feruri i te ohipa e nehenehe e tupu mai mai te peu noa e pahono atu tatou ma te faaohipa i te i'oa taato'a o te Ekalesia mai ta te Fatu i parau mai. E mai te peu aita â i roaa ia outou i te faaohipa i te i'oa taato'a, a parau noa atu, « No te Ekalesia a Iesu Mesia

vau » e i muri mai a haamaramama atu « i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ».

E ani paha te tahi, eaha te parau no te tahua itenati mai te Mormon.org e te tahi ato'a mau haaparareraa ta te Ekalesia i faahaere. Mai ta'u i parau, mai te peu e parau outou no te mau melo ei *Momoni*, e mea tano ia i te tahi taime. No te faaohierāa, te mau taata no rapae i to tatou faaroo, e imi ratou i te parau no tatou na roto i te imirāa i taua ta'o ra. Ia pia mai ra taua tahua itenati Mormon.org ra, e itehia te i'oa ti'a o te Ekalesia e te haamaramamaraa i te api matamua, e e pura mai te reira i ni'a i te mau api ato'a o te tahua. E ere i te mea ohie ia ani i te mau taata ia patapata mai i te i'oa taatoa o te Ekalesia no te ite mai i to tatou parau e ta tatou mau tahua itenati.

Noa'tu e tamau noa teie mau faaohierāa, eiaha te reira ia tapea i te mau melo ia faaohipa i te i'oa taato'a o te Ekalesia ia nehenehe ana'e. Ia faahotu tatou i roto i to tatou mau utuafare e i ta tatou mau ohiparaa na te Ekalesia e i ta tatou ato'a ohiparaa i te mau mahana atoa, i te haapapūraa e, Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia

Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei o te i'oa ia ta te Fatu Iho i faaue mai e ia itehia mai tatou.

Ua faa'ite mai te hoê titorotororaa mana'o e, ua rahi roa te taata aita i maramarama maitai e, te parau *Momoni* o te mau melo ia o ta tatou Ekalesia. E te rahiraa o te taata aita i papû atura e Keresetiano te mau Momoni. Ia tai'o ana'e ratou i te parau no ta tatou mau Rima Tauturu na roto i te ao nei, i muri iho i te mau vero, te mau aue- ueraa fenua, te mau miti faaî, e te o'e, aita ratou e faatuati nei i ta tatou ohipa tautururaa i te taata i ni'a ia tatou ei pŭpŭ Keretetiano. E mea papû, e mea ohie a'e na ratou ia maramarama e, te ti'aturi nei tatou e te pee nei tatou i te Faaora mai te mea e parau tatou iho e melo tatou no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei. Na roto i te reira, o ratou o te faaroo i te i'oa *Momoni*, e faatu'ati ratou i taua ta'o ra i te i'oa heheu e i te nunaa e pee ra ia Iesu Mesia.

Mai ta te Peresideniraa Matamua i ani i roto i te rata no te 23 no fepuare 2001 : « Te faahitiraa i te i'oa i heheuhia mai, Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, ua riro ia ei mea faufaa roa i roto i ta tatou hopoi'a i te pororaa i te i'oa o te Faaora na roto i te ao atoa nei. No reira, te ani atu nei matou ia faahiti ana'e tatou i te i'oa o te Ekalesia e faahiti ia tatou i te i'oa taato'a e ti'a ai ».

Ia ho'i mai tatou i te matahiti 1948 i te amuiraa rahi no atopa, ua parau te peresideni George Albert Smith, « Te mau taea'e e te mau tuahine, ia faaru'e outou i teie vahi, e farerei outou i te mau pŭpŭ faaroo taa ê o teie nei ao, ia haamana'o râ outou e, hoê ana'e Ekalesia i te ao ato'a nei tei topahia, ia au i te faaueraa hanahana, i te i'oa o Iesu Mesia, to tatou Fatu » (i roto i te Conference Report, Atopa 1948, 167).

Te mau taea'e e te mau tuahine, ia haamana'o ato'a tatou i te reira a faaru'e ai tatou i te amuiraa i teie mahana. Ia vaiho to tatou iteraa papû No'na ia faaroohia e to tatou here tamau No'na i roto i to tatou mafatu, te pure haehaa nei au na roto i To'na i'oa, te Fatu ra o Iesu Mesia, amene. ■

Na te peresideni Thomas S. Monson

A ti'a na i te mau vahi mo'a

Te aparauraa i to tatou Metua i te Ao ra—oia hoi, ta tatou mau pure Ia'na e Ta'na faaûruraa ia tatou—e mea titauhia ia te reira, ia ti'a ia tatou ia haere na roto i te mau vero e te mau tamataraa o te oraraa nei.

E au mau taea'e e au mau tuahine here, ua faaroo a'e nei tatou i te mau parau poro'i nehenehe i teie poipoi, e te haapoupou nei au i te mau taata atoa tei horo'a mai i te reira. Te oaoa taa ê nei tatou i te mea e, tei rotopu faahou o Elder Robert D. Hale ia tatou, e e mea maitai roa oia. Ua here matou ia oe e Bob.

A feruri ai au e, eaha ta'u e paraparau atu ia outou i teie po'ipo'i, ua tupu mai te mana'o i roto ia'u ia faaite atu ia outou i te tahi mau mana'o e te tahi mau iteraa to'u o ta'u e feruri nei e, e mea tano maitai no teie taima. Te pure nei au ia arata'ihia vau i roto i ta'u mau parau.

E 84 matahiti i teie nei to'u oraraa i ni'a i teie fenua. No te faahaamana'o-rii-ara ia outou, ua fanauhia vau e hoê â matahiti a ma'ue ai o Charles Lindbergh no te taima matamua na ni'a i te hoê manureva hoê ana'e taata, hoê ana'e matini, hoê ana'e parahiraa, mai New York haere atu i Paris. E rave rahi mau mea tei tau i roto i na matahiti e 84. E râ ê te tau i teie nei to te taata tereraa i roto i te ava'e

e ua ho'i mai. Te mau mea i riro na ei moemoea i tera ra tau, ua tupu mau ia i teie mahana. E taua ohipa mau ra, na roto i te mau mea aravihi o to tatou nei anotau, no te vitiviti te tau, eita e roaa maitai ia tatou ia haamatau—eita roa'tu e matau i te tahi taima. No tatou o te haamana'o nei i te mau niuniu e mea faaohu ia pata i te numera, e i te mau matini papa'i patapata rima, aita e faaauraa te maere o te mau mea aravihi o teie tau.

Te tahi atoa mea o tei tau vitiviti nei to'na huru, o te mau ture morare ia o te oraraa nei. Te mau peu tei riro na ei mau peu au ore e te faufau i tera ra tau, i teie tau, aita te reira i faati'anoa-hia, ua farii-roa-hia râ e te mau taata e rave rahi.

Aita i maoro a'e nei ua tai'o vau i te hoê parau pia i roto i te ve'a *Wall Street Journal* tei papa'ihia e Jonathan Sacks, e Rabi (oia hoi, e ti'a faatere) no te faaroo Ati Iuda no Peretane. I roto i te mau mea ta'na i papa'i, teie ta'u i tai'o : « Fatata i roto i te mau fenua atoa no te Pae Too'a o te râ, i roto i te mau matahiti 60, ua tupu te hoê

tauiraa ta'ue i roto i te mau ture morare, hoê haapaeraa rahi i te taatoaraa o te mau ture matarohia no te pae morare. Ta tatou paato'a e titau, i hime-nehia e te pūpū les Beatles, o te here ia. Te mau ture morare tumu a te Ati Iuda Keretetano, ua faaru'ehia ia. Ua monohia te reira e [te parau faatiani] : [A rave] mai tei au ia oe. E te Ture Hoê Ahuru ra, ua papa'i-faahou-hia ia ei na Mana'o Tauturu Hoê Ahuru ».

Te parau faahou ra te Rabi Sacks ma te pe'ape'a e :

« Ua haamau'a mana'ona'o ore tatou i ta tatou mau ture morare mai ta tatou i na reira i ta tatou faufaa moni. ...

« E rave rahi tuhaa fenua [i te ao nei] o te faaairo nei i te faaroo ei ohipa tahito, e aita hoê reo e pato'i nei i te feruriraa e tura'i nei i te taata ia hoo i te tao'a, ia haamau'a i te moni, ia oomo i te mau ahu anaana, e ia faahua, no te mea e ua ti'a ia tatou ia na reira. Te auraa e parau tahito ia te parau no te morare ; te mana'o maitai o te aau, no te feia paruparu ia ; e te ture faufaa roa a'e, teie ia 'eiaha roa ta oe hara ia itehia e vetahi ê. »¹

E au mau taea'e e au mau tuahine, teie te huru o te ao e haati nei ia tatou. E haape'ape'a noa anei tatou ma te hopea ore, ma te ui tamau noa e, nahea râ hoi tatou e ora ai i roto i te hoê ao mai teie te huru ? Eiaha. Te vai nei te evanelia a Iesu Mesia i roto i to tatou oraraa, e ua ite tatou e, e ere te parau no te morare i te parau tahito, e te vai nei te mana'o maitai o te aau no te arata'i ia tatou, e tei ia tatou iho te hopoi'a no ta tatou mau ohipa.

Noa'tu e, ua tau i te ao nei, area te mau ture a te Atua ra, te vai noa ra ia i to ratou vairaa. Aita ratou i tau i ; eita ratou e tau. Na Ture Hoê Ahuru, o te reira noa hoa to ratou ti'araa e— mau faaueraa. E ere i te mau mana'o tauturu. Ua taea to ratou mana i teie mahana i to te anotau a horo'a ai te Atua i te reira i te tamarii no Iseraela. Ahiri e, e faaroo noa tatou, e faaroo ia tatou i te reo pina'i o te Atua i te parauraa mai ia tatou i ônei e i teie nei :

« Eiaha roa to oe ei Atua ê atu, ia'u nei.

« Eiaha roa oe e hamani i te idolo tarai no oe. ...

« Eiaha oe e faahiti faufaa ore noa i te i'oa o to Atua ra o Iehova. ...

« E haamana'o i te mahana sabati ia haamo'ahia ia. ...

« E faatura'tu i to metua tane, e to metua vahine. ...

« Eiaha roa oe e taparahi noa i te taata.

« Eiaha roa oe e faaturi.

« Eiaha roa oe e eiâ.

« Eiaha roa oe e pari haavare ia vetahi ê. ...

« Eiaha roa oe e nounou ».²

Ta tatou ture no to tatou huru, ua papū te reira ; aita te reira e tuatata'u-faahou-hia. Aita te reira e ite-noa-hia i roto noa i na Ture Hoê Ahuru, i roto atoa râ i te A'oraa i ni'a i te Mou'a, i horo'ahia mai e te Faaora ia tatou nei, a ora ai Oia i ni'a i te fenua nei. E itehia te reira i roto i Ta'na mau haapiiraa. E itehia te reira i roto i te mau parau heheu no teie anotau.

Hoê â te huru o to tatou Metua i te Ao ra i nanahi ra, i teie mahana e amuri noa'tu. Te parau mai nei te peropheta Moromona ia tatou e, te huru o te Atua, « e hoê noa huru... to'na mai tahito mai â e a muri noa'tu ».³ E au ra e, fatata te taatoaraa

o te mau mea i roto i teie ao ua tau i haere noa, area râ, To'na[te Atua] huru tauui ore e nehenehe tatou e ti'aturi, mai te hoê tutau ta tatou e nehenehe e tape'a papū, e ia ora, ia ore tatou ia tura'i-ê-hia i roto i te mau pape mataro-ore-hia.

E riro paha outou i te hi'o i te tahi taime e, e mea arearea maitai a'e te taata i roto i te ao nei, hau atu ia tatou. E riro paha te tahi pae o outou i te mana'o e, te haavîhia nei ratou e te ture o ta tatou e haapa'o nei i roto i te Ekalesia. E au mau taea'e e au mau tuahine, te faaite atu nei au ia outou e, aore roa e mea ê atu e nehenehe e hopoi mai i te oaoa hau atu i roto i to tatou oraraa, e aore râ, i te hau rahi atu i to tatou nei varua, maori râ, te Varua, o te nehenehe e tae mai i roto ia tatou mai te mea e, e pee tatou i te Faaora e e haapa'o i te mau faaueraa. Eita taua Varua ra e parahi i roto i te mau huru ohiparaa tei î roa i te mau mea o te ao nei. Ua faaite te Aposetolo Paulo i te parau mau : « E ore... te taata e haapa'o i ta te tino ra, e farii mai i ta te Varua o te Atua ra ; e mea maamaa ia ia'na, e ore hoi oia e ite i te reira, no te mea i imihia te reira e te varua ».⁴ E tano te parau ra te taata e haapa'o i ta te tino ra i ni'a ia tatou paatoa mai te

mea e, e vaiiho tatou ia tatou iho ia riro mai te reira te huru.

E ti'a ia tatou e ara i roto i te hoê ao tei atea ê roa i te mau mea o te varua. E mea titauhia ia pato'i tatou i te mau mea atoa aore e tuati i ni'a i ta tatou mau ture, ma te pato'i i te faaru'e i te mea i hinaaro-rahi-hia e tatou : oia te ora mure ore i roto i te basileia o te Atua. E tamau noa te vero i te tupai i ni'a i to tatou opani i tera taime e tera taime, i te mea e, e tuhaa te reira no to tatou oraraa tahuti nei, o te ore roa e noaa ia tatou i te ape. Tera râ, e ineine maitai roa'tu tatou no te arai i te reira, no te haapii mai mai roto mai i te reira, e no te upooti'a i ni'a i te reira, mai te peu e, e faa'iro tatou i te evanelia ei niu no to tatou oraraa, e mai te peu e, tei roto te here o te Faaora i to tatou aau. Ua parau te peropheta Isaïa e, « E o ta te parau-tia ra ohipa, o te hau ïa, e te hopea o te parau-tia ra, o te peapea ore ïa, e te ora e a muri noa'tu ».⁵

Ei rave'a no te parahiraa *i roto* i te ao, eiaha râ ia riro *mai* to te ao, e mea ti'a ïa ia paraparau tatou i to tatou Metua i te Ao ra na roto i te pure. Te hinaaro nei Oia ia na reira tatou ; e pahono Oia i ta tatou mau pure. Ua a'o mai te Faaora ia tatou, mai tei papa'ihia i roto i te 3 Nephi 18, « e ara e e pure hoi ma te tuutuu ore e ti'a ai ; ia ore outou ia roohia i te râmâ ; i hinaaro na hoi Satani ia outou...

« No reira ia pure outou i te Metua na roto i to'u i'oa ma te tuutuu ore e tia'i ;

« E te mau mea atoa ta outou e ani i te Metua i to'u ra i'oa, o te tia ïa, a faaroo ai e noaa taua mau mea ra, e noaa ïa ia outou ».⁶

Ua roaa to'u iteraa papû no ni'a i te mana o te pure i te 12 o to'u matahiti. Ua rave itoito vau i te ohipa ia roaa mai te tahi moni ia'u, e ua imi au i te rave'a ia haaputu e pae tara marite. Tei te tau ïa no te toparaa rahi i te pae faaravairaa faufaa, e i taua tau ra, ua riro ïa te pae tara ei tino moni rahi roa—no te hoê ihoa râ tamaiti e 12 matahiti. Ua horo'a vau i te taatoaraa o ta'u mau moni paari, e pae tara marite, i to'u papa ra, e ua faaho'i mai oia e pae tara moni parau. Ua ite au e, te vai ra hoê mea papû maitai ta'u i hinaaro

e hoo mai i teie e pae tara, noa'tu e, e rave rahi matahiti i muri mai, aita e ti'a ia'u ia haamana'o eaha râ. Ta'u noa e haamana'o nei, o te faufaa ïa o taua moni ra no'u nei.

I taua tau ra, aita ta matou e matini pu'a ahu, no reira, e afa'i to'u mama i to matou mau ahu repo i te fare pu'araa ahu i te mau hepetoma atoa. Tau mahana i muri mai, e faaho'ihia mai « te ahu rari », ei reira to matou mama e taura'i ai i te mau ahu i ni'a i te niuniu taura'iraa i muri i te fare no te haamarô.

Ua tuu vau i ta'u e pae tara moni parau marite i roto i te pute o to'u piripou patiti E mai ta outou e mana'o ra, ua afa'ihia to'u piripou patiti i te fare pu'araa ahu e te moni i roto i te pute. I to'u haamana'oraa i te ohipa i tupu, ua pe'ape'a roa vau. Ua ite au e, e hi'opo'ahia te mau pute i te fare pu'araa hou a pu'ahia ai. Mai te mea e, aita ta'u moni i itehia e aita i ravehia, ua ite ïa vau e, e matara ïa te moni i rapae i te pute i te taime pu'araa, e e ravehia ïa e te taata pu'a, e eita roa ïa oia e ite e, ia vai ra e faaho'i ai i taua moni ra, noa'tu e, e hinaaro oia. E mea iti roa to'u ti'aturi e, e ho'i faahou mai ta'u na e pae tara—e ua haapapû mai to'u metua vahine here i te reira i to'u faaiteraa'tu ia'na e, ua mo'ehia ia'u ta'u moni i roto i to'u pute.

Ua hinaaro vau i taua moni ra ; e hinaaro rahi to'u i te reira moni ; ua rave itoito vau i te ohipa ia roaa mai te reira moni. Ua ite a'era vau e, hoê noa iho ohipa e ti'a ia'u ia rave. I roto i to'u pe'ape'a rahi ua fariu atu vau i to'u Metua i te Ao ra e ua taparu vau Ia'na ia paruru i ta'u moni i roto i te pute e ho'i noa mai te ahu rari.

E piti mahana roa i muri mai, i to'u iteraa e, ua fatata te pereoo faauta ahu i te tae mai, ua parahi noa vau i piha'iho i te haamaramarama no te tia'i. I te tapaeraa mai te pereoo ua otu'itu'i puai to'u mafatu. I te taeraa mai te ahu rari i roto i te fare, ua haru mai au i to'u piripou patiti e ua horo i roto i to'u piha. Ua patia vau i te rima i roto i te pure ma te ruru. Aita i ite-oi-oi-hia ia'u te hoê mea, feruri a'era vau e, ua mo'e. E i reira, ua tano to'u rima i ni'a i te moni parau pae tara. I to'u

iritiraa mai i rapae i te pute, ua tupu te hau rahi i roto ia'u. Ua haamaitai au i to'u Metua i te Ao ra, no te mea, ua ite au e, ua pahono mai Oia i ta'u pure.

Mai taua taime ra, aita e nehenehe faahou e tai'o i te rahiraa pure ta'u i pahonohia mai. Mai taua mahana ra, aita roa hoê mahana e ma'iri ma te ore au e paraparau i to'u Metua i te Ao ra na roto i te pure. Te hoê teie autaatiraa ta'u e poihere maite nei—e painu roa vau ia ore ana'e te reira. Mai te mea e, aita e vai ra i teie taime te reira huru autaatiraa i rotopu ia outou e to outou Metua i te Ao ra, te faaitoito atu nei au ia outou ia imi i te rave'a ia vai te reira. Mai te mea e, e na reira outou, e farii outou i Ta'na faaûruraa e Ta'na arata'iraa i roto i to outou oraraa—e mea titauhia ho'i te reira no tatou tata'itahi mai te mea e, e hinaaro tatou ia ora i te pae varua i roto i to tatou oraraa i te fenua nei. Taua faaûruraa ra e taua arata'iraa ra, e mau horo'a ïa Ta'na e horo'a hua mai ma te pato'i ore, mai te mea e, e imi tatou i te reira. E mau tao'a rahi mau te reira !

E tupu tamau noa te haehaa e te aau mehara i roto ia'u ia paraparau mai te Metua i te Ao ra ia'u na roto i Ta'na faaûruraa. Ua haapii mai au ia ite i te reira, ia ti'aturi e ia pee i te reira. E rave rahi taime to'u fariiraa i taua faaûruraa ra. Ua tupu te hoê ohipa huru fifi rii i te ava'e atete no te matahiti 1987, i roto i te oro'a haamo'araa i te Hiero no Frankfurt i te fenua Heremani. Tei rotopu te Peresideni Ezra Taft Benson ia matou no te mahana matamua e aore râ, te piti, o te oro'a haamo'araa, tera râ, ua ho'i atu oia i te fare, e no reira, tei ia'u atura ïa te ti'araa no te arata'i i te mau pureraa e toe ra.

I te mahana maa ua faatupuhia te hoê pureraa no te mau melo Holane e ora ra i roto i te mataeinaa no te Hiero no Frankfort. Ua matau maitai au i te hoê o to tatou mau ti'a faatere maitai no te fenua Holane, oia ho'i te taea'e Peter Mourik. Na mua noa a'e i te pureraa, ua tupu mai te hoê mana'o papû maitai i roto ia'u e, e mea ti'a ia ani i te taea'e Mourik ia paraparau i to'na mau hoa melo Holane i roto i te reira pureraa, e o oia atoa ho'i te

taata a'o matamua. No te mea ho'i e, aita vau i ite ia'na i roto i te hiero i taua po'ipo'i ra, ua faatae atura vau i te hoê nota ia Elder Carlos E. Asay, to matou Peresideni Area, no te ani ia'na e, tei roto anei o Peter Mourik i te amuiraa o taua pureraa ra. Na mua noa a'e a ti'a ai au i ni'a no te haamata i te pureraa, ua tae maira te nota a Elder Asay no te faaite mai e, *aita* te taea'e Mourik i roto i te amuiraa i teie taime, te ohipa ra oia i te tahi atu vahi, e ua opua oia e haere mai i te pureraa haamo'araa i roto i te hiero i te mahana i muri atu, e te mau tii no te mau faehau.

A ti'a ai au i mua i te terono no te aroha i te taata e no te faaite i te faanahoraa, ua farii faahou vau i te hoê faaûruraa papû maitai e, e ti'a ia'u ia faaara e, o Peter Mourik te taata a'o matamua. E ere roa'tu te reira no roto mai i to'u feruriraa, i te mea e, no faaite noa maira o Elder Asay e, *aita* roa'tu te Taea'e Mourik i roto i te hiero. Tera râ, ma te ti'aturi i te reira faaûruraa, ua faaara vau i te himene a te pûpû himene, te pure, e ua faaite au e, to matou taata a'o matamua, o te taea'e Peter Mourik ia.

I to'u ho'iraa i to'u parahiraa, ua hi'o atu vau ia Elder Asay e ua ite au i te pe'ape'a i roto i to'na hoho'a mata. I muri a'e to'na faaiteraa mai e, i te taime a faaara ai au e, o te taea'e Mourik te taata a'o matamua, aita oia i ti'aturi i ta'na e faaroo ra. Ua parau mai oia e, ua ite oia e, ua farii au i te nota, e ua tai'o vau i te reira, e no reira, aita oia i taa e, no te aha vau i faaara ai e, o te taea'e Mourik te hoê taata a'o, ma te ite e, aita roa'tu oia i roto i te hiero.

I te taime a tupu ai teie mau mea, tei roto ia o Peter Mourik i te hoê apooraa i te piha ohiparaa a te area i Porthstrasse. A tere noa ai ta'na apooraa, ua huri ta'ue atura oia i ni'a ia Elder Hawkes, te Ti'a Retioni i taua taime ra, e ani atura e, « Eaha te viti-vitiraa ta oe e nehenehe e faahoro ia'u i te hiero ? »

Ua itehia te huru faahoro pereoo puai a Elder Hawkes i roto i to'na pereoo sport, e ua pahono maira oia e, « E nehenehe au e faahoro ia oe i reira

i roto hoê 10 miniti ! Tera râ, no te aha oe e titau ai ia haere i te hiero ? »

Ua parau te taea'e Mourik e, aita roa oia i ite e, no te aha oia e titau ai ia haere i te hiero, ua ite râ oia e, e mea ti'a ia'na ia haere i reira. Haere atura na taata nei i te hiero i taua taime iho ra.

I roto i te himeneraa nehenehe a te pûpû himene, ua hi'o haere au na te mau vahi atoa, ma te feruri e, e ite atu vau ia Peter Mourik. Aita roa ia. Te vahi faahiahia ra, maori râ, aita roa'tu vau i haape'ape'a noa a'e. Ua vai noa te hoê iteraa hau e te tapitapi ore i roto ia'u e, e tupu maite te mau mea atoa.

Te tomo mai nei te taea'e Mourik na te uputa i mua o te hiero, i te taime mau a amene ai te pure, ma te ore â

hoi i ite e, no te aha oia i tae mai ai i reira. A rû ai oia i te haere na roto i te aroha, ua ite atura oia i to'u hoho'a i roto i te afata teata e ua faaroo mai ia'u i te faaararaa e, « e faaroo mai taitou i teie nei i te taea'e Peter Mourik ».

I roto i te maere rahi o Elder Asay, ua tomo maira o Peter Mourik i roto i te piha i reira iho, e ua ti'a atura i mua i te terono.

I muri a'e i te pureraa, ua aparau maua te taea'e Mourik i ni'a i te mau mea tei tupu na mua a'e a paraparau ai oia. Ua feruri maite au i te faaûruraa tei tae mai i taua mahana ra, eiaha ia'u ana'e, i te taea'e Peter Mourik atoa râ. Ua horo'a mai taua ohipa nehenehe ra i te hoê faaiteraa tapitapi ore ia'u i te faufaa o te riroraa ei mea ti'amâ

no te farii i taua huru faaûruraa ra, e ia ti'aturi i te reira—e ia pee i te reira—ia tae ana'e mai te reira. Ua ite au ma te tapitapi ore e, ua hinaaro te Fatu ia faaroo te mau taata tei tae mai i taua purerara ra no te haamo'araa o te Hiero no Frankfurt, i te iteraa papû puai e te haaputapû o To'na tavini te taea'e Peter Mourik.

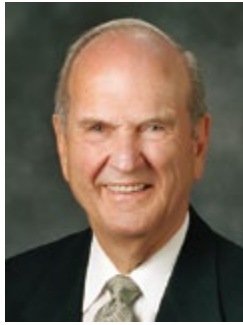
E au mau taea'e e mau tuahine here, te aparauraa e to tatou Metua i te Ao ra—oia ho'i, ta tatou mau pure Ia'na e Ta'na faaûruraa ia tatou—e mea titauhia ia te reira, ia ti'a ia tatou ia haere na roto i te mau vero e te mau tamataraa o te oraraa nei. Te ani-manihini mai nei te Fatu ia tatou, « a haafatata mai ia'u nei e e haafatata atu ia vau ia outou na ; e imi itoito noa mai ia'u nei e e ite mai hoi outou ia'u ». ⁷ Mai te mea e, e na reira tatou, e ite ia tatou i To'na Varua i roto i to tatou oraraa, no te horo'a mai ia tatou i te hiaai e i te itoito no te ti'a ma te puai e te papû i roto i te parau ti'a—no te « tia ... i te mau vahi mo'a ra, e eiaha ia faanuu-ê-hia'tu ». ⁸

A ohu noa ai te mata'i o te tauiraa, e ati a'e ia tatou, e a tamau noa ai te taura morare o te sotaiete i te faahu'a-hu'a i mua i to tatou mata, e mata na tatou i te haamana'o i te mau fafauaraa tao'a rahi a te Fatu i te feia o te ti'aturi Ia'na : « Eiaha e mäta'u, tei pihai-atoa-iho vau ia oe ; eiaha e taiâ, o vau hoi to Atua. E faaetaeta vau ia oe, e tauturu vau ia oe : oia ia, e mau vau ia oe i tau rima atau parau-tia ra ». ⁹

Auê ia fafauaraa e ! Ia riro mai teie, ei haamaitairaa no tatou, ta'u ia pure na roto i te i'oa mo'a o to tatou Fatu e te Faora, o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

- Jonathan Sacks, « Reversing the Decay of London Undone », *Ve'a Wall Street Journal*, 20 no atere 2011, online.wsj.com; ua tuuhia te faatomaraa. *Nota* : E ti'a faatere rabbin o Lord Sacks no te United Hebrew Congregations o te Commonwealth.
- Exodo 20:3–4, 7–8, 12–17.
- Moroni 8:18.
- 1 Korinetia 2:14.
- Isaia 32:17.
- 3 Nephi 18:18–20.
- Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:63.
- Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 87:8.
- Isaia 41:10.

Na Elder Russell M. Nelson

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau fafauaraa

Ia ite ana'e tatou e e mau tamarii tatou no te fafauaraa, e ite ia tatou e o vai râ tatou e eaha ta te Atua e tia'i nei ia tatou.

Hoê hepetoma i muri a'e i te hoê faaueraa aita i maoro a'e nei no te haamau i te tīti matamua i Moscou, Rusia¹ ua haere atu vau i te hoê amuiraa mataeinaa i St Petersburg. A faaite ai au i to'u maururu i te mau misionare matamua e te feia faatere o te fenua iho tei afa'i mai i te puai o te Ekalesia i Rusia, ua faahiti au i te i'oa o Vyacheslav Efimov. O oia te taata Rusia matamua tei faafariuhia tei riro mai ei peresideni misioni. Ua tavini faahiahia maitai oia e ta'na vahine faaipoipo i taua piiraa ra. Aita i maoro roa i muri a'e i to raua faaotiraa i ta raua misioni, e i to matou oto rahi, ua faaru'e ta'ue mai te Peresideni Efimov.² E 52 noa to'na matahiti.

A faahiti ai au i te parau no teie tane e vahine faaipoipo, ua faaûruchia vau ia ani i te amuiraa mai te mea tei rotopu anei ia ratou te tuahine Efimov. I muri roa i te piha ua ti'a mai te hoê vahine. Ua ani au ia'na ia haere mai i mua i te « micro ». O te tuahine Gaminia Efimov ihoa oia. Ua paraparau oia ma te papû e ua horo'a i te hoê iteraa papû puai no ni'a i te Fatu, no Ta'na evanelia, e no Ta'na Ekalesia tei faaho'ihia mai. Ua taatihia oia e ta'na tane faaipoipo i roto i te hiero mo'a. Ua parau oia e ua taatihia raua

e amuri noa'tu. E nau hoa misionare noa â raua, o oia i teie atu pae o te paruru e ona i te tahi atu ia pae.³ Ma te roimata oaoa, ua haamauruuru oia i te Atua no te mau fafauaraa mo'a no te hiero. Ua heva atoa vau, ma te ite papû e te hoêraa mure ore tei faa-hoho'ahia mai e teie tane e vahine faaipoipo haapa'o maitai o te hotu ti'a ia no te raverara, te haapa'oraa e te faaturaraa i te mau fafauaraa mo'a.

Te hoê o te mau mana'o hau atu o te haapa'oraa mau i fafauhia o te hoê ia fafauaraa mo'a. I roto i te auraa o te ture, te hoê fafauaraa o te hoê ia faaauraa i rotopu e piti aore râ e toru taata. I roto râ i te hi'oraa faaroo, mea rahi atu â ia te faufaa o te hoê fafauaraa. O te hoê ia fafauaraa mo'a i te Atua. Na'na e faataa i te mau titauraa. E nehenehe i te taata tata'itahi ia ma'iti i te farii i taua mau titauraa ra. Mai te mea e farii te hoê taata i te mau titauraa o te fafauaraa e e haapa'o oia i te ture a te Atua, e farii ia oia i te mau haamaitairaa apitihia'tu i te fafauaraa. Ua ite tatou « E ia noaa mai ia tatou te hoe haamaitairaa no ô mai ia i te Atua ra, mea na roto ia i te haapa'oraa i taua ture ra i faatumuhia'i no te reira ». ⁴

I roto i te aamu o te ao nei, ua rave te Atua i te mau fafauaraa e Ta'na mau

tamarii.⁵ Te tupu nei Ta'na mau fafau-
raa i roto i te taatoaraa o te opuaraa
no te faaoraraa e no reira ua riro mai
ia ei tufaa no te îraa no Ta'na Evane-
lia.⁶ Ei hi'oraa, ua fafau te Atua i te
tono mai i te hoê Faaora no Ta'na mau
tamarii,⁷ ma te titau ia ratou ia haapa'o
i Ta'na ture.⁸

I roto i te Bibilia te tai'o nei tatou
i te parau o te mau tane e te mau
vahine i roto i te Ao Tahito tei itehia
ei mau tamarii no te fafauaraa. Eaha te
fafauaraa ? « E no outou hoi te faufaa

ta te Atua i faaau atu i to [ratou] hui
tupuna ra, e na ô ai ia Aberahama ra e,
ei to huaai e hope ai te mau fetii atoa
o te ao nei i te ora ».⁹

I roto i te Buka a Moromona te tai'o
nei tatou i te parau no te mau taata i
roto i te Ao Apî tei ite-atoa-hia ei mau
tamarii no te fafauaraa.¹⁰ Ua faaite atu
te Fatu tei tî'afaahou ia ratou i te reira :
« E inaha, o outou hoi ta taua mau
peropheta ra tamarii ; e no te utuafare
o Iseraela hoi outou ; e no outou hoi
te faufaa ta te Metua i faaau mai i to

outou hui Metua ra, a naô ai oia ia
Aberahama ra e, ei to huaai e maitai ai
te mau fetii atoa o te ao nei ».¹¹

Ua tatara te Faaora i te faufaa rahi
no to ratou tî'araa ei mau tamarii no
te fafauaraa. Ua parau Oia, « I faati'ahia
e ia tonohia mai na vau e te Metua e
haamaitai ia outou, ia faarue outou
atoa e hope roa'e i ta outou parau
ino ; o outou te tamarii i raro a'e i te
fafauaraa ».¹²

E mea faahiahia roa e te faufaa te
fafauaraa ta te Atua i fafau ia Abera-
hama¹³ tei haapapûhia mai i muri iho
e Isaaka¹⁴ e Iakobo¹⁵ Tei roto te mau
fafauaraa e rave rahi, mai :

- E fanauhia mai Iesu te Mesia na
roto i te huaai o Aberahama.
- E rahi atu te huaai o Aberahama, o
te tî'a ia farii i te tupuraa mure ore e
o te tî'a atoa ia mau i te autahu'araa
- E riro mai Aberahama ei metua no
te mau nunaa e rave rahi.
- E fatuhia te tahi mau fenua e to'na
ra huaai.
- E haamaitaihia te mau nunaa atoa
o te fenua nei na roto i to'na ra
huaai.¹⁶
- E e mea mure ore taua fafauaraa
ra—e tae noa'tu « e tausani noa'tu i
te ui ra ».¹⁷

Ua tupu te tahi o teie mau fafau-
raa ; te vai nei â te tahi aita â i tupu. E
faahiti au i te hoê tohuraa a te Buka
a Moromona : « Aore to tatou metua
[Lehi] i parau i to tatou huaai ana'e, i
te utuafare atoa râ o Iseraela ra, i te
faaiteraa mai i te faufaa e faatiahia
i te mau mahana hopea ra ; oia hoi
te fafauaraa ta te Fatu i fafau i to tatou
metua ra ia Aberahama ».¹⁸ E ere anei
i te mea maere ? Tau 600 matahiti *hou*
a fanauhia'i Iesu i Betelehema, ua ite
te mau peropheta e e tupu mau iho
te fafauaraa a Aberahama *i te mau
mahana hopea nei* ana'e râ.

No te tauturu i te faatupu i taua
fafauaraa ra, ua fâ mai te Fatu i teie nei
mau mahana hopea nei no te faaapî i
te fafauaraa a Aberahama. Ua parau te
Fatu i te Peropheta Iosepha Semita :

« Ua farii o Aberahama i te mau
fafauaraa no nia i to'na ra huaai, e no te
huturaa o to'na tauupu—no roto mai

Stockholm, Tuete

oe i to'na ra tauupu tau tavini nei o Iosepha ...

« No oe atoa teie nei fafauaraa, no te mea no Aberahama oe ».¹⁹

Na roto i te faaapîraa o teie fafauaraa ua farii tatou mai to mutaa iho ra, te autahu'araa mo'a e te evanelia mure ore. Tei ia tatou ra te ti'araa ia farii i te îraa o te evanelia, ia oaoa i te mau haamaitairaa o te autahu'araa, e ia farii i te haamaitairaa rahi roa'e a te Atua—oia ho'i te ora mure ore.²⁰

E mau huaai mau te tahi o tatou no Aberahama : te tahi atu ua haaputuputuhia ia i roto i to'na utuafare na roto i te faaamuraa. Aita te Atua e ma'i-tiiti.²¹ E farii paatoa tatou i teie mau haamaitairaa tei fafauhia mai—mai te mea e imi tatou i te Fatu e e haapa'o i Ta'na mau faaueraa.²² Mai te mea râ aita, e ere ia tatou i te mau haamaitairaa no te fafauaraa.²³ No te tauturu ia tatou, ua faanaho te Ekalesia i te mau haamaitairaa patereareha no te horo'a i te taata atoa o te farii i te hoê iteraa no ni'a i to'na oraraa no amuri atu, e te hoê atoa tu'atiraa i te oraraa i tahito ra, e tae noa'tu i te hoê faataaraa no te reni e tae atu ia Aberahama, Isaaka e Iakobo.²⁴

E ti'araa to te mau taea'e no te autahu'araa ia farii i te fafauaraa e te tapuraa o te autahu'araa.²⁵ Mai te mea « e haapa'o maitai [outou] e ua noaa hoi ia [outou] teie nei na autahu'araa

e piti ... e ua faarahi hoi i to [outou] parau-raa-hia, ua haamo'ahia ia [outou] e te Varua i te faaapîraa i to [outou] ra mau tino ».²⁶ E ere ana'e te reira. Te mau taata parau-ti'a o te farii i te autahu'araa e farii ia ratou i te Fatu ra ia Iesu Mesia, e o ratou tei farii i te Fatu e farii ia ratou i te Atua te Metua.²⁷ E o ratou o te farii i te Metua e farii ia ratou i Ta'na mau mea atoa.²⁸ E tae mai te mau haamaitairaa faahiahia na roto mai i teie tapuraa e fafauaraa i te mau tane, te mau vahine, e te mau tamarii parau-ti'a i te ao atoa nei.

E hopoi'a na tatou ia tauturu i te faatupu i te fafauaraa a Aberahama. O tatou te huaai tei faatoro'a-atea-hia e tei faaineinehia no te haamaitai i te mau taata atoa o te ao nei.²⁹ No reira te ohipa misionare i tai'ohia ai i roto i te hopoi'a a te autahu'araa. I muri a'e fatata e 4.000 matahiti i te tia'iraa e te faaineineraa, teie ia te taima i faataahia e afa'ihia'tu ai te evanelia i te mau nunaa atoa o te fenua nei. Teie te taima no te haaputuputuraa o Iseraera tei fafauhia. E e ti'a ia tatou ia rave i te reira ! E ere anei i te mea faahiahia ? Te ti'aturi nei te Fatu i ni'a ia tatou e i ta tatou mau tamaroo—e te mauruuru rahi atoa nei Oia i ta tatou mau tamahine—te i'amâ no te tavini ei misionare i roto i teie tau rahi no te haaputuputuraa no Iseraela.

E tapa'o papû te Buka a Moromona e ua haamata te Fatu i te haaputupu i Ta'na mau tamarii fafauhia no Iseraela.³⁰ Te faaite nei teie buka tei papa'ihia no to *tatou* nei anotau, te hoê o ta'na opuaraa, « [ia] ite... outou e, te tupu ra te fafauaraa ta te Metua i fafau i te tamarii a Iseraela. ... inaha hoi, e haamana'o te Fatu i te faufaa ta'na i fafau i to'na ra taata o te utuafare o Iseraela ».³¹

Oia mau, aita te Fatu i haamo'e ! Ua haamaitai Oia ia tatou e vetahi na te ao atoa nei i te Buka a Moromona. Te hoê o ta'na mau opuaraa o te « faaite papû atu hoi i te ati Iuda e te Etene atoa hoi e, e o Iesu te Mesia ».³² E tauturu te reira ia tatou ia rave i te mau fafauaraa e te Atua. E ani te reira ia tatou ia haamana'o Ia'na e ia ite i Ta'na Tamaiti Here. O te tahi faahou ia ite no Iesu Mesia.

E ti'araa to te mau tamarii no te fafauaraa ia farii i Ta'na haapiiraa tumu e ia ite i te opuaraa no te faaoraraa. E *titau* ratou i te reira na roto i te raveraa i te mau fafauaraa faufaa rahi mau. Ua parau o Brigham Young : « E tomo atu te taatoaraa o te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i te fafauaraa apî e te mure ore ia tomo ana'e ratou i roto i teie Ekalesia... E tomo ratou i roto i te fafauaraa apî e te mea mure ore no te paturu i te Basileia a te Atua ». ... E tomo ratou i roto i te fafauaraa apî e te mure ore no te paturu i te Basileia o te Atua ».³³ E *haapa'o* ratou i te fafauaraa na roto i te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa.

I te bapetizoraa, ua fafau tatou e tavini i te Fatu e ia haapa'o i Ta'na mau faaueraa.³⁴ Ia rave ana'e tatou i te oro'a, te faaapî ra ia tatou i taua fafauaraa ra e te faaite ra tatou i to tatou hinaaro ia rave i ni'a iho ia tatou te i'oa o Iesu Mesia. No reira ua faaamuhia tatou ei mau tamaroo e e mau tamahine Na'na e ua itehia ei mau taea'e ei mau tuahine. O Oia te metua no to tatou oraraa apî³⁵ I te pae hope'a, i roto i te hiero mo'a, e nehenehe tatou e riro ei fatu ai'a no te mau haamaitairaa no te hoê utuafare mure ore, mai tei fafauhia ia Aberahama, Isaaka, Iakobo e to ratou mau huaai.³⁶ No reira, te

faaiipoiporaa hiero o te fafauaraa ia no te faateiteiraa

Ia ite ana'e tatou e e mau tamarii tatou no te fafauaraa, e ite ia tatou e o vai râ tatou e eaha ta te Atua e tia'i nei ia tatou.³⁷ Ua papa'ihia Ta'na ture i roto i to tatou aau.³⁸ O Oia to tatou Atua e o tatou To'na nunaa.³⁹ E tape'a maite noa te mau tamarii no te fafauaraa e tae noa'tu i roto i te mau taime tamataraa. Ia tanu-hohonu-ana'e-hia taua haapiiraa tumu ra i roto i to tatou aau, e tamarûhia te tara o te pohe, e e haapuaihia to tatou puai varua.

Te haapoupouraa rahi a'e ta te hoê taata e nehenehe e roaa i ônei i roto i teie nei oraraa o te ite-raa-hia ia oia ei taata haapa'o i te fafauaraa. E tupu te mau tao'a maitai a te hoê taata haapa'o i te fafauaraa i teie nei oraraa e i te orara amuri atu. Te parau nei te mau papa'iraa mo'a « ia haamana'o atoa outou i te maitai e te oaoa o te taata e haapa'o i te mau faaue ra a te Atua. Inaha hoi, e haamaitaihia ratou i te mau mea atoa e ia haapa'o maitai ratou e tae noa'tu i te hopea ra, e fariihia ia ratou i te ra'i ra [e] ia parahi ratou e te Atua atoa i roto i te oaoa hope ore ra ».⁴⁰

Te ora nei te Atua. O Iesu te Mesia. Ua faaho'ihia mai Ta'na Ekalesia no te haamaitai i te mau taata atoa. Te Peresideni Thomas S. Monson o Ta'na ia peropheta i teie mahana. E tatou, ei mau tamarii *haapa'o* no te fafauaraa, e haamaitaihia i teie nei e amuri noa'tu. Te faaite papû nei au, na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Ua faati'ahia te tîti no Moscou Rusia i te Sabati 5 no tiunu 2011.
2. Ua riro na o Vyacheslav Efimov ei peresideni no te Misioni no Russia Yekaterinburg mau te matahiti 1995 e tae atu i te matahiti 1998. Ua pohe oia i te 25 no feppure 2000.
3. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 138:57.
4. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 130:21.
5. Ei hi'oraa, i muri a'e i te Tirui rahi, ua parau Oia « e itehia teie anuanua i roto i te ata : e e haamana'o i ta'u fafauaraa, o ta'u i rave e outou... e eita te mau pape e riro faahou ei tirui no te haamou i te tino » (Genese 9:14-15, faahoraraa b : no roto mai i te Iritiraa a Iosepha Semita, Genese 9:20).
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 66:2 ; 133:57.
7. A hi'o Ioane 3:16.

8. A hi'o Aberahama 3:25.
9. Te Ohipa 3:25.
10. A hi'o 3 Nephi 20-26.
11. 3 Nephi 20:25.
12. 3 Nephi 20:26.
13. A hi'o Genese 17:1-10, 19 ; Levitito 26:42 ; Te Ohipa 3:25 ; Bible Dictionary, « Abraham, Covenant of ».
14. A hi'o Genese 26:1-5, 24.
15. A hi'o Genese 28:1-4, 10-14 ; 35:9-13 ; 48:3-4.
16. A hi'o i te mau faahoraraa i ni'a nei i roto i te mau nota 13-15.
17. Deuteronomi 7:9 ; 1 Paraleipomeno 16:15 ; Salamo 105:8.
18. 1 Nephi 15:18 ; faahauhia te papa'i opa.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 132: 30-31 Ua parau atoa te Fatu i te Peropheta Iosepha Semita : « E mai te au i ta'u i parau atu ia Aberahama ra no nia i te mau opu o te ao nei, te na reira atoa nei au i te parau atu i ta'u tavini nei o Iosepha : I roto ia oe e i to oe ra huaai e haamaitaihia'i te mau nunaa o te ao nei » (Te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 124:58).
20. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 14:7.
21. A hi'o Te Ohipa 10:34-35.
22. A hi'o Exodo 19:5.
23. Te parau nei te papa'iraa mo'a e « Ua ruuruuhia vau, o te Fatu, ia rave outou i te mea ta'u i parau ra; ia ore râ outou ia rave i ta'u i parau ra, e ore ia ta outou e fafauaraa i reira » (Te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 82:10).
24. I te 21 no Setepa 1823, ua heheu matamuhia teie mana'o fafauaraa i te Peropheta Iosepha Semita. I reira ua parau mai te melahi o Moroni e e haere mai o Eliaha te peropheta ei ve'a no te ra'i mai no te tanu i roto i te mau aau o te mau tamarii te hoê iteraa o te mau fafauaraa tei horo'ahia i mutaa iho ra i te mau metua no te utuafare no Iseraela (a hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 2:1-3).
25. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:33-34, 39-40.
26. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:33.
27. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:35, 37.
28. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:38.
29. A hi'o Alama 13:1-9.
30. A hi'o 3 Nephi 29.
31. 3 Nephi 29:1, 3.
32. Te api upoo parau o te Buka a Moromona : Te Tahī Faahou Ite no Iesu Mesia.
33. *Te mau haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Brigham Young* (1997), 62.
34. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:37.
35. « Te paraparau nei tatou i te Mesia, e te oaoa nei tatou i te Mesia, e te a'o nei tatou i te parau a te Mesia, e te tohu nei hoi tatou i te Mesia ia ite ta tatou mau tamarii i te tumu e hi'ohi'atu e ratou no te matararaa i ta ratou mau hara » (2 Nephi 25:26).
36. A hi'o Galatia 3:29 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 86:8-11.
37. No tatou teie nei mana'o: « Na ui e rave rahi i muri a'e i te tau a faaite-tino-hia mai ai te Mesia i te tamarii a te taata ra, ei reira e tae mai ai te i'o te evanelia a te Mesia i te Etene ra, e na te Etene i te toea o to tatou huaai—e ia tae i taua mahana ra, e ite ai te toea o to tatou huaai e, no te utuafare o Iseraela ratou, e e feia faufaa hoi ratou o te Fatu ra ; ei reira ratou e ite ai e tae atu ai hoi i te ite i to ratou mau metua, e te ite hoi i te Evanelia a to ratou Faaora, tana i faaite mai i to ratou mau metua ; e ite ai ratou i to ratou Faaora, e te mau parau tumu hoi o to'na ra haapa'oraa, ia ite ratou i te ravea e haere ai ratou ia'na ra e ora'i » (1 Nephi 15:13-14).
38. A hi'o Isaia 55:3 ; Ieremia 31:33 ; Roma 2:15 ; 2 Korinetia 3:2-3 ; Hebera 10:16.
39. A hi'o Salamo 95:7 ; 100:3 ; Ieremia 24:7 ; 31:33 ; 32:38 ; Ezekielia 11:20 ; 37:23, 27 ; Zekaria 8:8 ; 2 Korinetia 6:16 ; Hebera 8:10.
40. Mosia 2:41.

Na Elder Dallin H. Oaks

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau haapiiraa a Iesu

*O Iesu Mesia te Fanau Tahī e te Tamaiti Here a te Atua. ...
Oia to tatou Faaora i te hara e te pohe. O te iteraa faufaa
rahi roa i te fenua nei.*

« Eaha to outou mana’o i te Mesia ra ? » Mataio 22:42. Na roto i teie mau parau ua pato’i o Iesu i te mau pharisea i To’na ra anotau. Na roto atoa i teie â mau parau te ani nei au i to’u mau feia mo’a i te mau mahana hopea nei e i te tahi atu mau keretetano eaha mau to outou ti’aturiraa no ni’a ia Iesu Mesia, e eaha ta outou e rave nei no taua ti’aturiraa ra.

Te rahiraa o ta’u mau faahitiraa parau no roto mai ia i te Bibilia, no te mea, e mea matauhia te reira e te rahiraa o te mau keretetano. E faatumu ra ta’u mau tatararaa i ni’a eaha ta te mau papa’iraa mo’a o teie anotau, te Buka a Moromona ihoa râ, e haapii mai nei ia tatou no ni’a i te auraa o te mau papa’iraa mo’a papû ore o te Bibilia, no reira, aita te mau keretetano i hoê te mana’o i ni’a i to ratou auraa. Te paraparau nei au i te feia ti’aturi e ia vetahi ê atoa. Mai te Elder Tad R. Callister i haapii mai ia tatou i teie po’ipo’i, te tahi pae te parau nei ratou e, e keretetano ratou, te arue nei ratou ia Iesu ei orometua rahi, aita râ ratou e faaite papû nei i to’na huru atuaraa. No te paraparau ia ratou, ua faaohipa vau i te mau parau a Iesu

Iho. E ti’a ia tatou paatoa ia feruri eaha Ta’na Iho i haapii mai no ni’a o vai Oia, e i tonohia mai Oia i te fenua nei no te rave i te aha.

Tamaiti Fanau Tahī

Ua haapii mai Iesu o Oia te Tamaiti Fanau Tahī. Teie ta’na i parau:

« I aroha mai te Atua i to te ao, e ua tae roa i te horoa mai i ta’na Tamaiti fanau tahi, ia ore ia pohe te faaroo ia’na ra, ia roaa râ te ora mure ore.

« Aore hoi te Atua i tonono mai i Ta’na Tamaiti i te ao nei e faahapa mai i to te ao, ia ora râ to te ao ia’na » (Ioane 3:16–17).

Ua haapapû mai te Metua i te reira. I te taima hopea o te ohipa mo’a i tupu i ni’a i te Mou’a no te Faahuru-ê-raa, ua parau mai Oia mai te ra’i mai : « O tau Tamaiti here teie, ua mauruuru roa vau ia’na ; a faaroo ia’na » (Mataio 17:5).

Ua haapii atoa mai o Iesu e, To’na hoho’a hoê â ia e to To’na Metua. Na ô atura Oia i Ta’na ra mau Aposetolo e :

« Ahiri outou i ite na ia’u, ua ite atoa outou i tau Metua, e teie nei, ua ite outou ia’na, e ua hi’o hoi outou ia’na.

« Ua parau maira Philipa ia’na, E te

Fatu, e faaite mai ia matou i te Metua atirâ’tu ai.

« Ua parau atura Iesu ia’na, O to’u nei hoi parahiraa roa i ô outou nei e, e aore â oe i ite ia’u, e Philipa ? o tei hi’o mai ia’u ra, ua hi’o ia i te Metua » (Ioane 14:7–9).

No reira, ua faaite mai te Aposetolo Paulo i te huru o te Tamaiti « te hoho’a mau ia no [te Atua te Metua] iho » (Hebera 1:3 ; hi’o ato’a 2 Korinetia 4:4).

E Rahu Nui

Ua papa’i te Aposetolo Ioane e, o Iesu, ta’na i pii, « te Parau », « i te Atua ra hoi oia i te matamua ra. Na’na i hamani te mau mea atoa nei, aore roa e, e ere oia i te hoê mea i hamanihia » (Ioane 1:2–3). No reira, i raro a’e i te faanahoraa a te Metua, o Iesu Mesia te Rahu Nui o te mau mea atoa ra.

Te Fatu te Atua no Iseraela

I roto i Ta’na utuuturaa i To’na mau taata i Paratetina, ua parau Iesu e, Oia o Iehova, te Fatu te Atua no Iseraela (a hi’o Ioane 8:58). I muri a’era, ei Fatu ti’afaahou, ua utuutu oia i To’na mau taata i ni’a i te fenua Amerika. Ua parau Oia i reira e :

« Inaha, o vau nei, o Iesu Mesia, o ta te mau peropheta i faaite mai e tae mai i te ao nei. ...

« ... o vau te Atua no Iseraela, e te Atua no to te ao atoa nei » (3 Nephi 11:10, 14).

Eaha Ta’na i rave no tatou

E rave rahi matahiti i ma’iri a’e nei i roto i te hoê amuiraa titi, ua farerei au i te hoê vahine tei parau mai e, ua anihia mai ia’na ia ho’i mai i te pureraa i muri a’e e rave rahi matahiti i te taivaraa, tera râ, aita oia i ite i te hoê a’e tumu e ti’a ai ia’na ia na reira. No te faaitoito ia’na na ô atura vau e, « Ia feruri ana’e oe i te mau mea atoa ta te Faaora i rave no tatou, aita anei e vai ra i reira e rave rahi tumu no te ho’i mai i te pureraa, no te haamori e no te tavini Ia’na ? » Ua hitimahuta vau i ta’na pahonora : « Eaha Ta’na i rave no’u ? » No te feia aita i ite eaha ta to tatou Faaora i rave no tatou, e pahono atu vau i taua uiraa ra na roto i Ta’na iho mau parau e na roto i to’u iho iteraa papû.

Te Ora no teie nei Ao

Te faahiti nei te Bibilia i te haapiiraa a Iesu, « i haere mai nei au ia noaa to ratou ora, e ia rahi atu â te ora » (Ioane 10:10). I muri mai, i roto i te Ao Apî, ua parau Oia e, « o vau te maramarama e te ora o teie nei ao » (3 Nephi 11:11). Oia te Ora no teie nei Ao no te mea Na'na i hamani ia tatou, e no te mea, na roto i To'na Ti'a-faahou-raa, ua papû maitai ia tatou paato'a e, e ora faahou â tatou. E te ora Ta'na i horo'a ia tatou e ere ia i te ora tahuti noa. Ua haapii mai Oia e, « E horo'a tu â hoi au i te ora mure ore no ratou ; e ore roa ratou e pohe, e e ore roa hoi ratou i roto i tau rima nei e riro i te haru ia vetahi ê » (Ioane 10:28 ; a hi'o ato'a Ioane 17:2).

E Maramarama no teie nei Ao

Ua haapii atoa mai Iesu e, « o vau te maramarama o teie nei ao, o te pee

mai ia'u ra, e ore ia e haere noa i te pouri ». (Ioane 8:12). Ua parau atoa oie e, « O vau te e'a, e te parau mau, e te ora » (Ioane 14:6). O Oia te E'a e o Oia te Maramarama no te mea na Ta'na mau haapiiraa e turama nei i to tatou haere'a i roto i te oraraa tahuti nei, e e faaite ia tatou i te e'a no te ho'i i piha'iho i te Metua ra.

Raveraa i te Hinaaro o te Metua

Ua faatura tamau noa o Iesu i te Metua e ua pee Ia'na. Oia'toa i To'na apîraa ua parau Oia i To'na na metua i te tino nei e, « Aita orua i ite e, ia haapao vau i ta tau metua e tia'i » (Luka 2:49). I muri iho, ua haapii Oia, « i pou mai nei hoi au mai te ra'i mai e haapao i to tei tonono mai ia'u nei hinaaro, eiaha to'u iho hinaaro » (Ioane 6:38 ; a hi'o ato'a Ioane 5:19). E ua haapii mai te Faaora e, « Aore roa e taata e tae i te Metua ra, maori râ ei ia'u » (Ioane

14:6 ; a hi'o ato'a Mataio 11:27).

E ho'i tatou i te Metua ra na roto i te haapa'oraa i To'na hinaaro. Ua haapii mai Iesu e, « E ore te feia e parau mai ia'u ra e, E te Fatu, e te Fatu, e hope paatoa i te tae i te basileia ra o te ao, o te taata râ i haapao i te hinaaro o tau Metua i te ao ra » (Mataio 7:21). Ua faataa Oia :

« E rave rahi te parau mai ia'u ia tae i taua mahana ra, E te Fatu, e te Fatu, e ere anei ua haapii matou ma to oe i'oa, e ua tatai i te mau demoni i to oe i'oa, e ua rave i te semeio e rave rahi i to oe i'oa ?

« O ta'u ia e parau atu, Aita roâ vau i ite ia outou. E haere ê atu outou, e te feia rave parau ino » (Mataio 7:22–23).

No reira o vai o te tomo i roto i te basileia o te ra'i ra ? E ere ia te mau taata tei rave noa i te mau ohipa nehenehe ma te faaohipa i te i'oa o te Fatu, ta Iesu ia i haapii mai, « o te taata râ i haapao i te hinaaro o tau Metua i te ao ra ».

Te Hi'oraa Rahi

Ua faaite mai Iesu ia tatou e nahea ia rave i te reira. Ua ani-manihini faahou mai â Oia ia tatou ia pee Ia'na : « E faaroo mai ta'u ra mamoe i to'u reo, ua ite au ia ratou, e e pee mai hoi ratou ia'u » (Ioane 10:27).

Te Mana o te Autahu'araa

Ua horo'a oia i te mana o te autahu'araa i Ta'na mau Aposetolo (a hi'o Mataio 10:1) e ia vetahi ê. Na ô atura Oia ia Petero te Aposetolo faatere, « E e horo'a tu hoi au i te mau taviri o te basileia o te ao ra ia oe e ta oe e haamau i raro nei, e haamau-atoa-hia ia i te ao ; e ta oe e tuu i raro nei, e tuu-atoa-hia ia i te ao » (Mataio 16:19 ; a hi'o ato'a Mataio 18:18).

Te papa'i nei o Luka e, « ua haapao atura te Fatu i e hitu ahuru, e tatoopiti atura i te tonoraa ia ratou na mua ia'na, i te mau oire e te mau vahia atoa ta'na i opua ra e e haere atoa oia i reira » (Luka 10:1). I muri mai, ua parau atura teie mau Hitu Ahuru ia Iesu ma te oaoa, « Ua vi atoa te mau demoni ia matou i to i'oa na » (Luka 10:17). Ua ite au i taua mana o te autahu'araa ra.

Te arata'iraa na roto i te Varua Maitai

I te pae hopea o ta'na tau misioni i te fenua nei, ua haapii atu Iesu i Ta'na mau Aposetolo, « Na te Faaa'o na te Varua maitai ra, o ta te Metua e tonono mai ma to'u nei i'oa ra, na'na e haapii mai ia outou i te mau mea atoa ; e e faaite faahou mai hoi ia outou i te mau parau atoa ta'u i parau atu ia outou na » (Ioane 14:26), e « [na'na] e aratai ia outou i te mau parau mau atoa ra » (Ioane 16:13).

Arata'iraa na roto i Ta'na mau Faaueraa

E arata'i atoa Oia ia tatou na roto i Ta'na mau faaueraa. No reira, ua faaue atura oia i te Ati Nephi e, eiaha ratou e mârô faahou i ni'a i te mau parau haapiiraa, no reira, na ô atu ra Oia :

« O tei roto ia'na te varua mârô ra, e ere oia i ta'u, no te diabolô râ, o te metua oia no te mârô, e ua faaitoito oia i te aau no te taata e mârô ai te tahi i te tahi ma te riri.

« Inaha, e ere teie i te ture na'u, ia faaitoito i te aau o te taata i te riri te tahi i te tahi ; teie râ ta'u ture, ia faa-ruehia te reira » (3 Nephi 11:29–30).

Faatumu i ni'a i te ora mure ore

Ua titau atoa mai Oia ia tatou ia faatumu i ni'a Ia'na, eiaha i ni'a i te mau mea o te ao nei. I roto i Ta'na a'oraa no ni'a i te pane ora, ua faataa mai Iesu i te taa-ê-raa i rotopu i te

maa tahuti e te maa mure ore. Na ô maira Oia e, « Eiaha e ohipa i te maa tahuti noa, i te maa râ e tia i te vairaa e tae noa'itu i te ora mure ore ra, o ta te Tamaiti a te taata e horoa mai na outou na » (Ioane 6:27). Ua haapii mai te Faaora e, o Oia te Pane Ora, te tumu o te maa mure ore. No ni'a i te maa tahuti ta te ao e horo'a nei, e tae noa'itu i te manna ta Iehova i tuu mai no te faaamu i te mau tamarii Ise-raela i roto i te medebara, ua haapii mai Iesu e, te feia o tei ti'aturi i taua pane ra ua pohe ia ratou i teie nei (a hi'o Ioane 6:49). Area te maa Ta'na i horo'a ra, o te « pane ora ia tei pou mai mai te ra'i », e ua haapii mai Iesu e, « o te amu i teie nei pane, e ti'a ia i te oraraa » (Ioane 6:51).

Ua parau te tahi pae o Ta'na mau pîpî e, « e parau riarua » teie, e mai taua taimera, e rave rahi o tei pee Ia'na ra, « ua faarue maira e aita i pee faahou ia'na » (Ioane 6:60, 66). Mai te mea ra e, aita ratou i farii i Ta'na haapiiraa na mua'itu, oia hoi, e ti'a ia ratou ia « imi i te basileia o te Atua na mua roa » (Mataio 6:33). Tae roa mai i teie mahana, te tahi mau taata o te parau nei e, Keretetano ratou, ua hau a'e ia ratou i roto i te mau mea o te ao nei—te mau mea e paturu nei i te ora i te fenua nei, aore râ e horo'a nei i te maa e tae atu ai i te ora mure ore ra. No te tahi pae, teie

« mau parau riarua » Ta'na, te riro noa nei â ia ei tumu no te oraraa e pee i te Mesia.

Te Taraehara

Te taimera teitei roa a'e o te tau ohiparaa a te Faaora i te tahuti nei, o To'na ia Tia-faahou-raa e To'na Taraehara no te hara a to te ao nei. Ua tohu o Ioane Bapetizo i te reira i te na-ô-raa e, « a hi'o na i te Arenio a te Atua, o tei hopoi ê atu i te hara o te ao nei » (Ioane 1:29). I muri mai, ua haapii mai Iesu e, « te Tamaiti a te taata i haere mai ... e tavini râ, e ia horoa i to'na ora ei hoo no te taata e rave rahi » (Mataio 20:28). I te Tamaraa Hopea, ia au i te papa'iraa a Mataio, ua haamaramama mai Iesu e, te uaina Ta'na i haamaitai o To'na ia toto « no te faufaa apî, i haamaniihia no te taata e rave rahi ia matara te hara » (Mataio 26:28).

I to'na fâraa mai i to te Ati Nephi, ua ani manihini oia ia ratou ia haere mai e ia hi'o i te puta i roto i to'na aoao e te puta o te naero i roto i To'na na rima e To'na na avae. Ua faataa mai Oia e, ua rave Oia i te reira « ia ite outou e, o vau te Atua no Iseraela, e te Atua no to te ao atoa nei, e tei pohe no te mau hara a to te ao nei » (3 Nephi 11:14). E te faaite faahou ra te aamu e, ua ma'iri ihora te nahoa taata « i te pae avae no Iesu, haamori atu ai ia'na (irava 17). No te reira to te ao atoa nei e haamori ai Ia'na i te hopea ra.

Ua haapii faahou Iesu i te tahi atu â mau parau mau faufaa rahi no ni'a i To'na Taraehara. Te haapapû maitai mai nei te Buka a Moromona i te mau haapiiraa a te Faaora e ua horo'a mai i te haamaramaramaraa maitai a'e no ni'a i Ta'na misioni, mau parau no teie haapiiraa :

« I tonono mai tau Metua ia'u ia faateiteihia vau i nia i te satauro ... , ua ume mai au i te mau taata atoa ra ia 'u ...

« ... ia haavahia i ta ratou mau ohipa.

« E ... o te tatarahapa e te bapetizohia i to'u ra i'oa, e faa'ihia ia ratou ; e ia tamau â e tae noa'tu i te hopea, ihaha, o te ore ia ratou e faahapahia e au i mua i te Metua ia tae i te mahana e tia'i au e haava i to teie nei ai ...

« E ore e ô te mea viivii i roto i to'na basileia ; no reira e ore te taata e tomo i roto i to'na faaearea, maori râ o tei mâ to ratou ahu i to'u ra toto, no to ratou faaroo, e te tatarahapa i ta ratou mau hara, e ta ratou tamau-maiteraa e tae noa'tu i te hopea » (3 Nephi 27:14–16, 19).

E no reira te taa ra ia tatou e, ua horo'a mai te Taraehara a Iesu Mesia i te rave'a ia upooti'a tatou i ni'a i te pohe varua tei tae mai na roto i te hara, e ia farii i te mau haamaitairaa o te ora mure ore na roto i te raveraa e te haapa'oraa i te mau fafauraa mo'a.

Te titauraa e te iteraa papû

Ua horo'a mai Iesu i te hoê titauraa : « Eaha to outou mana'o o te Mesia ? » Mataio 22:42. Ua titau te aposetolo Paulo i to Korinetia ia « imi maite ia outou iho i to outou faaroo » (2 Korinetia 13:5). E ti'a ia tatou tata'i-tahi ia pahono i taua mau titauraa ra no tatou iho. Tei hea to tatou haapa'oraa mau ? Mai te mau keretetano anei tatou i roto i te tatararaa nehe-nehe a Elder Maxwell, tei faanuu i to ratou nohoraa i Ziona, tera râ, ua tape'a noa atoa i te hoê nohoraa piti i Babulonia.¹

Aita e vahi i ropu i reira e ma'iti ai. E mau pipi tatou na Iesu Mesia. E melo tatou no Ta'na Ekalesia e e mau pipi no Ta'na evanelia, e eiaha tatou e ho'i faahou i Babulonia e aore râ e rave i te mau peu no ô mai ra. E

faatura tatou i To'na i'oa, e haapa'o i Ta'na mau faauerua, e « eiaha e mata i te mea no teie ao, e mata na râ outou i te imi i te basileia o te Atua, e te parau-tia na'na » (Mataio 6:33, nota a ; no roto mai i te Iritiraa a Iosepha Semita, Mataio 6:38).

O Iesu Mesia te Fanau Tahia e te Tamaiti Here a te Atua. O Oia to tatou Rahu. O Oia te maramarama o teie nei ao. O Oia to tatou Faaora i te hara e te pohe. Teie te iteraa faufaa roa a'e i ni'a i te fenua nei, e roaa te reira ia outou iho, mai ia'u iho i te reira. E faaite papû te Varua Maitai no te Metua e no te Tamaiti, e e arata'i ia tatou i roto i te parau mau, e i heheu mai ia'u i

teie mau parau mau, e e heheu atoa Oia i te reira ia outou na. Te rave'a o te hinaaro ia e te haapa'o. Mai te hinaaro, ua haapii mai Iesu e, « e ani, e horoahia mai ta outou, e imi, e itea ia ia outou ; e patoto atu, e iritihia mai te opani ia outou » (Mataio 7:7). Mai te haapa'o, ua haapii mai Oia, « O tei hinaaro maite i to'na ra hinaaro, e ite ia i ta'u e haapii nei e na te Atua, e na'u iho » (Ioane 7:17). Te faaite papû nei au i te parau mau o teie mau mea na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

NOTA

1. A hi'o Neal A. Maxwell, *A Wonderful Flood of Light* (1990), 47.

Na Matthew O. Richardson

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Haapiiraa Sabati

Haapii mai te au i te raveraa a te Varua

Noa'tu e, e mau orometua haapii ana'e tatou, e mea ti'a ia tatou ia ite papû e, o te Varua Maitai te orometua e te faaite i te mau parau mau atoa.

Erave rahi matahiti i teie nei, tei te pû haapiiiraa misionare au e to'u hoa misionare a faaroo ai au i te reo o te hoê tamarii i te parauraa e, « mama û, e misionare *mau* anei tera ? » Fariu atura vau no te hi'o i te hoê tamahine te tape'a noa ra i te rima o to'na mama ruau ma te faatoro mai te rima i ni'a ia'u e to'u hoa. Ua ataata vau, ua faatoro i to'u rima, ua hi'o afaro ia'na i roto i te mata, e ua parau, « iaorana, o Elder Richardson vau, e e mau misionare *mau* maua ». Ua anaana to'na hoho'a mata a hi'o mai ai oia ia'u, i te oaoa e tei piha'iho oia i te mau misionare mau.

Ua haere ê atura vau i muri a'e i taua ohipa tei tupu, ma te mana'o itoito apî i roto ia'u. Ua hinaaro vau ia riro ei misionare mai ta te Faaora, to'u utuafare e teie tamahine e tia'i ra. I roto i na matahiti i muri mai, ua rave itoito vau i te ohipa ia riro, ia feruri, ia haa e ia haapii mai te hoê misionare *mau*.

I to'u ho'iraa mai i te fare, e mea papû maitai e, noa'tu e, ua faaru'e au i ta'u misioni, aita ta'u misioni i faaru'e ia'u. Noa'tu i muri a'e i teie mau matahiti, ua feruri tamau noa vau e, ua riro ta'u misioni ei na matahiti maitai

roa a'e *no* to'u oraraa. Hoê haapiiraa mana'o-ore-hia i tape'ahia mai i roto i ta'u misioni, oia ho'i, te reo o taua tamahine iti ra. I teie â taime te faaroo nei au i roto i to'u feruriraa, « Mama û, e taata *mau* anei tei mau i te autahu'araa ? » « Mama û, e tane faaipoipo *mau* anei e aore râ, e metua tane *mau* anei ? » e aore râ, « Mama û, e melo *mau* anei no te Ekalesia ? »

Ua haapii mai au e, te hoê taviri no te riroraa ei mea *mau* i roto i te mau huru atoa o to tatou oraraa, o to tatou ia ti'araa ia haapii ma te taoti'a ore i te haapiiraa. Ua ite outou, e titau te hoê *oraraa mau* i te *haapiiraa mau*, e tei te huru ia o te *haapiiraa mau*. « Te hopoi'a no te haapii ma te maitai, aita ia i taoti'a-noa-hia i te feia tei piihia ei mau orometua haapii.¹ Area râ, pauroa te mau melo o te utuafare, te feia faatere o te Ekalesia, e te mau melo o te Ekalesia (ma te tai'o atoa i te feia apî e te mau tamarii) e hopoi'a ana'e ta ratou no te haapii.

Noa'tu e, e mau orometua haapii ana'e tatou, e mea ti'a ia tatou ia ite papû e, o te Varua Maitai te orometua *mau* e te faaite i te mau parau mau atoa. Te mau taata aita e haroaroa

hope roa i te reira, e tamata ia ratou i te mono i te Varua Maitai e ia rave ratou iho i te mau mea atoa, ma te ani-manihini i te Varua, na roto i te faatura, ia parahi mai i piha'iho ia ratou, tera râ, ei tauturu noa ; e aore râ, e ti'aturi ratou e, te faaho'i nei ratou i te taatoaraa o ta ratou haapiiraa i roto i te Varua, area te ti'a mau ra, te « faahua haapii » noa ra ia ratou. E hopoi'a na te mau metua, te feia faatere e te mau orometua atoa ia haapii « na roto i te Varua Maitai ». ² Eiaha ratou e haapii « i mua i te Varua » e aore râ, « i muri i te Varua » « na roto râ i te Varua » i reira hoi e ti'a ai i te Varua ia haapii i te parau mau ma te oti'a ore.

Na Moroni e tauturu ia tatou ia maramarama e, nahea e ti'a ai ia tatou ia « haapii na roto i te Varua » ma te mono ore, ma te faatarapape ore, e aore râ, ma te tura'i ore i te hiti i te Varua Maitai ei orometua *mau*. Ua parau o Moroni e, ua rave te Feia Mo'a i ta ratou mau ohipa « mai te au i te raveraa a te Varua ». ³ E titau teie huru ia tatou eiaha te farii-noa-raa i te Varua i piha'iho ia tatou. Te auraa no te arata'i ia tatou iho « mai te au i te raveraa » a te Varua Maitai, o te tauriraa ia tatou i ta tatou huru haapiiraa, e ia haapii mai ta te Varua Maitai e haapii. Mai te mea e, e faatano tatou i ta tatou raveraa mai te raveraa a te Varua Maitai, ei reira ia te Varua Maitai e nehenehe ai e haapii e e faaite papû ma te oti'a ore. Na teie hi'oraa i raro nei e haapapû i taua faaauraa faufaa ra.

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, ua haere au e ta'u mau tamarii i ni'a i te mou'a no « South Sister », (3.157 m), i Oregon. E rave rahi hora i muri mai, ua tae matou i te hoê haapa'umaraa ofa'ifa'i e 45 teteri i te pateitei. I mua ia matou te ite'tura matou i te tupuai mou'a, e ua tamau matou i te ta'uma, tera râ, i te taahiraa tata'itahi, e mure to matou avae i roto i te ofa'iofa'i, i reira e hee faahou mai ai e rave rahi initi i raro. E mea ta'uma maitai ta'u tamaiti 12 matahiti, area o vau ra, ua faaea noa vau i piha'iho i ta'u tamahine e 8 matahiti. Te haamata maira hoi oia i te rohirohi e te haaparuparu, e ua pe'ape'a oia, ma te feruri e, eita oia e tae i ni'a i te tupuai mou'a i

piha'ihō i to'na tuaana. Te mana'ō matamua i tupu mai i roto ia'u maori rā, te amōraa ia'na. Ua ti'a roa i to'u varua, te fifi rā, ua paruparu to'u tino. Ua parahi a'era maua i ni'a i te mau ofa'i, feruri a'era e nahea rā, e faaoti a'era i te hoê faanahōraa apî. Ua parau atura vau ia'na ia patia i to'na na rima i roto i to'u pute piripou no muri, e ia tape'a maitai, e—te mea faufaa roa'tu—ia amo ana'e au i to'u avae i ni'a no te tuu i mua, e tuu oioi mai oia i to'na avae i taua vahi ra. Ua pee oia i ta'u mau faanuura a toa, e ua maraa i ni'a na roto i te tarereraa i ni'a i to'u na pute piripou. I muri iho e au ra e ua riro e taimē maoro mau, ua tae maua i ni'a i te tupuai mou'a. Ua faaite to'na upooti'araa e te faahiahia ei mea hau atu i te mau tao'a ato'a. E oia mau, o'na e to'na tuana, i to'u mana'ō, ua riro mau raua ei na taata ta'uma mau.

Ua manui'a ta'u tamahine na roto i to'na faaitōtoraa, e na roto atoa i to'na ta'umaraa *mai te au* i ta'u ta'umaraa. Na roto i to'na faaauraa i ta'na mau faanuura i ni'a i to'u, ua haa amui maua, ma to'u faaohipa i to'u puai hope. Tera ia te huru ia haapii ana'e tatou « mai te au i te raveraa a te Varua ». Mai te mea e, e faaau tatou i te huru o ta tatou haapii mai te au i ta te Varua Maitai, e haapuai te Varua ia tatou, e, aita hoi e faaheporaa. Ia au i teie mana'ō, a feruri i teie na « raveraa e piti a te Varua » o te ti'a ia tatou ia faaohipa.

A tahi, e haapii te Varua Maitai i te mau taata na roto i te rave'a i te taata iho. Na te reira e ti'a ai ia tatou iho ia ite i te parau mau. No te mea e mea taa ê to tatou mau hinaaro, te huru oraraa e te haereraa i mua, no reira, e haapii te Varua Maitai i te mau mea o te ti'a ia tatou ia ite e ia rave, ei reira hoi tatou e riro ai mai te au i tei titauhia ia tatou ia riro mai. Ia ite mai tatou e, ia haapii ana'e te Varua Maitai i « te parau mau i te mau mea atoa ra »⁴ eita oia e haapii i te taatoaraa o te mau parau mau i te taimē hoê. E haapii te Varua i te parau mau « i te mau faaue ... na ni'a iho i te faaue, [e e] a'o ... na ni'a iho i te a'o, te tahi vahi iti i ò nei, e mai reira ho'i ei ò te tahi vahi iti ».⁵

Te feia e haapii mai te au i te raveraa a te Varua, e maramarama ia ratou e, e taata ta ratou e haapii nei, e ere te haapii. Na roto i te reira, e taa ia ratou ia tinai i te hinaaro ia haapii i te mau mea atoa e vai ra i roto i te hoê buka haapii e aore rā, i te mau mea atoa ta ratou i tuatapapa no ni'a i te tumu parau, e ia faatumu i ni'a i te mau mea ta to ratou utuafare e aore rā, te mau melo no te piha haapii e ti'a ia ite e ia rave. Te mau metua, te feia faatere e te mau orometua haapii o te pee i te huru haapii a te Varua, e ite oioi ratou e, te haapii mau, e ere ia i te paraparau e i te faahitiraa parau noa. E faafaaea rii rā ratou no te faaroo, no te hi'opo'a maite, e i reira

e faaoti ai eaha te rave i muri iho.⁶ Ia na reira ana'e ratou, e ti'a ia i te Varua Maitai ia haapii i te piahi e i te orometua i te mea ta ratou e ti'a ia rave e ia parau.⁷

Te piti, e haapii te Varua Maitai na roto i te ani-manihini-raa, te muhuhuraa e te faaûruraa ia tatou ia haa. Ua haapapû mai te Mesia ia tatou e, e ite tatou i te parau mau ia ora ana'e tatou i te haapii tumu e ia faaohipa ana'e i te reira.⁸ E arata'i e e faaite te Varua ia tatou i te mea ta tatou e rave.⁹ Eita oia e rave no tatou i te mea o te ti'a ia tatou ia rave no tatou iho. Ua ite outou, eita te Varua Maitai e haapii mai no tatou, e farii no tatou, e aore rā, e haa no tatou no te mea, e pato'iraa te reira i te haapii tumu no te ti'amâraa. E nehenehe ta'na e faaohie i te mau mau rave'a e ia ani ia tatou ia haapii mai, ia farii e ia haa.

E tauturu te feia e haapii mai te au i teie raveraa ta te Varua ia vetahi ê na roto i te ani-manihini-raa, te faaitōtoraa e te horo'araa ia ratou i te mau rave'a no te faaohipa i to ratou ti'amâraa. E ite te mau metua, te feia faatere e te mau orometua haapii e, eita ratou e farii no, e haapii mai no, aore rā oia'toa e tatarahapa no to ratou utuafare, te amuiraa, e aore rā, te mau melo o te piha haapii. Ahani i te uiraa, « Eaha te ti'a ia'u ia rave no ta'u mau tamarii, no te mau melo o te piha haapii, e aore rā, no vetahi ê ? » e ui rā ratou e, « Nahea vau ia ani e ia tauturu i te mau taata ati a'e ia'u ia haapii no ratou iho ? » Te mau metua e pee i te mau raveraa a te Varua Maitai, e faatupu ratou i te mau nohōraa i reira te mau utuafare e haapii mai ai i te haafaaufaa eiaha rā i te haapii-noa-raa mai i ni'a i te mau peu maitai. E na reira atoa te mau orometua haapii i te tauturu i te mau piahi ia haroaroa e ia ora i te mau haapii tumu, eiaha rā e parau noa i te reira. Aita te Varua Maitai i taoti'ahia a faaohipa ai te mau taata i to *ratou* ti'amâraa ma te ti'a.

No te huru o te ao nei i teie mahana, te hinaaro rahi nei tatou i te haapii mau i roto i to tatou mau nohōraa, i ta tatou mau pureraa, e i

ta tatou mau piha haapiiraa evanelia. Ua ite au e, i te tahi taime, te riro nei ta outou tautooraa no te haamaitai, e au ra e ohipa teimaha. Eiaha e haaparuparu i roto i to outou haereraa i mua. Te haamana'o nei au i to'u ta'umaraa e ta'u na tamarii. Oia mau, i te mau taime atoa a faafaaea ai matou no te haamaha i te rohirohi, aita matou i faatumu i ni'a i te atearaa e toe ra, vitiviti râ matou i te fariu i muri e ia hi'o i raro i te mou'a. Ua hi'o matou i te reira ma te parau i te tahi e te tahi e, « A hi'o na i te atearaa ta tatou i haere mai ». I reira, ua huti puai matou i te aho, ua fariu oi oi, ua hi'o i ni'a, e ua haamata faahou i te ta'uma, hoê taahiraa i te taime hoê. E te mau taea'e e te mau tuahine, e *nehenehe* outou te metua, e arata'i e e haapii mai te au i te mau raveraa a te Varua. Ua ite au e nehenehe outou e rave i te reira. Te faaite papû nei au e nehenehe outou e rave mai te reira, e e tau i te mau oraraa.

Ua haamaitahia to'u oraraa e te mau *orometua mau*, o tei haapii ma te Varua e na te Varua ihoa ra. Te ani nei au ia outou ia faaau i ta outou huru haapiiraa mai te au i te raveraa a te Varua Maitai i roto i te mau mea atoa ta outou e rave. Te faaite papû nei au e, o Iesu Mesia to tatou Faaora e ua faaho'i-faahou-hia mai Ta'na evanelia. E no te reira, e mea ti'a ia tatou ia riro ei mau metua *mau*, ei mau ti'a faatere *mau*, ei mau orometua haapii *mau* e ei mau piahi *mau*. Te faaite papû nei au e, e tauturu mai te Atua ia outou i roto i ta outou mau tautooraa, na roto i te i'oa mo'a o to tatou Faaora, o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Haapiiraa, Aita e Piiraa Teitei A'e : Hoê Tauturu Arata'i no te Haapiiraa Evanelia* (1999), 3.
2. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 50:14.
3. Moroni 6:9.
4. Moroni 10:5 ; a hi'o ato'a Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 50:14 ; *Mau Maite i te Faaroo : Hoê Faahororaa no te Evanelia* (2004), 82.
5. 2 Nephi 28:30.
6. A hi'o David A. Bednar, « Seek Learning by Faith », *Liahona*, Sept. 2007, 16–24.
7. A hi'o Luka 12:12.
8. A hi'o Ioane 7:17.
9. A hi'o 2 Nephi 32: 1–5.

Na Elder Kazuhiko Yamashita
No te Hitu Ahuru

E tao'a faufaa te mau misionare no te Ekalesia

Te mauruuru nei au e ua pihia te mau misionare e te Fatu, e ua pahono ratou i taua piiraa ra, e te tavini nei ratou na te ao ato'a nei.

Erave rahi matahiti a'e nei, i te hoê pô, ua haere mai te hoê misionare pii-apî-hia, o Elder Swan to'na i'oa, e to'na hoa paari Tapone, i to matou fare. Aua'e tei te fare au, no reira ua ani au ia raua ia tomo mai. I to'u aroharaa ia raua i te pae opani, ua haru to'u mata i ni'a i te pereue o Elder Swan. Ma te feruri ore, na ô atu ra vau ia'na, « E mea nehenehe mau to oe pereue! » Tera râ, e ere te pereue apî, e ua marau rii. Ua feruri au e, teie pereue, o te hoê ia pereue tei vaiihohia mai e te hoê o te mau misionare tahito i roto i te fare misionare.

Ua pahono vitiviti mai o Elder Swan i ta'u mau parau, e e mea taa ê roa ia i te mea ta'u i feruri. I roto i te hoê reo tapone papû ore, ua parau oia : « E, e pereue maitai roa teie. No to'u papa teie pereue i te tau a tavini ai oia ei misionare i te fenua Tapone hau atu i te 20 matahiti i teie nei ».

Ua tavini to'na metua tane i roto i te Misioni no Okayama i Tapone. E i te taime a reva ai ta'na tamaiti no

te haere i te misioni i te fenua Tapone, ua horo'a oia i to'na pereue no'na. Teie te hoho'a o te pereue tei oomohia e na u'i e piti o Elder Swan i Tapone.

Ua putapû roa to'u aau i te faaroo-raa i te mau parau a Elder Swan. E ua ite au i teie nei, no te aha o Elder Swan i oomo ai i te pereue o to'na metua tane a rave oia i te ohipa pororaa evanelia. Ua haamata o Elder Swan i ta'na misioni ma te farii i te here o to'na metua tane no te fenua Tapone e to'na nunaa.

Ua papû roa ia'u e, ua farii ato'a te tahi pae o outou i te hoê iteraa mai teie rii te huru. E rave rahi misionare tei tavini i Tapone tei parau mai ia'u e, ua tavini ato'a to ratou metua tane, to ratou metua vahine, e aore râ, to ratou papa ruau e aore râ, to ratou tonton i te hoê misioni i Tapone.

Te hinaaro nei au e faaite atu i to'u here mau, te faatura e te aau mauruuru i te mau misionare ato'a i faaoti i ta ratou misioni, e o tei tavini i tera

e tera vahi, ati a'e te ao nei. Ua papû ia'u e, te mau taata ta outou i tauturu ia faafariu mai, aita i mo'ehia ia outou. « Te nehenehe o te avae o te vea i nia i te mou'a, o tei hopoi mai i te parau maitai ra, o te faa'ite hua mai i te parau hau ra ! »¹

O vau ato'a te hoê o taua mau taata faafariuhia ra. I te 17raa o to'u matahiti ua faafariuhia vau, e piahi ia vau no te fare haapiiraa tuarua. Te misionare tei baptizo ia'u o Elder Rupp ia, no Idaho. No haamauruuru-noa-hia'itu ra oia ei peresideni tîti no Idaho. Aita â vau i ite faahou ia'na mai te taime a baptizohia ai au, tera râ, ua papa'i imere noa maua e ua paraparau na roto i te niuniu. Aita roa oia i mo'ehia ia'u. Ua puta roa to'na hoho'a mata maitai e te ataata i roto i to'u feruriraa. Ua oaoa roa oia i te iteraa e mea maitai au.

I te 17raa o to'u matahiti, aita vau i maramarama maitai i te mau parau poro'i ta te mau misionare i haapii mai ia'u. Tera râ, e mana'o taa ê roa to'u no ni'a i te mau misionare e ua hinaaro vau i taua taime ra ia riro ato'a mai ia ratou te huru. E ua farii au i to ratou here tamau e te rahi.

E faatia'itu vau ia outou i te mahana a baptizohia ai au. Ua tupu te reira i te 15 no tiurai, e e mahana ve'ave'a roa Ua baptizo-ato'a-hia te hoê vahine i taua mahana ra. Te vahi baptizoraa, na te mau misionare ia i hamani, e e ere ia i te mea nehenehe roa.

Ua haamauhia maua, i muri noa a'e to maua baptizo-raa-hia. Na mua te tuahine i te haamauhia e Elder Lloyd. Ua parahi au i piha'ihio i te tahi atu mau melo, ua tapiri au i to'u mata, e ua faaroo vau. Ia Elder Lloyd i te haamauraa ia'na, e ua haamata i te faahiti i te hoê haamaitairaa i ni'a ia'na. E i te hoê taime ua faaea o Elder Lloyd i te paraparau, no reira, ua araara a'e ra vau i to'u mata e ua hi'o papû atu ra ia'na.

Te haamana'o noa nei au i taua ohipa ra e tae roa mai i teie mahana. Ua papepapehia te mata o Elder Lloyd. E no te taime matamua o to'u oraraa, ua ite au i te Varua maitai i te vehiraa ia'u. E na roto i te Varua Maitai ua farii au i te hoê iteraa papû e, ua

here o Elder Lloyd ia maua e ua here te Atua ia maua.

O vau atu ra ia i muri iho no te haamauraa. E na Elder Lloyd â i rave i te reira. Ua tuu a'e ra oia i to'na na rima i ni'a i to'u upoo e ua haamau a'e ra ia'u ei melo no te Ekalesia, e ua horo'a maira oia i te horo'a o te Varua Maitai, e ua haamata i te faahiti i te hoê haamaitairaa. E ua faaea â oia i te paraparau. Tera râ, ua taa ia'u i teie nei eaha te ohipa i tupu. E na roto i te Varua Maitai ua ite mau vau e, ua here na misionare ia'u e ua here te Atua ia'u.

Te hinaaro nei au i teie nei e parau atu i te tahi mau parau i te mau misionare e tavini nei i teie taime na te ao ato'a nei. To outou huru e te here o ta outou e faaite nei ia vetahi ê ua riro ia ei poro'i faufaa rahi. Noa'itu aita vau i apo oioi mai i te mau haapiiraa tumu ato'a o ta te mau misionare i haapii ia'u, ua farii

ra vau i to ratou here rahi e ta ratou mau ohipa mata aiai e rave rahi, tei haapii ia'u i te mau haapiiraa faufaa roa. Ta outou poro'i o te hoê ia poro'i no te here, hoê poro'i no te tia'i, e hoê poro'i no te faaroo. E ani manihini to outou huru e ta outou ohipa i te Varua, e na te Varua e horo'a ia outou i te maramarama i te mau mea faufaa roa. Te mea ta'u e hinaaro i te faaite atu oia ho'i, na roto i to outou here, te faaite ra ia outou i te here o te Atua. E tao'a faufaa outou no teie Ekalesia. Ua maururu rahi roa vau ia outou paato'a no ta outou tusia e to outou itoito.

Te hinaaro ato'a nei au e paraparau i te mau misionare no ananahi. I roto i to'u iho utuafare, e maha o ta maua mau tamarii tei haere i ta ratou misioni, e te paeraa o ta maua misionare e tomo atu ia i te Pû Haapiiiraa Misionare no Provo i te hopea no teie ava'e. I teie matahiti mua o ta maua

ia hopea o te haere atu i te misioni i muri a'e i ta'na parau tu'ite no te haa-piiraa tuarua.

No reira, te parau nei au i ta'u na tamaiti e ia outou ato'a o te faaineine nei e haere i te misioni. E mea titauhia ia afa'i e toru na ohipa na muri iho ia outou no ta outou misioni.

1. Hoê hiaai ia poro i te evanelia. Ua hinaaro te Fatu ia outou ia imi i Ta'na mamoe, e ia itea ia ratou.² Te tia'i mai ra te mau taata na te ao nei ia outou. A haere vitiviti atu i te vahi tei reira ratou. Aita e taata mai te mau misionare o te imi puai nei no te faaora ia vetahi ê. O vau te hoê o tei faaorahia.
2. A faananea i to outou iteraa papû. E titau te Fatu i to outou « aau e te mana'o anaanatae »³
3. A here ia vetahi ê. Mai ia Elder Swan, o tei afa'i i te pereue e te here o to'na metua tane no te fenua Tapone e to'na nunaa na muri iho ia'na i ta'na misioni.

E no vetahi o outou o tei ore i ite e nahea ia faaineine no te haere i te misioni, a haere e a faarerei atu i to outou episekopo. Ua ite au e tauturu oia ia outou.

Te maururu nei au e ua pihia te mau misionare e te Fatu, e ua pahono ratou i taua piiraa ra, e te tavini nei ratou na te ao ato'a nei. E mata na vau i te parau atu ia outou te mau misionare tei faaoti : Ua maururu roa vau i ta outou mau tautooraa ato'a. E tao'a faufaa outou no teie Ekalesia. E ia tamau noa â outou i te riro ei mau misionare e ia ohipa mai te mau pipi a te Mesia.

Te faa'ite papû nei au e, e mau tamarii tatou na to tatou Metua i te Ao ra, ua here Oia ia tatou, e ua tono mai Oia i Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia, ia ti'a ho'i ia tatou ia ho'i faahou i mua i To'na aro. Te parau nei au i teie mau mea i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Isaia 52:7.

2. Ezekiela 34:11.

3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 64:34.

Na Elder Randall K. Bennett

No te Hitu Ahuru

Ma'iti i te ora mure ore

E ere to tatou hopea mure ore i te hotu no te fana'o no te ma'itiraa râ. Aita i taere roa no te ma'iti i te ora mure ore !

Erave rahi matahiti i teie nei, tei te pae tahatai matou to'u utuafare, ua ite atu vau i te mau tapa'o e te mau reva o te faaara ra ia matou i te opape puai atea rii i te pae tahatai i roto i te pape hohonu e te tavriviri. Aita e itehia e to'u mata, e ite-ohie-hia râ te reira e te mau taata faaora i ni'a i te patu tia'i tapiri mai, ua riro teie opape puai ei ati no ratou o te faaru'e mai i te pae tahatai no te pau atu i roto i te pape. Te haamana'o nei au i te feruriraa e, « e mea aravihi au i te au. E faa'eta'eraa tino maitai roa te reira. E paruruhia vau i te vahi papa'u ».

Ma te tau'a ore i te mau faaararaa e ma te ti'aturi i ta'u iho faaotiraa, ua tomo atu vau i roto i te pape « hau-maru » no te au. Tau minuti i muri mai, ua imi au i to'u utuafare i te pae tahatai piri noa mai, aita râ te pae tahatai i fatata faahou ! Taua opape huna ra tei faaorahia, ua huti ê ia ia'u e ua haapainu oioi ia'u i te atea i to'u utuafare.

Ua itoito i te haamataraa e i muri iho ua tarapape, ua tamata noa vau i te au mai i te pae tahatai, ua huti taua opape puai râ ia'u i roto roa i te pape hohonu e te tavriviri. Ua rohirohi roa vau e ua haamata te aho i te maumau no te inu-haere-raa i te pape. Ua tae mau mai ra te paremora. Ua pau to'u puai, i reira ua tuô haere au i te tauturu.

Aua'e ho'i, o te hoê semeio paha, tei piha'iho a'e na te hoê taata faaora ia'u. Aita vau i ite e, ua hi'o oia ia'u i te paura i roto i te pape. Ua ite oia e haapaenu te opape ia'u, e ua ite oia i hea oia e rave mai ai ia'u. Ma te ape i te opape, ua au mai oia e ua tae roa mai i te vahi i reira vau i te taputoraa, i reira ua tia'i maite oia ia tuô vau i te tauturu. No te rohirohi ia au vau ana'e i te pae tahatai, ua oaoa vau no to'na faaoraraa ia'u. Ahani aita ta'na tauturu, eita roa vau e ho'i mai i piha'iho i to'u utuafare.

I taua mahana ra, ua rave au i te hoê ma'itiraa hape o te faatupu i te hopearaa teimaha no'u e no to'u utuafare. E feruri amui ana'e tatou i te horo'a no te ma'itiraa, te pure nei au ia tauturu mai te Varua Maitai ia tatou tata'itahi, a hi'opo'a ai tatou i te mau ma'itiraa ta tatou e rave ra.

Ua haapii mai to tatou peropheta here, te presideni Thomas S. Monson e : « Eita vau e onoono rahi roa i ni'a e na te mau faaotiraa e faaite mai te hopearaa. Eita e ti'a ia outou e rave i te mau faaotiraa mure ore e aita e mau hopearaa mure ore ».¹

Outou tata'itahi— mai ia matou ua haapiihia i teie amuiraa—e tamaiti aore râ e tamahine varua herehia e na metua i te ra'i ra. E huru e e hopea hanahana to tatou.² I roto i to outou

Montreal, Quebec, Canada

oraraa hou te tahuti nei ua haapii outou i te here i te parau mau. Ua rave outou i te mau ma'itiraa ti'a mure ore. Ua ite outou e, i teie ao tahuti nei, e vai mai te mau pe'ape'a e te ati, te oto e te mauui, te mau tamataraa e te mau faahemaraa no te tauturu ia outou ia tupu e ia haere i mua. Ua ite ato'a outou e, e tamau noa outou i te rave i te mau ma'itiraa tano, e ia tatarahapa i te mau ma'itiraa hape, e na roto i te Taraehara a Iesu Mesia, e noaa ia outou te ora mure ore.

Eaha ta te peropheta Lehi i haapii mai no ni'a i te ma'itiraa? Ua a'o mai oia e ua « ti'amâ ia tatou ia ma'iti i te ti'amâ e te ora mure ore, na roto i te Arai rahi o te taata atoa, e ia imi i te tîfiraa e te pohe, mai te au i te tîfiraa e te mana o te diabololo ». I muri iho ua haapii mai oia, « ia hi'o outou i taua Arai rahi ra, e faaroo hoi i ta'na ra mau faaue rarahi; e haapao maitai i ta'na mau parau, e ma'iti i te ora mure ore ».³

Te mau taea'e e te mau tuahine, i roto i te mau mea ta tatou e ma'iti no

te feruri, no te farii, no te rave, o vau e o outou, e ma'iti anei tatou i te ora mure ore?

Ua haapii mai ta maua mau mootua e, ia ma'iti ana'e ratou, te ma'iti ato'a ra ia ratou i te reira mau hopea. Aita i maoro a'e nei, te hoê o ta maua mau mootua tamahine, e toru matahiti, ua pato'i oia i te amu i ta'na maa i tera pô. Ua parau to'na mama, « te fatata ra te hora no te haere e ta'oto. Ia ma'iti oe e tamaa, te ma'iti ra ia oe e amu i te pape û paari [ice cream] i muri iho. Ia ma'iti oe eiaha e tamaa, te ma'iti ra ia oe e haere e ta'oto i teie nei, e aita e pape û paari [ice cream] ». Ua pahono puai mai ta maua mootua, « Ua ma'iti au teie—e ha'uti au e e amu noa vau i te pape û paari [ice cream] e aita vau e haere e ta'oto ».

E te mau taea'e e te mau tuahine, teie anei to tatou hinaaro, ia ha'uti, ia amu noa i te pape û paari [ice cream], e eiaha e haere e ta'oto, te auraa te imi ra ia tatou i te ape i te mau hopearaa mai te nava'i ore te maa e te rohirohi?

Te papûraa mau, e piti ana'e

ma'itiraa mure ore ta tatou, e hoperaa mure to raua tata'itahi: ma'iti ia pee i te Faaora o te ao nei e na reira e ma'iti i te ora mure ore e te Atua aore râ e ma'iti ia pee i te ao nei e na reira e ma'iti ia faataa ê ia tatou i te Atua e amuri noa'itu.

Aita e ti'a ia tatou e ma'iti na mea toopiti, te paruru o te parau-ti'a e te mau ati o te ao nei. E au ra te ha'utiraa i roto i te pape o te ao nei e mea mauui ore, oia ato'a ia o ta'u auraa « haumaru » i roto i te pape!

Mai te opape tei fatata roa i te tau i te tereraa o te oraraa o to'u utuafare, te mau opape o teie nei ao, te mau ferurira faahema, te mau haapiiraa hape, e te imi-u'ana-raa i te viivii, o te huti nei e o te faaatea roa nei ia tatou i te tatou utuafare e i te Metua i te Ao ra.

Te ite atoa ra to tatou mau peropheta, mau hi'o, e mau heheu parau, e te imi nei ia faaara ia tatou i te mau opape huna atâta o te ao nei o te haamata'u ra ia tatou. Ma te here, te ani nei ratou, te faaitoito nei, te haapii nei, te haamana'o nei, e te faaara nei

ia tatou. Ua ite ratou e to tatou paruru tei te huru o to tatou ma'itiraa ia pee (1) te mau mana'o o ta tatou e farii nei i roto i te tuatapaparaa tamau i te mau papa'iraa mo'a e i te pure; (2) te arata'iraa a te Varua Maitai; e (3) ta ratou a'o peropheta. Ua ite ratou e, te vai nei te parururaa e te oaoa hope i roto e na roto noa i to tatou Faaora, ia Iesu Mesia, e i te oraraa i Ta'na evanelia. Mai ta Elder Dallin H. Oaks i haapii mai, ua parau to tatou Faaora e, « o Vau te e'a, e te parau mau, e te ora, aore roa e taata e tae i te Metua ra, maori râ ei ia'u ». ⁴

I te anotau no te ati e te mau iui i te fenua Rusia, i muri mai i te tau no te « Soviétisme », ua ma'iti Anatoly e Svetlana Reshetnikov i te parau-ti'a i ni'a i te ao nei. I muri iho to raua tomoraa mai i roto i te Ekalesia, ua hamani-inohia raua. Ua faatopahia to'na ti'araa i te ohipa. Ma te faaroo rahi ua mana'o raua, « i teie nei e taime rahi to taua no te tavini i te Atua ! » Ua haamata'u-noahia raua, ua ma'iti râ raua ia ora puai mai i te evanelia. Ua pihia Elder Anatoly Reshetnikov ei Hitu Ahuru area matamua no Rusia. Na roto i ta raua mau ma'itiraa, ua tamau te utuafare Reshetnikov e *ma'iti i te ora mure ore*.

Ua faaruru tatou paato'a i te ati. E faahemaraa to tatou paato'a. Ua hape tatou paato'a. E ere roa i te mea paari e i taere roa ia rave te ma'itiraa tano. Te tatarahaparaa o te hoê te reira ma'itiraa tano e te faufaa roa.

Ua haapii mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf e :

« Na te mau hape e te mau opape iti e huti ê ia tatou i te haapiiraa tumu o te evanelia a Iesu Mesia o te hopoi mai i te mau hopearaa oto i roto i to tatou oraraa. No reira, e mea faufaa ihoa ia ia haavi tatou ia tatou iho ia rave i te mau tata'iraa ia ho'i faahou i ni'a i te e'a mau ma te tia'i-ore e aore râ, ma te ti'aturi e na teie noa ihoa mau hape e tata'i ia ratou iho.

« Maoro noa'tu tatou i te faatiti'a-ifaro, rahi noa'toa te tauraa e titauhia, e e taere ato'a ia i te ho'i i ni'a i te e'a titi'aifaro—e tae roa'tu e e tae mai te ati rahi ». ⁵

Te faatoro noa ra te rima aroha o te Faaora ia tatou tata'itahi. ⁶ Ia tatarahapa

hohonu tatou e hope noa'tu, e faaorehia ta tatou mau hapa e eita te Faaora e haamana'o faahou i ta tatou mau hara. ⁷

I roto i ta outou hi'opo'araa i ta outou mau ma'itiraa e mau hopearaa, a ui ia outou iho :

- Te imi ra anei au i te arata'iraa hanahana na roto i te tuatapaparaa tamau i te papa'iraa mo'a e na roto i te pure, e aore râ ua ma'iti au e mea ohipa roa vau aore râ ia tau'a ore e aita to'u e taime no te tuatapapa i te mau parau a te Mesia e no te paraparau i to'u Metua i te Ao ra ?
- Te ma'iti ra anei au ia pee i te a'o a te mau peropheta ora o te Atua, e aore râ te pee ra anei au i te e'a o te ao nei e te mau mana'o pato'i o vetahi ê ?
- Te imi ra anei au i te arata'iraa a te Varua Maitai i te mau mahana ato'a i roto i te mea o ta'u i ma'iti no te feruri, te farii, e te rave ?
- Te tauturu tamau anei au ia vetahi ê, no te tavini e no te tauturu ia faaora ia ratou ?

To'u mau taea'e e to'u mau tuahine, E ere to tatou hopea mure ore i te hotu no te fana'o no te ma'itiraa râ. Aita i taere roa no te ma'iti i te ora mure ore ! Aita i taere roa no te *ma'iti i te ora mure ore* !

Te faaite nei au i to'u iteraa e, no te opuaraa rahi oaoa a te Metua i te Ao ra, e nehenehe ta tatou tata'itahi e riro e mea maitai roa na roto i te Taraehara a Iesu Mesia. Tatou e to tatou utuafare, e nehenehe ta tatou e ora i piha'iho i to tatou Metua i te Ao ra e amuri noa'tu e ia farii i te îraa o te oaoa. No teie nei mau mea, te faaite papû nei au i te i'oa a Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, « E faataa te mau faaotiraa i te hopearaa » (Church Educational System pureraa pae auahi na te feia apî paari, 6 no novema 2005), institute.lds.org.
2. A hi'o « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
3. 2 Nephi 2:27-28; ua tuuhia'tu te mau haapapûraa.
4. Ioane 14:6
5. Dieter F. Uchtdorf, « Te tahi noa teteri rii », *Liahona*, Me 2008, 59.
6. A hi'o Alama 5:33.
7. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 58:42.

Na Elder J. Devn Cornish

No te Hitu Ahuru

Te haamatairaa taa ê no te pure

*Te pure o te hoê ia o te mau horo'a faufaa a te
Atua i te taata nei.*

Eto'u mau tuahine e mau taea'e here e, e ere te Atua to tatou Metua i te hoê noa iteraa aore râ te hoê mana'o aore râ te hoê puai. E taata mo'a râ Oia e mai ta te mau papa'iraa mo'a e haapii mai nei, e ho-ho'a mata e e rima e e tino tahuti ore e te hanahana to'na. E mea mau Oia, ua ite Oia ia tatou tata'itahi ; e te here nei Oia ia tatou paato'a. Te hinaaro nei Oia e haamatai ia tatou.

Ua parau Iesu e :

« O vai ia i roto ia outou i te taata nei e hopoi i te ofai na ta'na tamaiti ia ani mai oia i te pane ?

« E ia ani i te i'a e hopoi atu i te ophi na'na ?

« E te tia na ia outou, ino noa'i, ia horoa i te mea maitai na ta outou mau tamarii, a tae ai hoi i to outou Metua i te ao ra i te horoa i te mea maitai i te feia i ani atu ia'na ra? » (Mataio 7:9–11).

Peneia'e e tauturu te hoê ohipa tei tupu ia'u i te faahoho'a i te parau tumu. I te taime e taote apî au i te fare ma'i a te mau Tamarii i Boston, ua rave au i te ohipa e rave rahi mau hora e i te rahiraa o te taime e tere mai au mai te fare ma'i i to matou fare i Watertown, Massachusetts, na ni'a i

te pereoo tataahi no te mea ua hinaaro ta'u vahine faaipoipo e ta'u mau tamarii apî i to matou pereoo uira. I te hoê pô, a taahi ai au i te pereoo tataahi no te ho'i i te fare i muri a'e i te hoê taime roa roa i te fare ma'i, ma te rohirohi e te po'ia, e te mana'o paruparu. Ua ite au e ua titauhia ia'u ia horo'a i ta'u vahine faaipoipo e i ta'u mau tamarii na'ina'i e maha, eiaha noa i to'u taime e to'u itoito, ia ho'i au i te fare, i te hoê ato'a râ huru oaoa. Ua fifi roa vau i te taahi-noa-raa i te pereoo tataahi.

Te poromu ta'u e rave e na mua'tu ia i te hoê fare tamaaraa o te hoo nei i te moa farai, e e au ra e iti mai to'u po'ia e to'u rohirohi mai te mea e nehenehe ta'u e tape'a no te hoê tapû moa a ho'i ai au i te fare. Ua ite au e te hoo ra ratou e 29 toata marite te huha moa, i to'u râ hi'oraa'tu i roto i ta'u pute moni, e pae toata noa ta'u. A tatau noa'i au i te taahi ua aparau vau i te Fatu i to'u huru e ua ani mai te mea, na roto i To'na aroha, e nehenehe ia'na ia vaiiho ia'u ia ite e 25 toata i te hiti o te poromu. Ua parau atu vau Ia'na e aita vau i hinaaro i te reira mai te hoê tapa'o, e mauruuru rahi roa râ vau mai te mea e mana'o Oia i te horo'a mai ia'u i teie huru haamatairaa.

Ua haamata vau i te hi'o maitai i ni'a i te poromu aita râ vau i ite i te hoê noa'e mea. Ua tamata vau i te tape'a i te hoê huru haehaa e te faaroo a taahi ai au, ua fatata atu vau i te fare toa. I reira, fatata i tera'tu pae o te poromu i te fare tamaaraa, ua ite atu vau e 25 toata i ni'a i te poromu. Ma te aau mauruuru e te hau, ua rave mai au i te 25 toata, ua hoo mai i te moa, ua amu ma te oaoa i te mau tufaa ato'a, e ua taahi atu i te fare ma te oaoa.

I roto i To'na aroha rahi, ua faaroo te Atua o te ra'i, tei Hamani e tei Faaterere i te mau mea ato'a i te mau vahi ato'a, i te hoê pure no ni'a i te hoê mea ha'iha'i roa. E ui paha te tahi no teaha ra Oia e haape'ape'a ai Ia'na iho no te tahi mea ha'iha'i roa. Te ti'aturi nei au e no te rahi o te here o to tatou Metua i te Ao ra ia tatou ua riro te mau mea faufaa no tatou ei mea faufaa ato'a No'na, no te mea noa ua here Oia ia tatou. Eaha'tu â ia te rahi o To'na hinaaro i te tauturu ia tatou i te mau mea rarahi ta tatou e ani nei, e tei ti'a ? (a hi'o 3 Nephi 18:20)

Te mau tamarii rii, te feia apî, e te mau taata paari ato'a, a ti'aturi i te hinaaro rahi o to tatou Metua i te Ao ra i te haamaitai ia *outou*. E no te mea râ eita Oia e haafifi i to tatou ti'amâraa, e ti'a ia ia tatou ia ani i Ta'na tautururaa. E ravehia te reira i te rahiraa o te taime na roto i te pure. Te pure o te hoê ia o te mau horo'a faufaa a te Atua i te taata nei.

I te hoê taime, ua ani te mau pîpî a Iesu e, « e te Fatu, a haapii mai ia matou i te pure » (Luka 11:1). Ei pahonora, ua horo'a mai Iesu ia tatou i te hoê hoho'a e nehenehe e riro ei arata'i i te mau tufaa tumu no te pure (a hi'o Russell M. Nelson, « Te Mau Haapii-*raa* no roto mai i te Pure a te Fatu », *Liahona*, Me 2009, 46–49 ; a hi'o ato'a Mataio 6:9–13 ; Luka 11:1–4). Mai te au i te hoho'a a Iesu:

E haamata tatou ma te paraparau atu i to tatou Metua i te Ao ra: « E to matou Metua i te Ao ra » (Mataio 6:9 ; Luka 11:2). E haamaitairaa taa ê no tatou ia haafatata ti'a'tu i to tatou Metua i te Ao ra. Aita tatou e pure i te tahi atu taata. A haamana'o e ua a'ohia tatou eiaha ia na ni'a noa te parau, e

tae noa'tu i te faaohipa-pinepine-raa i te i'oa o te Metua ia pure ana'e tatou.¹

« Ia raa to oe i'oa » (Mataio 6:9 ; Luka 11:2). Ua paraparau Iesu i To'na ra Metua na roto i te hoê huru haamoriraa, ma te iteraa i To'na hanahana e ma te arueraa e te haamauruururaa Ia'na. E mea papû roa e teie huru faatura i te Atua e te haamauruururaa mau roa e te taa ê o te hoê ia o te mau taviri o te pure maitai.

« Ia tae to oe ra hau. Ia haapao-hia to oe hinaaro » (Mataio 6:10 ; Luka 11:2). Te faaite hua nei tatou i to tatou ti'aturiraa i ni'a i te Fatu e te faaite hua nei tatou i to tatou hinaaro i te rave i To'na hinaaro noa'tu e ere i te hoê â e to tatou iho hinaaro. Te haamaramarama mai nei ta tatou Faatoro Parau no te Bibilia : « Te pure o te rave'a ia e faatu'atihia i te hinaaro o te Metua e te hinaaro o te tamarii. Te tumu no te pure e ere i te tauraa i te hinaaro o te Atua, o te titauraa râ no tatou iho e no vetahi ê i te mau haamaitairaa ta te Atua i hinaaro i te horo'a, e ua titauhia râ e ia ani tatou iho i te reira » (Bible Dictionary, « Prayer »).

« Ho mai i te maa e au ia matou i teie nei mahana » (Mataio 6:11 ; a hi'o ato'a Luka 11:3). Te ani nei tatou no taua mau mea ra ta tatou e hinaaro no ô mai i te Fatu ra. E mea faufaa rahi te

haavare ore i roto i te aniraa i te mau mea i te Atua. Ei hi'oraa, e ere i te mea tano roa, ia ani i te Fatu i te tautururaa no te hoê hi'opo'araa i te fare haapiiraa mai te mea aita vau i haapa'o maitai i roto i te piha haapiiraa, i rave i te ohipa tei anihia ia rave i te fare, aore râ i tai'o no te hi'opo'araa. E mea pinepine e ia pure au, e parau mārû noa mai te Varua ia'u ia ite e te vai atu â te mea e ti'a ia'u ia rave no te farii i te tauturu ta'u e ani ra i te Fatu. I muri iho e ti'a ia'u ia faaoti i to'u mana'o e ia rave i ta'u tufaa. E ere i te mea tano i roto i te faanahoraa a te ra'i ia rave te Fatu i ta tatou ohipa o ta tatou ho'i e nehenehe e rave no tatou iho.

« E faaore mai i ta matou tarahu » (Mataio 6:12) aore râ, na roto i te tahi atu iritiraa, « A faaore mai i ta matou mau hara » (Luka 11:4). Te hoê tufaa faufaa rahi e o te haamo'ehia i te tahi taima i roto i te pure o te tatarahaparaa ia. No te ohipa o te tatarahaparaa, e mea ti'a ia haapapûhia, ma te aau tae mau, e te vai maoro.

« Mai ia matou atoa e faaore i tei hara ia matou » (Mataio 6:12 ; a hi'o ato'a Luka 11:4). Ua haamaramarama mai te Fatu i te tu'atiraa i rotopu i te faaoreraraa o ta tatou mau hara e te faaoreraraa i te hara a vetahi ê tei hara ia tatou. I te tahi taima e mea mauui

roa te mau hara ta vetahi ê i rave i ni'a iho ia tatou, e e mea fifi roa ia faaore aore râ ia haamo'e. Te mauruuru rahi nei au no te tamahanahanaraa e te faaoraraa ta'u i ite i roto i te aniraa a te Fatu ia vaiiho i to tatou mau mauui e ia faauta atu i ni'a Ia'na ra. I roto i te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, tuhaa 64, ua parau Oia :

« E faaore au, o te Fatu, i te hara a ratou ta'u i hinaaro i te faaore atu, ia outou râ ua titauhia'tu ra outou ia faaore i te hapa a te taata ato'a.

« E mea tia roa ia outou ia parau mai i roto i to outou mau aau e—e tuu atu i te Atua ia haavâ ia taua, e ia faautu'a ia oe mai te au i ta oe mau ohipara » (te mau irava 10–11).

I reira e ti'a ia tatou ia faaru'e hope roa i te reira, ma te vaiiho i te Fatu ia tatara i te reira, mai te mea e hinaaro tatou ia faaorahia tatou.

« E eiaha e faarue ia matou ia roohia-noa-hia e te ati, e faaora râ ia matou i te ino » (Mataio 6:13, faahoraraa a ; no roto mai i te Iritiraa a Iosepha Semita, Mataio 6:14 ; a hi'o ato'a Luka 11:4, faahoraraa c ; no roto mai i te Iritiraa a Iosepha Semita). No reira, i roto i ta tatou mau pure, e nehenehe tatou e haamata i te rave'a paruru na roto i te oomoraa i te taato'araa o te haana tama'i a te Atua (a hi'o Ephesia 6:11; PH&PF 27:15) na roto i te hi'oraa'tu i mua e te aniraa i te tautururaa i roto i te mau mea ri'ari'a i te tahi mau taima o ta tatou e faaruru atu. No reira, e to'u mau hoa, eiaha e haamo'e i te ani i te Fatu ia paruru e ia parahi i piha'iho ia outou.

« No oe hoi te hau, e te mana, e te hanahana e a muri noa'tu » (Mataio 6:13). Auê ia te faufaa rahi te huru a faahope ai Iesu i teie pure na roto i te arue-faahou-raa i te Atua e te faaiteraa i To'na tura e te auraroraa i te Metua. Ia ti'aturi mau ana'e tatou e te faatere nei te Atua i To'na ra basileia e tei Ia'na ra te mana e te hanahana taato'a, te ite râ ia tatou e o Oia mau te faatere nei, e te here nei Oia ia tatou i te hoê here maitai roa, e te hinaaro nei Oia ia tatou ia oaoa. Ua ite au e te hoê o te mau parau huna no te hoê oraraa oaoa o te iteraa ia e na roto i te rave-raa i te mau mea ia au i te raveraa a te

Fatu eiaha râ ia au i ta'u iho raveraa, na te reira e faaoaoa rahi a'e ia'u.

Te vai ra te hoê fifi ia mana'o ana'e te hoê taata e aita paha oia i ti'amâ roa no te pure. No roto mai teie mana'o i taua varua ino ra, o oia hoi o te haapii nei ia tatou eiaha e pure (a hi'o 2 Nephi 32:8). E mea oto roa ia feruri e no te rahi o ta tatou hara eita roa e ti'a ia tatou ia pure mai te hoê taata ma'i roa o te ti'aturi e no to'na ma'i rahi eita ia oia e haere e hi'o i te taote !

Eiaha tatou e mana'o e e mea manu'ia roa te mau huru pure ato'a, noa'tu eaha to ratou huru mau, mai te mea e faahiti noa tatou i te pure. Eiaha tatou e faahiti noa i ta tatou mau pure, e ti'a ato'a râ ia tatou ia ora i te reira. E mauruuru hau atu te Fatu i te taata o te pure e o te haere i muri iho e rave i te ohipa i te taata o te pure noa. Mai te raau ma'i, e ohipa te pure mai te mea e faaohipa tatou i te reira mai tei haapiihia.

Ia parau ana'e au e ua riro te pure ei faufaa taa ê maitai, e ere noa no te mea te mauruuru nei au e nehenehe ia'u ia paraparau i te Metua i te Ao ra e ia ite i To'na Varua ia pure ana'e au. No te mea ato'a râ e pahono mau ihoâ e e paraparau mai ihoâ Oia ia tatou. Oia mau, te rave'a e paraparau mai ai Oia ia tatou e ere ia na roto i te reo ta tatou e faaroo. Ua tatara mai

te Peresideni Boyd K. Packer : « Tauga reo mârû ra, e te hau no te faaururaa, e tae mai ia mai te hoê iteraa hau atu i te hoê reo. E nehenehe te ite mau e parauhia i te feruriraa. E tae mai teie arata'iraa mai te mau mana'o, mai te mau iteraa na roto i te mau parau-rii-rii e te mau faaiteraa » (« Te Pure e te mau Faaaiteraa », *Liahona*, Novema 2009, 44).

E au ra i te tahi mau taime aita tatou e farii i te pahonoraia i ta tatou mau pure aau tae. E titauhia te faaroo no te haamana'o e e pahono te Fatu i roto i Ta'na iho taime e na roto i Ta'na iho rave'a no te haamaitai maite ia tatou. Aore râ, ia feruri hohonu ana'e tatou, e mea pinepine ia tatou i te ite e ua ite maita'i a'ena tatou i te mea e ti'a ia tatou ia rave.

No reira eiaha e haaparuparu i te mana'o mai te mea eita teie mea e tupu ia outou i te reira ihoâ taime. Mai te haapiiraa mai i te hoê reo êê, e titauhia te haapiiiraa e te tutavaraa. Ia ite outou e e nehenehe ta outou ia haapii i te reo o te Varua, e ia na reira ana'e outou, e horo'a mai ia te reira ia outou te faaroo e te mana rahi i roto i te ohipa parau-ti'a.

Te here nei au i te a'o a to tatou peropheta here, te Peresideni Thomas S. Monson, tei parau mai e : « I te feia ato'a e faaroo nei i to'u reo, o te fifi ra i te mau tamataraa e te mau pe'ape'a rahi e te mea iti, e horo'a te pure i te puai varua ; na te reira e arata'i atu

i te hau. Ua riro te pure ei rave'a e haafatata atu ai tatou i to tatou Metua i te Ao ra, tei here ia tatou. A paraparau atu Ia'na na roto i te pure e a faaroo i muri iho i te pahonoraia. E faatupuhia te mau semeio na roto i te pure (« A ti'a i ni'a i to outou faito maita'i a'e », *Liahona*, Me 2009, 68).

Te maururu rahi nei au no te haa-maitairaa taa ê ia haere i to'u Metua mo'a i te ao ra na roto i te pure. Te mauruuru nei au no te mau taime e rave rahi a faaroo e a pahono ai Oia ia'u. No te mea te pahono mai nei Oia ia'u, e tae noa'tu i te tahi mau taime na roto i te mau rave'a mana'ohia e te semeio, ua ite au e te ora nei Oia. Te faaite papû ato'a nei au e o Iesu, Ta'na Tamaiti mo'a, to tatou Faaora ora. Teie Ta'na Ekalesia e To'na basileia i ni'a i te fenua nei ; e parau mau teie ohipa. Thomas S. Monson, o ta tatou hoi e pure u'ana nei no'na, o Ta'na ia peropheta ; te faaite nei au i teie mau mea ma te papû maitai i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

NOTA

1. Hi'o Francis M. Lyman, « Proprieties in Prayer », i roto i te haaputuraa a Brian H. Stuy, *Collected Discourses Delivered by President Wilford Woodruff, His Two Counselors, the Twelve Apostles, and Others*, 5 buka. (1987-92), 3:76-79; haaputuraa a B. H. Roberts, *The Seventy's Course in Theology*, 5 buka. (1907-12), 4:120; *Encyclopedia of Mormonism* (1992), « Prayer [Pure] », 1118-19; Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*, 2raa o te nene'iraa (1966), 583.

Na Elder Quentin L. Cook
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau himene o te ore roa e nehenehe ia ratou e himene

Noa'tu e aita tatou i ite i te mau pahonora a toa, ua ite rā tatou i te mau parau tumu faufaa rahi e ti'a ai ia tatou ia faaruru atu i te mau ati ma te faaroo e te ti'aturiraa.

Erave rahi mau taata e faaruru nei i te mau fifi teimaha aore rā te ati pohe i roto i teie tere tahuti nei. Te ite nei tatou na te ao taatoa nei i te mau hoho'a no te mau tamataraa e te mau ati.¹ Ua putapū to tatou mau aau i te mau hoho'a o te afata teata no te pohe, te mau iui u'ana e te hepohepo. Ua mata'ita'i tatou i te nunaa Tapone i te aroraa i te ati na roto mai i te aueueraa fenua e te miti faa'i. E mea mau iui ia hi'o faahou i te mau hoho'a no te vavahi-raa-hia na patu e piti no te Pū Tapihooraa no te Ao ta tatou i mata'ita'i iho nei. E putapū to tatou aau ia ite ana'e tatou i taua huru ati ra, i te ati ihoa rā e mau iuihia e te mau taata hara ore.

I te tahi mau taime e riro te mau ati e ati no te taata iho. E pohe te hoê tamaiti aore rā te tamahine i to'na apīraa ra aore rā e pohe i te hoê ma'i ino roa. E rave-ê-hia'tu te ora o te hoê metua here na roto i te hoê ati aore rā te hoê ohipa mana'o-ore-hia. Ia tupu ana'e te ati, e oto e e tutava tatou i te tauturu te

tahi i te tahi i ta ratou hopoia.² E oto tatou no te mau mea tei ore i faotihia e no te mau himene o tei ore roa i himenehia.

I roto i te mau uiraa e ui-pinepinehia nei i te mau feia faatere o te Ekalesia : « No teaha te hoê Atua parau-ti'a e faati'a ai i te mau mea ino ia tupu, i te feia maitai ihoa ra ? » « No teaha te feia parau-ti'a o te tavini nei i te Fatu e ore ai e paruruhia i taua mau ati ra ? »

Noa'tu e aita tatou i ite i te mau pahonora a toa, ua ite rā tatou i te mau parau tumu faufaa rahi e ti'a ai ia tatou ia faaruru atu i te mau ati ma te faaroo e te ti'aturiraa e te vai nei te hoê ananahi opuahia tei faanahohia no tatou tata'itahi. Teie te tahi o te mau parau tumu hau atu i te faufaa rahi:

A tahi, e Metua i te Ao ra to tatou, tei ite e tei here ia tatou tata'itahi e o te ite maitai i to tatou mau iui.

Te piti, o Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia, to tatou Faora e te Ora, e eita Ta'na Taraehara e horo'a noa mai i

te faaoraraa e te faateiteiraa e mono atoa rā i te mau mea tano ore atoa o te oraraa nei.

Te toru, aita te rave'a no te oaoa a te Metua no Ta'na mau tamarii no te hoê noa oraraa hou te tahuti nei e te oraraa i te tahuti nei, no te hoê atoa rā oraraa mure ore e tae noa'tu i te hoê farereiraa rahi e te hanahana i te mau taata tei faaru'e mai ia tatou. E faatiti'a-ifarohia te mau ohipa hape atoa e e ite ia tatou ma te papū maitai e te hi'oraa hape ore e te maramarama.

No te hi'oraa taoti'ahia o te feia aita e ite e te maramarama, aore rā te faaroo i te opuaraa a te Metua—o te hi'o noa ra i teie ao na roto ana'e i te hi'oraa o te oraraa tahuti nei e te mau tama'i, te iriā, te ma'i, e te ino—e riro ia teie oraraa i te hoê oraraa hepohepo, ahoahoa, tano ore e te auraa ore. Ua faaau te feia faatere no te Ekalesia i teie huru hi'oraa i te tahi taata e haere atu ra na roto i te hoê ha'utiraa e toru tufaa.³ Eita te feia o te ore i ite i te opuaraa a te Metua e taa eaha tei tupu i roto i te tufaa matamua, oia ho'i, te oraraa hou te tahuti nei, e te mau opuaraa i haamauhia i reira ; eita atoa ratou e taa i te haamaramaramaraa e te faaotiraa o te tae mai i roto i te tufaa toru, oia ho'i te tupuraa hanahana o te opuaraa a te Metua.

E rave rahi o te ore e mauruuru nei i te mea e, i raro a'e i Ta'na opuaraa here e te maitai, te feia tei ore i haamaitihia e ere ho'i na ratou te hape eita ia ratou e haamaitai-ore-hia i te pae hope'a.⁴

Tau ava'e rii i mua nei o te 100raa ia o te matahiti i tomo ai te pahihoro patete ra o *Titanic*. Ua vai noa te mana'ona'oraa o te mau ohipa i tupu i te taime o teie ati ri'ari'a e hoê tenetere i teie nei i roto i te feruriraa o te mau taata. Ua parau te feia faatiani no teie pahihoro apī, e 11 tahua i te teitei e fatata e 3 faito te roaraa o te hoê tahua tu'eraa popo,⁵ i te mau parau oaoa e te tano ore no ni'a i te vai oraraa te rave'a paruru o te *Titanic* i ni'a i te mau moana tei i te mau pape to'eto'e paari. Ua mana'ohia eita teie pahihoro tomo ; i to'na rā tomoraa i raro i te moana no Atelenitita ua pohe hau atu i te 1.500 taata.⁶

I roto i te mau rave'a e rave rahi e riro te tomoraa o te *Titanic* ei hoê parable no te oraraa e no te mau parau tumu o te evanelia e rave rahi. O te hoê ia hoho'a maitai no te fifi i te hi'onoa-raa na roto ana'e ra i te hi'oraa o teie oraraa tahuti nei. Ei hope'araa e ati pohe rahi tei tupu e mea na roto râ i te ati natura. Na roto i te rahiraa taata tei pohe i roto i na tama'i e piti o te ao nei e te ti'a-raa-hia te 10raa o te matahiti i teie nei te vavahi-raa-hia o na patu e piti no te Pû Tapihooraa no te Ao nei, ua ite ia tatou i to tatou iho tau i te hoê tufaa o te maere rahi, te mauui e te mau ohipa morare e haati nei i te mau ohipa i tupu na roto i te faaohiparaa ino o te ti'amâraa. Te vai nei te mau hopea ri'ari'a i ni'a i te utuafare, te mau hoa, e te mau nunaa na roto i te tupuraa o teie nei mau ati, noa'tu eaha te tumu.

No ni'a i te *Titanic*, ua haapihia mai te mau haapiiraa no ni'a i te mau ati o te te'ote'o e te fanoraa na ni'a i te mau moana ataata e « e ore te Atua e haapa'o i te huru o te taata ». ⁷ Te feia tei roohia i taua ati ra no roto mai ia i te mau huru ti'araa atoa o te oraraa nei. E mea moni vetahi e te tuiroo, mai ia John Jacob Astor, te vai atoa râ te feia faaapu, te feia ratere, te mau vahine, te mau tamarii e te mau ihitai. ⁸

Te vai nei e piti feia mo'a i te mau mahana hopea nei tei tu'ati atu i te *Titanic*. E hoho'a raua no ta tatou tutavaraa ia maramarama i te mau tamataraa, te mau pe'ape'a e te mau ati e e horo'a mai raua i te tahi hi'oraa nahea i te faaruru atu i te reira mau mea. Te matamua o te hoê ia hoho'a no te maururu i te mau haamaitairaa ta tatou i farii e te mau fifi ta tatou e ape. O Alma Sonne ia, tei tavini i muri a'e ei Hui Mana Faatere no te Ekalesia. ⁹ O oia ia to'u peresideni tîti a fanauhia'i au i Logan, Utah. Na Elder Sonne i rave i ta'u uiuiraa misionare. I taua mau mahana ra e uiuihia te mau misionare e faaineine ra i te haere i te misioni e te hoê Hui Mana Faatere. Ua riro oia ei haamaitairaa rahi i roto i to'u oraraa.

I to'na taure'are'araa, te vai ra to Alma hoê hoa e ere i te mea itoito roa i roto i te Ekalesia, o Fred te i'oa.

E rave rahi ta raua mau aparauraa no ni'a i te taviniraa i te hoê misioni e i te pae hopea ua manuia o Alma Sonne i te aniraa ia Fred ia faaineine no te tavini. Ua pihia raua toopiti atoa ra i te Misioni no Peretane. I te pae hopea o ta raua misioni, ua faanaho o Elder Sonne e te papa'i parau o te misioni, i to raua tere ho'iraa i te Mau Hau Amui no Marite. Ua hoo mai oia i te mau titeti no te tere na ni'a i te *Titanic* na'na iho, na Fred e e piti atu nau misionare tei faaoti atoa i ta raua misioni. ¹⁰

Ia tae i te taime no te revaraa, no te tahi tumu ua taerehia o Fred. Ua faaore o Elder Sonne i na titeti e ono no te tere na ni'a i te pahi horopatete apî e te nehenehe mau i to'na tere matamua roa e ua hoo mai i te mau titeti no te tere na ni'a i te pahi e faareva i te po'ipo'i a'e. ¹¹ Ua faaite na misionare e maha, tei oaoa rahi roa i te tere atu na ni'a i te *Titanic*, i to ratou maururu ore. Ua riro te pahonoraa a Elder Sonne mai te aamu o Iosepha e to'na mau taea'e tei papa'ihia i roto i te Genese : « Eaha hoi tatou e tia'i ia haere i to tatou mau utuafare, ia ore ia tae atoa te tamaiti nei ? » ¹² Ua tataru atu oia i to'na mau hoa e ua haere amui mai ratou i te Fenua Peretane e e ho'i amui paatoa ratou i te fare e ti'a'i. I muri mai ua faaroo o Elder Sonne e ua tomo te pahi *Titanic* e ua haamaururu atu i to'na hoa ia Fred, ma te parau atu, « Ua faaora oe i to'u ora ». Ua pahono mai o Fred, « Aita, no to oe faahaereraa ia'u ia tavini i te hoê misioni ua faaora oe i to'u ora ». ¹³ Ua haamaururu paatoa te

mau misionare i te Fatu no te faaherehereraa ia ratou. ¹⁴

I te tahi mau taime, mai te aamu o Elder Sonne e to'na mau hoa misionare, e tae mai te mau haamaitairaa rahi i te feia haapa'o maitai. E ti'a ia tatou ia haamaururu no te taatoaraa o te aroha mau e tae mai i roto i to tatou mau oraraa. ¹⁵ Aita tatou e ite nei i te mau haamaitairaa e rave rahi ta tatou e farii nei i tera mahana e tera mahana. E mea faufaa rahi roa ia vai ia tatou te hoê varua haamaururu i roto i to tatou mau aau. ¹⁶

E mea maramarama roa te mau papa'iraa mo'a, o ratou o te faaea parau-ti'a, o te pee i te Faaora, e o te haapa'o i Ta'na mau faauerua, e manuia ia ratou i te fenua nei. ¹⁷ Te hoê tufaa faufaa rahi no te manuiraa o te fariiraa ia i te Varua i roto i to tatou mau oraraa.

Eita râ te parau-ti'a, te pure e te haapa'o maitai e riro i te mau taime atoa ei hopearaa oaoa noa i roto i te oraraa tahuti nei. E rave rahi o te farii i te mau tamataraa teimaha. Ia tupu ana'e te reira, e farii te Atua i te faaohiparaa i te faaroo e te imiraa i te mau haamaitairaa autahu'araa. Ua parau te Fatu, « E e parauhia te mau peresibutero ia pure ratou no ratou e ia tuu atu hoi i to ratou pue rima i nia iho ia ratou ra na roto i to'u nei i'oa ; e mai te mea e pohe ratou ra e pohe ia i roto ia'u nei, e mai te mea e ora e ora ia i roto ia'u nei ». ¹⁸

E ti'a ia ite e aita te piti o te feia mo'a i te mau mahana hopea nei tei

tu'ati atu i te *Titanic* i riro ei hoê hopea oaoa. E 30 matahiti to Irene Corbett. E vahine faaiipoipo apî e e metua vahine ho'i oia no Provo, Utaha. E rave rahi ta'na mau taleni e e taata faata'i upa oia ; e e orometua haapii e e tuati vahine ma'i atoa oia. Na ni'a i te aniraa a te mau taote i Provo, ua haere atu oia i te hoê haapiipiraa tuati vahine ma'i e ono ava'e te maoro i Ronedona. Ua hinaaro rahi oia i te faatupu i te hoê huru-ê-raa i roto i te ao nei. E vahine haapa'o maitai oia, e feruriraa maitai, e vahine pure e te itoito. Te hoê o te mau tumu i ma'iti ai oia i te *Titanic* no te ho'i atu i te Mau Hau Amui no Marite no te mea ia ua mana'o oia e e tere te mau misionare na muri ia'na e e riro te reira ei hoê atu parururaa ia'na. Ua riro o Irene ei hoê o te tahi mau vahine tei ore i ora mai i roto i teie ati rahi. Ua tuuhia te rahiraa o te mau vahine e te mau tamarii i roto i te mau poti poito e ua faaorahia mai ratou i te pae hope'a. Aita i nava'i te mau poti poito no te taatoaraa. Ua ti'aturihia e aita oia i tae atu i roto i te mau poti poito no te mea, no to'na aravihi taa ê, te atuatu ra oia i te mau horopatete e rave rahi tei pêpê na roto i te ûraa te pahi i ni'a i te pape to'eto'e paari.¹⁹

Te vai nei e rave rahi mau huru tamataraa. Te horo'a nei te tahi ia tatou i te mau iteraa faufaa rahi. E ere te mau hopearaa mauuiui i roto i teie nei oraraa tahuti i te tapa'o no te faaroo ore aore râ te hoê hape i roto i te opuaraa rahi a te Metua i teAo ra. E mea mau te auahi a te taata tamâ, e te mau maitai no te huru taata e te parau-ti'a tei haamauhia i roto i te umu no te ati, e haamaitai ia e e tamâ ia te reira ia tatou e e faaineine ia ia tatou ia farerei i te Atua.

I to te Peropheta Iosepha Semita tape'a-raa-hia i roto i te Fare Tape'araa no Liberty, ua parau te Fatu ia'na e e tupu mai e rave rahi mau ati i ni'a i te taata nei. Ua parau te Faora e « Mai te mea e hurihia'tu oe i roto i te moana ra ; mai te mea e tapoipoi mai te are tupaipai ia oe na ; mai te mea e riro mai te mau vero puai ei enemi no oe na ... e e amui mai te mau mea rii tumu no te faaapiapi i te e'a ... e noaa ia oe te ite i te ohipa na roto i

teie mau mea atoa nei, e e riro hoi ei maitai no oe na ».²⁰ Ua faahope te Faora i Ta'na haapiiraa « Ua itea to oe pue mahana, e e ore roa e haapotohia to oe na mau matahiti ... no te mea e vai noa te Atua i pihai iho ia oe na e a muri e a muri noa'tu ».²¹

E noaa mai te tahi mau fifi na roto i te ti'amâraa o vetahi ê. E mea faufaa rahi te ti'amâraa no te tupuraa varua o te taata tata'itahi. Te ohipa ino o te hoê ia tufaa no te ti'amâraa. Ua tatara mai te Tapena Moroni i teie nei haapiiraa faufaa rahi roa : « Te tuu ra hoi te Fatu i te feia parau-tia ia taparahihia, ia tae ta'na parau-tia, e ta'na parau faatuaraa i nia i te feia parau-ino ». Ua haamaramarama mai oia e e ore roa te feia parau-ti'a e mo'ehia « e ô râ ratou i roto i te faaearaa o te Fatu, o to ratou Atua ».²² E faautu'ahia te feia ino no te mau ohipa ino ta ratou i rave.²³

E tae mai te tahi mau fifi na roto i te haapa'o-ore-raa i te mau ture a te Atua. E mea ri'ari'a roa te mau fifi no te ea tei noaa mai roto mai i te puhipuhiraa i te avaava, te ava, e te faaohiparaa i te raau taero. E mea rahi atoa te mau tape'araa i roto i te mau fare auri e te mau fare tape'araa no te taparahiraa taata na roto i te ava e te raau taero.²⁴

E mea pinepine roa atoa te faataaraa no te faaturi. E nehenehe te

rahiraa o teie mau tamataraa e teie mau ati e aphia na roto i te haapa'o-araa i te mau ture a te Atua.²⁵

Ua ani to'u peresideni misioni here, o Elder Marion D. Hanks (tei pohe iho nei i te ava'e Atete ra) ia matou ei misionare ia tamau aau i te hoê faahitiraa parau no te pato'i atu i te mau tamataraa no te tahuti ne : « Aita e ohipa, e oraraa, e fâ e nehenehe e tape'a aore râ e faatupupu aore râ e haavî i te faaotiraa etaeta no te hoê varua e faaotiraa papû ».²⁶

Ua ite oia e eita teie e tano i te mau fifi atoa ta tatou e farerei nei e mea mau râ i roto i te mau mea pae varua. Ua maururu vau i ta'na a'o i roto i to'u nei oraraa.

Te hoê o te mau tumu no teie ati pohe rahi i ni'a i te *Titanic* e ere ia no te mea aita i nava'i te mau poti poito. Noa'tu eaha te mau tamataraa ta tatou e faaruru i roto i teie nei oraraa, e horo'a mai te Taraehara a te Faora i te mau poti poito no te taatoaraa. Te feia e mana'o nei aita te mau tamataraa ta ratou e faaruru nei i te mea tano, e tapo'i ia te Taraehara i te mau mea tano ore atoa o te oraraa nei.²⁷

Hoê ana'e râ tamataraa no te feia tei ere i to ratou mau taata tei herehia e ratou o te aperaa ia i te mana'o-noaraa i te mau rave'a tei erehia i roto i teie nei oraraa. E mea pinepine, te feia tei pohe i to ratou mau aravihi rahi, te mau mea tei anaanataehia e ratou e ta ratou mau taleni. Na roto i to tatou iteraa taoti'ahia, e oto tatou no te mau mea o te ore e ravehia e te mau himene o te ore e himenehia. Ua parauhia te reira te poheraa e ta outou pehe i roto ia outou. Ua riro te pehe i roto i teie hi'oraa ei parabole no te mau huru aravihi atoa tei ore i tupu. I te tahi taime ua rave te taata i te faaineineraa faufaa rahi aita râ i noaa ia ratou i te faaoti i te reira i te tahuti nei.²⁸ Te faaite mai nei te hoê o te mau rohi pehe tuiroo, « Elegy, tei papa'ihia i roto i te Aua no te Hoê Fare Pureraa i te Mataeinaa » e Thomas Gray, i te parau no te mau mea tei ore i ravehia :

E rave rahi mau tiare tei ûâ ma te ite-ore-hia,

*E tei haamau'a i to ratou noanoa i roto i te medebara.*²⁹

Te mau mea tei ore i ravehia o te utuafare paha, te ohipa, te mau taleni, te mau iteraa aore râ te tahi atu. Ua hope ta'ue noa teie mau mea i roto i te aamu o te Tuahine Corbett. Te vai ra te mau himene aita oia i himene e te maitai aita oia i rave i roto i teie oraraa tahuti nei. Ia hi'ohia râ na roto i te mata aano e te maramarama o te evanelia, eiaha râ na roto i te mata o te oraraa tahuti nei, e ite ia tatou i te toa'ahi mure ore tei fafauhia mai e te hoê Metua here i roto i Ta'na opuaraa. Mai ta te Aposetolo Paulo i parau, « o te mau mea aore i hi'ohia e te mata ra, aore i faarohia e te tari'ara, aore hoi i ô i roto i te aau o te taata ra, o ta te Atua ia i vaiiho no te feia i hinaaro ia'na ra ».³⁰ Te horo'a mai nei te hoê irava a te hoê himene herehia i te tamahanahanaraa, te tamarûraa e te maramarama : « E e nehenehe ta Iesu e faaroo i te mau himene eita e nehenehe ia'u ia himene ».³¹

Ua parau te Faaora e : « No reira, a tuu atu ia tamahanahanahia ... A faaea noa na ma te hau e a ite mai e o vau nei te Atua »³² Tei ia tatou ra Ta'na fafauraa e e himene tatou e ta tatou mau tamarii i « te mau himene no te oaoa mure ore ».³³ Na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, to tatou Faaora, amene ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Ioane 16:33.
2. A hi'o Mosia 18:8-9 ; a hi'o ato'a 2 Nephi 32:7.
3. A hi'o Boyd K. Packer, « The Play and the Plan » (Church Educational System purerara pae auahi na te feia apî paari, 7 no me 1995), 3 : « I roto i te tahuti nei, ua riro tatou mai te hoê taata e tomo atu i roto i te hoê fare hautiraa teata taata ora a hutihia'i te paruru i te piti o te tufaa. Ua ma'iri tatou i te tuhaa 1. ... 'e aita roa'e te parau e ua ora ratou ma te oaoa e a muri noa'tu' i papa'ihia i roto i te tufaa piti. No te tufaa toru teie faahitiraa parau ia tatarahia te mau parau aro e ia faatiti'aifarahia te mau mea atoa ». A hi'o ato'a Neal A. Maxwell, *All These Things Shall Give Thee Experience* (1979), 37 : « Ua ite te Atua te tatarahia mai te hopea mai. ... Te numeraraa ... o te tahi ia mea ta tatou te mau taata tahuti i ore i maramarama. Eita e nehenehe ta tatou e amui i te mau numerara no te mea aita ia tatou ra te mau numerara. Ua ponaohia tatou i roto i te taima e ua ta'otihia tatou e te mau hi'oraa poto no te piti o te ai'a ».
4. O ratou o te pohe hou te faito tano o to

- ratou matahiti e faaorahia ia i roto i te basileia tiretiera (a hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 137:10). O ratou o tei pohe ma te ite ore i te evanelia e o te farii i te reira ahani ua horo'ahia ia ratou te rave'a e riro ia ratou ei fatu ai'a no te Basileia Tiretiera (a hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 137:7). Oia atoa te feia tei ore i itoito e haamaitaihia ia ratou ia tae i te taima i te hoê oraraa maitai a'e i teie nei oraraa (a hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:89).
5. A hi'o Conway B. Sonne, *A Man Named Alma: The World of Alma Sonne* (1988), 83.
 6. A hi'o Sonne, *A Man Named Alma*, 84.
 7. Te mau Ohipa 10:34 ; a hi'o « The Sinking of the World's Greatest Liner », *Millennial Star*, 18 no eperera 1912, 250.
 8. A hi'o *Millennial Star*, 18 no eperera 1912, 250.
 9. E fetii te taea'e Sonne no Elder L. Tom Perry.
 10. A hi'o Sonne, *A Man Named Alma*, 83.
 11. A hi'o Sonne, *A Man Named Alma*, 83-84 ; a hi'o atoa « From the Mission Field », *Millennial Star*, 18 no eperera 1912, 254 : « Te mau Haamauruurua e te mau Revara.—Ua haamauruurua teie mau misionare e ua ho'i atu i te fenua i te 13 no Eperera 1912, na ni'a ia *Mauretania*. Mai te fenua Peretane—Alma Sonne, George B. Chambers, Willard Richards, John R. Sayer, F. A. [Fred] Dahle. Mai te Fenua Holane—L. J. Shurtliff ».
 12. A hi'o Genese 44:30-31, 34.
 13. I roto i te Frank Millward, « Eight elders missed voyage on Titanic », *Deseret News*, 24 no tiurai 2008, M6.
 14. A hi'o « Friend to Friend », *Friend*, Mati 1977, 39.
 15. A hi'o David A. Bednar, « Te Aroha Rahi o te Fatu », *Liahona*, Me 2005, 99-102.
 16. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 59:22.
 17. A hi'o Alama 36:30.

18. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:44
19. Uiuiraa i te mootua a Irene Corbett o Donald M. Corbett, 30 no atopa 2010, na Gary H. Cook,
20. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 122:7.
21. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 122:9.
22. Alama 60:13.
23. Ua haamaramama mai te Faaora e « eita roa e ore te mau mea e hapa'i ra, o te taata râ no'na e hapa'i ra, e ati no'na » (Luka 17:1).
24. Tufaa 89 no te Parau Haapiiraa e Parau Fafau—« te haapa'oraa e te hinaaro o te Atua i te faaoraraa tahuti nei o te feia mo'a atoa i te mau mahana hopea nei » (irava 2)—o te haamaitai rahi ia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei.
25. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:22-24.
26. A hi'o « Will », *Poetical Works of Ella Wheeler Wilcox* (1917), 129.
27. A hi'o « Te Taraehara », *A Poro i Ta'u Evanelia : E Hoê Arata'i i te Ohipa Misionare* (2004), 51-52.
28. A hi'o « The Song That I Came to Sing », i roto i te *The Complete Poems of Rabrindranath Tagore's Gitanjali*, nene'iraa. S. K. Paul (2006), 64 : « Ua haamau'a vau i to'u mau mahana i te taamuraa e te tatararaa i ta'u mauhaa ha'uti a ore ai te himene ta'u i himene e himenehia ».
29. Thomas Gray, « Elegy Written in a Country Church Yard », i roto i te *The Oxford Book of English Verse*, nene'iraa Christopher Ricks (1999), 279.
30. 1 Korinetia 2:9.
31. « Tei Roto i To'u nei Aau » *Te Mau Himene*, no. 135.
32. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 101:16 ; a hi'o ato'a Salamo 46:10.
33. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 101:18 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:71.

Na te peresideni Thomas S. Monson

E Tae Noa'tu i te Taime e Farerei Faahou ai Tatou

Ia vai noa te varua ta tatou i farii i ônei i roto ia tatou a ho'i ai tatou i roto i te mau ohipa ta tatou e rave nei i te mau mahana atoa.

E au mau taea'e e au mau tuahine, ua ite au e, ua tuati to tatou mana'o e, ua riro teie amuiraa ei amuiraa nehenehe roa. Ua ite tatou i te niniiraa rahi o te Varua o te Fatu i roto i teie na mahana e piti, a putapû ai to tatou aau, e a haapuaihia ai to tatou iteraa papû no ni'a i teie ohipa hanahana. Te faaite atu nei matou i te mauuru i te mau taata atoa tei tauturu mai, tae noa'tu i te mau taea'e tei horo'a i te mau pure.

Tei ô nei tatou paatoa no te mea ua here tatou i te Fatu e ua hinaaro tatou e tavini Ia'na. Te faaite papû nei au ia outou e, ua ite to tatou Metua i te Ao ra ia tatou. Te ite nei au i To'na rima i roto i te mau mea atoa.

Te parau faahou nei au e, e mea nehenehe mau te mau himene, e te faaite nei au i to'u mauuru rahi e i to te Ekalesia taatoa, ia ratou o tei farii ia faaite i to ratou mau tarenia ia tatou.

Te faaite nei matou i to matou mauuru rahi i teie mau taea'e o tei haamauruuhia i roto i teie amuiraa.

Ua tavini haapa'o ratou e te maitai e ua rave i te mau tautururaa faahiahia no te ohipa a te Fatu.

Te faatae nei au i te mauuru rahi i to'u na tauturu haapa'o e te itoito, e te haamauruuru nei au ia raua i mua i te taata no te paturu e no te tauturu ta raua i horo'a mai ia'u. E na taata feruriraa paari mau teie, e te haro'aro'a, e aita e nehenehe e faaau i te faufaa o ta raua taviniraa.

Te haamauruuru nei au i to'u mau taea'e no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo no ta ratou taviniraa tuutuu ore i roto i te ohipa a te Fatu.

Te faaite atoa nei au i to'u mauuru i te mau melo no te Pûpû Hitu Ahuru e i te Episekopora Faatere Rahi no ta ratou taviniraa otia ore e te maitai. Te faaite atoa nei au i to'u mauuru i te mau vahine e te mau tane e tavini nei ei mau ti'a faatere no te mau pûpû tauturu rahi.

E te mau taea'e e te mau tuahine, te haapapû atu nei au ia outou e, ua ite to tatou Metua i te Ao ra i te mau titauroa ta tatou e farerei nei i roto i te ao i teie mahana. Ua here Oia ia tatou tata'itahi, e e haamaitai Oia ia tatou mai te mea e, e rohi tatou no te haapa'o i Ta'na mau faaueraa, e e imi ho'i Ia'na na roto i te pure.

Ua haamaitaihia tatou na roto i te fariiraa i te evanelia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia mai. Na te reira e horo'a nei i te mau pahonora i te mau uiraa no ni'a i te iteraa e, no hea mai tatou, eaha tatou i tae mai ai i ô nei, e e haere tatou i hea ia faaru'e mai tatou i teie oraraa. Na te reira e horo'a mai i te auraa e i te tumu e i te tia'iraa i to tatou oraraa nei.

Te haamauruuru nei au ia outou no te taviniraa ta outou e horo'a nei ma te aau tae i te tahi e te tahi. O tatou te rima o te Atua i ni'a i teie fenua, ma te faaueraa mana ia here e ia tavini i Ta'na mau tamarii.

Te haamauruuru nei au ia outou no te mau mea atoa ta outou e rave nei i roto i ta outou mau paroita e ta outou mau amaa. Te faaite atu nei au i to'u mauuru no to outou hinaaro ia tavini i roto i te mau ti'araa i piihia'i outou, noa'tu te huru o te reira mau piiraa. E mea faufaa ratou tata'itahi no te faahaereraa i te ohipa a te Fatu i mua.

Ua hope te amuiraa i teie nei. A ho'i ai tatou i to tatou mau ti'ahapa, a

ho'i ma te pe'ape'a ore. E ia maitai ho'i te mau mea atoa i ô tatou, ia ho'i atu tatou. E ia parahi tamau mai hoi i roto ia tatou, te Varua ta tatou i farii i ônei, a rave haere ai tatou i ta tatou mau ohipa i te mau mahana atoa. E mata na tatou i te faaite i te maitai rahi atu i te tahi e te tahi. E mata na tatou i te rave tamau noa i te ohipa a te Fatu.

Ia vai mai na te mau haamaitairaa o te ra'i i ni'a ia outou. Ia î na to outou mau nohoraa i te au maite e te here. E mata na outou i te faaamu tamau noa i to outou iteraa papû, ia riro ho'i te reira ei paruru no outou i mua i te enemi.

Ei tavini haehaa no outou, te hinaaro nei au ma to'u au atoa ia haapa'o i te hinaaro o te Atua e ia tavini Ia'na e ia tavini ia outou.

Te here nei au ia outou ; te pure nei au no outou. Te ani faahou nei au ia haamana'o outou ia'u e i te taotoaraa o te mau Hui Mana Faatere Rahi i roto i ta outou mau pure. Ua hoê matou e o outou i te tura'iraa i mua i teie ohipa umerehia. Te faaite papû nei au ia outou e, ua hoê tatou paatoa i roto i teie ohipa, e e tuhaa ohipa ta te tane, te vahine e te tamarii tata'itahi. Ia horo'a mai te Atua ia tatou i te puai e i te aravihi e te hinaaro puai ia amo maitai i ta tatou tuhaa ohipa.

Te faaite nei au i to'u iteraa papû ia outou e, e parau mau teie ohipa, te ora nei to tatou Faaora, e te arata'i nei e te faatere nei Oia i Ta'na Ekalesia i ni'a i te fenua nei. Te vaiho atu nei au ia outou na i to'u iteraa e to'u iteraa papû e, te ora nei te Atua to tatou Metua i te Ao ra, e ua here Oia ia tatou. Oia mau to tatou Metua, e e taata mau oOa. Ia ite e ia haroaroa hoi tatou e, te hinaaro nei Oia ia haafatata roa mai i piha'iho ia tatou, ia here ia tatou, oia ia, e hinaaro mau To'na ia na reira no tatou.

Ia haamaitai mai Oia ia outou. Ia tae mai hoi i ni'a ia tatou To'na ra hau i fafauhia mai ra, i teie nei e i te mau taime atoa.

A faaitoito i to outou haereraa, e tae noa'tu i te taime e farerei faahou ai tatou i roto e ono ava'e i muri nei, te na reira nei au i te i'oa o Iesu Mesia, to tatou Faaora e te Taraehara, amene. ■

Na Julie B. Beck

Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

Ta'u e hinaaro nei ia ite ta'u mau mootua tamahine (e mau mootua tamaroa) no ni'a i te Sotaiete Tauturu

Mai te mahana a haamata ai te evanelia i te faaho'ihia mai i roto i teie tau tuuraa evanelia, ua titau mai te Fatu i te mau vahine faaroo ia haa ei mau pīpī Na'na.

Ua riro teie ei haamaitairaa rahi ia paraparau atu ia outou i roto i teie putuputuraa hanahana. E haamaitairaa no tatou ia amui mai i ô nei. I roto i ta'u taviniraa ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, ua faananea vau i te hoê here rahi no te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu o teie Ekalesia, e ua faaano te Fatu i to'u iteraa no ni'a i To'na mana'o no ni'a ia tatou e te mea Ta'na e titau nei ia tatou.

Ua tuu vau ei upoo parau no teie parau poro'i « Ta'u e Hinaaro nei ia Ite

Ta'u mau Mootua Tamahine no ni'a i te Sotaiete Tauturu ». Te rave itoito nei ta'u mau mootua tamahine paari i ta ratou faanahoraa Te Faahaereraa Ia'u iho i Mua e i te faananeeraa i te mau peu e te mau huru o te ti'araa vahine parau-ti'a. Fatata ratou e to ratou mau hoa i te amo atoa i te hopoi'a o teie autuahineraa rahi na te ao atoa nei.

Te ti'aturi nei au e, na te mau mea ta'u e parau i roto i teie parau poro'i, e horo'a ia ratou, e i te mau taata atoa e faaroo mai nei e aore râ, o te tai'o i te reira, i te hoê iteraa maramarama no

ni'a i te mea ta te Fatu i feruri no Ta'na mau tamahine i te taima a faati'ahia ai te Sotaiete Tauturu.

Hoê Hoho'a no te Aupîpîraa i Tahito ra

Te ti'aturi nei au e, e maramarama ta'u mau mootua tamahine e, ua faanahohia te Sotaiete Tauturu ia au i te hoê hoho'a no te aupîpîraa i vai na i roto i te Ekalesia i tahito ra. A faanahonaho ai te Faaora i Ta'na Ekalesia i te anotau no te Faufaa Apî, « ua riro te mau vahine ei mau taata itoito i roto i [Ta'na] misioni ». ¹ Ua haere oia e farerei ia Mareta e ia Maria, Ta'na na e piti aupîpî itoito roa a'e, i te fare o Mareta. A faaroo ai o Mareta Ia'na e a tavini ai Ia'na mai te au i te peu i to ratou ra tau, ua tauturu Oia ia'na ia ite e, e nehenehe ta'na e rave hau atu i te reira. Ua tauturu Oia ia Mareta e ia Maria ia ite e, e nehenehe ta raua e ma'iti « i te mea ti'a ra », o te ore roa hoi ta raua e riro ê. ² Ua riro teie parau iti marû mai te hoê ani-manihini-raa ia rave amui i roto i te misioni a te Fatu. E i muri mai i roto i te Faufaa Apî, te horo'a mai nei te iteraa papû puai o Mareta no te Atuarara o te Faaora ia tatou i te tahi iteraa i roto i to'na faaroo e to'na aupîpîraa. ³

Ia tai'o atu â tatou i roto i te Faufaa Apî, te ite nei tatou e, ua tamau noa te mau Aposetolo i te faati'a i te Ekalesia a te Fatu. E te ite atoa nei tatou no ni'a i te mau vahine faaroo, na roto i to ratou hoho'a aupîpîraa, tei tauturu i te tupuraa o te Ekalesia. Ua parau o Paulo no te mau pîpî vahine i te mau vahi mai ia Ephesia ⁴ e ia Philipi. ⁵ Tera râ, ia mo'e a'era te Ekalesia mau a te Fatu i roto i te taivaraa, ua mo'e ê atoa teie hoho'a aupîpîraa.

A haamata ai te Fatu i te faaho'i mai i Ta'na Ekalesia na roto i te Peropheta ia Iosepha Semita, ua tuu faahou oia i te mau vahine i roto i te hoê hoho'a o te aupîpîraa. Tau ava'e i muri mai i te faanaho-raa-hia te Ekalesia, ua heheu mai te Fatu e, e mea ti'a ia faataahia o Emma Semita ei ti'a faatere e ei orometua haapii i roto i te Ekalesia, e ei tauturu mana no ta'na tane, te Peropheta. ⁶ I roto i to'na piiraa ia tauturu i te Fatu i te paturaa i To'na basileia, ua horo'ahia ia'na te mau arata'iraa

no ni'a i te huru no te faarahi i to'na faaroo e to'na huru parau-ti'a, nahea ia haapuai i to'na utuafare e to'na fare, e nahea ia tavini ia vetahi ê.

Te ti'aturi nei au e, e maramarama ta'u mau mootua tamahine e, mai te mahana a haamata ai te evanelia i te faaho'ihia mai i roto i teie tau tuurara evanelia, ua titau mai te Fatu i te mau vahine faaroo ia haa ei mau pîpî Na'na.

Hoê noa hi'oraa no ta ratou tautururaa faahiahia, maori râ, i roto ia i te ohipa misionare. Ua ti'a i te Ekalesia i tahito ra ia tupu i te rahi no te mea, ua farii te mau tane faaroo ia faaru'e i to ratou mau utuafare no te haere atu i te mau fenua ite-ore-hia e ia farii i te faaereraa e te mau fifi teimaha no te haapii i te evanelia. Tera râ, ua ite atoa teie mau tane e, aita ta ratou misioni e tupu ahiri e, aita te faaroo taatoa e te apitiraa o te mau vahine i roto i to ratou oraraa, o tei paturu i te utuafare e te imiraa i te faufaa e te roaaraa te faufaa no to ratou utuafare e no te mau misionare. Ua aupuru atoa te mau tuahine i te mau taata faafariuhia e rave rahi tauatini tei haaputupu mai i roto i to ratou mau oire. Ua au rahi roa ratou i te hoê huru oraraa apî, ma te tauturu i te paturaa i basileia o te Fatu e te amuiraa mai i roto i Ta'na ohipa no te faaoraraa.

Natihia i ni'a i te Autahu'araa

Te ti'aturi nei au e, e maramarama ta'u mau mootua tamahine e, ua faaûru te Fatu i te Peropheta Iosepha Semita ia faanahonaho i te mau vahine o te Ekalesia « i raro a'e i te autahu'araa mai te au i te faanahoraa o te autahu'araa » ⁷ e ia haapii ia ratou « e nahea [ratou] e farii ai i te fana'oraa e i te mau haamaitairaa e te mau horo'araa o te Autahu'araa ». ⁸

I te taima a haamanahia ai te faanahoraa o te Sotaiete Tauturu, ua vai noa o Emma Semita i roto i to'na piiraa ei ti'a faatere. Ua pihia oia ei peresideni no te reira faanahoraa, e e piti na tauturu no te tavini i piha'i iho ia'na i roto i te peresideniraa. Aita teie peresideniraa i haamauhia na roto i te ma'itiraa a te taata, mai tei matarohia i roto i te mau faanahonahoraa i

rapae i te Ekalesia, ua pihia râ teie peresideniraa na roto i te heheuraa, ua paturuhia e te feia ta ratou e faatere, e ua faataahia na te feia faatere o te autahu'araa ia tavini i roto i to ratou piiraa, i pihia ratou « e te Atua, na roto i te tohu, e na roto i te tuuraa rima na te feia tei mau i te mana ». ⁹ No te mea ho'i e, ua faanahonahohia te peresideniraa i raro a'e i te autahu'araa, ua ti'a ia ia ratou ia farii i te arata'iraa no ô mai i te Fatu ra e i Ta'na peropheta no te hoê ohipa taa ê mau. E na roto i te faanahonahoraa o te Sotaiete Tauturu, ua ti'a ia i te fare vairaa a te Fatu no te tareni, te taima e te rave'a, ia faaterehia na roto i te paari e i te nahonaho.

Ua maramarama maitai taua pûpû vahine matamua ra e, ua horo'ahia ia ratou te mana no te haapii, no te faaûru e no te faanaho i te mau tuahine ei mau pîpî no te tauturu i te ohipa faaoraraa a te Fatu. I roto i ta ratou mau rururaa matamua ua haapiihia te mau tuahine i te mau opuaraa tumu o te Sotaiete Tauturu—ia faarahi i te faaroo e i te parau-ti'a o te taata, ia haapuai i te mau utuafare e te mau nohoraa, e ia imi e ia tauturu i te feia nava'i ore.

Te ti'aturi nei au e, e maramarama ta'u mau mootua tamahine e, ua riro te pûpû Sotaiete Tauturu ei tuhaa faufaa no te faaineine i te Feia Mo'a ia farii i te mau fana'oraa, te mau haamaitairaa e te mau horo'araa o te itehia i roto ana'e i te hiero. Ua haapii mai te Peresideni Joseph Fielding Smith e, ua riro te Sotaiete Tauturu « ei tuhaa faufaa no te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei » e « na roto i te reira, te tauturu nei oia i to'na mau melo haapa'o ia farii i te ora mure ore i roto i te basileia o to tatou Metua ». ¹⁰ E nehenehe ta tatou e feruri i te huru o te mau tuahine a ti'a ai ratou i roto i te Fare Toa Pereti Uteute a Iosepha Semita i roto i taua mau rururaa matamua ra a te Sotaiete Tauturu, i mua i te aivi i reira te hiero a patu-noa-hia ai, a haapii ai te Peropheta ia ratou e, « e ti'a mai te hoê sotaiete ma'itihia, tei atea ê i te mau ino atoa o te ao nei, ma'itihia, parau-ti'a e te mo'a ». ¹¹

Te ti'aturi nei au e, e haafaua ta'u mau mootua tamahine i te hiero mai

te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu matamua i na reira, tei ti'aturi e, o te mau haamaitairaa o te hiero te tao'a rahi e te fâ rahi a te mau vahine Feia Mo'a atoa no te mau Mahana Hopea nei. Te ti'aturi nei au e, mai te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu i mutaa iho ra, e tutava ta'u mau mootua tamahine i te mau mahana atoa ia rava'i to ratou paari no te rave e no te haapa'o i te mau fafauraa mo'a o te hiero, e ia haere ana'e ratou i te hiero, e haapa'o maite ratou i te mau mea atoa e parauhia e e ravehia. Na roto i te mau haamaitairaa o te hiero e faatarahia ratou i te puai¹², e e haamaitaihia no te farii i « te taviri no te ite i te Atua ».¹³ Na roto i te mau oro'a o te autahu'araa o te itehia i roto ana'e i te hiero, e haamaitaihia ratou no te faaoti i ta ratou mau hopoi'a hanahana e te mure ore, e e fafau ratou ia ora ei mau pipi faaroo. Te oaoa nei au i te mea e, te hoê o te mau opuaraa tumu a te Fatu i roto i te faati'araa i te Sotaiete Tauturu, o te horo'araa ia i te mau vahine i te hopoi'a ia tauturu te tahi e te tahi ia faaineine « no te mau haamaitairaa rarahi a'e o te autahu'araa o te itehia i roto i te mau oro'a e te mau fafauraa o te hiero ».¹⁴

Te Haapûraa e te Mana Faaûru o te hoê Autuahineraa na te Ao atoa nei

Te ti'aturi nei au e, e ite atu ta'u mau mootua tamahine i te mana faaûru faufaa e i te maitai o te autuahineraa rahi na te ao atoa nei o te Sotaiete Tauturu. Mai te matahiti 1842 to te Ekalesia parareraa-maitai-raa i ô ê atu ia Navu, e i teie nei, te itehia nei te Sotaiete Tauturu i roto hau atu e 170 fenua, tei reira te mau tuahine o te paraparau nei hau atu i te 80 reo. I te mau hepetoma atoa te faati'ahia nei te mau paroita e te mau amaa apî, e te riro mai nei te mau Sotaiete Tauturu apî ei tuhaa no te hoê autuahineraa hopea ore te parare, « te parare nei ati a'e te mau fenua ».¹⁵ I te tau e mea iti roa te Sotaiete Tauturu e tei Utaha ana'e te faanaho-raa-hia, ua ti'a ia i te mau ti'a faatere ia faatumu rahi i ta ratou faanahonahoraa e te aupîpîraa i ni'a i te mau faanahoraa no te pae sotiare e i te ohipa tautururaa. Ua

faatupu ratou i te mau fare ohiparaa e ua faatupu i te mau opuaraa ohipa no te patu i te mau fare ma'i e no te haaputu i te huero. Na taua mau tautooraa a te Sotaiete Tauturu i tahito ra i tauturu i te haamauraa i te mau hoho'a o te aupîpîraa o te faaohipahia nei na te ao atoa nei i teie mahana. E no te mea ua tupu te Ekalesia i te rahi, ua ti'a i te Sotaiete Tauturu ia faatupu i ta'na mau opuaraa i roto i te mau paroita atoa e te mau amaa atoa, i roto i te mau titi atoa e te mau mataeinaa atoa, ma te faaau tamau maite noa i roto i te hoê ao tauiu noa.

I te mau mahana atoa te farerei nei te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu o te ao atoa nei i te taatoaraa o te mau titaaraa e te mau tamataraa tahuti nei. I teie mahana te ora nei te mau vahine e to ratou utuafare mata e mata i te mau titaaraa aore e tupu ; te mau ma'i i te pae feruriraa, i te pae tino e i te pae varua; te mau ati pepe ; e te pohe. Te vai ra te tahi mau tuahine e vai otahi noa nei e te oto nei no te mea aita to ratou e utuafare, e te tahi pae te mau i nei ia i te mau hopearaa o te mau ma'itiraa ti'a ore tei ravehia e te

mau melo o te utuafare. Te tahi pae ua farerei ratou i te tama'i e aore râ, i te po'ia e aore râ, i te mau ati o te natura, e te tahi atu pae te haapii mai nei ratou i te ati o te tîûraa i te hoê mea, i te ohipa ore, e aore râ, i te rava'i ore i te ite haapiiraa e te faananearaa ite. Tei roto i teie mau fifi taatoa te puai no te ofati i te ivi o te faaroo e ia haaparuparu i te puai o te mau taata e o te mau utuafare. Te hoê o te mau opuaraa a te Fatu a faati'a ai Oia i te mau tuahine i roto i te hoê aupîpîraa maori râ, o te horo'araa ia i te tauturu o te amo ia ratou i ni'a a'e « i te mau mea atoa o te faaore i te oaoa e i te tupuraa o te vahine ».¹⁶ I roto i te mau paroita e i te mau amaa atoa, te vai ra te Sotaiete Tauturu e te mau tuahine o te nehenehe e imi e e farii i te heheuraa e i te a'o i mua i te feia faatere o te autahu'araa no te haapuai i te tahi e te tahi e no te imi i te mau rave'a o te ti'a ia faaohipa i roto i to ratou iho nohoraa e to ratou oire.

Te ti'aturi nei au e, e maramarama ta'u mau mootua tamahine e, na roto i te Sotaiete Tauturu e aano ai to ratou aupîpîraa, e ei reira ratou e amui ai e

o vetahi ê no te rave i te ohipa ta te Faaora i rave na. Te huru o te ohipa a te mau tuahine o teie Ekalesia o te aniraa ia ia rave i roto i to tatou mau mahana, eiaha roa te reira ia riro ei mea opipiri aore râ aita e hopea na te Fatu. Na roto i to ratou haapa'o maitai, e farii ratou i Ta'na faati'araa e e haamaitaihia i te hoaraa o To'na Varua.

Ia ite atoa mai ta'u mau mootua tamahine e, e nehenehe te autuahineraa o te Sotaiete Tauturu e horo'a i te hoê vahi paruruhia, hoê haapûraa, e hoê parururaa.¹⁷ A haere noa ai to tatou nei tau i te fifiraa, e tauturu te mau tuahine faaroo o te Sotaiete Tauturu i te parururaa i te mau nohoraa o Ziona i te mau reo maniania o te ao nei, e i te umeraa a te enemi. E na roto i te Sotaiete Tauturu, e haapii ratou e e haapuui, e e nehenehe te mana faaûru o te mau vahine parau-ti'a e haamaitai e rave rahi o te mau tamarii a to tatou Metua.

Hoê Aupîpîraa no te Aupuru e no te Ututu

Te ti'aturi nei au e, e maramarama ta'u mau mootua tamahine e, te hahaereraa a te mau tuahine o te hoê ia faaiteraa no to ratou aupîpîraa e te hoê rave'a papû no te faahanahana i ta ratou mau fafauaraa. E mea ti'a i teie tuhaa o to tatou aupîpîraa ia riro ei hoho'a fatata roa no te utuuturaa a to tatou Faaora. I te mau mahana

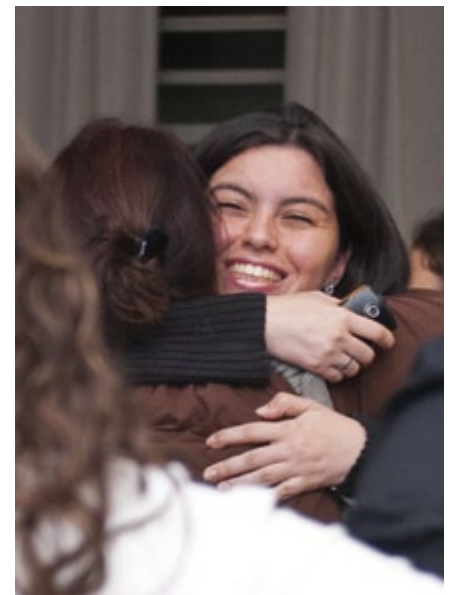
matamua o te Sotaiete Tauturu, ua haamauhia te hoê tomite hahaere i roto i te mau paroita atoa, e ua farii te reira tomite i te faauerua ia hi'opo'a i te mau hinaaro e ia ohi i te mau ô no te opere i te mau taata nava'i ore. I roto i te roaraa o te mau matahiti, ua apo mai te mau tuahine e te mau ti'a faatere o te Sotaiete Tauturu i te hoê taahiraa i te hoê taime, e ua faananea i to ratou aravihi no te haapa'o ia vetahi ê. I te tahi mau taime ua haapa'o noa te mau tuahine i te faaoti i te mau hahaereraa, te haapiiraa i te mau haapiiraa, e te vaiihoraa i te tahi mau nota a tape'a ai ratou na te mau nohoraa o ta ratou mau tuahine. Ua tauturu teie huru raveraa i te mau tuahine ia apo mai i te mau hoho'a o te aupururaa. Mai te mau taata i te anotau o Mose i te haapa'o-noa-raa i te hamani i te mau tapura ture roroa, i te tahi taime ua faahepo atoa te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu i te mau ture papa'ihia e te papa'i-ore-hia i ni'a ia ratou, no to ratou hinaaro ia maramarama e mea nahea ia haapuui te tahi e te tahi.

No te rahi o te titauraa i te tauturu e i te faoraraa i roto i te oraraa o te mau tuahine e o to ratou mau utuafare i teie mahana, te hinaaro nei to tatou Metua i te Ao ra ia pee tatou i te hoê e'a teitei a'e e ia faaite i to tatou aupîpîraa na roto i te atuatu-papûraa i Ta'na mau tamarii. Na roto i teie

opuaraa faufaa i roto i te feruriraa, ua haapiihia i te mau ti'a faatere ia ani i te mau parau faaite no ni'a i te huru maitai pae varua e te pae tino o te mau tuahine e to ratou utuafare e i ni'a i te ohipa taviniraa i ravehia.¹⁸ E e hopoi'a na te mau tuahine hahaere ia « ite e ia here i te tuahine tata'itahi, ia tauturu ia'na ia haapuui i to'na faaroo, e ia horo'a i te taviniraa ».¹⁹

Ei mau pîpî ma'itihia na te Faaora, te haamaitai nei tatou i to tatou aravihi no te rave i te mau mea Ta'na e rave ahiri e tei ô nei Oia. Ua ite tatou e, No'na, o ta tatou aupururaa ia te mea faufaa, e no reira te tamata nei tatou i te faatumu i ta tatou aupururaa i to tatou mau tuahine, eiaha râ te faaotiraa i te hoê tapura o te mau mea e rave. E faaitohia te utuuturaa mau na roto i te hohonu o to tatou aroha eiaha râ na ni'a iho i te maitai o ta tatou mau numera. E ite tatou e, ua manuia tatou i roto i ta tatou utuuturaa ei mau tuahine hahaere, mai te mea e, e parau to tatou mau tuahine e, « ua tauturu to'u tuahine hahaere ia'u ia tupu i te rahi i te pae varua » e « ua ite au e, te atuatu maitai nei to'u tuahine hahaere ia'u e to'u utuafare » e « mai te mea e, e fifi to'u, ua ite au e, e tauturu mai to'u tuahine hahaere ma te tia'i ore ia parauhia'tu ». Te mau tuahine e te feia faatere o te maramarama nei i te faufaa o te utuuturaa ia vetahi ê, e amui ia ratou no te imi e no te farii i te heheuraa no ni'a i te huru no te haamaitairaa i te mau tuahine hahaere e i te huru no te faanahoraa e no te raveraa i ta ratou utuuturaa.

Itu, Paratira

Taa ê noa'tu i te reira, ua riro te ha-
haereraa na te mau tuahine ei hopoi'a
na te mau episekopo no te haapa'o
i te nana a te Fatu. Te hinaaro nei te
episekopo e te peresideni o te Sotaiete
Tauturu i te taviniraa a te mau tuahine
hahaere faaûruria no te tauturu ia
raua ia faaoti i ta raua mau hopoi'a. Na
roto i te utuuturaa a te mau tuahine
hahaere, e nehenehe ta te peresideni
Sotaiete Tauturu e ite i te maitai o te
tuahine tata'itahi i roto i te paroita, e
na'na ia e faatae atu i te parau faaite o
to ratou huru maitai ia haere atu oia e
farerei i te episekopo.

Ua haapii mai te Peresideni Thomas
S. Monson ia tatou e, « mai te mea
e, e tutava tatou ma te faaroo ma te
tapitapi ore te mana'o no te faaoti i te
mau ohipa i faauehia ia tatou, mai te
mea e, e titau tatou i te faaûruraa a te
mana hope no te rave i ta tatou mau
hopoi'a, e nehenehe tatou e faatupu
i te semeio ». ²⁰ Te ti'aturi nei au e, e
amui ta'u mau mootua tamahine i roto
i te mau semeio a tauturu ai ratou i te
hahaereraa a te mau tuahine ia riro ei
hoho'a no te aupi'p'iraa ta te Fatu e ite i
te mahana e ho'i faahou mai ai Oia.

Te Faatupuraa i te Opuaraa a te Sotaiete Tauturu

E roaa i ta'u mau mootua tamahine
i teie nei teie mau haapiiraa faufaa
roa e te tahi atu, no ni'a i te Sotaiete
Tauturu i roto *E Mau Tamarii Tama-
hine i roto i To'u Basileia : Te Aamu e
te Ohipa a te Sotaiete Tauturu*. Te vai
ra i roto i teie buka te mau parau no
te faufaa ai'a o te Sotaiete Tauturu e o
te mau vahine o teie Ekalesia. E tahoê
e e ana'i hoi te reira i te hoê autuahi-
neraa na te ao atoa nei i ni'a i te mau
opuaraa o te Sotaiete Tauturu e i ni'a i
te mau hoho'a e te mau haamaitairaa
o te mau pipi. O te hoê faaiteraa te
reira no te ti'araa faufaa rahi o te mau
vahine i roto i te faanahonahoraa no
te oaoa a to tatou Metua, e na te reira
atoa e horo'a i te hoê faito aueue ore
o te mau mea ta tatou e ti'aturi nei,
te mau mea ta tatou e rave, e te mau
mea ta tatou e paruru. Ua faaitoito
mai te Peresideniraa Matamua ia tatou
« ia tai'o i teie buka e ia vaiho i to'na
mau parau mau au maitai e te mau

hi'oraa faaûru ia haaputapû i to [tatou]
oraraa ». ²¹

No to'na ite e, na te Atua i faati'a i te
Sotaiete Tauturu, na ô atura te Peresi-
deni Joseph F. Smith i te mau tuahine
no te Sotaiete Tauturu e : « Na outou
e arata'i i te ao nei, i te mau vahine
ihoa râ o te ao nei. ... Outou te upoo »,
ta'na ia parau, « eiaha te aero ». ²² A piri
noa mai ai te taima no te ho'iraa mai
o te Fatu, te ti'aturi nei au e, e riro mai
ta'u mau mootua tamahine ei mau
vahine puai, te faaroo o te faaohipa i
te mau parau tumu e te mau hoho'a
o te Sotaiete Tauturu i roto i to ratou
oraraa. Ia riro ana'e te Sotaiete Tauturu
ei huru oraraa no ratou, ei reira ratou e
tavini ai i roto i te tahoê e o vetahi ê no
te faatupu i ta'na mau opuaraa hana-
hana. E iteraa papû to'u no ni'a i te
parau mau o te Ekalesia a Iesu Mesia i
faaho'i-faahou-hia mai, e te oaoa nei au
no te hoho'a o te aupi'p'iraa tei faaho'i-
faahou-hia mai i te taima a faaûru ai te
Fatu i te Peropheta Iosepha Semita ia
faanahonaho i te Sotaiete Tauturu. Na
roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia: Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu* (2011), 3.

2. A hi'o Luka 10:38–42.
3. A hi'o Ioane 11:20–27.
4. A hi'o Te Ohipa 18:24–26 ; Roma 16:3–5.
5. A hi'o Philipi 4:1–4.
6. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 25.
7. Joseph Smith, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 12.
8. Iosepha Semita, i roto *History of the Church*, 4:602.
9. Te Hiro'a Faaroo 1:5.
10. Joseph Fielding Smith, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 97.
11. Joseph Smith, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 15.
12. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 109:22 ; a hi'o atoa Sheri L. Dew, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 128.
13. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:19 ; a hi'o atoa Ezra Taft Benson, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 129.
14. *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 131.
15. Boyd K. Packer, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 99.
16. John A. Widtsoe, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 25.
17. A hi'o *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 86–87.
18. A hi'o *Manuel 2: Administration de l'Eglise* (2010), 9.5.4.
19. *Buka Arata'i 2*, 9.5.1.
20. Thomas S. Monson, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 91.
21. Peresideniraa Matamua i roto i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, ix.
22. Joseph F. Smith, i roto *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 66.

Na Silvia H. Allred

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Rahi
o te Sotaiete Tauturu

E ore roa te aroha e mou

Faatupu i te hinaaro ia i ratou i te horo'a o te aroha, te hinaaro mau i te Mesia.

Ua haere maua ta'u tane e mata'i-ta'i i te oire ra no Nauvoo, i Illinois. I reira ua parahi maua i roto i te piha i te tahua i ni'a o te fare Red Brick Store, tei reira te piha toro'a a te peropheta Iosepha Semita e ta'na imiraa faufaa. Ua faaroo maite maua i te taata arata'i a faahiti ai oia i te mau ohipa o te Faaho'i-faahou-raa mai tei tupu i reira.

Ua taviri ti'a'tu to'u feruriraa i te haamau-raa-hia te Sotaiete Tauturu e no te tahi mau haapiiraa ta te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu i farii na roto mai i te peropheta Iosepha i roto i taua piha ra. Ua riro taua mau haapiiraa ra ei mau parau tumu niu i ni'a i te reira te Sotaiete Tauturu i patuhia ai. Te mau opuaraa no te faarahi i te faaroo, no te haapuai i te mau utuafare no Ziona, e no te ma'imi e no te tauturu i te feia i roto i te fifi, ua faatumuhia ia mai te haamataraa ra. Ua tu'ati noa te reira e te mau hinaaro matamua a te peropheta.

I roto i taua mau apooraa matamua ra, ua faahiti te peropheta Iosepha i te mau papa'iraa a Paulo i to Korinetia. I roto i ta'na a'oraa mana no ni'a i te aroha, ua faahiti Paulo i te faaroo, te tia'i, e te aroha, ua faaoti na roto « o tei

hau râ i taua toru nei, o te aroha ia ».¹

Ua faataa mai oia i te mau huru ia amuihia i roto i te aroha. Ua parau oia :

« E faaoromairaa roa to te aroha, e te hamani maitai ; e ore te aroha e feii : e ore te aroha e faarahi, e ore hoi e faaahaaha,

« ... Eita e imi i te maitai no'na iho, eita e riri vave, eita e mana'o ino ia vetahi ê ;

« Eita e oaoa i te parau-tia ore, e oaoa râ i te parau mau ;

« E tapo'i i te mau mea atoa ra, e faaroo i te mau mea atoa ra, e tia'i i te mau mea atoa ra, e haamahu i te mau mea atoa ra.

« E ore roa te aroha e mou ».²

I te mau tuahine, ua parau te peropheta Iosepha e : « Eiaha e taoti'a i to outou ite no ni'a i te mau viretu o to outou mau taata tupu. ... E ti'a ia outou ia faarahi i to outou varua ia vetahi ê mai te mea e rave outou mai ta Iesu i rave. ... A tupu ai outou i te rahi i roto i te hara ore e te parau-ti'a, a tupu ai outou i te rahi i roto i te maitai, a vaiiho i to outou mau aau ia rahi, ia faarahihia te reira e vetahi ê, e ti'a ia outou ia faa-oroma'i i te mau hapa e te mau hape a te taata nei. Auê ia te faufaa rahi o te mau varua o te taata nei ! »³

I riro a'e ra te faahitiraa « E ore roa te aroha e mou » ei tumu parau na te Sotaiete Tauturu no te mea te haapa'o ra te reira i te mau haapiiraa e te tonoraa ta te perohpeta i tuu i ni'a i te mau tuahine a te Sotaiete Tauturu ia « haamaitai i te feia vëvë » e ia « faaora i te mau varua ».⁴

Ua haapa'ohia teie mau parau tumu niu e te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu na te ao ato'a nei, no te mea ho'i o teie ihoa te tumu no te ohipa a te Sotaiete Tauturu.

Eaha te aroha ? Nahea tatou ia farii i te aroha ?

Ua faataa te peropheta Moromona i te aroha mai « te hinaaro mau o te Mesia »,⁵ o ta Paulo i haapii mai e, « ei nia roa iho... o te aroha »,⁶ e o ta Nephi i faahamana'o mai ia tatou « i tuuhia mai ai te faaue e te Fatu ra, e te Atua, a na ô mai ai ra e, ei aroha to te taata atoa, e o taua aroha ra, o te hamani maitai ia ».⁷

Ia hi'o tatou i te faaiteraa a Paulo no te aroha, te haapii mai nei tatou e, aita te aroha i te hoê raveraa noa aore râ i te hoê ohipa e horo'a mai i muri iho, o te hoê râ huru ia riro mai, te hoê huru no te aau, te aau maru o te faatupu mai i te mau ohipa no te aroha.

Te haapii ato'a mai ra o Moromona e, e horo'ahia te aroha i te mau pipi ti'a mau o te Fatu e na te aroha e tamâ i te feia e vai ra te reira ia ratou.⁸ Hau atu, te haapii nei tatou e, o te aroha o te tao'a horo'a hanahana ia o ta tatou e ti'a ia imi e ia pure. E ti'a ia tatou ia farii i te aroha i roto i to tatou aau no te noaa i te basileia turetiera.⁹

No te maramarama i te aniraa a te Fatu ia tatou ia « faaahu na [tatou] iho i te ruuruu o te aroha »,¹⁰ e mea ti'a ia ui tatou eaha te mau rave'a o te tauturu mai ia tatou ia faananea i te aroha.

A tahi roa, e ti'a ia vai te hiaai no te faatupu i te aroha e ia riro mai te Mesia ra te huru.

Te taahiraa piti, ia pure tatou. Ua a'o mai Moromona e « e pure atu i te Metua ma te puai hope o te aau ia i [tatou] i teie nei aroha ». Taua here hanahana ra o te aroha ia, e ia i tatou i tera here, e « riro tatou mai Ia'na ra te huru ».¹¹

E horo'a mai te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a i te mau mahana ato'a i to tatou feruriraa no te Faaora e i te hoê hiaai ia riro mai mai la'na ra te huru.

I roto i ta'u piha toro'a, ua faatautau vau i te hoê hoho'a peni na Minerva Teichert tei pihia, *Rescue of the Lost Lamb [Faaoraraa i te Mamoe Mo'e]*. Te faaite nei te reira i te Faaora e tia ra i rotopu i Ta'na nana, e te tape'a ra i roto i To'na rima te hoê fanau'a. Te tauturu nei te reira ia'u ia feruri i Ta'na taparuraa : « A faaamu i ta'u mau mamoe »,¹² e no'u iho nei te auraa ia aupuru tatou i te feia e faaati nei ia tatou e ia ara taa ê mau i ni'a i te feia i roto i te fifi.

O te Faaora te hi'oraa maitai a'e no te huru no te haaparareraa i te aroha. I te roaraa o Ta'na misioni i te tahuti nei, ua faaite Oia i te aroha no te feia poia, te feia hara, te feia i roohia i te ati, e no te feia ma'i. Ua tavini Oia i te taata vëvë e i te taata moni, i te mau vahine, te mau tamarii, e te mau tane ; i te utuafare, te mau hoa, e te feia êé. Ua faaore Oia i te hapa a te feia i faahapa Ia'na, e ua mauui Oia e ua pohe no te mau taata ato'a.

I te roaraa o to'na oraraa, ua faaohipa ato'a te peropheta Iosepha Semita i te aroha a faaite ai oia i te here autaea'eraa e te faatura no vetahi. Ua matauhia oia no ta'na hamani maitai, to'na here, to'na tauturu aroha, e to'na mana'ona'o i te feia e haati ra ia'na.

I teie mahana, ua haamaitahia tatou e te hoê peropheta tei i te aroha. E hi'oraa te peresideni Monson no tatou e no te ao ato'a nei. Te oomo nei oia i te pereue no te aroha. E mea mârû oia, e te aau aroha, e te opiripiri

Itu, Paratira

ore, hoê tavini mau no te Fatu ra ia Iesu Mesia.

Te haapii nei te peresideni Monson e : « Te aroha o te faaoroma'iraa ia i te tahi taata tei faainoino ia outou. O te pato'iraa ia ia inoino ohie noa. O te fariiraa ia i te mau paruparu e te mau manu'a-ore-raa. O te fariiraa ia i te taata mai to ratou iho huru mau. O te hi'oraa ia i ni'a'itu i te mau huru rapae i te mau maitai o te ore roa e mohimohi na roto i te tau. O te pato'iraa ia ia tuu ia vetahi ê i roto i te tahi mau faito ».¹³

Ia vai ana'e te aroha i roto ia tatou, e hinaaro tatou ia tavini e ia tauturu ia vetahi ê noa'itu e ere i te taima tano roa e ma te tia'i ore i te haamauruuraraa e aore râ i te faaho'iraa no te reira. Eiaha tatou e tia'i ia tonohia'itu tatou no te tauturu atu, no te mea, e tuhaa ihoa te reira no to tatou huru. A ma'iti ai tatou ia vai mârû, ia aupuru atu, ia opiripiri ore, ia faaoroma'i, ia farii noa, ia faaore i te hapa, ia faahoa, e ia ore ia feruri ia tatou iho, e ite mai tatou i te îraa o te aroha.

Te faafana'o nei te Sotaiete Tauturu ia tatou i te mau rave'a rau no te tavini i te tahi. O te hoê o taua mau rave'a faufaa rahi ra no te faaite i te aroha, o te hahaereraa ia a te mau tuahine. Na roto i te hahaereraa tano, e rave rahi ta tatou mau rave'a no te here, no te aupururaa, e no te tavini i te tahi. Ia faaite tatou i te aroha, e aore râ te here, e tamâhia ia tatou e e haamo'ahia to tatou aau, e na te reira ia e

tauturu ia tatou ia riro hau atu mai te Faaora te huru.

Te faahiahi nei au a ite ai au i te mau ohipa rau o te aroha ta te mau tuahine haahaere e rave nei na te ao ato'a nei ma te pahono-hua-raa i te hinaaro o te tuahine tata'itahi e o to ratou utuafare. I teie mau tuahine haahaere faaroo, te parau atu nei au e, « na roto i taua mau ohipa rii ra o te aroha, te pee ra outou i te Faaora, e, te haa ra outou ei mauihaa i roto i To'na na rima a tauturu ai outou, a haapa'o ai, a faati'a ai, a tamahanahana ai, a faaroo ai, a faaitoito ai, a aupuru ai, a haapii ai, e a haapuai ai outou i te mau tuahine o ta outou e tia'i nei. E faaite atu vau i te tahi mau hi'oraa o taua mau ohipa ra.

Te mauui nei o Rosa no te ma'i omaha tihota e te tahi mau ma'i rii. Ua tomo mai oia i roto i te Ekalesia tau matahi noa i teie nei. E metua vahine otahi oia e te hoê tamaiti. E mea pinepine oia i te tape'ahia i te fare ma'i no te tahi tau mahana. Aita to'na na tuahine hahaere e afa'i noa ia'na i te fare ma'i, e hahaere ato'a râ e e tamahanahana raua ia'na i te fare ma'i ma te haapa'o ato'a i ta'na tamaiti i te fare e i te haapiiraa. Ua riro to'na na tuahine hahaere ei hoa e ei utuafare no'na.

I muri mai i te tahi mau hahaereraa matamua i te hoê tuahine, ua ite o Kathy e, aita taua tuahine ra i ite i te tai'o, te hinaaro nei râ oia ia haapii. Ua faaoti o Kathy e tauturu ia'na, ma te ite e, e titauhia te taima rahi, te faaoroma'i, e te rave-tamau-raa.

E vahine apî o Emily, e te imi haere ra i te parau mau. Ta'na tane, o Michael, e ere oia i te mea anaana-tae roa i te parau no te haapa'oraa. A ma'ihia ai o Emily e ua tape'ahia oia i te fare ma'i, o Cali, te hoê tuahine no te Sotaiete Tauturu, o te ora ra i te fare i pihai iho, na'na e tunu i te maa no te utuafare, e haapa'o i te aiû, e tamâ i te fare, e i ani e ia farii o Emily i te haamaitairaa o te autahu'araa. No teie mau ohipa o te aroha, ua mârû mai te aau o Michael. Ua faaoti oia e haere i te mau pureraa a te Ekalesia e ia farii i te mau misionare. Aita i maora a'e nei, ua bapetizohia o Emily e o Michael.

« E ore roa te aroha e mou. E hamani maitai te aroha, eita e imi i te maitai no'na iho, e faaoromai i te mau mea ato'a ra e haamahu i te mau mea ato'a ».¹⁴

Ua parau te Peresideni Henry B. Eyring e :

« Ua î te aamu o te Sotaiete Tauturu i te mau aamu no te mau ohipa tavini-raa faahiahia. ...

Tei roto i teie Sotaiete te mau vahine aau aroha na roto i to ratou haapa'oraa i te mau fafauraa e itehia i roto ana'e i te Ekalesia mau a te Fatu. To ratou aau aroha, no roto mai ia Ia'na na roto i To'na Taraehara. Ua arata'ihia ta ratou ohipa aroha e Ta'na

hi'oraa, no te maururu rahi no Ta'na horo'a mure ore o te aroha e na roto i te Varua Mo'a, o Ta'na i tono mai no te pee i To'na mau tavini i roto i ta ratou misioni no te aroha. No te reira, ua rave ratou e ua ti'a ia ratou ia rave i te mau ohipa taa ê roa no vetahi ê e ia roaa te oaoa noa'tu e, ua rahi roa'toa to ratou nava'i ore ».¹⁵

Te pûpûraa i te tavini-raa e te faa-iteraa i te aroha ia vetahi ê, e tauturu ia tatou ia upooti'a i ni'a i to tatou iho mau fifi e ia faa'iro te reira mai te hoê tamataraa tano noa.

Te ho'i nei au i teie nei i te mau haapiiraa a te peropheta Iosepha i te mau tuahine i te mau mahana mata-mua o te Faaho'i-faahou-raa mai. Ma te titau-rû-raa i te faaohipa i te aroha e te horo'araa i te rima tauturu, ua parau oia : « Mai te mea e ora outou i te faito o teie mau parau tumu, auê ia te rahi e te hanahana o te mea o ta outou e farii mai i roto i te basileia tiritiera ! Mai te mea e ora outou i te faito o ta outou mau faufaa taa ê, eita e mau ia tape'a i te mau melahi i te ohiparaa e outou na ».¹⁶

Mai te mau mahana matamua i Nauvoo, i reira te mau tuahine i te imi-haere-raa e e tautururaa i te feia i roto i te fifi, mai teie e vai ra i teie mahana. Ua riro te mau tuahine i roto i te

basileia ei mau pou papû no te puai i te pae varua, te ohipa tautururaa aroha, e no te paieti. E tere haereraa te mau tuahine hahaere e farerei e e aupuru i te tahi e te tahi. Te pee nei ratou i te hi'oraa o te Faaora e te rave nei mai Ta'na i rave na.

E ti'a te mau tuahine ato'a o te Sotaiete Tauturu ia î roa i te here, ma te iteraa e, ua riro ta ratou mau ohipa no te aroha ei puai no te poihere i te tahi e ia ratou iho. E ite-papû-mai ratou e, o te aroha, o te hinaaro mau ia o te Mesia e e ore te reira e mou.

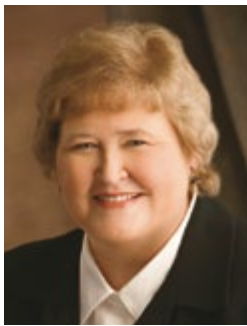
Ia tai'o ana'e outou i te aamu o te Sotaiete Tauturu, e faa'uru mai te reira ia outou ia ite e, o teie parau tumu faufaa roa o te evanelia o te hoê taura e nati ra i te buka taato'a.

Te faaoti nei au e te hoê tauraa manihini i te mau tuahine ato'a i roto i te Ekalesia, ia faatupu i te hinaaro ia î ratou i te horo'a o te aroha, te hinaaro mau o te Mesia. A faaohipa i te mau rave'a ato'a no te rave i te maitai, no te hopoi atu i te tauturu e te faaora i te feia e haaati ra ia outou, oia ato'a to outou iho utuafare. E haamanuia te Fatu i ta outou mau tutavaraa.

Ia faatupu mai to tatou ite i te here rahi o te Metua e o te Tamaiti no ta-tou, e to tatou faaroo e te aau mehara no te Taraehara, ia tatou ia faananea e ia faaohipa i te aroha i ni'a i te feia e haaati ra ia tatou. O ta'u ia pure na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. 1 Korinetia 13:13.
2. 1 Korinetia 13: 4-8.
3. Iosepha Semita, i roto *E mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia : Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu* (2011), 27.
4. Iosepha Semita, i roto *E mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 17.
5. Moroni 7:47.
6. Kolosa 3:14.
7. 2 Nephi 26:30.
8. A hi'o Moroni 7:48.
9. A hi'o Etera 12:34 ; Moroni 10:21.
10. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafaa 88:125.
11. Moroni 7:48.
12. A hi'o Ioane 21:16-17.
13. Thomas S. Monson, « E Ore roa te Aroha e Mou », *Liahona*, Nov. 2010, 124.
14. 1 Korinetia 13:4, 5, 7, 8.
15. Henry B. Eyring, « Te faufaa ai'a hopea ore o te Sotaiete Tauturu », *Liahona*, Novema 2009, 121.
16. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 454.

Na Barbara Thompson

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu

A Ati atu i te mau Fafauraa

Ia vai to tatou faaroo i te Mesia e ia haapa'o maite tatou i ta tatou mau fafauraa, e farii ia tatou i te oaoa tei faahitihia i roto i te mau papa'iraa mo'a e ta to tatou mau peropheta i te mau mahana hope'a nei i fafau.

« **A** faateitei mai na i to oe aau, e a ati atu i te mau fafau ta oe i faaau ra ». ¹ Eita e nehenehe ia'u ia tai'o i teie papa'iraa mo'a ma te ite ore i te oaoa. Te oaoa nei to'u aau ia feruri ana'e au i te mau fafauraa e te mau haamaitairaa e rave rahi tei riro ei tufaa no to'u oraraa a imi ai au ia ati atu i te mau fafauraa ta'u i rave i to'u Metua i te Ao ra.

No te mea hoi e, ua faaru'e mai to'u na metua toopiti, ua titauhia ia e ia tamâhia to raua fare i teie matahiti no te faaineine i te hoo. I teie mau ava'e i ma'iri a'enei a tama e a faanaho ai au e to'u mau taea'e e mau tuahine i te fare o to'u na metua, ua itehia ia matou te mau aamu utuafare e e rave rahi mau parau faufaa rahi. E mea anaanatae roa ia tai'o i te mau aamu e te mau haamaitairaa patereareha o to'u na metua e to'u mau metua tupuna. Ua faahaamana'ohia vau i te mau fafauraa ta ratou i rave e i haapa'o maite.

E metua vahine apî to'u mama ruau o Ellen Hanks Rymer i te matahiti 1912 a farii ai oia i to'na haamaitairaa

patereareha. I to'u tai'oraa i to'na haamaitairaa, ua haru to'u na mata i ni'a i teie nei mau reni e ua vai noa i roto i to'u feruriraa: « Ua ma'itihia oe hou te mau tumu o teie nei ao, e e varua ma'itihia no te haere mai i teie mahana ... E faarahihia to oe iteraa papû e e nehenehe ia oe ia faaite papû ... Ua imi te haamou i te haamou ia oe, e mai te mea e ati atu oe i to Atua, aita ia to te [haamou] e mana no te hamani ino ia oe. E farii ia oe i te mana rahi na roto i to oe haapa'o maitai e e horo ê te haamou mai mua atu ia oe no to oe parauti'a ... Ia tae mai te mata'u e te mau tamataraa i ni'a iho ia oe e ia haere atu oe i roto i to oe piha mo'emo'e ma te pure e tamahanahanahia ia to oe aau e e iriti-ê-hia'tu ia te mau fifi ». ²

Ua fafauhia i to'u mama ruau e mai te mea e haapa'o oia i ta'na mau fafauraa e ia vai piri noa i te Atua, aita roa ia to Satane e mana i ni'a ia'na. E ite oia i te tamahanahanaraa e te tau-tururaa i roto i to'na mau tamataraa. Ua tupu teie nei mau fafauraa i roto i to'na oraraa.

Te hinaaro nei au i teie mahana e

paraparau no ni'a i (1) te faufaa rahi i te ati atu i te mau fafauraa e (2) te oaoa e te paruru e tae mai na roto i te haapa'oraa i ta tatou mau fafauraa.

Te tahi o te mau hi'oraa o ta'u e faaohipa no roto mai ia i te *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia : Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu*. Ua î teie buka i te mau hoho'a no te mau vahine tei ite i te oaoa rahi i te haapa'oraa i te mau fafauraa.

Te Faufaa Rahi i te Atiraa Atu i te mau Fafauraa

Te faaite mai nei te Faatoro Parau no te Bibilia ia tatou e te hoê fafauraa o te hoê ia faaauraa tei ravehia i ro-topu i te Atua e te taata. « Ua haamau te Atua mai to'na hinaaro i te mau faauraa, o ta te taata e farii ... Ua faanahohia te evanelia e ia fariihia te mau parau tumu e te mau oro'a na roto i te fafauraa na roto i te tuuraa'tu te taata o te farii i raro a'e i te titauraa puai e te hopoi'a ia faatura i te faaauraa ». ³ I roto i te parau « ati atu i te mau fafau », te auraa o te parau *ati* o te « apitiraa'tu ia ma te papû mau e te piri roa » i te tahi mea. ⁴

I roto i te mau papa'iraa mo'a te haapii nei tatou no ni'a i te mau tane te mau vahine tei rave i te mau fafauraa i te Atua. Ua horo'a te Atua i te mau arata'iraa no ni'a i te mea e rave no te faatura i taua mau fafauraa ra, e i muri iho a haapa'o-maitai-hia'i taua mau fafauraa ra, ua apee mai ia te mau haamaitairaa tei fafauhia mai.

Ei hi'oraa, na roto i te oro'a no te baptizoraa, e fafau tatou i to tatou Metua i te Ao ra. Ua faaineine tatou ia tatou iho no te baptizoraa na roto i te faaroo i te Fatu ia Iesu Mesia, te tatarahaparaa i ta tatou mau hara, e te hinaaroraa ia rave i ni'a iho ia tatou te i'oa o te Mesia. Ua faaoti tatou i te haapa'o i te mau faaueraa a te Atua e ia haamana'o noa â i te Faaora. E fafau tatou i te « tauturu i te tahi i te tahi i te hopoi i ta tatou mau hopoia, ia mômâ te reira ». E faaite tatou e e hinaaro tatou ia oto a oto ai te feia oto ra e ia haamahanahana ia ratou i tei au ia haamahanahanahia ra. ⁵

I roto i te mau hiero mo'a, e fariihia te tahi atu mau oro'a mo'a e e ravehia

te tahi atu mau fafauaraa. I te mau mahana matamua o te Faaho'i-raa-hia mai o te Evanelia, ua mana'ona'o te Peropheta Iosepha Semita ia farii te Feia Mo'a i te mau haamaitairaa tei fafauhia no te hiero. Ua parau te Fatu, « Ia hamanihia teie nei fare i to'u nei i'oa, ia tia ia'u ia heheu atu i ta'u mau oro'a i roto i te reira i ta'u mau taata ».⁶

« Te hoê o te mau tumu i faanahonaho ai te Fatu i te Sotaiete Tauturu no te faaineine ia i Ta'na mau tamahine no te mau haamaitairaa rahi no te Autahu'araa e vai ra i roto i te mau oro'a e te mau fafauaraa o te hiero. Ua tia'i maite te ... mau tuahine i Nauvoo i te otiraa o te hiero ma te ananatae rahi, no te mea ua ite ratou e, mai ta te Peropheta i fafau ia Mercy Fielding Thompson, e arata'i te oro'a hiero ia ratou 'mai roto mai i te poiri i te hoê marama faahiahia' ».⁷

« Ua putuputu e hau atu i te 5 tauatini Feia Mo'a i te hiero no Nauvoo i muri a'e i to'na haamo'a-raa-hia ia nehenehe ia ratou ia farii i te oro'a hiero e te oro'a taatiraa hou ratou a haamata ai i to ratou tere i te afaa no Roto Miti.⁸ Ua horo'a te Peresideni Brigham Young e e rave rahi mau feia faatere no te Ekalesia e te mau rave ohipa no te hiero i to ratou taime, i te ao e te pô, i te taviniraa i roto i te hiero ia nehenehe i teie ohipa faufaa ia ravehia no te Feia Mo'a.

E turu ta tatou mau fafauaraa ia tatou i te mau taime maitai aore râ i te

mau taime fifi. Te faahaamana'o nei te Peresideni Boyd K. Packer ia tatou « e nunaa fafau tatou. Ua fafau tatou ia horo'a i ta tatou mau faufaa, te taime, te moni e te taleni—ia tatou iho e ta tatou mau mea atoa—no te maitai o te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei. Oia hoi, ua fafau tatou ia rave i te maitai. E nunaa fafau tatou, e te hiero o te pô ia no ta tatou mau fafauaraa. O te tumu ia no te fafauaraa ».⁹

Te faahamana'o nei te mau papa'iraa mo'a ia tatou, « e riro teie to tatou fafauaraa—e taahi atu tatou i roto i te mau oro'a atoa no te Fatu ».¹⁰

E mea rahi te mau haamaitairaa ta tatou e farii ia ati atu tatou i ta tatou mau fafauaraa.

E tae mai te oaoa e te parururaa na roto i te haapa'oraa i ta tatou mau fafauaraa

I roto i te Buka a Moromona, te tai'o nei tatou i te a'oraa a te Arii Beniamina. Ua haapii oia i te nunaa no ni'a ia Iesu Mesia, e haere mai Oia i te fenua nei e e faaoroma'i i te mau huru ati atoa. Ua haapii oia i te nunaa e pohe te Mesia no te mau hara a te taatoaraa o te taata e e na roto ana'e hoi i To'na ra i'oa e noaa ai te ora i te taata.¹¹

I muri a'e i te faarooraa i teie mau haapiiraa nehenehe, ua haehaa te nunaa e ua hinaaro ma to ratou mau aau atoa ia faaorehia ta ratou hara e ia tamâhia ratou. Ua tatarahapa e ua faaiti to ratou faaroo ia Iesu Mesia. Ua

fafau ratou i te Atua e haapa'o ratou i Ta'na mau faueraa.¹²

« O te varua o te Atua i nia maira ia ratou ra, i'ihora ratou i te oaoa, i matara hoi ta ratou mau hara, e ua hau to ratou aau, no te mea tei ia ratou te faaroo rahi ia Iesu Mesia ra ».¹³

Te hoê faahou â hoho'a no te oaoa e tae mai na roto i te haapa'o-maitairaa i te mau faueraa a te Atua e te faaiteraa i Ta'na evanelia ia vetahi ê, ua faaitehia mai ia e Amona. Ua riro o Amona e to'na mau taea'e ei mauhaa i te tautururaa e rave rahi tauatini taata ia haere mai i te Fatu ra. Teie te tahi mau parau ta Amona i faaohipa no te faaiti i to'na mau mana'o a bapetizohia ai e rave rahi mau taata e a rave ai ratou i te mau fafauaraa i te Atua :

« Te mea popou rahi e oaoa'i tatou ».¹⁴

« Te oaoa nei au, oia ia, ua i'roa to'u nei aau i te oaoa, te poupu nei to'u aau i to'u ra Atua ».¹⁵

« E ore e tia ia'u ia faaiti atu i te hoê vahii iti a'e o to'u nei hinaaro ia'na ra ».¹⁶

« Aore roa e tia i te mau taata mai te matamua mai â ia oaoa mai ta tatou e oaoa nei ».¹⁷

E faati'a te raveraa e te haapa'oraa i te mau fafauaraa ia vai mai te Varua Maitai ia tatou ra. O teie ia te Varua o te « faai i to oe aau i te oaoa ».¹⁸

Ua faatupu te Tama'i Rahi I o Te Ao nei i te mauui rahi i te mau nunaa e rave rahi ati a'e te ao nei. Ua faaoroma'i te Feia Mo'a i te fenua Heremani i te mau tamataraa e rave rahi. Te vai ra te hoê peresideni Sotaiete Tauturu i Stuttgart, Heremani, te Tuahine Maria Speidel. I to'na faahitiraa i to ratou mau tamataraa, ua parau oia e : « Ua riro to matou ti'aturiraa i te Fatu e to matou iteraa papû no ni'a i ta'na Ekalesia ei pou no te puai ... Ma te oaoa e himene matou i te mau himene no Ziona e ua tuu i to matou ti'aturiraa i ni'a i te Fatu. Ua haamaitai Oia i te mau mea atoa ».¹⁹

Faahou â, ua haapa'o te mau melo i ta ratou mau fafauaraa, ua ite ratou i te oaoa noa'tu te farii ra ratou i te mau tamataraa teimaha.

E vahine parau-ti'a o Sarah Rich o te ora ra i Nauvoo o tei piihia ia tavini

i roto i te hiero na mua a'e te Feia Mo'a i tiahihia ai i rapae au i to ratou oire. Teie ta'na mau parau no ni'a i te mau haamaitairaa o te mau fafauraa hiero : « Ua farii matou e rave rahi mau haamaitairaa i roto i te fare o te Fatu, o tei faaoaoa e o tei tamahanahana hoi ia matou i rotupu i te taatoaraa o to matou mau oto e tei faati'a hoi ia matou ia faatupu i te faaroo i te Atua, ma te ite e e arata'i e e paturu Oia ia matou i roto i to matou tere ite-ore-hia e vai ra i mua ia matou ».²⁰

Na mua a'e ua faaoti te Feia Mo'a i te Hiero no Kirtland, e ua tae atu e rave rahi i te haamo'araa. I muri mai i te haamo'araa, ua fariihia te hiero e te Fatu. Ua parau te Fatu ia ratou ia « oaoa no te mau haamaitairaa o te niniihia ... i nia i te mau upoo o To'na mau taata ».²¹

A patu-noa-hia'i e rave rahi mau hiero mo'a na te ao nei, ua ite au i te mau haamaitairaa o te tae mai i roto i te oraraa o te mau melo. I te matahiti 2008 ua ite au i te oaoa i ni'a i te mata o te hoê tane e te vahine faaipoipo no Ukraine a parau mai ai raua ia'u no ni'a i to raua tere i Freiberg, Heremani, no te farii i to raua oro'a hiero. Te tere i te hiero e 27 ia hora na ni'a i te pereoo uta taata no teie mau melo haapa'o, e eita e nehenehe ia ratou ia haere pinepine atu. Ua oaoa ratou e ua faatata te hiero no Kyir Ukraine i te oti e e nehenehe ai ia ratou ia haere pinepine atu. Ua matara taua hiero ra i teie nei, e te farii nei e rave rahi tauatini mau melo i te mau haamaitairaa i reira.

Na roto i te tai'oraa i te aamu o to'u mama ruau, ua ite au i to'na oaoa rahi i ta'na mau fafauraa. Mea au roa na'na ia haere i te hiero e ia rave i te mau oro'a o te mau taata e rave rahi tauatini tei pohe. O tera ia te misioni o to'na oraraa. Ua tavini oia ei rave ohipa no te hiero hau atu e 20 matahiti i roto te hiero no Manti Utah. Ua papa'i oia e ua ite oia e rave rahi mau faaoraraa semeio ia nehenehe ia'na ia aupuru i ta'na mau tamarii e ia tavini ia vetahi ê na roto i te raveraa i to ratou oro'a i roto i te hiro. Ei mau mooutua na'na, te mea ta matou i ite no ni'a ia mama ruau Rymer, ua riro ia oia ei

vahine parau-ti'a o tei haapa'o i ta'na mau fafauraa e tei hinaaro ia matou ia na reira atoa. Ia hi'o haere ana'e te mau taata i ta tatou mau faufaa i muri a'e i to tatou poheraa, e itehia anei ia ratou te faaiteraa e ua haapa'o tatou i ta tatou mau fafauraa ?

I roto i ta tatou amuiraa rahi i ma'iri a'e nei, ua parau mai to tatou peropheta here, te Peresideni Thomas S. Monson, ia tatou e : « Mai te mea e, e haere outou e o vau nei i te fare mo'a o te Atua, e mai te mea e, e haamana'o tatou i te mau fafauraa ta tatou e rave i roto, e ti'a ia ia tatou ia amo i te mau tamataraa atoa e ia upooti'a i te faahemaraa tata'itahi. I roto i teie vahi mo'a e itehia ia tatou te hau ; e faaapihia e e haapuiahia tatou ».²²

Faahou â : « A faateitei mai na i to oe aau e a oaoa, e a ati atu i te mau fafau ta oe i fafau ra ».²³ Te haapa'oraa i te mau fafauraa o te oaoa e te poupou mau ia. Teie te tamahanahana e te hau. Teie te paruru i te mau ino o te ao nei. E tauturu te haapa'oraa i ta tatou mau fafauraa ia tatou i te mau taime tamataraa.

Te faaite papû nei au e ia vai to tatou faaroo i te Mesia e ia haapa'o maite tatou i ta tatou mau fafauraa, e farii ia tatou i te oaoa tei faahitihia i roto i te mau papa'iraa mo'a e ta to tatou mau peropheta i te mau mahana hope'a nei i fafau.

E te mau tuahine here, te here nei

au ia outou e te ti'aturi nei au e farii outou i teie oaoa rahi i roto i to outou iho mau oraraa. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 25:13.
2. Haamaitairaa patereareha horo'ahia e Walter E. Hanks, 25 no Atopa 1912, i Lyman, Wayne County, Utah.
3. Faatoro Parau Bibilia, « Fafauraa ».
4. Merriam-Webster's Collegiate Dictionary, 11raa o te nene'iraa (2003), « ati ».
5. A hi'o Mosia 18:8-9 ; a hi'o ato'a Thomas S. Monson, « Eaha ta'u i rave no te hoê taata i teie mahana ? » *Liahona*, Novema 2009, 85-87.
6. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 124:40.
7. *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia: Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu* (2011), 131-32.
8. *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 29.
9. Boyd K. Packer, *Te Hiero Mo'a* (1980), 170.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 136:4.
11. A hi'o Mosia 3: 5-18.
12. A hi'o Mosia 4:2 ; 5:5.
13. Mosia 4:3.
14. Alama 26:1.
15. Alama 26:11.
16. Alama 26:16.
17. Alama 26:35.
18. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 11:13.
19. Maria Speidel, i roto i te *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 76.
20. Sarah Rich, i roto i te *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 30.
21. Parau Haapiiraa e Parau Fafau 110:9-10.
22. Thomas S. Monson, « Te Hiero Mo'a— E Mori no to te Ao nei » *Liahona*, Me 2011, 93.
23. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 25:13.

Na te Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Eiaha e haamo'e ia'u

O ta'u pure e te haamaitairaa ia outou ia ore roa ia mo'ehia e o outou te mau tamahine faufaa mau i roto i te basileia o te Atua

E au mau tuahine here, aue te oaoa ia parahi i rotopu ia outou i teie mahana. E ohipa tia'ihia e au teie putuputuraa rahi a te Sotaiete Tauturu e te mau parau poro'i e horo'ahia i ônei. Mauruuru, e te mau tuahine. Ua riro ei hoê popouraa faufaa mau no'u i te titauroa a te Peresideni Thomas S. Monson ia paraparau i teie mahana e ia horo'a'tu i te tahi mau mana'o i te mau tuahine o te Ekalesia.

I te tahi a'e nei taima, te orihaere ra vau na roto i te hoê aua nehenehe roa e ta'u vahine e ta'u tamahine. Ua faahiahia vau i te hanahana e i te unauna o te mau mea ta te Atua i hamani. E i muri iho ua ite a'era vau, i rotopu i te mau tiare hanahana atoa, i te tiare na'ina'i roa a'e. Ua ite au i te i'oa o taua tiare ra i te mea e, i to'u tamarii-rii-raa ua here taa ê au ia'na. Te i'oa o taua tiare ra, maori râ, eiaha e haamo'e ia'u.

Aita vau i papû maitai e, no te aha vau i au roa ai i teie tiare na'ina'i roa i te roaraa o te mau matahiti. Aita oia e haru oioi i te ara-maite-raa ; e mea ohie i te taua ore i te mau tiare rarahi e te mea pautuutu a'e ; teie râ e mea nehenehe atoa teie, no to'na û puai o te faaho'i mai i te ninamu o te mau ra'i—penei a'e no reira vau i here rahi ai ia'na.

E te vai atoa ra te huru taparu

onoono o to'na i'oa. Te vai ra te hoê aai no te fenua Purutia o te parau ra e, i te taima a hope ai te Atua i te pii i te mau mau raau atoa, ua vai noa hoê aita e i'oa. Ua parau maira te hoê reo iti hai'ha'i e, « Eiaha e haamo'e ia'u, e te Fatu e ! » E ua pahono atura te Atua o tera ia to'na i'oa.

I teie aru'i te hinaaro nei au e faaohipa i teie tiare na'ina'i ei faaoho'araa. Te faaûru mai nei na rauraurii e pae o teie tiare eiaha e haamo'e ia'u, ia feruri e pae na mea eiaha roa tatou e haamo'e.

A tahi, eiaha e haamo'e i te faaoroma'i ia outou iho.

Te hinaaro nei au e parau atu ia outou i te tahi mea o ta'u e ti'aturi nei e, e taa maitai outou i te reira : Ua ite papû maitai te Atua e, aita outou e o vau atoa nei i maitai hope roa.

Teie faahou te tahi : ua ite papû maitai atoa te Atua e, te mau taata ta outou e mana'o nei e, ua maitai hope roa ratou, aita roa ratou mai te reira.

Noa'tu râ i te reira, te haamau'a nei tatou i to tatou taima e to tatou puai i te faaauraa ia tatou iho i ni'a ia vetahi ê, te faaau-ihoa-raa i to tatou mau paruparu i ni'a i to ratou mau puai. Na te reira e arato nei ia tatou ia faatupu i te tahi mau titauroa no tatou iho o te

ore roa e tae'ahia ia tatou. E i te hope'araa, aore roa tatou e faahanahana i ta tatou mau tautooraa maitai, i te mea e, e au ra ia tatou e, tei raro mai te reira i ta te tahi atu taata e rave ra.

E puai e e paruparu to te mau taata atoa.

E mea faahiahia roa mai te mea e, e puai to outou.

E ua riro to outou mau paruparu ei tuhaa no to outou mau tamataraa i te tahuti nei.

Te hinaaro nei te Atua e tauturu ia tatou ia huri i to tatou mau paruparu atoa ei mau puai,¹ tera râ, ua ite Oia e, e opuaraa atea te reira. Te hinaaro nei Oia ia maitai roa tatou mai Ia'na i maitai roa ra,² e mai te mea e, e ti'a tatou i ni'a i te e'a o te aupîpîraa, te vai ra te mahana e riro mai tatou. Aita e fifi mai te mea e, aitâ outou i tae i taua faito ra. A rohi tamau noa, tera râ, atire te faautua noa ia outou iho.

E te mau tuahine here e, e rave rahi o outou tei i te aroha e te faaoroma'i faito ore no te mau paruparu o vetahi ê. A haamana'o ato'a na i te faaite i te aroha e te faaoroma'i ia outou iho.

Taa ê noa'tu te reira, a faaite i to outou mauruuru no te mau manuïa ha'ihia'i i roto i to outou fare, to outou mau auraa utuafare, ta outou haapiiraa e to outou oraraa, ta outou ohipa i roto i te Ekalesia e to outou haereraa i mua. Mai te mau eiaha e haamo'e ia'u, e mau manuïaraa ha'ihia'i paha teie i to outou hi'oraa, e aita paha vetahi ê e ite mai i te reira, te Atua râ, te ite maira Oia i te reira, e e ere ia i te mea ha'ihia'i Na'na. Mai te mea e, e faariro outou i te roti nehenehe roa a'e e aore râ, i te 'orchidée' haviti roa a'e, o te reira ana'e te tapa'o no te manuïa, e riro ia outou i te ere i te tahi mau iteraa faahiahia roa o te oraraa.

Ei hi'oraa, mai te mea e, e onoono outou i te parau e, e mea maitai roa to outou mau pô utuafare i te mau hepetoma atoa—noa'tu e, te ino noa'tura outou e te mau taata atoa i piha'ihio ia outou—e ere ia te reira i te faaotiraa maitai a'e. E ui râ outou ia outou iho e, « Eaha te ti'a i ia tatou to te utuafare ia rave, o te riro ei ohipa oaoa e te maitai i te pae varua e o te haafatata ia tatou ? » Taua huru pô utuafare

ra—noa’tu to’na ha’iha’i i roto i ta’na e horo’a mai e i roto i to’na tupuraa—e riro ia i te faatupu mai i te mau mea maitai roa i roto i te roaraa o te tau.

E tereraa roa to tatou e tae atu ai i te maitai roa ra, are’a râ e ite tatou i te maitai e te anaana i roto i te mau taahiraa ha’iha’i roa’e o teie tereraa.

A piti, eiaha e haamo’e i te taa-ê-raa i rotopu i te hoê tusia maitai e te hoê tusia maamaa.

Te hoê tusia maitai o te faaru’eraa ia tatou i te hoê mea maitai no te hoê mea faufaa rahi roa’tu.

Te haapaeraa i te tahi taime iti taоторaa no te tauturu i te hoê tamarii tei moemoea ino, e tusia maitai ia te reira. Ua ite paato’a tatou i te reira. Te oreraa e taoto i te pô taatoa, ma te haafifi i to tatou ea, no te hamani i te hoê ahu nehenehe roa no te sabati no te tamahine, e ere ia i te tusia maitai.

Te horo’araa i te tahi taime to tatou no te tai’o i te mau papa’iraa mo’a e aore râ, no te faaineine i te hoê haapiiraa, e tusia maitai te reira. Te raveraa e rave rahi hora no te nira i te upoo parau o te haapiiraa i ni’a i te hoê tapē’a pani na te mau melo tata’itahi o te piha haapiiraa, e ere ia i te tusia maitai.

E mea taa ê tera taata e tera taata, e tera huru e tera huru, e e nehenehe te hoê tusia maitai i te hoê taime ia riro ei tusia maamaa i te tahi atu taime.

Nahea e ti’a ai ia tatou ia parau i te taa-ê-raa no to tatou iho huru ? E nehenehe tatou e ui ia tatou iho e, « Te horo’a ra anei au i to’u taime e to’u puai i roto i te mau mea faufaa a’e ? » Ua rau te mau mea maitai e rave, tera râ, eita e oti ia tatou ia rave i te taatoaraa o te reira. E mea mau-ruuru a’e na to tatou Metua i te Ao ra ia faatusia tatou i te hoê mea maitai no te hoê mea hau roa’tu i te rahi i roto i te hi’oraa mure ore. To’na auraa, i te tahi taime, o te faaamuraa ia i te tiare ha’iha’i eiaha e haamo’e ia’u, eiaha râ i te hoê aua rahi tei i te mau tiare nehenehe.

A toru, eiaha e haamo’e ia oaoa i teie nei.

I roto i te aamu au roa na te mau tamarii, *Charlie and the Chocolate*

Factory, [Charlie e te Fare Hamaniraa Totoro] ua huna te taata hamani monamona maere o Willy Wonka, i te hoê titeti auro i roto e pae o ta’na mau raau monamona, ma te faaara e, te taata e itehia ia’na te hoê o te mau titeti, e re ia oia i te hoê tere mata’ita’i i ta’na fare hamaniraa monamona e i te totora e hope noa’tu to’na oraraa.

Teie te poro’i i papa’ihia i ni’a i te titeti auro tata’itahi: « Ia ora na oe, te taata pea e itehia teie Titeti Auro ! Te vai ra te mau mea maere i roto i te fare toa na oe ! E rave rahi mau mea nehenehe omo’e e tia’i maira ia oe ! ... e mau mea hitimahuta maerehia e te umerehia ... o ta oe e au ... ta oe e maere, e te uiui maere ».³

I roto i teie aamu tamarii matorohia, ua hinaaro te mau taata o te ao atoa nei ia itehia ia ratou te titeti auro. Ua feruri te tahi mau taata e, to ratou oaoa amuri a’e, tei te huru ia o te toparaa mai e aore râ, te oreraa e topa mai te titeti i roto i to ratou rima. I roto i to ratou mana’o pe’ape’a, ua haamata te taata i te haamo’e i te oaoa iti ha’iha’i tei matorohia e ratou i te farii i roto i te monamona. Ua riro mai te monamona ei inoinoraa rahi mai te mea e, aita e titeti auro to roto.

E rave rahi te taata e tia’i nei i ta ratou titeti auro—te titeti ta ratou e ti’aturi nei e, tei roto ia’na te taviri no te oaoa ta ratou i moemoea tamau noa na. No te tahi mau taata, te titeti auro, o te hoê ia faaipoipora maitai roa ; no te tahi atu mau taata, o te hoê ia fare nehenehe ; e aore râ, penei a’e, o te ti’amâraa ia i te mana’o pe’ape’a e aore râ, te haape’ape’a.

Aita e fifi to te mau hinaaro ti’a—te ti’aturi nei e te imi nei tatou i te mau mea o te « parau-ti’a, te mau mea maitai, e aore râ, te mau mea parau maitai ra e aore râ, te mau mea pou-pouhia ra ».⁴ Te fifi, tei roto ia i to tatou faataimeraa i to tatou oaoa na roto i te tia’iraa i te mau mea e tupu mai—ta tatou titeti auro—ia tae mai.

Aita’tu e hinaaro ê atu to te hoê vahine maori râ ia faaipoipo oia i te hoê taea’e tei mau i te autahu’araa, i roto i te hiero, e ia riro ei metua vahine e ei hoa faaipoipo. Ua moemoea-noa-hia oia i teie ohipa i roto i to’na oraraa taatoa, e, i te riroraa ho’i ei metua vahine nehenehe e ei hoa faaipoipo here. E faaairo oia i to’na nohoraa ei vahi no te here e te mārû. Eita roa’tu e faarohia te parau teimaha. Eita te maa e paapaa. E ta’na mau tamarii,

eita ratou e amuimui e to ratou mau hoa, e mea au a'e rã na ratou e parahi noa i piha'iho ia mama e ia papa i te mau pō e i te mau hopea hepetoma.

Tera ia ta'na titeti auro. O te mea hoê roa teie i ni'a i te reira i haamau ai oia i to'na oraraa taato'a. O te mea hoê roa i te ao atoa nei no reira oia i tutava onoono ai.

Aita rã te reira i tupu noa a'e. E, a ma'iri noa ai te tau, ua haere noa to'na faaearaa i te hiti i te rahi, to'na inoino e te riri atoa. Aita e ti'a ia'na ia ite e, no te aha aita te Atua e pahono mai i taua hinaaro ti'a to'na ra.

E haapii tamarii to'na toro'a i roto i te haapiiraa tuatahi, e a haati-noa-hia ai oia e te mau tamarii i te roaraa o te mahana, na te reira i faahaamana'o tamau noa ia'na e, aità ta'na titeti auro i tae mai atura. E a tere noa ai te tau, ua haere noa i te rahi to'na inoino e to'na faaearaa i te hiti. Aita te taata e au ia tapiri i piha'iho ia'na, e e imi te taata i te rave'a ia faaatea ê ia'na. E ua tae oia i te faaite i to'na inoino i ni'a i te mau tamarii i te fare haapiiraa. I te tahi taime, aita e roaa te faaoroma'i, i te tahi taime e riri, i te tahi taime e oto rahi.

Te vahi pe'ape'a i roto i teie aamu maori rã, i roto i to'na pe'ape'a taatoa no ni'a i ta'na titeti auro, aita oia i ite i te mau haamaitairaa i *fariihia* e a'na. Aita ta'na e tamarii i roto i to'na fare, ua haatihia rã oia e ratou i roto i ta'na piha haapiiraa. Aita te haamaitairaa o te hoê utuafare i roaa ia'na, ua horo'a rã te Fatu ia'na i te rave'a o te fariihia e te tahi rii noa mau taata—oia hoi, te fana'oraa ia faaûru i te maitai i roto i te oraraa o te mau tamarii e te mau utuafare e rave rahi hanere i roto i to'na ti'araa orometua haapii.

Te haapiiraa e tape'a mai i ônei maori rã, mai te mea e, e tia'i noa tatou i te roaraa o te mahana ia tae mai te roti nehenehe roa, e riro ia tatou i te ere i te nehenehe e te maere o te mau tiare iti eiaha e haamo'e ia'u e haati nei ia tatou.

Aita vau e parau nei e, e haapae tatou i te tia'iraa e aore rã, e tamãrû tatou i ta tatou mau opuaraa. Eiaha roa'tu e faaea i te tautoo i te mau mea maita'i a'e i roto ia tatou. Eiaha roa'tu e faaea i te tia'i i te mau hinaaro ti'a

ato'a o to outou aau. Eiaha rã e tapo i to outou mata e o opani i to outou aau i te mau una'una ha'iha'i e te i'ei'e o te mau taime matarohia o te mahana tata'itahi, o te faa'iro i te hoê oraraa ei oraraa tao'a rahi e te maitai.

Te mau taata oaoa a'e ta'u i ite, e ere ia te mau taata tei itehia ta ratou titeti auro ; o te mau taata rã tei titau i te mau titauroa ti'a, e ua itehia e ua poihere maite ratou i te mau taime nehenehe e te au maitai o te mau mahana atoa. O ratou te mau taata tei raraa i tera mahana e tera mahana i te hoê vauvau tahua o te mauruuru e te maere i roto i to ratou oraraa taatoa. Teie te mau taata oaoa mau.

A maha, eiaha e haamo'e no « te aha » te evanelia.

I te tahi taime, i roto i to tatou oraraa matarohia i te mau mahana atoa, ma te opua-ore-hia, e tura'i rii tatou i te hiti i te hoê tuhaa faufaa o te evanelia a Iesu Mesia, mai te hoê taata o te ore e tau'a i te hoê tiare nehenehe 'eiaha e haamo'e ia'u.' I roto i ta tatou mau tau-tooraa itoito no te faaoti i te mau ohipa ato'a e te mau titauroa ato'a ta tatou e farii nei ei melo no te Ekalesia, i te tahi taime, te hi'o nei tatou i te evanelia mai te hoê tapura ohipa roa, o ta tatou e apiti atu i ta tatou tapura ohipa ia ravehia o tei roa atoa, mai te hoê taime o ta tatou e faaô i roto i ta tatou tarena teimaha a'e. Te faatumu nei tatou i ni'a i te *mea* ta te Fatu e hinaaro nei ia rave tatou, e *nahea* tatou ia rave i te reira, tera rã, i te tahi taime te haamo'e nei tatou e, *no te aha* te reira.

E au mau tuahine here e, e ere te evanelia a Iesu Mesia i te hoê faaheporaa ; e e'a rã te reira, i faatorohia e to tatou Metua here, o te arata'i atu i te oaoa e te hau i roto i teie oraraa e i te hanahana e te îraa faaito ore i roto i te oraraa amuri a'e. Te evanelia, o te hoê ia maramarama o te ô i roto i te tahuti nei e o te turama i te haere'a i mua ia tatou.

E mea faufaa ia haro'aro'a i te mau parau « e aha » e « nahea » o te evanelia, tera rã, no roto mai i te parau ra « no te aha » e tahe mai ai te auahi e te hanahana mure ore o te evanelia. Ia maramarama ana'e tatou e, *no te aha*

to tatou Metua i te Ao ra i horo'a mai ai i teie hoho'a no te oraraa, ia haamana'o ana'e tatou e, *no te aha* tatou i fafau ai ia faa'iro i te reira ei niu no to tatou oraraa, eita ia te evanelia e riro faahou ei mea teimaha, e riro mai rã oia ei mea oaoa e te faahiahia. E riro mai oia ei mea faufaa e te mārû.

Eiaha tatou e haere na ni'a i te e'a o te aupipiraa ma te hi'o noa i ni'a i te repo, ma te feruri noa i te mau ohipa e te mau faaheporaa i mua ia tatou. Eiaha tatou e haere noa ma te ite ore i te nehenehe o te fenua hanahana e te huru fenua pae varua e haati nei ia tatou.

E a'u mau tuahine here, a imi i te hanahana, te nehenehe e te oaoa rahi o te parau ra « no te aha » o te evanelia a Iesu Mesia.

Na te parau ra « e aha » e « nahea » o te haapa'oraa e faaite i te e'a e tape'a ia tatou i ni'a i te haere'a ti'a. Na te parau ra « no te aha » o te haapa'oraa e haamo'a i ta tatou mau ohipa, e e huri i te mau mea riirii nei ei mau mea hanahana. Na te reira e faa'iro i ta tatou mau ohipa riirii o te haapa'oraa ei mau ohipa mo'a o te haamo'araa.

A pae, eiaha e haamo'e e, ua here te Fatu ia outou.

I to'u tamarii-rii-raa, ia hi'o a'e au i te mau 'eiaha e haamo'e ia'u', ua feruri au i te tahi taime i to'u na'ina'i mai taua tiare ra—e mea na'ina'i e te faufaa ore. Ua feruri au e, e haamo'ehia anei au e to'u utuafare e aore rã, e to'u Metua i te Ao ra.

E rave rahi matahiti i muri mai e nehenehe ta'u e hi'o i muri i ni'a i taua tamaiti apî ra ma te mārû e te aroha. E ua ite au i teie nei e, aita vau i haamo'ehia.

E ua ite atoa vau i te tahi atu mea : Ei hoê aposetolo na to tatou Fatu o Iesu Mesia, te faaite nei au ma to'u aau ato'a e—aita ato'a outou i haamo'ehia !

Aita outou i haamo'ehia.

Te mau tuahine, i te mau vahi tei reira outou, eaha te huru o to outou oraraa, aita outou i haamo'ehia. Noa'tu te poi'ri o to outou oraraa i ta outou hi'oraa, noa'tu to outou faufaa ore i to outou feruriraa, noa'tu te teimaha e vai

ra i ni'a ia outou, aita to outou Metua i te Ao ra i haamo'e ia outou. Ua here rā Oia ia outou, i te hoê here hopea ore.

A feruri na : Ua itehia e ua haama-na'ohia outou e te taata teitei roa a'e, te mana rahi, e te hanahana a'e i roto i te ra'inuiatea nei ! Ua herehia outou e te Arii o te reva hopea ore e o te tau mure ore !

Tei hamani e tei ite i te mau feti'a, ua ite ia outou e ua ite i to outou i'oa—e mau tamahine outou no To'na basileia. Ua papa'i te Salamo e :

« Ia hi'o vau i te mau ra'i i te ohipa a to rima ra ; te marama e te mau fetia ta oe i faaau ra ;

« Eaha te taata nei i mana'o mai ai oe ia'na ? ...

« I raro iti a'e oia i te mau melahi i te hamani-raa-hia e oe ra, e ua faakorona oe ia'na i te hinuhinu e te tura ».⁵

Ua here te Atua ia outou no te mea e tamarii outou Na'na. Ua here Oia ia outou noa'tu e, i te tahi mau taima ua mana'o outou e ua vai otahi noa outou e aore rā, ua rave i te hape

E faaora te here o te Atua e te mana o te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai. Mai te mea e, e farii outou i To'na here hanahana i roto i to outou oraraa, e nehenehe te reira e tapo'i i te mau huru puta ato'a, e faaora i te mau huru inoino ato'a, e e tamaru i te mau huru oto ato'a.

E au mau tuahine here no te Sotaiete Tauturu, e mea fatata roa'tu outou

i te ra'i i ta outou iho e feruri ra. Ua faataahia outou no te mau mea hau atu i te ti'a ia outou ia feruri. A tamau noa i te tupu i te rahi i roto i te faaroo e i te parau-ti'a. A farii i te evanelia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia mai ei huru no te oraraa. A poihere i te horo'a o te ohipa i roto i teie Ekalesia rahi e te parau mau. A faairi ei tao'a rahi te horo'a o te taviniraa i roto i te faanahonahoraa haamaita'ihia o te Sotaiete Tauturu. A tamau noa i te haapuui i te mau nohoraa e te mau utuafare. A tamau noa i te imi e i te tauturu ia vetahi ê o te titau ra i ta outou tauturu e i ta te Atua.

E te mau tuahine, te vai ra te tahi mea faa'uru e te nehenehe rahi i roto i te tiare iti na'ina'i 'eiaha e haamo'e ia'u'. Te ti'aturi nei au e, e riro te reira ei tapa'o no te mau mea rii na'ina'i o te faairi i to outou oraraa ei oraraa oaoa e te au maitai. Eiaha roa'tu e haamo'e e, e mea ti'a ia outou ia faaite i te faaoroma'i e i te aroha ia outou iho, e e mea maitai a'e te tahi mau faatusiaraa i te tahi atu, aita e titauhia ia outou ia tia'i i te hoê titeti auro no te farii i te oaoa. E tena na, eiaha roa'tu e haamo'e e, na te uiraa « no te aha » o te evanelia a Iesu Mesia e faa'uru e e faateitei ia outou. E eiaha roa e haamo'e e, ua ite, ua here e te poihere nei te Metua i te Ao ra ia outou.

Mauruuru no to outou huru. Mauruuru no te mau ohipa here e te tauturu faito ore ta outou e horo'a nei i te mau taata e rave rahi. Mauruuru no te mau mea atoa ta outou e rave â no te hopoi atu i te oaoa o te evanelia i roto i te mau utuafare, i roto i te Ekalesia, i roto i to outou mau oire, e i roto i te mau nunaa o te ao nei.

E te mau tuahine, ua here matou ia outou. O ta'u pure e te haamaitairaa ia outou ia ore roa ia mo'ehia e o outou te mau tamahine faufaa mau i roto i te basileia o te Atua, na roto i te i'oa mo'a o to tatou Faaora here, o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Etera 12:27.
2. A hi'o3 Nephi 12:48.
3. Roald Dahl, *Charlie and the Chocolate Factory* (1964), 55–56.
4. Te Mau Hiro'a Faaroo 1:13.
5. Salamo 8:3–5.

Faahororaa Aamu o te Amuiraa

Te tapura i muri nei o te mau iteraa rau tei ma'itihia no roto mai i te mau a'oraa o te amuiraa rahi e nehenehe e faaohipa i roto i te tuatapaparaa a te taata iho, te pureraa pō utuafare e te tahi atu mau haapiiraa. Te numera e faaiteraa no te api matamua o te a'oraa.

TAATA A'O	AAMU
Elder Richard G. Scott	(6) Ua hamani o Richard G. Scott i te hoê haruharuraa faaroo o te Buka a Moromona no to'na utuafare.
Elder José L. Alonso	(14) Te pe'ape'a o na metua i te mo'eraa ta raua tamaiti na'ina'i i roto i te fare toa i te oire no Mehiko.
Peresideni Boyd K. Packer	(16) Ua farii Boyd K. Packer i to'na haamaitairaa patereareha.
Peresideni Dieter F. Uchtdorf	(19) Ua tauturu o Dieter F. Uchtdorf i te paturaa i te hoê fare pureraa a haere ai oia i te haapiiraa pairati no te nuu. Ua faaohipa te hoê na taata faaipoipo haapa'o maitai i te hoê faaûruraa papû i ni'a i te feia e haati ra ia raua.
Elder David A. Bednar	(24) Ua haapii te feia apî no te Autahu'araa a Aaronā i te hoê piha no te aamu utuafare.
Elder Neil L. Andersen	(28) Ua faaoti o James O. Mason e ta'na vahine eiaha e fanau i te tamarii. Ua faaamu o Scott e o Becky Dorius i te tamarii i muri mai i te 25raa o te matahiti o to raua faaipoiporaa.
Elder Carl B. Cook	(33) Ua a'o o Thomas S. Monson ia Carl B. Cook ia hi'o i ni'a. Ua tuu te mau tuahine i te mau opupu mata'i helium tei faahoho'ahia i te « mau hopoi'a » i roto i te ra'i.
Elder LeGrand R. Curtis Jr.	(35) Ua itehia i te mau melo mau i te taraehara a anihia ai ratou ia ho'i mai i te pureraa.
Elder D. Todd Christofferson	(38) Ua haamana'o te taata tei ora mai no te Donner Party i te po'ipo'i a ite ai oia i te Faaapu a Johnson.
Elder W. Christopher Waddell	(50) Ua farerei te misionare Javier Misiego i te taata tei bapetizo i to'na metua tane.
Peresideni Henry B. Eyring	(56) Ua hahaere o Henry B. Eyring i to'na apîraa e to'na episekopo i te hoê tuahine i roto i ta ratou paroita. To Gordon B. Hinckley e Henry B. Eyring hi'opo'araa i te hoê pu'e parau i te maororaa pō.
Peresideni Thomas S. Monson	(60) Ua mana'o o Thomas S. Monson e o oia ana'e te melo o te Ekalesia i roto i te nuu faaehau. Ua parau o Thomas S. Monson no ni'a i te Ekalesia i te mau taata i roto i te pereoo utaraa taata.
Peresideni Henry B. Eyring	(68) Ua paraparau o Henry B. Eyring i roto i te hoê fare haapiiraa teitei, i reira oia i te ani-raa-hia eiaha e faaite i to'na iteraa papû no Iesu Mesia. Ua rave o Henry B. Eyring i ta'na na tamahine no te haere farerei i te hoê hoa tei ma'ihia i te ma'i mariri ai taata. Te hoê taata tei fatata i te pohe tei ahu mai i te ahu pureraa no te hoê haamaitairaa autahu'araa. Te mau matahiti i muri mai to'na faaru'eraa i te utuafare, ua tai'o te hoê taata i te Buka a Moromona e ua roaa te hoê iteraa papû.
Elder Tad R. Callister	(74) Ua faaite papû te hoê feia apî tamahine i to'na hoa i te parau mau o te Buka a Moromona.
Peresideni Thomas S. Monson	(82) Ua haapii mai o Thomas S. Monson i te mana o te pure i muri a'e i te ite-raa-hia mai e pae tara moni marite o ta'na i mana'o e ua mo'e. Ua maere roa o Thomas S. Monson i te faaara-raa-hia o Peter Mourik ia paraparau i te haamo'araa o te hiero no Frankfurt Heremani.
Elder Russell M. Nelson	(86) Ua haafaufaa te mau rutia fafariuhia i to ratou faaipoiporaa hiero.
Elder Randall K. Bennett	(98) Ua tau'a ore o Randall K. Bennett i te faaarararaa o te hoê ôpape puai.
Elder J. Devn Cornish	(101) E semeio ua itehia ia J. Devn Cornish e 25 toata ei pahono i te pure.
Elder Quentin L. Cook	(104) Ua faaore o Alma Sonne i te mau titeti no te <i>Titanic</i> . Ua pohe o Irene Corbett i ni'a i te pahî <i>Titanic</i> .
Silvia H. Allred	(114) Ua mau i te hoê tuahine i te mau mau i te rave rahi e ua tamahanahanahia e te mau tuahine hahaere. Ua fafariuhia te hoê taata i muri a'e i te taviniraa te mau tuahine hahaere i to'na utuafare.
Peresideni Dieter F. Uchtdorf	(120) E inoino te hoê vahine no te mea aita oia i faaipoipo e aita e tamarii.

Te mau Haapiiraa no to Tatou Anotau

Ia haapihia te mau haapiiraa a te Autahu'araa a Melehisedeka e a te Sotaiete Tauturu no te maha o te sabati i roto « Te Mau Haapiiraa no to Tatou Anotau ». E nehenehe te haapiiraa tata'itahi ia faaineinehia i ni'a hoê e aore râ, e rave rahi mau a'oraa tei horo'ahia i roto i te amuiraa rahi i oti a'e nei. E nehenehe te mau peresideni tîi e mataeinaa e ma'iti tei hea mau a'oraa e faaohipa, e aore râ e nehenehe ratou e horo'a i te reira hopoi'a i roto i te mau episekopo e te mau peresideni amaa. E mea ti'a i te feia faatere ia haapapû i te faufaa o te mau taea'e o te Autahu'araa a Melehisedeka e te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu no te tuatapapa hoê â mau a'oraa i te hoê â mau sabati.

Ua faaitoitoitia te mau taata e haere atu i roto i te mau haapiiraa no te maha o te sabati ia tuatapapa e ia ta'ita'i mai i roto i te piha i te ve'a no ni'a i te amuiraa i ma'iri iho nei.

Te mau mana'o tauturu no te faaineine i te hoê haapiiraa i ni'a i te mau a'oraa

A pure ia ti'a i te Varua Mo'a ia vai mai i piha'ihō ia outou a tuatapapa ai e a haapii ai outou i te (mau) a'oraa. E nehenehe paha outou i te faahemahia ia faaohipa i te

tahi atu mau materia no te faaineine i te haapiiraa, tera râ ua haamanahia te mau faanahoraa no te mau a'oraa no te amuiraa rahi. Ta outou titauraa o te tautururaa ia ia vetahi ê ia haapii e ia ora i te evanelia mai tei haapiihia i roto i te amuiraa rahi i tupu iho nei a te Ekalesia.

A hi'o faahou i te (mau) a'oraa, ma te imi i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu e tu'ati i ni'a i te hinaaro o te mau melo o te piha haapiiraa. A imi atoa i te mau aamu, te mau irava parau, e te mau faahitiraa parau i roto i te (mau) a'oraa o te riro ei tauturu ia outou ia haapii i teie mau parau mau.

A rave i te hoê faanahoraa e nahea i te haapii i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu. Ia vai i roto i ta outou faanahoraa te mau uiraa o te tauturu i te mau melo o te piha :

- A imi te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu i roto i te (mau) a'oraa.
- A feruri i ni'a i to ratou auraa.
- A faaite te taa-maitai-raa, te mau mana'o, te mau iteraa, e te mau iteraa papû.
- A faaohipa i teie mau parau tumu e mau haapiiraa tumu i roto i to outou oraraa. ■

TE MAU HAAPIIRAA E HAAPIIHIA I TE MAU AVA'E.

Novema 2011–
Eperera 2012

Me 2012–Atopa 2012

TE MAU MATERIA NO TE HAAPIIRAA NO TE MAHA O TE SABATI

Te mau a'oraa i roto i te *Liahona** no te ava'e novema 2011

Te mau a'oraa i roto i te *Liahona** no te ava'e Me 2012

*E roaa teie mau a'oraa (na roto e rave rahi mau reo) i ni'a conference.lds.org.

Te mau Peresedeniraa Rahi no te mau Pūpū Tauturu

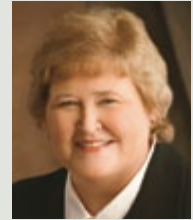
SOTAIETE TAUTURU

Silvia H. Allred
Tauturu Matamua

Julie B. Beck
Peresideni

Barbara Thompson
Tauturu Piti

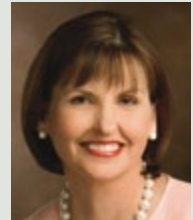
FEIA APĪ TAMAHINE

Mary N. Cook
Tauturu Matamua

Elaine S. Dalton
Peresideni

Ann M. Dobb
Tauturu Piti

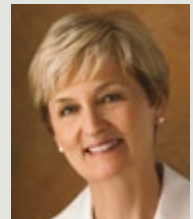
PARAMERE

Jean A. Stevens
Tauturu Matamua

Rosemary M. Wixom
Peresideni

Cheryl A. Esplin
Tauturu Piti

FEIA APĪ TAMAROA

Larry M. Gibson
Tauturu Matamua

David L. Beck
Peresideni

Adrián Ochoa
Tauturu Piti

HAAPIIRAA SABATI

David M. McConkie
Tauturu Matamua

Russell T. Osguthorpe
Peresideni

Matthew O. Richardson
Tauturu Piti

Te vai ra te hoê hoho'a peni o te faaite ra i te fare menemene no Provo, tei paa-paa i te auahi, e te hamani-faahou-hia ei pitiraa no te hiero i Provo, Utaha, USA.

Te 181raa o te amuiraa rahi afa matahiti

Ua hau i te 100.000 taata tei tae mai i na tuhaa amuiraa e pae o te 181raa o te amuiraa rahi afa matahiti a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i te Pû Amuiraa i Roto Miti, Utaha, USA, i te 1 e te 2 no atopa. E rave rahi mirioni tei mata'ita'i e aore ra, tei faaroo i te haapurorora i roto i te afata teata, te ratio, na ni'a i te pee'utari e te itenati.

I roto i te tuhaa amuiraa matamua i te mahana maa 1 no atopa, ua faaara te peresideni Thomas S. Monson i te mau fenua i reira e patuhia ai e ono hiero apî : Barranquilla, Colombie; Durban, Afirita Apatoa; Kinshasa, Democratic Republic no Congo; Paris, Farani; Provo, Utaha, USA; e i Star Valley, Wyoming, USA.

I muri mai i teie faaararaa, ua ani manihini te peresideni Monson i te mau melo ia tauturu i te afata rahi tauturu no te feia haere hiero. Ua parau oia e, « Na teie moni e aufau hoê a'e tere i te hiero no te feia aita roa'tu ta ratou e rave'a no te haere i te hiero e i te tia'i-maoro-raa i taua taima ra ».

I te mahana maa avatea, ua faaara o Elder David A. Bednar, no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, i te hoê tuhaa apî o te youth.lds.org—oia ho'i, te Ma'imiraa Utuafare na te Feia Apî (lds.org/familyhistoryyouth). Ua faataahia teie tuhaa apî no te tauturu i te feia apî ia ite i te aamu utuafare e

ia tavini i to ratou mau tupuna na roto i te imiraa i to ratou tuatapaparaa. (A hi'o i te parau pia i ni'a i te apî 128).

I roto atoa i te reira tuhaa amuiraa, ua haamauruurua o Elder Claudio R. M. Costa i to'na ti'araa i roto i te peresideniraa o te Hitu Ahuru. Ua paturuhia o Elder Tad R. Callister i roto i te peresideniraa o te Hitu Ahuru (a hi'o i te parau haamaramaramaraa no ni'a ia'na i te apî 128). Ua haamauruurua e aore ra, ua faatuaahia hoê ahuru e ma piti Hitu Ahuru e Hitu Ahuru Area (a hi'o i te patururaa e te iritiraa i ni'a i te apî 23).

I roto i ta'na a'oraa i te Sabati po'ipo'i, ua faahaamana'o mai te peresideni Henry B. Eyring, Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua, i te tiaorora—i horo'ahia mai i roto i te amuiraa rahi no eperera i te omuaraa o teie matahiti—ia amui te mau melo atoa i roto i te hoê ohipa taviniraa i roto i te matahiti 2011 (a hi'o Henry B. Eyring, « Te mau taima no te rave i te maitai », *Liahona*, Me 2011, 22).

Ua faaroo te mau melo na te ao atoa nei i te amuiraa na roto e 93 reo. No te iteraa e, eaha te taima e nehenehe ai farii i te mau parau, te faarooraa, e te mau hoho'a video o te amuiraa i roto i tera e tera reo, a haere i ni'a i te itenati i te lds.org/general-conference/when-conference-materials-will-be-available. ■

E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia: Te Hoê Ohipa Aamu na te Vahine MMHN no teie anotau

Na Chelsee Niebergall

Te mau Ve'a a te Ekalesia.

E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia: Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu, e buka apî tei faaineinehia i raro a'e i te faatereraa a te Peresideniraa Matamua, tei roto i reira te tuatapaparaa no te aamu o te Sotaiete Tauturu e te mau vahine o te Ekalesia, te na reira o Julie B. Beck, peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, i roto i te rururaa rahi a te Sotaiete Tauturu i te ava'e setepa 2011.

Ua parau oia e, « E tahoê e e ana'i hoi te reira i te hoê autuahineraa no te ao atoa nei i ni'a i te mau opuaraa o te Sotaiete Tauturu e i ni'a i te mau hoho'a e te mau haamaitairaa o te mau pipi ». O te hoê faaiteraa te reira no te ti'araa faufaa rahi o te mau vahine i roto i te faanahonahoraa no te oaoa a to tatou Metua, e na te reira atoa e horo'a i te hoê faito aueue ore o te mau mea ta tatou e ti'aturi nei, te mau mea ta tatou e rave, e te mau mea ta tatou e paruru » (api 113 no teie ve'a).

Te parau ra te tuahine Beck e, te horo'a mai nei teie buka i te hoê niu no te ti'araa taata o te mau vahine ei mau tamahine na te Atua. Te parau ra oia, ia tai'o ana'e te taata i te reira buka, e ti'a ia ia ratou ia ite e, e mea nahea te Sotaiete Tauturu ia rave i te ohipa i roto i te oraraa o te tuahine tata'itahi.

E mea nahea teie buka i te hamani-raa-hia

Ua hamata teie opuaraa na roto i te hoê faaueraa no roto mai i te Peresideniraa Matamua. Ua faataahia o Susan W. Tanner, peresideni rahi tahito no te Feia Apî Tamahine, no te papa'i i te reira buka. Ua faataahia te tuahine

Beck e to'na na tauturu, o Silvia H. Allred e o Barbara Thompson, no te arata'i i teie ohipa, e ia haa e te tuahine Tanner, te feia nene'i, te feia faanahonaho, e vetahi ê atu, no te haamau i to'na reni na roto i te varua o te heheuraa. Te parau ra te tuahine Beck e, « Aitâ vau i rave a'e nei i te hoê ohipa tei arata'i-rahi-hia e te varua mai teie te huru ».

Te hoê o te mau tuhaa o taua ohipara, o te faaotiraa ia e, eaha te mau aamu i roto i te rahiraa tauatini api o te ti'a ia tuuhia i roto i te reira buka. Ua hi'opo'a te tuahine Beck, to'na na tauturu, e te tuahine Tanner i te mau minuti o te mau apooraa a te Sotaiete Tauturu i Navu e i te tahi atu mau aamu no ni'a iho i te Sotaiete Tauturu e te mau vahine o te Ekalesia.

Ua parau te tuahine Beck e, te ohipa i roaa mai, e ere ia i te hoê aamu apapahia i roto i te roaraa o te tau, e aamu râ no te pae varua o te mau vahine o te Ekalesia e o te Sotaiete Tauturu.

Te parau ra te tuahine Beck i roto i ta'na a'oraa i roto i te rururaa rahi a te Sotaiete Tauturu i te ava'e setepa 2010 e, « ua tai'o matou i to tatou aamu no te mea, e tauturu te reira ia tatou ia tau », I te hopea roa, te faufaa o te aamu e ere roa'tu ia to'na mau tai'o mahana, to'na mau anotau e te mau vahi. E mea faufaa roa i te mea e, te haapii mai nei te reira ia tatou i te mau parau tumu, te mau opuaraa e te mau hoho'a o te ti'a ia tatou ia pee, te tauturu mai nei hoi te reira ia tatou ia ite e, o vai tatou nei, e eaha tei titauhia ia tatou ia rave, e te tahoê nei te reira ia tatou no te haapuui i te mau utuafare o Ziona e no te patu i te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei » (« E Mau Tamahine i roto i To'u Basileia: Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu », *Liahona*, Novema 2010, 115).

Ua papa'ihia teie buka ia au i te tereraa o te tau, area ta'na mau haapiiraa ra, e itehia ia te reira i roto i te mau pene tei faanahohia ia au i te tumu parau. No te haapii i ta'na mau parau poro'i faufaa, te faohipa nei teie buka i te mau aamu e te mau hi'oraa no roto mai i te mau papa'iraa mo'a no tera ra tau e no teie tau, no

roto atoa mai i te mau parau a te mau peropheta, e no roto mai i te mau ti'a faatere o te Sotaiete Tauturu.

Te faaûruraa a teie buka

Te parau ra te tuahine Beck e, na roto i teie buka, e haapii mai te mau tuahine e nahea ia faatupu i te mau opuaraa a te Sotaiete Tauturu i roto i to ratou iho oraraa, e i roto i te autaatiraa tuahie no te mau pipi haapa'o i te mau faaueraa.

« E haapii mai ratou e, eaha te auraa o te parau ra, e faarahi i te faaroo e i te parauti'a o te taata iho, e haapuui i te mau utuafare e i te mau nohoraa, e ia imi e ia tauturu ia vetahi ê i roto i to ratou nava'i ore », te na reira ra te tuahine Beck i roto i te hoê uiuiraa na te mau ve'a a te Ekalesia. « Ia ite ana'e te mau tuahine ia ratou i roto i te ohipa a te Sotaiete Tauturu, e ite ia ratou i te mana puai o te mau vahine i roto i te tupuraa o te Ekalesia, i tahito ra e i teie mahana, e ite atoa hoi ratou i ta ratou opuaraa e i to ratou ti'araa taata ».

Te ti'aturi nei te tuahine Beck e, te feia e tai'o i teie buka, e ite ia ratou na roto i te hi'oraa e i te a'o, e nahea ia faaroo i te Varua Maitai e ia farii i te heheuraa na te taata iho. E haapuui-atoa-hia ratou e faaitoitohia hoi i roto i to ratou oraraa i te mau mahana atoa e i roto hoi i to ratou mau tamataraa e te mau ati.

« E puai rahi te vai ra i roto i teie buka—e puai rahi o ta tatou e nehenehe e pee », te na reira ra te tuahine Beck. « No reira, ia tae mai te mau mahana fifi, te ti'aturi nei au e, e vaiiho te taata i ta ratou buka i piha'i iho noa ia ratou, e e rave mai ratou i te reira, e e tai'o hoê aamu e aore ra, hoê hi'oraa o te haapuui ia ratou ».

Te parau atoa ra te tuahine Beck e, e tae teie buka i roto i te mau utuafare o te Ekalesia na roto i te rima o te mau tuahine, tera râ, te ti'aturi nei oia e, e riro teie buka ei rave'a faufaa roa no te mau tane e no te mau vahine. E tauturu teie buka i te feia apî tamahine ia haroaroa e nahea ratou ia riro mai ei tuhaa no te hoê autaatiraa tuahine rahi no te ao atoa nei, e e nehenehe oia e tahoê i te tane e te vahine i roto i ta raua ohipa mo'a o te arata'iraa i to

raua utuafare e o te taviniraa i roto i te Ekalesia.

I muri a'e i to'na tai'oraa i teie buka, ua parau o Dale Cook, peresideni no te tîti no Syracuse Utah Bluff e, e riro teie buka ei rave'a faufaa roa no te tauturu eiaha i te mau vahine noa o te Ekalesia ia haroaroa i ta ratou mau ohipa ei pipi no te Mesia, i te mau tane atoa râ. « E tai'o e e ite outou e, e mea nahea [te Sotaiete Tauturu] i te taamuraa e i te tuatiraa i ni'a i te autahu'araa », te na reira ra te peresideni Cook. « Ua tauturu te reira ia'u ia ite i te mana i roto i to'u hoa faaipoipo, e [nahea] ia here, ia taturu e ia paturu maitai atu ia'na ».

No ni'a i te buka

E rave'a teie buka no te haapii i te taata iho, e no te haapii i roto i te utuafare, i roto i te Sotaiete Tauturu, e i roto i te tahi atu mau faanahonahoraa a te Ekalesia. E haponohia te reira i te mau episekopo ra e i te mau peresideni amaa ra, e na ratou e paraparau e te mau peresideni no te Sotaiete Tauturu no te faaoti e, nahea ia faairi i te opereraa o teie mau buka ei haamaitairaa no te mau tuahine i roto i te paroita e te amaa.

Ua opuahia e hamani i teie buka i roto e piti tatini reo hou te hopea o te ava'e tenuare 2012. E rave rahi o te reira mau buka o te nehenehe e roaa i ni'a i te itenati, i reira hoi te mau melo e nehenehe ai e mata'ita'i i te mau video, e faaite i te mau faahitiraa parau, e e tai'o i te mau mana'o tauturu no ni'a iho i te faaohiparaa e i te horo'araa i te mau parau poro'i i roto i teie buka. A haere i ni'a i te itenati i te [lds.org/relief-society/daughters-in-my-kingdom](https://www.lds.org/relief-society/daughters-in-my-kingdom). A pata i ni'a i te « **Additional Languages (PDF)** » i te afaraa o te api i raro a'e i te « **Related Resources** ». E pura mai i te pae atoa o te api, te hoê tapura no te mau reo e vai ra. E riro te tahua natirara i te iritihia i roto i te mau reo e rave rahi.

Ua opuahia e hamani i te tahi mau buka tapoi paari na roto i te reo Peretane, Potiti, e te Paniora, hou te hopea o teie matahiti, e e roaa te reira i roto i te mau Fare Hooraa buka e i ni'a atoa i te itenati store.lds.org. ■

Tahua natirara no te tauturu i te feia apî ia haamata i te aamu utuafare

Ua faataahia te tuhaa apî no te « FamilySearch Youth and Family History » [Ma'imiraa Utuafare na te Feia Apî e te Aamu Utuafare] o teyouth.lds.org (lds.org/familyhistoryyouth) no te tauturu i te feia apî ia ite i te aamu utuafare e ia tavini i to ratou mau tupuna na roto i te imiraa i to ratou tuatapaparaa.

Te faaitetia ra i ni'a i taua tahua ra te mau rave'a no te haapii i te feia apî nahea ia haamata i te faaohipa i te Ma'imiraa Utuafare. Te vai ra e pae taahiraa ohie roa no te haapii i te feia apî nahea ia ma'imi i to ratou apaparaa fetii, nahea ia hamani i te mau api tuatapaparaa, e nahea ia faaineine i te mau i'oa no te afa'i i te hiero. E ite-atoa-hia i ni'a i teie tahua te mau mana'o no ni'a i te huru e nehenehe ai te mau pūpū e faaohipa i te aamu utuafare ei rave'a no te tavini ia vetahi ê.

E roaa teie tuhaa apî i teie taime i roto i te reo peretane, potiti e te paniora. E roaa te reira i roto i te tahi atumau reo i roto i te mau ava'e e haere mai nei. ■

Te aniraa manihini i te feia apî ia anaana na roto i te tata'uraa ohipa rima'i

Te ani nei te Pū Aamu a te Ekalesia i te feia apî mai te 13 matahiti e tae atu i te 18 ia faaô ia ratou i roto i ta'na tata'uraa rima'i matamua no te mau fenua atoa na te Feia Apî

Titauhia i te mau taata tata'u ia hamani i te hoê ohipa o te faaite i te auraa no te parau ra « A ti'a mai na i ni'a e ia anaana mai na » (a hi'o PH&PF 115:4–6).

E ravehia te mau ohipa rima'i tei haamata i muri a'e i te 1 no tenuare 2009 i te 1 no tenuare 2012, e mea ti'a i te mau taata tata'u ia tae'ahia te matahiti i te 13, e e nehenehe ta ratou e faatae mai hoê ohipa rima'i na ni'a i te itenati mai te 2 no tenuare 2012 e tae roa'tu i te tai'o mahana hopea—mahana pae 1 no tiunu 2012. Te faaito rahi o te hoho'a, e 84 initi (213 tenetimetara) te roa roa. E farii-poupou-hia i roto i teie tata'uraa te mau faanahoraa a te ve'a.

No te mau haamaramaramaraa no te haponoraa, e roaa te reira i ni'a i te itenati i te lds.org/youthartcomp.

E anihia i te feia i upooti'a ia haponi i ta ratou ohipa rima'i i te fare anavaha parau, ia tuuhia'tu te reira i roto i te faaiteitaraa mai te 16 no novema 2012 e tae roa'tu i te 17 no tiunu 2013. ■

Elder Tad R. Callister

No te peresideniraa no te Hitu Ahuru

No paturu-noa-hia iho nei o Elder Tad Richards Callister i roto i te peresideniraa o te Hiti

Ahuru e e melo no te pūpū piti o te Hitu Ahuru, e te faaite nei oia e, hoê o te mau titaaraa a te mau Taea'e maori râ, te faatupuraa ia « i te tupuraa mau i te rahi » i roto i te Ekalesia. « Na te reira e tura'i i te taata eiaha ia haere noa mai i te pureraa oro'a, ia amu atoa râ i te oro'a mo'a, ia farii i te mau oro'a ta te Ekalesia e horo'a nei, e ia haapa'o i ta ratou mau fafauraa », te na reira ra oia.

No to'na hinaaro ia tauturu i te mau ti'a faatere i tera fenua e tera fenua i roto i taua tautooraa ra, ua oaoa o Elder Callister i te mea e, ua horo'a mai te Fatu ia'na i te mau rave'a no te tavini i roto i te mau piiraa e rave rahi. « Na roto i te peeraa i te taahiraa o te mau taata ta'u e haa nei i piha'i iho i teie nei,—te mau peresideni tīti e te mau episekopo e te mau peresideni pūpū peresibutero—te mana'o nei au e, na te reira i tauturu ia'u ia ite maite i to ratou mau hinaaro », te na reira ra oia.

Ua tavini te taea'e Callister ei misionare rave tamau i roto i te misioni no Eastern Atlantic States, ei peresideni pūpū peresibutero, ei peresideni misioni tīti, ei tauturu no te peresideni tīti, ei episekopo, ei peresideni tīti, ei ti'a retioni, ei Hitu Ahuru Area, ei peresideni no te Misioni no Canada Toronto East (2005–08), e te tavini ra oia ei peresideni no te Area no Patifita a piihia ai oia i roto i te peresideniraa o te Hitu Ahuru.

Ua fanauhia te taea'e Callister e Reed e o Norinne Callister i te ava'e titema 1945, i Glendale, Kalifonia, USA, e ua farii oia i te parau tu'ite no te ohipa matutu i Brigham Young University i te matahiti 1968. Ua farii oia i te parau tu'ite no te haapiiraa ture i te fare haapiiraa tuatoru no Kalifonia, i Los Angeles i te matahiti 1971. I te matahiti 1972 ua roaa ia'na te parau tu'ite LLM (« master ») no te ture i te pae no te tute i roto i te fare haapiiraa haapiiraa tuatoru no New York. Mai te matahiti 1972 e tae atu i te matahiti 2005 ua faaohipa oia i te ture, e ua papa'i oia i te mau buka no ni'a i te Taraehara, te Taivaraa e te Ti'a-faahou-raa.

Ua faaipoipo oia ia Kathryn Louise Saporiti i te ava'e titema 1968 i roto i te Hiero no Los Angeles Kalifonia. E ono ta raua mau tamarii.

Ua ite te taea'e Callister i te rima o te Fatu i roto i to'na oraraa. « No te rahi o te here o te Faaora, te feruri nei au e, te tia'i tuutuu ore nei te Faaora e to tatou Metua i te Ao ra ia haamaitai ia tatou i te maitai iti roa a'e ta tatou e rave, no te mea, te reira to Raua natura ». ■

HOHOA PATAHIA E MATTHEW REIER

Hiero no San Salvador El Salvador

Ua haamo'ahia tete hiero faahiahia i El Salvador i te 21 no atete 2011, te hiero apî roa'e teti faahiahia i roto i te ao taato'a nei. No ni'a i te mau hiero, ua parau mai te peresidemi Howard W. Hunter (1907–95) i roto i ta'na a'oraa i te amuiraa rahi no 1994, « Ia riro tabou i te hoê numaa haere hiero. Ia haere pinepine outou i te hiero ia au i to outou taima e ti'a'i. Ia vai te hoê hoho'a o te hiero i roto i to outou utua'fare ia ti'a i ta outou mau tamarii ia ite te reira » (« Exceeding Great and Precious Promises », Ensign, Novema 1994, 8).

« **T**e faaite nei au i to’u iteraa papû ia outou e, e parau mau teie ohipa, te ora nei to tatou Faaora, e te arata’i nei e te faatere nei Oia i Ta’na Ekalesia i ni’a i te fenua nei », te parau ia a te peresideni Thomas S. Monson i te tuhaa hopea o te 181raa o te amuiraa rahi afa matahiti. « Te vaiiho atu nei au ia outou na i to’u iteraa e to’u iteraa papû e, te ora nei te Atua to tatou Metua i te Ao ra, e ua here Oia ia tatou. Oia mau to tatou Metua, e e taata mau oia. Ia ite e ia haro’aro’a ho’i tatou e, te hinaaro nei Oia ia haafatata roa mai i pihai’i iho ia tatou, ia here ia tatou, oia ia, e hinaaro mau To’na ia na reira no tatou ».